

Przyszłość jest tu | **THE FUTURE IS HERE**

Raport
o stanie
miasta
Głiwice

za 2021 r.

Radiostacja fot. PixelCam

Szanowni Państwo,

przedstawiam podsumowanie rocznej działalności gliwickiego samorządu, w którym znajdą Państwo wiele przydatnych i ciekawych informacji, danych oraz zestawień. To nasza chlubna tradycja – choć obowiązek przygotowania takiego dokumentu wynika bezpośrednio z przepisów ustawy o samorządzie gminnym, wprowadzonych w 2018 roku, to w Gliwicach *Raport o stanie miasta* przygotowywany jest i udostępniany mieszkańcom już od początku lat 90. XX wieku.

Za nami trudny 2021 rok, w którym zarówno polski samorząd, jak i Miasto Gliwice stanęły wobec wielu wyzwań, w tym, pomijając oczywiste zmagania ze skutkami epidemii, poważnego ograniczenia dochodów miast i gmin, wprowadzonego tzw. Polskim Ładem. Przypominam, że gmina i miasto są podstawowymi i zarazem najbliższymi obywatelom jednostkami samorządu terytorialnego. To one bezpośrednio organizują życie swoim mieszkańcom poprzez zapewnienie dostępu do niezbędnych dóbr konsumpcyjnych, takich jak woda, ciepło, mieszkanie, zagospodarowanie odpadów, dbałość o środowisko. Samorządy są też odpowiedzialne za organizację miejsc pracy i inwestycje, które między innymi wpływają na zwiększenie poziomu zatrudnienia. Nie można przy tym zapominać o takich obszarach, jak nauka i edukacja, sport i kultura oraz pomoc społeczna. Jedną z zasad funkcjonowania samorządu terytorialnego – samodzielności – zakłada nie tylko swobodę działania w zakresie przyznanych kompetencji, ale też samodzielność finansową. Tymczasem ta część podatków, która powinna trafiać do samorządów, umożliwiając im finansowanie wymienionych wcześniej przedsięwzięć, jest sukcesywnie i konsekwentnie uszczuplana wskutek wprowadzanych przez Rząd reform. To znacząco utrudnia, a czasami uniemożliwia prowadzenie inwestycji, a także bieżącą realizację niezbędnych działań. Pod wielkim znakiem zapytania stoi finansowanie najważniejszej obecnie gliwickiej inwestycji, czyli budowy nowego budynku Szpitala Miejskiego, tak potrzebnego mieszkańcom. Przeciwdziałanie postępującej, centralnie sterowanej destrukcji polskiego samorządu jest wyzwaniem również na lata następne.

W obliczu nagłych i nadchodzących kryzysów, jak toczona za wschodnią granicą wojna, wynikający z niej kryzys uchodźczy czy pogłębiająca się inflacja, wypadałoby oczekiwać od rządzących uwzględnienia znaczącej roli samorządów dla pomyślności zmagających z przyszłymi wyzwaniami. Samorząd należy wzmacniać w każdej możliwej dziedzinie, a stałe zmniejszanie jego kompetencji, ograniczanie finansowania i nakładanie nowych, centralnie sterowanych zadań rzuca go na pastwę jeszcze większego kryzysu.

W Gliwicach, do tej pory, udawało nam się stawiać czoła wszelkim wyzwaniom. Dzięki wieloletniej, dalekowzrocznej polityce inwestycyjnej, mimo powyższych ograniczeń, miasto na tle innych jednostek samorządu terytorialnego było w dobrej kondycji finansowej, pozwalającej na wiele nowych inwestycji i stały rozwój. Obecnie nawet pozycja Gliwic jest zagrożona, a dalszy rozwój może stanąć pod znakiem zapytania.

Zapraszam Państwa do zapoznania się z dokonaniem gliwickiego samorządu z ostatniego roku, przedstawionymi w porównaniu do lat poprzednich. Jestem przekonany, że *Raport o stanie miasta* będzie lekturą nie tylko ciekawą, ale również użyteczną.

Adam Neumann

Prezydent Miasta Gliwice

Spis treści:

O raporcie	4
1. Gliwice i gliwiczanie	5
1.1. Geografia	5
1.2. Demografia	7
2. Zarządzanie samorządowe	11
2.1. Zarządzanie miastem	11
2.2. Planowanie rozwoju miasta	24
2.3. Gliwicki Budżet Obywatelski	27
2.4. Współpraca lokalna i regionalna	29
2.5. Działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych (od kwietnia 2021 r.; dawniej: GCOP)	35
2.6. Projekty unijne	38
3. Infrastruktura	42
3.1. Zmiany infrastrukturalne	42
3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka	49
3.3. Transport	56
3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (o wartości powyżej 500 tys. zł brutto) zrealizowanych w 2021 roku	63
4. Środowisko	71
4.1. Powietrze	71
4.2. Obszary zielone	73
4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi	75
4.4. Mapa akustyczna (strategiczna mapa hałasu) i program ochrony przed hałasem	75
4.5. Programy Ochrony Środowiska	75
4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030	76
4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest	77
4.8. Edukacja ekologiczna	77
4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze	79
4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice	80
4.11. Wody	81
4.12. Gospodarka komunalna	82
5. Gospodarka i finanse	87
5.1. Gospodarka	87
5.1.1. Podmioty gospodarcze	88
5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna	90
5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej	93
5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu	93
5.2. Finanse	98
5.2.1. Budżet	98
5.2.2. Dochody	100
5.2.3. Wydatki	103
5.2.4. Rating	107
5.2.5. Majątek miasta	108
6. Zdrowie i polityka społeczna	113
6.1. Zdrowie	113
6.2. Wsparcie rodziny	116
6.3. Działania na rzecz seniorów	118
6.4. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	119

6.5.	Działania na rzecz zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	120
6.6.	Pomoc społeczna	122
6.7.	Pieczna zastępcza	124
6.8.	Nieodpłatna pomoc prawna	128
7.	Kultura, edukacja i sport	129
7.1.	Kultura	129
7.1.1.	Instytucje i ośrodki kultury	131
7.1.2.	Wydarzenia kulturalne	135
7.2.	Edukacja	143
7.2.1.	Edukacja przedszkolna	146
7.2.2.	Nauczanie dwujęzyczne	147
7.2.3.	Egzamin maturalny	148
7.2.4.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów	148
7.2.5.	Kadra pedagogiczna	149
7.2.6.	Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne	150
7.2.7.	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	152
7.2.8.	Projekty	152
7.2.9.	Szkolnictwo wyższe	155
7.3.	Sport	158
7.3.1.	Obiekty i infrastruktura	158
7.3.2.	Wydarzenia sportowo-rekreacyjne	162
8.	Bezpieczeństwo i porządek	167
8.1.	Przestępczość	167
8.2.	System monitoringu wizyjnego	168
8.3.	Centrum Ratownictwa Gliwice	171
8.3.1.	Program Bezpieczne Gliwice	173
8.3.2.	Ochrona przeciwpowodziowa	174
8.3.3.	Zagrożenia miejscowe	174
8.4.	Działalność porządkowa Straży Miejskiej	175
9.	Podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2021 roku	184
	Spis tabel	200
	Spis wykresów	206
	Spis infografik	207

O raporcie

Niniejszy raport stanowi opracowanie zgodne z wymogami art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834). Raport obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2021 roku, w szczególności przedstawia realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miasta oraz budżetu obywatelskiego.

Dla pełniejszego obrazu stanu miasta niniejszy dokument prezentuje rozwój Gliwic na przestrzeni lat 2017–2021 w ujęciu porównawczym, w kontekście wybranych miast Subregionu Centralnego: Bytomia, Katowic, Sosnowca i Tychów. Diagnoza została dokonana w ośmiu kluczowych obszarach: demograficzno-geograficznym, samorządności, infrastruktury, środowiska, gospodarki i finansów, zdrowia i pomocy społecznej, kultury, edukacji i sportu oraz bezpieczeństwa i porządku. Tak nakreślone ramy pozwalają na zarysowanie podstawowych tendencji rozwoju.

Prezentowane w raporcie dane statystyczne pozyskane zostały z wydziałów Urzędu Miejskiego, miejskich jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich i przedstawiają stan na 31 grudnia 2021 r. Dane statystyczne pozyskane ze strony Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl) dotyczą natomiast roku 2020. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu GUS nie udostępnił bardziej aktualnych danych.

1.

1. Gliwice i gliwiczanie

1.1. Geografia

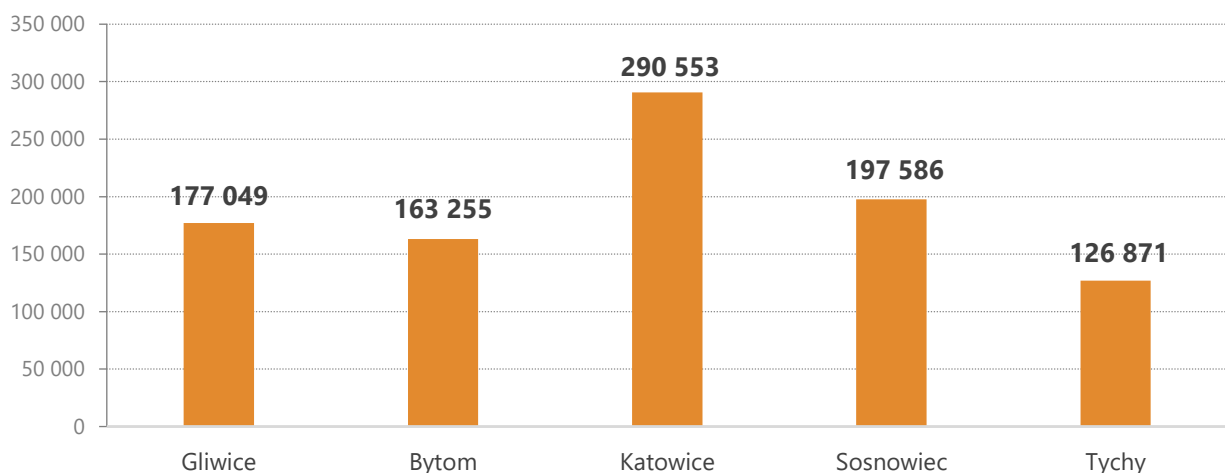
Gliwice to miasto na prawach powiatu położone w południowo-zachodniej Polsce, w województwie śląskim, na zachodnim krańcu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Geograficznie leży na Wyżynie Śląskiej nad rzeką Kłodnicą. Miasto plasuje się na 19. miejscu pod względem powierzchni, jak i liczby ludności w Polsce oraz 4. pozycji pod względem liczby mieszkańców w województwie śląskim (www.polskawliczbach.pl/Rankingi_Polskich_Miast).

Tabela 1. Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski – stan na 31 grudnia 2021 roku

Obszar	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Powierzchnia [km ²]	133,88	69,44	164,64	91,06	81,81	12 333	312 705

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 1. Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – stan na 31 grudnia 2020 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. **Powierzchnia Gliwic z podziałem na dzielnice – stan na 2021 rok**

Dzielnica	Powierzchnia [km²]
Baildona	4,72
Bojków	16,45
Brzezinka	8,50
Czechowice	5,32
Kopernika	2,48
Ligota Zabrska	6,84
Łabędy	19,08
Obrońców Pokoju	7,64
Ostropa	11,67
Politechnika	1,06
Sikornik	3,13
Sośnica	4,84
Stare Gliwice	5,32
Szobiszowice	3,04
Śródmieście	2,15
Trynek	7,63
Wilcze Gardło	0,68
Wojska Polskiego	3,83
Wójtowa Wieś	9,44
Zatorze	3,49
Żerniki	6,57
RAZEM	133,88

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

1.2. Demografia

Tabela 3. **Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2020 roku**

	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Liczba ludności [os] *	177 049	163 255	290 553	197 586	126 871	4 492 330	38 265 013
Gęstość zaludnienia [os/km ²]	1 322	2 351	1 765	2 170	1 551	364	122
Współczynnik feminizacji – liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn	109	110	110	112	108	108	107

* Dane z GUS różnią się od danych Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach, gdyż są wyliczane na podstawie spisu powszechnego z 2011 roku z uwzględnieniem aktów zgonów i urodzeń. Nie są oficjalnym rejestrem.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 4. **Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu oraz w podziale na płeć w latach 2017–2021**

Rok	Kobiety		Mężczyźni		Razem		razem
	stały	czasowy	stały	czasowy	stały	czasowy	
2017	88 986	2 063	80 144	3 238	169 130	5 301	174 431
2018	88 132	2 159	79 196	3 388	167 328	5 547	172 875
2019	87 538	2 203	78 688	3 465	165 456	5 668	171 894
2020	86 148	1 901	77 240	2 791	163 388	4 692	168 080
2021	84 663	2 760	75 840	3 526	160 503	6 286	166 789

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 5. **Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Napływ (liczba osób z innych miejscowości, meldujących się na pobyt stały w Gliwicach)	1 818	1 705	1 699	1 623	1 399
Odpływ (liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w Gliwicach do innej miejscowości na terenie RP)*	2 118	1 803	1 907	1 593	1 640
Saldo migracji o charakterze stałym	-300	-98	-208	30	-241
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	-1,77	-0,59	-1,26	0,18	-1,50

*Nie obejmuje osób, które po wymeldowaniu nie dokonały zameldowania na terenie RP.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 6. **Liczba przyjętych zgłoszeń meldunkowych (z podziałem na obywatelstwo) oraz liczba nadanych numerów PESEL dla cudzoziemców w Gliwicach w latach 2018–2021**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Ogólna liczba obcokrajowców dokonujących zgłoszenia meldunkowe, w tym z obywatelstwem:	2 235	3 860	2 561	3 755
- ukraińskim	1 695	3 022	1 969	2 748
- białoruskim	43	76	38	103
- indyjskim	40	66	59	105
- tureckim	34	36	25	38
- japońskim	29	61	24	31
- gruzińskim	26	59	36	65
- kazachstańskim	0	41	18	37
- hiszpańskim	26	40	7	34
- koreańskim	0	25	13	11
- chińskim	21	20	10	20
- rosyjskim	20	25	13	38
- etiopskim	6	7	15	38
- pakistańskim	16	7	12	30
- nigeryjskim	4	13	17	31
- kosowskim	2	14	2	31
Liczba nadanych numerów PESEL dla cudzoziemców	2 162	3 911	2 580	3 667

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 7. **Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach Gliwic w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Baildona	9 436	9 223	9 036	8 819	8 597
Bojków	2 871	2 882	2 928	2 966	2 981
Brzezinka	2 468	2 508	2 519	2 532	2 530
Czechowice	727	718	730	734	783
Kopernik	10 312	10 190	10 036	9 840	9 610
Ligota Zabrska	2 037	2 036	2 021	1 988	2 004
Łabędy	14 917	14 798	14 708	14 542	14 283
Obrońców Pokoju	5 205	5 202	5 198	5 167	5 133

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Ostropa	2 895	2 927	2 992	2 990	3 034
Politechnika	3 731	3 670	3 525	3 469	3 375
Sikornik	12 803	12 735	12 583	12 390	12 119
Sońnica	18 189	17 887	17 530	17 270	16 853
Stare Gliwice	6 397	6 357	6 406	6 398	6 338
Szobiszowice	12 462	12 309	12 251	12 138	11 869
Śródmieście	13 456	13 268	13 124	12 845	12 454
Trynek	16 261	15 910	15 592	15 358	15 001
Wilcze Gardło	1 146	1 133	1 123	1 135	1 118
Wojska Polskiego	11 817	11 665	11 521	11 376	11 172
Wójtowa Wieś	5 816	5 790	5 739	5 686	5 658
Zatorze	12 693	12 594	12 237	11 999	11 797
Żerniki	3 491	3 542	3 657	3 746	3 794
Razem	169 130	167 328	165 456	163 388	160 503

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 8. **Urodzenia żywe i zgony w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	1 689	1 536	1 516	1 426	1 258
Zgony osób zameldowanych w Gliwicach	2 180	2 222	2 207	2 543	2 597

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 9. **Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2016–2020**

Miasto	2016	2017	2018	2019	2020
Gliwice	-1,03	-1,30	-2,40	-2,70	-4,80
Bytom	-3,29	-3,07	-4,50	-4,50	-8,20
Katowice	-2,51	-3,17	-2,80	-3,50	-6,20
Sosnowiec	-4,64	-4,83	-4,70	-5,80	-7,70
Tychy	0,85	-0,01	-1,30	-0,90	-4,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 10. **Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Ogólna liczba małżeństw zarejestrowanych w USC, w tym:	986	1 012	939	784	1 037
- cywilnych	420	448	438	404	582
- konkordatowych	413	359	340	230	158
- umiejscowionych (zawartych za granicą)	153	205	161	150	297
Liczba małżeństw z cudzoziemcami*	25	22	16	19	26

* Albania, Rosja, Egipt, Kosowo, Nepal, Republika Dominikany, Ukraina, Macedonia, Brazylia, Austria, Turcja, Armenia, Izrael, Kazachstan, Rumunia, Wielka Brytania, Belgia, USA, Niemcy, Szwajcaria, Holandia, Francja, Szwecja, Włochy, Nigeria, Tunezja, Syria, Białoruś, Japonia, Indie, Mauritius, Portugalia, Hiszpania, Norwegia, Finlandia, Kamerun, Filipiny, Algieria, Kuba, Jemen, Chile, Uganda, Uzbekistan, Chorwacja, Bułgaria, Słowacja, Grecja, Litwa, Cypr, Irlandia, Tajlandia, Kolumbia, Serbia, Arabia Saudyjska, Tanzania, Wenezuela, Kenia, Ekwador, Pakistan, Maroko.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UM w Gliwicach

Tabela 11. **Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Ogólna liczba rozwodów, w tym:	418	387	387	364	459
- orzeczonych w kraju	370	330	346	338	411
- orzeczonych za granicą i wpisanych do ślubów zawartych w USC	31	43	41	26	48
- orzeczonych separacji	17	14	12	2	6

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UM w Gliwicach

2.

2. Zarządzanie samorządowe

2.1. Zarządzanie miastem

Gliwice to miasto na prawach powiatu. Proces zarządzania miastem zakłada przede wszystkim realizację zadań własnych, wynikających z nałożonych obowiązków ustawowych, ale również realizację założeń zawartych w *Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022*. W 2020 roku rozpoczęły się prace nad przygotowaniem strategii *Gliwice 2040*.

Obowiązki ustawowe oraz założenia znajdujące się w aktualnie obowiązującej strategii realizowane są poprzez organy wyłaniane w wyborach powszechnych przez mieszkańców miasta i powoływane na pięcioletnią kadencję. Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta, która liczy 25 radnych. Jej zadaniem jest podejmowanie decyzji dotyczących najważniejszych spraw w mieście. Organem wykonawczym i reprezentacyjnym jest Prezydent Miasta, wybierany przez mieszkańców w wyborach bezpośrednich.

Wybory do obecnej, VIII kadencji samorządu miały miejsce 21 października 2018 roku. Swój głos oddało 70 413 osób, czyli 50,44% uprawnionych. To o 13 pkt. procentowych więcej niż w poprzednich wyborach samorządowych, w 2014 roku. Warto podkreślić, że od momentu powrotu wyborów samorządowych, po 1989 roku, frekwencja długofalowo rośnie i w ostatnich wyborach, w porównaniu do 1994 roku, była wyższa o prawie 26 pkt. procentowych.

W związku z wybraniem 13 października 2019 r. Prezydenta Miasta Gliwice Zygmunta Frankiewicza do Senatu RP, ogłoszono wybory uzupełniające, które odbyły się 5 stycznia 2020 roku. Do czasu wyborów obowiązki prezydenta pełnił Janusz Moszyński, wyznaczony przez premiera RP. Frekwencja w wyborach przeprowadzonych 5 stycznia 2020 roku wyniosła 35,53%. Nowym prezydentem wybranym w I turze został, z wynikiem 51,18%, Adam Neumann – dotychczasowy zastępca Prezydenta Miasta.

Nagrody przyznane Miastu Gliwice w 2021 roku

- Pierwsze miejsce wśród miast na prawach powiatu w Rankingu Samorządów 2021, przeprowadzonym przez dziennik „Rzeczpospolita”.
- Pierwsze miejsce wśród miast na prawach powiatu w Rankingu Water City Index 2021.
- Pierwsze miejsce w kategorii miast na prawach powiatu powyżej 120 tys. mieszkańców w IV edycji rankingu Skarbnik Samorządu dla Ryszarda Reszke, Skarbnika Miasta Gliwice.
- Trzecie miejsce wśród miast na prawach powiatu w Rankingu Finansowym Samorządu Terytorialnego w Polsce, opracowanym przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu.
- Trzecie miejsce wśród miast na prawach powiatu w rankingu „Kondycja finansowa

samorządów u progu pandemii” opublikowanym przez Pismo Samorządu Terytorialnego Wspólnota.

- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu „Najbogatsze samorzady w 2020 roku” Pisma Samorządu Terytorialnego Wspólnota.
- Trzecie miejsce wśród miast na prawach powiatu w rankingu „Liderzy inwestycji 2018–2020” Pisma Samorządu Terytorialnego Wspólnota.
- Czwarte miejsce wśród miast na prawach powiatu w pierwszej edycji „Rankingu Gmin województwa śląskiego”, przygotowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego we współpracy z Głównym Urzędem Statystycznym.

Tabela 12. **Radni Rady Miasta Gliwice kadencji 2018–2023**

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Gabriel Bodzioch	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Ryszard Buczek	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 3	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Łukasz Chmielewski	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Dialogu Społecznego	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Leszek Curyło	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Agnieszka Filipkowska	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Piotr Gogoliński	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zdzisław Goliszewski	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 1	Wiceprzewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Michał Jaśniok	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Marcin Kiełpiński	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krzysztof Kleczka	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Stanisław Kubit	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Wiceprzewodniczący Komisji Dialogu Społecznego	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Katarzyna Kuczyńska-Budka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 4	Wiceprzewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Adam Majgier	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Adam Michczyński	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 1	Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Tadeusz Olejnik	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Wiceprzewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Ewa Potocka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Krzysztof Procel	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Marek Pszonak	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 3	Przewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krystyna Sowa	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza – Przewodnicząca
Janusz Szymanowski	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Jacek Trochimowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	Przewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Tomasz Tylutko	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Grażyna Walter-Łukowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Paweł Wróblewski	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zbigniew Wygoda	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej

Źródło: <https://bip.gliwice.eu/sklad-personalny-rady-miasta>

Tabela 13. Uchwały podjęte w 2021 roku – podział ze względu na wnioskodawcę

Uchwały podjęte w 2021 roku										
Wnioskodawca										
	18.02	25.03	22.04	27.05	17.06	15.07	09.09	07.10	18.11	16.12
PM	26	33	8	17	7	27	12	20	17	20
Bez wnioskodawcy	-	2	-	2	-	1	4	1	2	-
PRM	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Komisja RM	4	5	-	2	3	5	2	4	3	7
Grupa radnych	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kilku wnioskodawców	-	-	1	-	-	1	-	2	-	1
Razem	30	40	10	21	10	34	18	28	23	29
Łącznie 243 uchwały										

PM – Prezydent Miasta

PRM – Przewodniczący Rady Miasta

RM – Rada Miasta

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

Tabela 14. Uchwały podjęte w 2021 roku – podział ze względu na kategorie

Uchwały podjęte w 2021 roku										
Przedmiot uchwały										
	18.02	25.03	22.04	27.05	17.06	15.07	09.09	07.10	18.11	16.12
uchwały budżetowe (budżet, WPF, jednostki budżetowe, sprawozdanie finansowe, absolutorium, pożyczki)	3	2	2	2	5	3	2	3	2	4
podatki i opłaty	2	1	-	-	-	-	-	-	2	1
zasady działania, funkcjonowania, regulaminy (np. SPP), kryteria	-	4	2	-	-	3	2	4	3	3
programy, strategię	3	3	-	-	1	-	-	1	1	3
gospodarka mieszkaniowa i nieruchomościami – zasady	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

Uchwały podjęte w 2021 roku

Przedmiot uchwały	Uchwały podjęte w 2021 roku									
	18.02	25.03	22.04	27.05	17.06	15.07	09.09	07.10	18.11	16.12
plany zagospodarowania przestrzennego	1	3	-	1	-	3	3	4	-	1
oświata – sieć placówek, przekształcenia, statuty	6	3	-	8	-	2	-	-	2	1
tworzenie organizacji i jednostek (np. MRDPP, domy dziecka)	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
zdrowie i opieka społeczna (odpłatność za usługi opiekuńcze, dofinansowanie z PFRON)	-	2	-	1	-	-	3	2	-	4
statuty (także Statut Miasta, statuty RD)	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
gospodarka komunalna, komunikacja miejska, drogi,	1	1	2	-	-	9	2	1	-	1
nazwy ulic, pomniki	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
gospodarka nieruchomościami – dzierżawy, zbycie	7	5	1	3	-	3	-	2	4	-
dotacje (np. na prace konserwatorskie)	-	5	-	-	-	2	-	1	-	-
tworzenie stowarzyszeń, przystąpienie do organizacji	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
teksty jednolite	-	2	-	2	-	1	2	1	2	-
apele, oświadczenia, stanowiska	-	1	2	-	-	1	2	1	-	2
wykazy (np. kąpielisk, aptek, obwodów wyborczych)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
skargi, wnioski, petycje	3	4	1	2	1	5	1	3	4	1
organy miasta, RM, jednostki pomocnicze	1	1	-	-	-	-	1	1	1	6
uchwały uchylające	-	-	-	1	1	-	-	3	1	-

Uchwały podjęte w 2021 roku										
Przedmiot uchwały										
	18.02	25.03	22.04	27.05	17.06	15.07	09.09	07.10	18.11	16.12
w tym: zmiany uchwał	9	7	4	3	3	7	4	6	4	8
Razem	30	40	10	21	10	34	18	28	23	29
łącznie 243 uchwały										

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

W załączniku nr 1 Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2021 roku wraz z informacją na temat ich realizacji.

Tabela 15. **Rady dzielnic w Gliwicach i ich przewodniczący w kadencji 2019–2024**

Nazwa Dzielnic	Przewodniczący Rady Dzielnic
Dzielnica Baildona	Jolanta Baranowska
Dzielnica Bojków	Paweł Wróblewski
Dzielnica Brzezinka	Tomasz Włoczyk
Dzielnica Czechowice	Rada Dzielnic nie została wybrana
Dzielnica Kopernika	Grażyna Walter-Łukowicz
Dzielnica Ligota Zabrska	Anna Hereźniak-Mach
Dzielnica Łabędy	Krystyna Sowa
Dzielnica Obrońców Pokoju	Łukasz Mielczarek
Dzielnica Ostropa	Gerard Magiera
Dzielnica Politechnika	Rada Dzielnic nie została wybrana
Dzielnica Sikornik	Bogusław Węglarz
Dzielnica Sośnica	Franciszek Skoczylas
Dzielnica Stare Gliwice	Małgorzata Lukaj
Dzielnica Szobiszowice	Piotr Gogoliński
Dzielnica Śródmieście	Marek Bieniek
Dzielnica Trynek	Łukasz Chmielewski
Dzielnica Wilcze Gardło	Bogumiła Dąbrowska

Nazwa Dzielnicy	Przewodniczący Rady Dzielnicy
Dzielnica Wojska Polskiego	Jarosław Misztal
Dzielnica Wójtowa Wieś	Marek Krzakała
Dzielnica Zatorze	Michał Byrczek
Dzielnica Żerniki	Kajetan Gornig

Źródło: <https://bip.gliwice.eu/rady-dzielnic>

Tabela 16. **Liczba obsadzonych etatów w wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach z uwzględnieniem osób zatrudnionych na zastępstwo w latach 2017–2021**

Nazwa wydziału		2017	2018	2019	2020	2021
Architektury i Budownictwa	AB	38,250	38,75	42	39,750	39,750
Biuro Obsługi Interesantów	BOI	43	46	46	50	49
Biuro Prezydenta i Rady Miasta*	BPR	26,25	-	-	-	-
Biuro Prezydenta Miasta*	BPM	-	17,25	15,875	25	14
Biuro Rady Miasta*	BR	-	7	7	7	6
Biuro Rozwoju Miasta	BRM	13,313	13,875	15,625	13,625	12,750
Biuro Zarządzania Płynnością Finansową	BZP	5	5	5	5	5
Budżetu i Analiz	BA	11	10	10	10	10
Edukacji	ED	20	21,5	21,5	23	25
Geodezji i Kartografii	GE	52	53	50	50	49
Gospodarki Nieruchomościami	GN	52,375	59,625	66,5	57,750	56
Informatyki	IN	13	12	15	14	14
Inwestycji i Remontów	IR	18,75	21,75	19,625	17	19
Kadr, Szkoleń i Płac	KD	21	22	23	23	25
Komunikacji	KM	36	41	44	51,875	47,875
Wydział Audytu Wewnętrznego	AUD	13	13	10	11	5
Księgowości	KS	28	32	31	26	28
Kultury i Promocji Miasta**	KP	35,875	35	31	27	-
Promocji i Komunikacji Społecznej**	KOM	-	-	-	-	20
Kultury i Sportu**	KSP	-	-	-	-	18

Nazwa wydziału		2017	2018	2019	2020	2021
Nadzoru Właścicielskiego	NA	5	5	5	5	6
Organizacyjny***	OR	33	38	39	37	36
Planowania Przestrzennego****	PP	23	19	26	26	27
Podatków i Opłat	PO	54,75	57,875	64	56,875	55,625
Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych*****	PU	24,25	25,25	32,25	-	-
Samodzielny Referat Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej****	SIP	7	6	-	-	-
Spraw Obywatelskich	SO	29	29	29	31	30
Środowiska	ŚR	17	17	17	16	18
Urząd Stanu Cywilnego	USC	14	14	13	15,250	18
Zamówień Publicznych	ZA	12	20	20	17	19
Zdrowia i Spraw Społecznych	ZD	16	15	16	16	17,250
Wydział Gospodarowania Wodami*****	GW	-	-	-	14	12,750
Wydział Usług Komunalnych*****	UK	-	-	-	21,25	20,250
Ogółem		646,813	678,875	696,375	691,375	688,250

* Z Biura Prezydenta i Rady Miasta wyodrębniono w 2018 r. odpowiednio Biuro Prezydenta Miasta i Biuro Rady Miasta.

** Z dniem 1 lutego 2021 r. Wydział Kultury i Promocji Miasta podzielił się na dwa wydziały: Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej oraz Wydział Kultury i Sportu.

*** We wcześniejszych edycjach Raportu podawane były wyłącznie etaty urzędnicze. Od roku 2017 z uwzględnieniem pracowników RAD

**** Z dniem 1 stycznia 2019 r. Wydział Planowania Przestrzennego został połączony z Samodzielnym Referatem Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej.

***** Z dniem 1 stycznia 2020 r. Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych podzielił się na dwa wydziały: Wydział Usług Komunalnych i Wydział Gospodarowania Wodami.

Źródło: Wydział Kadr, Szkoleń i Płac UM w Gliwicach

Tabela 17. **Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów oraz w Referacie Rejestracji Pojazdów w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020 ¹	2021	
Sprawy obywatelskie (sala obsługi)	73 162	52 702	55 646	42 161 ²	52 279	
Sprawy dot. rejestracji pojazdów	89 880	96 304	100 671	66 930	71 343	
Prawa jazdy	9 711	9 701	8 726	6 452 ³	22 219	
Informacja merytoryczna	GW/UK	680	872	961	100	256
	GE	1 542	1 831	1 559	152	1 085

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020 ¹	2021
(stanowiska obsługujące wydziały)	GN	8 171	11 336	26 718 ⁴	952	840
	ŚR	7 012	10 210	14 360	1 423	18 409 ⁵
Razem		17 405	24 249	43 598	2 627	20 590
W przeliczeniu na 1 miesiąc		1 450	2 020	3 633	219	1 716
Stanowisko Konsultanta d/s Osób Niepełnosprawnych		2 068	1 977	1 674	502	895
Liczba pism przyjętych i wysłanych przez Biuro Podawcze		465 390	449 890	511 909	475 859	465 343
W przeliczeniu na 1 miesiąc		38 782	37 490	42 659	39 655	38 779
Stanowisko informacyjne wydziałów AB i PP		8 354	7 827	_ ⁶	_ ⁶	-
Stanowisko informacyjne wydziału PO		19 058	16 057	13 506	10 781	11 705
Liczba wydanych certyfikatów SEKAP		41	30	_ ⁷	-	-
Liczba wydanych potwierdzeń Profilu Zaufanego ePUAP		1 427	1 772	2 187	1 881	3 315 ⁸
Stanowisko obsługujące program „Rodzina 3+”		663	1 202	1 728	926	717
Stanowisko obsługujące program „Karta Dużej Rodziny”		1 189	1 512	1 515	704	1 116 ⁹
Stanowisko obsługujące program „Karta SENIOR 67+ i 75+”		994	1 619	1 937	1 008	1 765 ⁹

¹ Liczne spadki odnotowane w 2020 roku wynikały z obostrzeń związanych z pandemią oraz składaniem wniosków przez biuro podawcze i drogą elektroniczną.

² W okresie od 16 marca do 14 lipca 2020 roku wnioski były składane przez skrzynkę podawczą, a odbiór dokumentów odbywał się po wcześniejszym umówieniu telefonicznym.

³ Od 27 marca do września 2020 roku wnioski o prawa jazdy były składane przez biuro podawcze, a wydawanie dokumentu odbywało się po telefonicznym umówieniu wizyty.

⁴ Na stanowisku współpracującym z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami odnotowano wzmożone zainteresowanie klientów informacjami związanymi z ustawą o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.

⁵ Wzrost był spowodowany dużym zainteresowaniem mieszkańców kwestią pozyskania dofinansowania do wymiany starych kotłów na nowe ekologiczne.

⁶ W 2019 roku na stanowisku pełnione były dyżury, ale nie prowadzono statystyk; w 2020 roku stanowisko było nieczynne.

⁷ Od 2019 roku zaprzestano wydawania Certyfikatów SEKAP, ponieważ z dniem 31 grudnia 2018 roku wygasła umowa ze Śląskim Centrum Społeczeństwa Informacyjnego (ŚCSI) na świadczenie usług wydawania i unieważniania certyfikatów CC SEKAP

⁸ Wzrost związany był przede wszystkim z możliwością dostępu do Internetowego Konta Pacjenta, w którym do logowania potrzebny jest profil zaufany.

⁹ Wzrost związany był między innymi z ofertą operatorów działających w mieście (TV) i profitów z tym związanych.

Źródło: Biuro Obsługi Interesantów UM w Gliwicach, Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Prawo jazdy

Od listopada 2020 roku w sali rejestracji pojazdów działa dedykowane stanowisko, na którym wydawane są prawa jazdy oraz profile kierowców (odbiór dokumentu już nie jest możliwy

na stanowiskach BOI). Wyodrębnienie stanowiska jest konsekwencją wdrożenia rozwiązań prawnych umożliwiających poruszanie się pojazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności okazywania dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdami. Wprowadzenie takiej regulacji spowodowało konieczność odnotowywania w systemie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców wydania dokumentu prawa jazdy w chwili jego odbioru przez klienta.

Rejestracja pojazdów

W pierwszym półroczu 2021 roku, z uwagi na stan pandemii, organy administracji publicznej pracowały – podobnie jak w 2020 roku – z pewnymi ograniczeniami. Decyzje w sprawie obsługi klientów urzędu podejmowane były na bieżąco, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji epidemicznej na terenie miasta. W konsekwencji, 15 czerwca 2021 roku przywrócono obsługę klientów według zasad obowiązujących przed wprowadzeniem stanu epidemii. Liczba obsłużonych klientów wzrosła do 59 616 (w roku 2020 wyniosła 47 783). Podczas bezpośredniej obsługi klientów pracownicy Referatu Rejestracji Pojazdów (w obu lokalizacjach) załatwili 71 343 sprawy. Nie bez wpływu na zmniejszenie liczby klientów Referatu Rejestracji Pojazdów – w odniesieniu do roku 2019 – była sytuacja ekonomiczna spowodowana pandemią, m.in. ograniczenia produkcji nowych pojazdów, wynikające z zaburzeń w łańcuchu dostaw podzespołów, a także zmiana zachowań klientów na rynku wtórnym obrotu pojazdami.

Sprawy obywatelskie

Począwszy od 12 marca 2021 roku, przywrócono stałą obsługę klientów w Urzędzie Miejskim bez konieczności wcześniejszego umawiania wizyty w UM.

Stanowisko informacyjne wydziału PO

Począwszy od 12 marca 2021 roku, przywrócono stałą obsługę klientów w Urzędzie Miejskim bez konieczności wcześniejszego umawiania wizyty w UM.

W trosce o bezpieczeństwo zachęcano klientów do dopełnienia formalności za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Zainteresowanie powyższym rozwiązaniem wykazała przede wszystkim średnia grupa wiekowa. Z kolei seniorzy preferowali bezpośrednie kontakty z urzędnikiem. Nie bez znaczenia był fakt, iż wprowadzone obostrzenia warunkowały limity osób mogących jednocześnie przebywać w holu głównym, co przekładało się na płynność obsługi oraz liczbę umawianych osób. Najbardziej popularną formą załatwienia sprawy stał się kontakt telefoniczny.

Stanowisko do spraw osób niepełnosprawnych

W marcu 2020 roku przesunięto środki PFRON na inne programy na rzecz osób niepełnosprawnych oraz zaprzestano dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych. Przywrócono je w 2021 roku. 12 marca 2021 roku przywrócono stałą obsługę klientów w Urzędzie Miejskim bez konieczności wcześniejszego umawiania wizyty w UM, co miało istotny wpływ na codzienną liczbę klientów załatwiających sprawy w urzędzie.

Biuro Podawcze

W 2021 roku odnotowano spadek liczby pism przyjętych i wysłanych przez Biuro Podawcze, co wynika z przywrócenia bezpośredniej obsługi klienta w UM oraz braku konieczności składania części pism przez Biuro Podawcze.

ePUAP

W kwietniu 2020 roku uruchomiona została usługa tymczasowego profilu zaufanego, który może zostać potwierdzony rozmową wideo z urzędnikiem Ministerstwa Cyfryzacji. Usługa dedykowana jest przede wszystkim osobom, które chciałyby potwierdzić profil zaufany przez Internet, lecz nie korzystają z bankowości elektronicznej lub bank, z którego usług korzystają, nie jest dostawcą tożsamości profilu zaufanego. Wzrost wydawanych profili w 2021 roku związany był przede wszystkim z możliwością dostępu do Internetowego Konta Pacjenta, do zalogowania się na które potrzebny jest profil zaufany.

Kartyniżkowe

Wzrost liczby osób zainteresowanych uzyskaniem kart związany był między innymi z ofertą operatorów działających w mieście (TV) i profitów z tym związanych.

Tabela 18. **Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2017–2021**

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba komputerów PC	695	701	710	722	732
Liczba kont poczty elektronicznej	3 720	3 841	3 936	3 997	4 150
Liczba serwerów	38	39	39	34	34
Nakłady na zakup sprzętu i oprogramowania [zł]	1 604 766,71*	577 626,35	4 445 429,41**	650 600,10	2 084 816,87**
Nakłady na szkolenie pracowników w zakresie obsługi programów komputerowych [zł]	20 660,71	33 993,89	34 558,75	5 610,00	8 699,00

* Wzrost jest spowodowany zwiększeniem nakładów na sprzęt oraz oprogramowanie w związku z wdrożeniem projektu GEPAR.

** Zwiększenie nakładów na zakup sprzętu i oprogramowania jest spowodowany koniecznością wymiany większej liczby zestawów komputerowych w związku z przekroczeniem założonego wieku ich eksploatacji.

Źródło: Wydział Informatyki UM w Gliwicach, Wydział Kadr, Szkoleń i Płac UM w Gliwicach

Cyfryzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w 2021 roku**Miejski System Informacji Przestrzennej**

Wydział Planowania Przestrzennego UM jako administrator Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej koordynuje działania na rzecz rozwoju tego portalu w Urzędzie Miejskim i miejskich jednostkach organizacyjnych.

W 2021 roku w ramach MSIP funkcjonowało:

- 13 geoportali, w tym:
 - 12 geoportali mapowych: Geoportal mieszkańca, Geoportal inwestora, Geoportal wyborczy, Oferta nieruchomości, Geoportal rowerzysty, Geoportal planistyczny, Geoportal zabytków, Zieleń miejska, Ciepło systemowe, Gliwicki Budżet Obywatelski, INSPIRE (skrót od angielskiego terminu *IN*frastructure for*SP*atial *I*nfo*R*mation in *E*urope – Infrastruktura Informacji Przestrzennej w Europie). Dyrektywa INSPIRE to zespół

środków prawnych, organizacyjnych i technicznych oferujący powszechny dostęp do danych przestrzennych na terenie Unii Europejskiej.

- 1 geoportal, w którym publikowane są produkty powstałe ze zdjęć lotniczych i skaningu laserowego – Wirtualne miasto.

2. 11 wyszukiwarek, w tym:

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) – działki, MPZP – adresy, MPZP w opracowaniu, Oferta nieruchomości (w jej skład weszły wyszukiwarki lokali mieszkalnych, lokali użytkowych, nieruchomości zabudowanych, nieruchomości niezabudowanych, garaży), Ulice, Filie bibliotek, Żłobki, Przedszkola i punkty przedszkolne, Szkoły publiczne, Szkoły wyższe, Baseny i kąpieliska.

3. 260 dostępnych warstw, w tym 245 wektorowych (w postaci obiektów geometrycznych – punktów, linii i poligonów o określonych współrzędnych) i 15 rastrowych (w formie zdjęć lotniczych, plików jpg, skanów map).

Wydział Planowania Przestrzennego w ramach MSIP prowadzi także rejestr wejść na geoportale. W 2021 roku liczba odnotowanych wejść wyniosła 177 572.

Internetowy Sklep Geodezyjny

Od połowy 2018 roku Wydział Geodezji i Kartografii UM prowadzi usługę sieciową pozwalającą zamówić on-line materiały państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Są to m.in. mapa zasadnicza oraz ewidencyjna, wypisy z ewidencji gruntów i budynków. W 2021 roku zarejestrowano w systemie 2 165 wniosków o wydanie materiałów. Dla porównania w 2020 roku było ich 1 953, a w 2019 roku – 468.

Miejskie jednostki organizacyjne

W Gliwicach funkcjonują następujące jednostki organizacyjne miasta:

1. Domy dziecka:

- Dom Dziecka nr 1
- Dom Dziecka nr 2
- Dom Dziecka nr 3 im. Astrid Lindgren

2. Żłobki miejskie (w ramach jednej jednostki funkcjonują cztery Oddziały Żłobków Miejskich, umiejscowione w odrębnych budynkach).

3. Przedszkola miejskie i zespoły przedszkoli miejskich:

- Zespół Przedszkoli Miejskich nr 1 w Gliwicach
- Zespół Przedszkoli Miejskich nr 2 w Gliwicach
- Przedszkole Miejskie z Oddziałami Integracyjnymi nr 21 w Gliwicach

4. Szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa nr 2 w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Arki Bożka w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 6 im. Noblistów Polskich w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Marii Dąbrowskiej w Gliwicach

- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Króla Jana III Sobieskiego w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 11 im. Hugona Kołłątaja w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 13 im. Krystyny Bochenek w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 21 im. Henryka Sienkiewicza w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 29 w Gliwicach

5. Licea ogólnokształcące:

- I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne im. Edwarda Dembowskiego w Gliwicach
- II Liceum Ogólnokształcące im. Walerego Wróblewskiego w Gliwicach
- IV Liceum Ogólnokształcące w Gliwicach
- V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Andrzeja Struga w Gliwicach

6. Zespoły szkół:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 13 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 16 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Piastów Śląskich w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 im. Armii Krajowej w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 12 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Gliwicach
- Górnośląskie Centrum Edukacyjne im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gliwicach
- Zespół Szkół Łączności w Gliwicach
- Zespół Szkół Budowlano-Ceramicznych w Gliwicach
- Zespół Szkół Ekonomiczno-Technicznych im. Cichociemnych w Gliwicach
- Zespół Szkół Samochodowych im. Gen. Stefana Roweckiego „Grotą” w Gliwicach
- Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Gliwicach
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gliwicach
- Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach

7. Inne jednostki oświatowe:

- Młodzieżowy Dom Kultury w Gliwicach
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gliwicach

- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia im. Ludomira Różyckiego w Gliwicach
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gliwicach

8. Pomoc społeczna:

- Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny
- Dom Pomocy Społecznej „NASZ DOM”
- Dom Pomocy Społecznej „Opoka”
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Środowiskowy Dom Samopomocy

9. Inne jednostki:

- Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej
- Centrum Kultury Victoria w Gliwicach
- Centrum Ratownictwa Gliwice
- Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych
- Teatr Miejski w Gliwicach
- Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach
- Muzeum w Gliwicach
- Miejski Zarząd Usług Komunalnych
- Powiatowy Urząd Pracy
- Straż Miejska w Gliwicach
- Zarząd Dróg Miejskich
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Więcej informacji w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:

<https://bip.gliwice.eu/jednostki-organizacyjne-miasta>

2.2. Planowanie rozwoju miasta

Głównym dokumentem zawierającym najważniejsze cele rozwoju miasta jest uchwalona w 2014 roku **Strategia Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022**, której zapisy były aktualizowane w październiku 2017 roku.

Postanowienia strategiczne zostały ambitnie określone i świadomie nie odniesiono się do wielu innych procesów – szczególnie tych związanych ze świadczeniem na wysokim poziomie różnego rodzaju lokalnych usług publicznych – gdyż uznano, że jest to już dobrze rozumianą rutyną operacyjną w mieście.

Wdrażanie strategii było regularnie monitorowane. W cyklach rocznych przeprowadzane było zestandaryzowane postępowanie mające na celu weryfikację wskaźników przypisanych do każdego celu operacyjnego, zakończone opracowaniem raportu monitoringowego. Ostatni *Raport 2021 – Monitoring realizacji celów Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022*, opracowany za rok 2020, przyniósł informację o tym, że dzięki prowadzonej konsekwentnie od lat rozsądnej polityce budżetowej, stawianiu na zrównoważony rozwój miasta i innowacyjność, wspieraniu przedsiębiorczości i stwarzaniu atrakcyjnych warunków inwestycyjnych oraz współdziałaniu grupy niezależnych podmiotów, aktorów lokalnej sceny gospodarczej, edukacyjnej, społecznej i politycznej, większość celów i projektów została zrealizowana. Nie wszystko udało się przeprowadzić zgodnie z pierwotnym planem, ponieważ uwarunkowania pewnych procesów znacząco zmieniły się na przestrzeni lat. Stąd też, w trakcie

realizacji, część zamierzeń zrewidowano. Ponadto utrzymanie niektórych już osiągniętych celów utrudniła pandemia COVID-19.

Ze względu na fakt, iż duża pula celów operacyjnych została zrealizowana zgodnie z założeniami, a horyzont czasowy wdrażania obecnie obowiązującej strategii dobiega już końca, w mieście podjęto dyskusję nad przygotowaniem procesu aktualizacji strategii. W lutym 2021 roku Rada Miasta podjęła uchwałę nr XXIII/456/2021 w sprawie przystąpienia do opracowania projektu **Strategii rozwoju miasta Gliwice do roku 2040 „Gliwice 2040”**. Głównym założeniem miasta było, aby prace nad nową strategią przebiegały w sposób partycypacyjny, co oznacza, że na każdym etapie prac były prowadzone szerokie konsultacje społeczne i zapewniony był udział w nich mieszkańców oraz podmiotów funkcjonujących w mieście, przy jednoczesnym poddaniu zgłoszonych propozycji pod dyskusję ustanowionych grup roboczych i zespołów ekspertów.

Realizowane w roku 2021 działania partycypacyjne obejmowały:

- Warsztaty wewnętrzne, dotyczące identyfikacji interesariuszy i kluczowych zagadnień rozwojowych – dedykowane pracownikom UM w Gliwicach i miejskich jednostek organizacyjnych.
- Ankiety (dostępne dla trzech obszarów tematycznych: spraw społecznych, mobilności i dbałości o środowisko, przestrzeni w mieście).
- Warsztaty dla mieszkańców (on-line) – w marcu 2021 roku odbyło się 7 spotkań dzielnicowych, które miały charakter warsztatów diagnostycznych. Dzielnice zostały pogrupowane z zachowaniem charakteru zagadnień poruszanych w trakcie spotkania.
- Wywiady fokusowe (on-line) z seniorami, uczniami szkół średnich i studentami (kwiecień–maj 2021 roku).
- Konkurs plastyczny dla uczniów #Gliwice moja przyszłość – najmłodszy mieszkańcy zaprezentowali w swoich pracach, w jaki sposób widzą Gliwice za 20 lat.
- Plenerowe punkty konsultacyjne w każdej dzielnicy miasta (22 spotkania od lipca do października 2021 roku), w ramach punktów prowadzone były rozmowy z mieszkańcami w oparciu o kwestionariusz, mieszkańcy mieli również możliwość odpowiedzi na „pytania zawieszane” oraz wypowiedzi przy mapie dzielnicy i miasta.
- Funkcjonowanie grup roboczych – do prac w ich ramach mogli włączyć się mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, firm i innych podmiotów. Nabór do grup był otwarty, a warunkiem udziału – wykształcenie lub doświadczenie w danym obszarze tematycznym. Grupy pracowały w czasie spotkań organizowanych na każdym etapie prac. W ramach formułowania wizji, celów strategicznych i operacyjnych odbyły się po dwa spotkania każdej z grup roboczych (etap wizji – spotkanie on-line, maj–czerwiec 2021 roku; etap celów strategicznych – spotkania bezpośrednie, wrzesień i listopad 2021 roku; etap celów operacyjnych – spotkanie on-line styczeń–luty 2022 roku; wspólne spotkanie wszystkich grup – kwiecień 2022 roku).

Zgodnie z harmonogramem, w 2021 roku udało się wypracować projekt wizji, misji, priorytetów strategicznych i obszarów strategicznej interwencji

(<https://strategia2040.gliwice.eu/co-wypracowalismy#Wizja%20Gliwic%202040>)

oraz projekt celów strategicznych

(<https://strategia2040.gliwice.eu/co-wypracowalismy#Cele%20strategiczne>).

Zakończenie prac i przyjęcie strategii do realizacji zaplanowano na IV kwartał 2022 roku.

Z powodu zakończenia horyzontu obowiązywania obecnej strategii i zrealizowania większości założonych celów oraz zaawansowania prac przy nowej strategii *Gliwice 2040*, ostatnim opracowanym sprawozdaniem był *Raport za rok 2020 z monitoringu realizacji celów Strategii*

Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022. Kolejny Raport zostanie opracowany po upływie roku od realizacji postanowień nowej strategii *Gliwice 2040*.

Istotną rolę w planowaniu rozwoju miasta pełni również planowanie zadań **w zakresie rewitalizacji**. Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten prowadzony jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone wspólnie przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy gminy, właściciele nieruchomości, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz organy władzy publicznej. Władze samorządowe są również interesariuszami rewitalizacji, ale – oprócz prowadzenia zadań w zakresie rewitalizacji odnośnie właściwości gminy – przygotowują, koordynują i tworzą warunki do jej prowadzenia przez pozostałych interesariuszy.

W Gliwicach podstawą prowadzenia działań rewitalizacyjnych jest ***Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 (GPR)*** przyjęty uchwałą nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z 9 lutego 2017 roku. Program, zgodnie z wymogami dotyczącymi programów rewitalizacji, uzyskał pozytywną ocenę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. GPR tworzy ramy dla prowadzenia działań rewitalizacyjnych w mieście. Oznacza to, że zawiera on przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządowe, jak i podmioty niezależne od miasta. Jest to szczególnie istotny element wpływający na zarządzanie całym programem i jego monitorowanie. O ile bowiem podmioty publiczne mogą podlegać wymogom sprawozdawczości, nałożonym przez władze samorządowe, o tyle udział podmiotów zewnętrznych w programie rewitalizacji odbywa się na zasadzie dobrowolności.

Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 został opracowany jako dokument zawierający diagnozę, cele, projekty oraz mechanizmy wdrażania skupione na obszarach, w których występują problemy o ponadprzeciętnej, w skali miasta, koncentracji. Jest to opracowanie odpowiadające zarówno stosowanym w mieście standardom zarządzania rozwojem lokalnym, jak również zgodne z wymaganiami zewnętrznymi – formułowanymi na szczeblu regionalnym i krajowym – wobec programów rewitalizacji. Prace nad programem zostały osadzone we wcześniejszych doświadczeniach działań rewitalizacyjnych prowadzonych w Gliwicach oraz powiązane z obowiązującymi w mieście dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Cechą, która może być uznana za wyróżnik GPR, jest koncentracja. Program rewitalizacji odnosi się do zjawisk kryzysowych w konkretnych obszarach. Stąd też nie może i nie obejmuje on całego miasta, a jedynie te obszary, które z różnych względów – zwłaszcza społecznych – uznać można za wymagające specjalnego traktowania. Podkreślić należy, że wskazanie obszarów rewitalizacji nie oznacza wyłączenia pozostałych części miasta z polityki rozwoju lokalnego. Działania wobec innych obszarów podejmowane są w ramach innych polityk, strategii lub programów. Zapewnienie cechy koncentracji jest niezbędnym warunkiem, który musi być spełniony, aby można było uzyskać wsparcie zewnętrzne na wdrożenie Programu.

Głównym celem *Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023* jest kształtowanie procesów wspierających aktywizowanie i wykorzystywanie atutów obszaru rewitalizacji. Jest on zorientowany na ponowne odkrycie i zagospodarowanie potencjałów obszaru rewitalizacji, przy aktywnym

współdziałanie społeczności lokalnych. Zostanie on osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, określonych osobno dla każdego z podobszarów:

- **Podobszar północny:**
 - C.P.1. Wysokie kompetencje zawodowe oraz aktywność społeczności lokalnych angażujących się w realizowanie działań na rzecz swojego miejsca zamieszkania.
 - C.P.2. Zachowywane i rozwijane tradycyjne walory mieszkaniowe obszaru oraz elastycznie przekształcana oferta dostępnych udogodnień dostosowywanych do zmieniającej się sytuacji społecznej i demograficznej.
 - C.P.3. Rozwinięte ponadlokalne funkcje czasu wolnego, wykorzystujące położenie i infrastrukturę obszaru.
 - C.P.4. Dogodne warunki dla rozwoju biznesu wykorzystującego lokalizację obszaru, jego tradycje gospodarcze oraz tereny przemysłowe możliwe do ponownego zagospodarowania.
 - C.P.5. Wzrost atrakcyjności obszaru dzięki wdrażaniu rozwiązań z zakresu rozwoju zrównoważonego.
- **Podobszar centralny:**
 - C.C.1. Wysoki poziom i jakość życia, których fundamentami są aktywne społeczności lokalne, atrakcyjne przestrzenie publiczne i mieszkania oraz dostępność zróżnicowanych usług publicznych i rynkowych.
 - C.C.2. Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań zgodnych z ideą inteligentnego miasta, służących mieszkańcom obszaru oraz użytkownikom zewnętrznym.
 - C.C.3. Wysoka ranga obszaru jako centrum kreowania potencjałów dla rozwoju nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa.
 - C.C.4. Rozwijająca się gospodarka, wykorzystująca w kreatywny sposób atuty obszaru związane z atrakcyjnością przestrzeni, kapitałem ludzkim, potencjałem instytucjonalnym, dostępnością dogodnie usytuowanych terenów przemysłowych.

Wdrażanie programu rewitalizacji jest cyklicznie monitorowane. Na koniec 2021 roku zrealizowano 39 projektów, z czego 28 uzyskało wsparcie z zewnętrznych funduszy na łączną kwotę ponad 235 mln zł.

W załączniku nr 2 Sprawozdanie z realizacji *Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023*.

2.3. Gliwicki Budżet Obywatelski

W 2021 roku mieszkańcy już po raz dziewiąty inicjowali i wybierali zadania do realizacji w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego (GBO). Nabór wniosków trwał od 1 do 19 marca. Zgłoszono łącznie 325 propozycji zadań, z czego pozytywnie oceniono i poddano pod głosowanie 174 projekty.

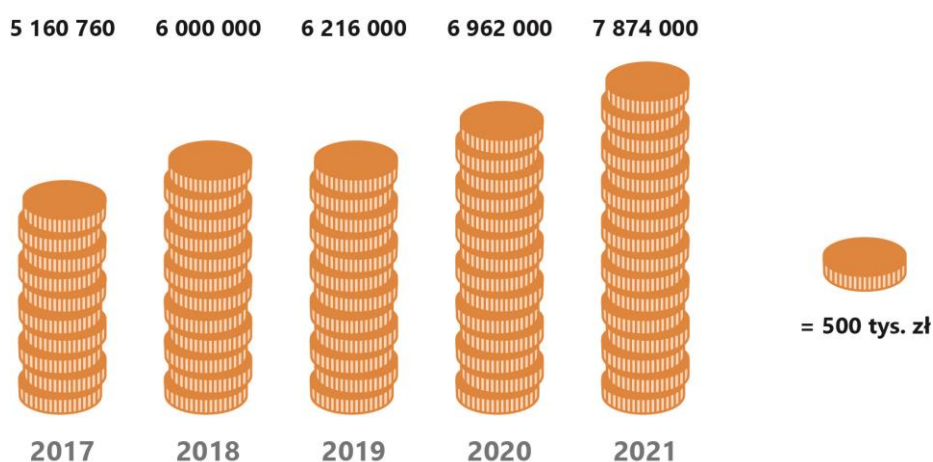
W trakcie głosowania na projekty mieszkańcy oddali 35 934 głosów papierowych oraz 20 284 głosy on-line. Łącznie dało to rekordową liczbę 56 218 głosów. Każdy gliwiczanie mógł oddać dwa głosy, w tym jeden głos na projekt w dowolnej dzielnicy i jeden głos na projekt ogólnomiejski.

W wyniku głosowania przeprowadzonego w 2021 roku do realizacji w roku 2022 skierowano 1 projekt ogólnomiejski oraz 66 projektów dzielnicowych. Ich łączną wartość oszacowano na prawie 8 mln zł.

Duża grupa wybranych przez gliwiczian zadań dotyczyła tworzenia i modernizacji szeroko pojętej bazy rekreacyjnej – np. boisk, placów zabaw, siłowni plenerowych, systemu rowerów publicznych. Wyłoniono także sporo projektów dotyczących organizacji zajęć sportowych, kulturalnych lub edukacyjnych. Mieszkańcy postawili również na zielen – poparli nasadzenia drzew i krzewów, łąkę, rabaty kwietne. Na liście skierowanych do realizacji zadań znalazły się też m.in. zadania wpływające na poprawę bezpieczeństwa (monitoring, wyświetlacze prędkości czy przejście dla pieszych).

Równocześnie przez cały rok trwała realizacja przedsięwzięć wybranych w poprzedniej edycji Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego.

Infografika 1. **Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2017–2021**

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 19. **Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2017–2021**

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wniosków	340	394	301	306	325
Liczba zadań wybranych do realizacji	71	86	71	74	67

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 20. **Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zagospodarowanie terenów zielonych, stawianie i doposażenie obiektów rekreacyjnych	19	24	22	37	28
Remonty i modernizacje dróg, parkingów, chodników i oświetlenia	17	20	17	3	8
Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, edukacyjne	25	36	21	21	21
Inne	10	6	11	13	10

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

2.4. Współpraca lokalna i regionalna

Miasto Gliwice należy m.in. do Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Związku Miast Polskich. Poniżej znajdują się opisy istotnych dla miasta działań, jakie toczyły się w 2021 roku w ramach tych przynależności.

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego jest stowarzyszeniem samorządowym powołanym w celu współdziałania w zakresie wykorzystania funduszy unijnych programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 i kolejne. Związek obejmuje 14 miast na prawach powiatu, 8 powiatów ziemskich oraz 59 gmin zlokalizowanych na ich terenie. Stanowi 45% powierzchni całego województwa śląskiego, zamieszkałej przez 61% ludności województwa. Przewodniczącym Zarządu Związku jest zastępca Prezydenta Miasta Gliwice, Mariusz Śpiewok.

Do zadań Związku należy między innymi:

- pełnienie funkcji Instytucji Pośredniczącej w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020;
- realizacja zadań dotyczących wdrażania projektów dofinansowanych z funduszy krajowych i europejskich, w tym pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
- upowszechnianie idei samorządności lokalnej i regionalnej oraz wspieranie jej rozwoju.

W 2021 roku odbyły się dwa Walne Zebrania Członków Związku, podczas których podjęto łącznie 10 uchwał. Ponadto odbyło się 14 zebrań Zarządu Związku oraz 1 głosowanie obiegowe, podczas których podjęto łącznie 65 uchwał.

Do najważniejszych kwestii, w których Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego wypracował stanowiska, należało:

- podjęcie stanowiska ws. podziału alokacji w regionalnych programach operacyjnych w ramach projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021–2027 w Polsce,
- podjęcie stanowiska ws. konsultacji społecznych i założeń Krajowego Planu Odbudowy,
- podjęcie stanowiska ws. niewykorzystanej alokacji środków w ramach Poddziałania 4.3.1 efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej,
- podjęcie stanowiska ws. gospodarowania terenami pokopalnianymi będącymi w dyspozycji Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.,
- podjęcie stanowiska ws. przywrócenia działania dotyczącego infrastruktury kształcenia zawodowego w Programie Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027,
- podjęcie stanowiska ws. włączenia dodatkowych działań planowanych w ramach projektu regionalnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027 do Instrumentu Inwestycji Terytorialnych,

- podjęcie stanowiska ws. wysokości środków przeznaczonych na finansowanie instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach projektu programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027 oraz pełnienia przez Związek Subregionu Centralnego roli Instytucji Pośredniczącej.

Według stanu na 9 listopada 2021 roku, Miasto Gliwice pozyskało dofinansowanie na realizację projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych WSL 2014–2020 na łączną kwotę 223 083 852,20 zł (<http://subregioncentralny.pl/o-nas/promocja/nasze-publicacje-pl>).

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

Powstała w 2018 roku, powołana do życia na podstawie ustawy z 9 marca 2017 roku. Jest pierwszym związkiem metropolitalnym w Polsce, tworzonym przez 41 miast i gmin przemysłowego obszaru Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Obejmuje prawie jedną trzecią obszaru całego województwa śląskiego, a zamieszkuje ją ponad połowa wszystkich jego mieszkańców. Metropolia realizuje zadania m.in. w zakresie kształtowania przestrzeni, rozwoju społecznego i gospodarczego, planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju transportu zbiorowego. Jej działalność jest finansowana z budżetu państwa, który przekazuje 5% udziału w podatku PIT od osób mieszkających na obszarze związku. G-ZM otrzymuje też składki z budżetów tworzących ją gmin.

Najważniejsze działania Metropolii w 2021 roku:

- 8 maja uruchomiono sześć pierwszych autobusowych linii metropolitalnych. Kursują one niemal przez całą dobę z regularną, a w godzinach szczytu porannego i popołudniowego – ze zwiększoną częstotliwością. Kolejne 25 połączeń uruchomiono w następnych kwartałach 2021 roku.
- Ogłoszono przetarg na zakup 32 elektrycznych autobusów i budowę stacji ładowania. Flota czterech metropolitalnych PKM (w Gliwicach, Katowicach, Sosnowcu i Świerklańcu) zacznie się powiększać o nowe autobusy od połowy 2022 roku. Do każdego z nich, do końca marca 2023 roku, zostanie przekazanych po 8 pojazdów. Nowe autobusy są jednym z elementów rozwoju transportu niskoemisyjnego, który ma wpłynąć na poprawę jakości powietrza. Autobusy zostaną kupione w ramach otrzymanej dotacji z programu GEPARD II (80 mln zł), który w połowie finansowany jest ze środków unijnych, a w połowie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Koszt tej inwestycji to 120 mln zł.
- Rozpoczęto pracę nad Strategią Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022–2027 z perspektywą do 2035 roku. Będzie to najważniejszy dokument strategiczny G-ZM, który określi wizję i cele rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na najbliższe kilkanaście lat. Strategia będzie diagnozować najważniejsze uwarunkowania i potrzeby rozwojowe Metropolii oraz określi jej potencjały, na podstawie których wyznaczane będą działania służące poprawie jakości życia mieszkańców i wzmocnieniu rozwoju społeczno-ekonomicznego. Ponadto w dokumencie znajdują się również zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym, w tym model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz rekomendacje na temat kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.
- Na trasie Gliwice – Katowice zostanie wybudowana druga para torów. To oddzieli ruch dalekobieżny od aglomeracyjnego i usprawni podróżowanie pociągami po Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Podpisano umowę na opracowanie studium wykonalności dla tej inwestycji. To kolejny krok na drodze do budowy Kolei Metropolitalnej. Inwestycja ma zwiększyć przepustowość na jednej z najpopularniejszych tras w regionie i doprowadzić do standardu, w którym pociągi będą kursować wewnątrz Metropolii co kilkanaście minut.

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

Umowę na opracowanie studium wykonalności podpisały: Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, PKP PLK i TPF Sp. z o.o. Metropolia sfinansuje połowę kosztów studium wykonalności, które oszacowano na kwotę ok. 4 mln zł. Prace studialne mają potrwać do 2023 roku.

- 9 listopada nowym przewodniczącym Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii został prezydent Gliwic Adam Neumann. Zastąpił Mariusza Wołosza, prezydenta Bytomia, który pełnił tę funkcję przez ostatni rok.
- 2 grudnia wznowiona została komunikacja kolejowa z Gliwic do Bytomia. Po zmodernizowanym torowisku pociąg jedzie około 20 minut, bez przystanków. Połączenie wraca w ramach Kolei Metropolitalnej, która planuje rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury.
- 16 grudnia odbyło się inauguracyjne posiedzenie Metropolitalnej Rady Rozwoju. Jej rolą jest wsparcie merytoryczne Zarządu Metropolii podczas trwających prac nad Strategią Rozwoju G-ZM na lata 2022–2027. To interdyscyplinarne gremium ekspertów zewnętrznych o kwalifikacjach i doświadczeniach zawodowych związanych z problematyką obszarów miejskich. Do jej zadań należeć będzie wskazywanie istotnych kierunków rozwoju pierwszej Metropolii w Polsce oraz weryfikowanie ustaleń powstającej Strategii Rozwoju G-ZM. W skład Rady został powołany m. in. prezydent Gliwic Adam Neumann.
- Kontynuowane są prace nad wdrożeniem *Koncepcji Kolei Metropolitalnej* oraz opracowanie *Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii*. Umowa z wykonawcą została podpisana w sierpniu 2020 roku. Pierwsza część dokumentu będzie gotowa w 2022 roku, a całość w 2024 roku. Opracowanie to zapewni bardziej szczegółowe dane dotyczące kosztów inwestycji dla poszczególnych wariantów przedstawionych w *Koncepcji Kolei Metropolitalnej* oraz da odpowiedź, które z nich i w jakim zakresie są zasadne do wprowadzenia, jak dokładnie mogą przebiegać poszczególne trasy i gdzie powinny zostać zlokalizowane nowe przystanki kolejowe.
- Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia równolegle uczestniczy również w Programie „Kolej+”, którego celem jest uzupełnienie sieci kolejowej w miejscowościach powyżej 10 tys. mieszkańców, nieposiadających dostępu do połączeń pasażerskich z miastami wojewódzkimi lub takimi, które posiadają dostęp do kolei, ale istniejące połączenia wymagają usprawnienia. Łącznie z terenu Metropolii zgłoszonych zostało 15 projektów o wartości 1,7 mld zł. W tej grupie znajduje się 6 projektów liniowych, których zadaniem jest usprawnienie połączeń na trasie kilku gmin z miastem wojewódzkim, czyli Katowicami, oraz 9 punktowych, które mają poprawić funkcjonowanie kolei w ramach jednej gminy. Wszystkie projekty wpisują się w koncepcję budowy Kolei Metropolitalnej.

W 2021 r. odbyło się 8 sesji Zgromadzenia Ogólnego Metropolii, podczas których podjęto 65 uchwał. Najważniejsze z nich dotyczyły:

- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Programu *Metropolitalny Fundusz Solidarności* w 2021 roku;
- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach *Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji* w 2021 roku;
- udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego na zadania związane z zapobieganiem, zwalczaniem i przeciwdziałaniem zakażeniom wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19);
- przystąpienia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do spółki prawa handlowego Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice spółka z ograniczoną

- odpowiedzialnością;
- wyrażenia zgody na podjęcie współpracy z Obszarem Metropolitalnym Barcelony (Area Metropolitana de Barcelona);
- przyjęcia opracowania pod nazwą *Ramowy program realizacji metropolitalnych dróg rowerowych w obszarze G-ZM*;
- uchwalenia *Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz gmin, z którymi zawarto porozumienie w sprawie powierzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zadania własnego gmin, tj. pełnienia funkcji organizatora publicznego transportu zbiorowego*;
- zakresu zadań, które będą realizowane przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w roku 2022 oraz wysokości części zmiennej składki rocznej dla poszczególnych gmin;
- wyrażenia woli rozpoczęcia współpracy przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię z Siecią Europejskich Regionów i Obszarów Metropolitalnych METREX;
- uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022–2031;
- uchwalenia budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na 2022 rok;
- udzielenia pomocy finansowej Województwu Śląskiemu na realizację zadania w postaci organizowania wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Śląski Związek Gmin i Powiatów na koniec 2021 roku zrzeszał 143 jednostki samorządu terytorialnego (w tym wszystkie miasta na prawach powiatu), co stanowiło ok. 78% samorządów lokalnych z terenu województwa śląskiego. Swoim zasięgiem obejmuje teren zamieszkały przez ponad 4 mln osób. Wieloletnim przewodniczącym Zarządu ŚZGiP był ówczesny prezydent Gliwic Zygmunt Frankiewicz. Obecnie jednym z członków Zarządu jest prezydent Adam Neumann.

Przeważająca działalność Związku koncentruje się w trzech głównych obszarach:

- reprezentowania wspólnych interesów samorządów lokalnych;
- przekazywania rzetelnej wiedzy i informacji w różnych dziedzinach funkcjonowania gmin i powiatów;
- rozpowszechniania najlepszych wzorców w zakresie rozwoju lokalnego, a także wspierania gmin i powiatów w realizowaniu zadań na rzecz mieszkańców.

W 2021 roku przypadało 30-lecie działalności Związku, który został zarejestrowany w sądzie rejestrowym w Katowicach 28 maja 1991 roku. W celu podkreślenia tej okrągłej rocznicy, w okresie całego roku podejmowano działania, które nadawały odpowiednią rangę i charakter temu jubileuszowi, a uroczyste obchody tej rocznicy odbyły się w dniach 2–3 września 2021 roku w Bielsku-Białej.

W 2021 roku odbyło się 12 posiedzeń Zarządu Związku. Prowadził on działania na rzecz ochrony interesów gmin i powiatów członkowskich, w różnorodnych formach, a ich adresatami były władze centralne oraz władze regionalne. Zarząd analizował problemy istotne z punktu widzenia samorządów lokalnych oraz formułował wnioski i opinie, które były kierowane następnie do Prezydenta RP, Parlamentu, Rządu, poszczególnych Ministrów, centralnych urzędów administracji państwowej, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz do Wojewody Śląskiego i Samorządu Województwa Śląskiego. Posiedzenia Zarządu w 2021 roku zdominowała tematyka pogarszającej się kondycji samorządowych finansów, a także bieżące problemy samorządów lokalnych, wynikające z sytuacji epidemicznej.

W 2021 roku organy statutowe Związku przyjęły 38 stanowisk. Większość dotyczyła konkretnych problemów, mających swoje źródło w niewłaściwych przepisach, utrudniających funkcjonowanie samorządów lokalnych i realizację zadań publicznych. Zarząd przedłożył szereg istotnych propozycji zmian (w tym zmian przepisów) racjonalizujących funkcjonowanie w sferze zarówno finansowej, jak i organizacyjnej, np. w sprawach:

- zwiększenia dotacji na uczestnika w środowiskowych domach samopomocy oraz propozycji zmian w rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy z 9 grudnia 2010 roku;
- propozycji zmian w przepisach ustaw dotyczących świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych w zakresie ujednoczenia oraz podwyższenia poziomu dotacji należnych jednostkom samorządu terytorialnego w związku z ponoszonymi kosztami obsługi zadań;
- ujednoczenia algorytmów i wskaźników stosowanych do prognozowania wysokości subwencji oświatowej z przelicznikami służącymi jej ostatecznemu wyliczeniu na dany rok;
- zmian w ustawie Prawo oświatowe w zakresie usprawnienia procedury przekształcania szkół, przedszkoli i placówek publicznych;
- zmiany ustawy o działalności leczniczej w zakresie możliwości ubiegania się przez podmioty lecznicze o dotację ze środków jednostki samorządu terytorialnego;
- zmian w ustawie o ochronie przyrody;
- wprowadzenia zmian w ustawie o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, w sposób pozwalający na wyłączenie nieruchomości pod budowę tras rowerowych, tzw. ZRID;
- propozycji zmian w trybie realizacji programów „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieka wytchnieniowa” ze środków Funduszu Solidarnościowego;
- udziału pojazdów elektrycznych we flotach pojazdów służbowych jednostek samorządu terytorialnego;
- wydłużenia okresu na dostosowanie obiektów użyteczności publicznej osobom ze szczególnymi potrzebami;
- zwrotu kosztów ponoszonych przez rodziców w związku z dowozem niepełnosprawnego dziecka do szkoły/placówki;
- potrzeby pilnej zmiany art. 17 ust. 1b ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- przepisów związanych z organizacją opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz nadzorem nad placówkami świadczącymi tę opiekę;
- konieczności zniesienia obostrzeń i ograniczeń w działalności dla prowadzących obiekty sportowe, instytucje kultury oraz dla przedsiębiorców;
- zapewnienia rekompensat finansowych dla organizatorów publicznego transportu zbiorowego, którzy utracili dochody w związku z obowiązywaniem na terenie kraju stanu epidemii;
- zachowania możliwości zdalnego trybu obradowania po ustaniu pandemii COVID-19;
- umożliwienia realizacji wyroków eksmisyjnych;

- wprowadzenia szczepień dla pracowników samorządowych.

Znaczna część powyższych tematów została podjęta z inicjatywy lub przy współudziale samorządu gliwickiego.

Związek Miast Polskich

Jest stowarzyszeniem mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju samorządów miejskich. Pod koniec 2021 roku Związek liczył 354 miasta. Mieszka w nich prawie 79% miejskiej ludności Polski (w 2018 roku było to niecałe 72%). Od 2015 roku Prezesem Zarządu Związku Miast Polskich jest Zygmunt Frankiewicz – senator i były prezydent Gliwic. W 2019 roku został wybrany na kolejną kadencję, tj. na lata 2019–2024.

Działania ZMP w 2021 roku:

Zarząd przyjął 36 stanowisk i opinii, zaopiniował 108 projektów ustaw, 33 projekty rozporządzeń i 19 innych otrzymanych dokumentów. Przedstawiciele Zarządu – obok innych osób zgłoszonych przez ZMP – uczestniczą w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz jej zespołów roboczych. Ponadto biorą udział w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich.

Do najważniejszych kwestii, w których Związek Miast Polskich wypracował stanowiska, opinie, analizy i inne dokumenty należały:

- skutki finansowe „Polskiego Ładu” dla miast i pozostałych JST, w tym możliwe skutki wprowadzenia niektórych przedsięwzięć z programu „Polski Ład”,
- procedowane projekty Krajowego Planu Odbudowy,
- zapowiadane zmiany w prawie oświatowym (m.in. „lex Czarnek”),
- procedowane zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- pilna konieczność dokonania systemowych zmian w podatku od nieruchomości,
- pilna konieczność nowelizacji ustawy o działalności leczniczej,
- zapowiedzi kolejnych zmian dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- sytuacja polskiego ciepłownictwa,
- planowane zmiany ustawy Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- projekty ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027,
- kryzys uchodźczy na granicy polsko-białoruskiej,
- projekt zmian ustawy o samorządzie gminnym – sołectwa,
- projekt aktualizacji Krajowej Polityki Miejskiej w zakresie wyzwań, rozwiązań oraz mechanizmów wdrożeniowych,
- projekt nowelizacji ustawy o RIO.

2.5. Działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych (od kwietnia 2021 r.; dawniej: GCOP)

Centrum 3.0 wspiera aktywność społeczną mieszkańców Gliwic, wspomaga technicznie i merytorycznie gliwickie stowarzyszenia i fundacje, promuje i animuje aktywność społeczną oraz wspiera inicjatywy kulturalne.

W załączniku nr 3 Sprawozdanie z wykonania *Programu współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi za rok 2021*.

Infografika 2. **Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2017–2021**

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 21. **Struktura gliwickich organizacji pozarządowych według głównych obszarów działalności w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
bezpieczeństwo publiczne	9	8	15	16	16
edukacja, oświata, wychowanie	60	60	95	101	106
ekologia, ochrona środowiska	56	50	41	42	44
hobby, rozwój zainteresowań	73	64	69	71	71
kultura, sztuka	100	105	84	88	91
mieszkalnictwo, budownictwo	2	1	3	3	2
ochrona zdrowia, rehabilitacja	68	66	49	52	55
pomoc niepełnosprawnym	43	52	35	35	35
pomoc społeczna, usługi socjalne	54	30	53	55	57
przeciwdziałanie bezrobociu	19	14	16	15	17
rozwój lokalny	45	22	25	28	28
sport i rekreacja, turystyka	150	170	129	130	138
technika, technologia, nauka	33	29	28	29	29
wspieranie inicjatyw obywatelskich	17	24	13	14	24
współpraca międzynarodowa	21	42	23	24	24
inne*	66	43	71	74	75

* Wszystkie pozostałe organizacje, trudne do skategoryzowania w wyżej wymienionych obszarach działalności oraz takie jak m.in. narodowościowe, patriotyczne, religijne (adwentyści) itd.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 22. **Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Wystawy NGOs (<i>Non-Governmental Organizations</i>) organizowane w Centrum 3.0	27	22	33	14	19
Infrastruktura udostępniana przez Centrum 3.0 na realizację m.in. wystaw, eventów NGOs	17	34	56*	6**	4**

* W tym spektakle i inne eventy.

** Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 23. **Wolontariat w Gliwicach w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba szkoleń dla wolontariuszy	34	51 ²	41	19 ⁴	15
Liczba zgłoszeń chętnych do pełnienia roli wolontariusza	64 ¹	75	93	93	70
Liczba wolontariuszy zgłoszonych przy obchodach Dnia Wolontariusza	589	197 ³	620	0 ⁵	20 ⁶

¹ Poszukiwanie wolontariuszy specjalistycznych.

² Wzrost liczby szkoleń w 2018 roku związany jest z rozwojem wolontariatu specjalistycznego.

³ Spadek liczby wolontariuszy przy obchodach Dnia Wolontariusza w 2018 roku wynika z braku zgłoszeń do konkursu niektórych organizacji realizujących masowy wolontariat (posiadających setki wolontariuszy).

⁴ Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

⁵ W 2020 roku, ze względu na epidemię, obchody Dnia Wolontariusza w tradycyjnej formule nie odbyły się.

⁶ W 2021 roku zrezygnowano z formuły, w której podmioty zgłaszały wolontariuszy do podziękowań, w związku z tym wzięto pod uwagę organizacje, które zgłaszały wolontariuszy do udziału w obchodach związanych z Dniem Wolontariusza.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 24. **Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GODS w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba szkoleń, spotkań organizowanych przez Centrum 3.0 lub przy współudziale Centrum 3.0	265	297	470	495	598 ³
Liczba konsultacji dla organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych	562	563	407 ¹	440	620
Orientacyjna liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach i doradztwie	2 966	3 965	2 674	1 132 ²	2 739

¹ Spadek spowodowany mniejszą liczbą doradztwa specjalistycznego oraz zastąpieniem konsultacji spotkaniami animacyjnymi.

² Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

³ Wzrost został spowodowany zwiększoną liczbą zadań do zrealizowania w 2021 roku (w tym GBO).

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 25. **Konkursy* i nabory wniosków** inicjowane przez miasto w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny	54	43	38	32	28
Liczba ofert i wniosków złożonych w konkursach miejskich	397	326	246	286	234
Środki przekazane organizacjom w wyniku rozstrzygnięć konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny [zł]	21 725 839	23 674 681	23 239 670	18 969 770	17 566 855

* Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

** Na podstawie ustawy o sporcie.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 26. **Dotacje celowe na zadania przekazane do realizacji organizacjom pozarządowym w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Wysokość dotacji	46 622*	9 251	8 896	21 761	24 454

* Z uwagi na brak podziału w roku 2017 na organizacje pozarządowe i inne, kwota 46 622 jest kwotą ujętą razem z pozostałymi jednostkami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych.

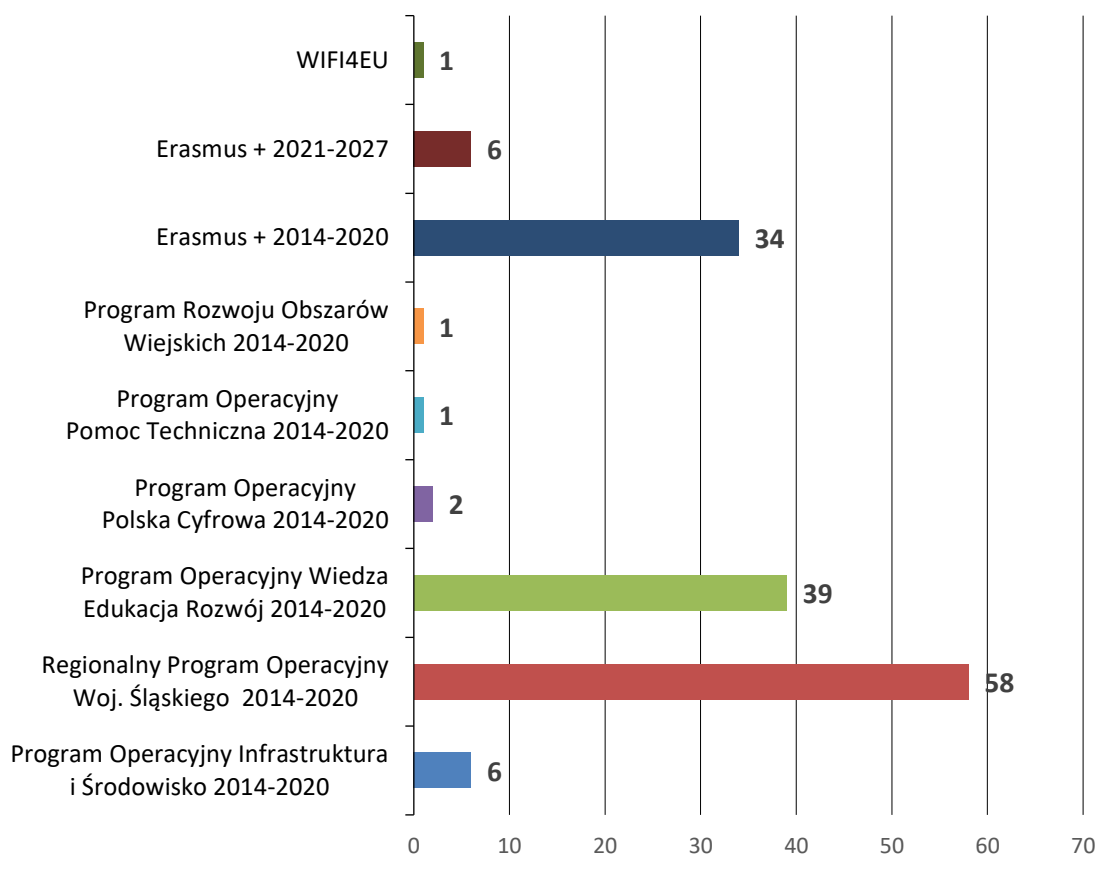
Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

2.6. Projekty unijne

W ramach perspektywy finansowej 2014–2020 na realizację zadań miasta pozyskano **łącznie ponad 478 mln zł dofinansowania**, w tym ponad 431 mln ze środków UE (kwota ta obejmuje wszystkie wnioski złożone w latach 2014–2021).

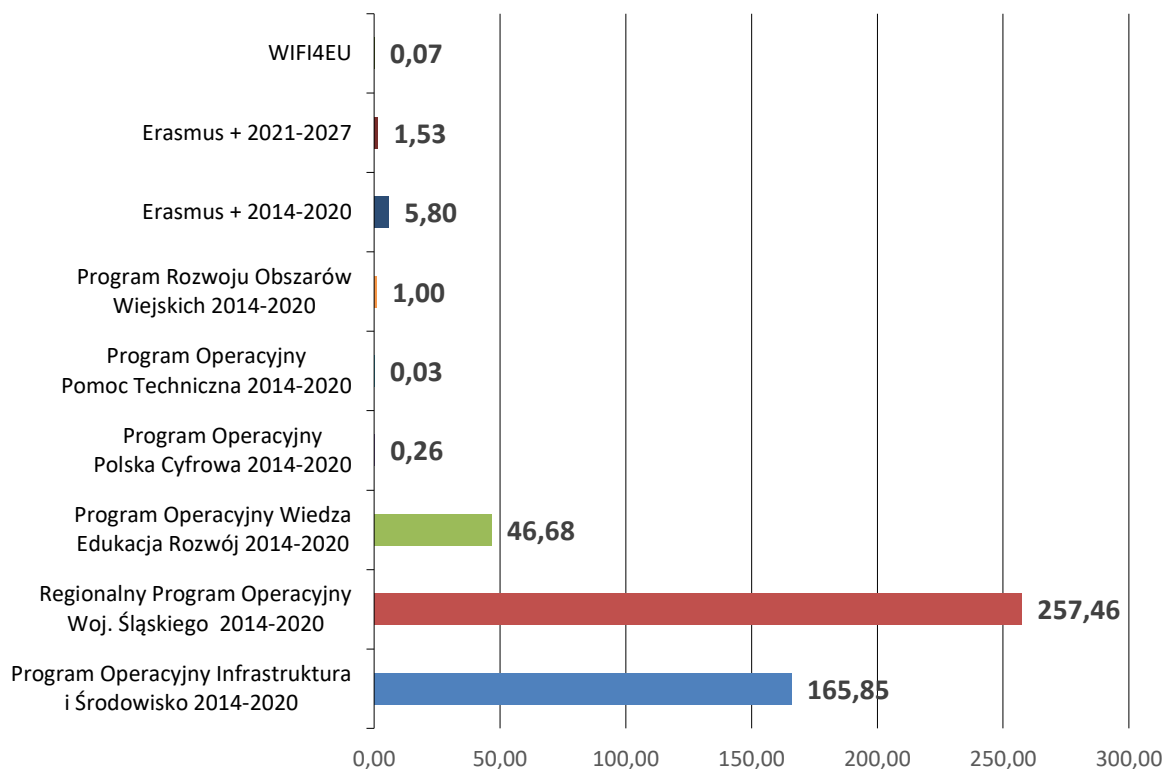
W ramach perspektywy finansowej 2021–2027 uruchomiono dotychczas wyłącznie nabory w ramach programu Erasmus+, który wspiera rozwój edukacji – w ramach tego programu pozyskano ponad 1,5 mln zł.

Wykres 2. **Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych (perspektywy finansowe 2014–2020, 2021–2027, stan na 31 grudnia 2021 roku)**

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Wykres 3. **Wartość dofinansowania projektów w poszczególnych programach operacyjnych (perspektywy finansowe 2014–2020, 2021–2027, stan na 31 grudnia 2021 roku) [mln zł]**

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

W 2021 roku Miasto Gliwice złożyło łącznie **12 wniosków** o dofinansowanie ze środków UE. Łączna wartość zadań objętych wnioskami wynosi **ponad 9,8 mln zł**, a wnioskowane dofinansowanie to ponad 7,4 mln zł.

W 2021 roku **podpisano 11 umów o dofinansowanie**, w tym:

- dla projektów złożonych w 2020 roku:

1. **„Modernizacja targowiska przy ul. Lipowej w Gliwicach”**, wniosek przygotowany przy współpracy z MZUK, wartość projektu 1 973 886,10 zł, dofinansowanie 1 000 000,00 zł.
2. **„Termomodernizacja budynku MZUK przy ul. Strzelców Bytomskich 25 w Gliwicach”**, wniosek przygotowany przy współpracy z MZUK, wartość całkowita 959 607,91 zł, dofinansowanie 754 657,48 zł.
3. **„Pomocna dłoń w drodze do przyszłości”**, wniosek przygotowany przy współpracy z ZS-P nr 6, wartość całkowita 416 518,75 zł, dofinansowanie 374 866,87 zł.
4. **„Wymarzone przedszkole”**, wniosek przygotowany przy współpracy z ZS-P nr 4, wartość całkowita 379 506,50 zł, dofinansowanie 322 580,52 zł.
5. **„Szkoły bez barier w Gliwicach”**, wniosek przygotowany wspólnie z wydziałem ED, ZS-P nr 12 i ZS-P nr 16, całkowita wartość i jednocześnie wartość dofinansowania to 1 349 466,00 zł.
6. **„Aktywnie dla Gliwic”** wniosek przygotowany przez OPS, całkowita wartość 2 625 128,00 zł, dofinansowanie 2 231 358,80 zł.

7. **„Pokonując bariery, sięgamy po sukces / Pushing barriers, reaching for success”**, wniosek przygotowany przez ZS-P nr 15 (SP nr 41), całkowita wartość i jednocześnie wartość dofinansowania to 124 229,43 zł.

8. **„Szansa na powrót”**, wniosek przygotowany przez PUP, całkowita wartość i jednocześnie wartość dofinansowania to 441 602,14 zł.

- dla projektów złożonych w 2021 roku:

1. **„Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19”** (edycja II), wniosek przygotowany przy współpracy BRM z DPS „Nasz Dom”, całkowita wartość i jednocześnie wartość dofinansowania to 30 131,94 zł, jego realizacja zakończyła się w 2021 roku.

2. **„Wyjazdy edukacyjne młodzieży i kadry szkolnej”**, wniosek przygotowany przez V LO, całkowita wartość i jednocześnie wartość dofinansowania to 255 470,85 zł.

3. **„Ucz się i podaj dalej”**, wniosek przygotowany przez SP nr 21, całkowita wartość i jednocześnie wartość dofinansowania to 56 119,59 zł.

Status złożonych wniosków o dofinansowanie w 2020 roku, których ostateczna ocena została dokonana w 2021 roku:

„Termomodernizacja budynku przy ul. Cichociemnych 14 w Gliwicach” – projekt nie uzyskał dofinansowania ze względu na zbyt niską ocenę merytoryczną (za niskie wskaźniki w stosunku do innych projektów biorących udział w konkursie).

„Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej miasta Gliwice”, wniosek przygotowany wspólnie z jednostkami oświatowymi, wydziałem IR i stowarzyszeniem rozwoju Czechowic, wartość całkowita 2 421 674,67 zł, dofinansowanie 1 956 321,21 zł.

Status pozostałych wniosków złożonych w 2021 roku przedstawiał się następująco:

1. W ocenie – 4 wnioski:

„Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych miasta Gliwice – III”, wniosek przygotowany przez BRM wspólnie z ZGM, całkowita wartość 4 825 751,17 zł, dofinansowanie 2 994 380,44 zł.

„Czyste powietrze nad Gliwicami – wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych”, wniosek przygotowany przez BRM wspólnie z wydziałem ŚR, wartość całkowita 3 140 819,00 zł, dofinansowanie 2 669 696,15 zł.

„Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym”, wniosek przygotowany przez BRM wspólnie z wydziałem ED, wartość całkowita i wartość dofinansowania 278 500,00 zł,

„Młodzież zdobywa doświadczenie na europejskich rynkach pracy”, projekt przygotowany przez CKZiU, wartość całkowita i wartość dofinansowania to 317 551,77 zł.

2. Wybrane do dofinansowania – 3 wnioski:

„Kształcenie europejskie gwarancją sukcesu”, projekt przygotowany przez ZSB-C, wartość całkowita i wartość dofinansowania to 301 777,11 zł.

„Młodzi profesjonalści”, projekt przygotowany przez ZST-I, wartość całkowita i wartość dofinansowania to 273 387,35 zł.

„**Mój Erasmus i Mój zawód to Moja przyszłość**”, projekt przygotowany przez ZSE-T, wartość całkowita i wartość dofinansowania to 319 389,83 zł.

Żaden wniosek nie został odrzucony ze względów formalnych.

Ponadto Miasto Gliwice przystąpiło jako partner do projektów przygotowywanych przez inne instytucje w programach międzynarodowych:

„**Paradigms for regional-to-urban-scale integrated assessment of mitigation and adaptation along just, sustainable and climate-resilient pathways [PRISMATIC]**” w ramach programu HORIZON; lider: Główny Instytut Górnictwa.

„**The intensification of separate collection and eco-management of municipal organic kitchen waste [ECOWASTE-BIOSILESIA-LIFE]**” w ramach programu LIFE; lider: Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia.

„**Cross-sectoral solutions for the climate transition [LAB5]**” w ramach programu HORIZON, lider: Politechnika Śląska w Gliwicach.

„**Śląskie. Przywracamy błękit**” w ramach programu LIFE; lider: Województwo Śląskie.

3.

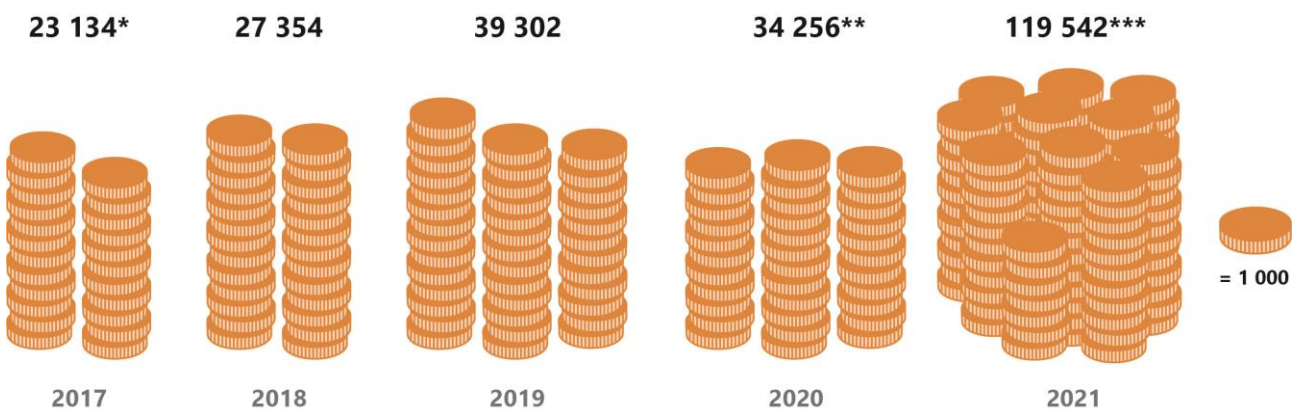

3. Infrastruktura

Zmiany infrastrukturalne obrazują tendencje zachodzące w dwóch podstawowych obszarach. Pierwszym jest rozwój miasta, jego ukierunkowanie i świadome kreowanie na podstawie zidentyfikowanych i zoperacjonalizowanych zasobów. Drugi obszar odwołuje się do zaspokajania potrzeb mieszkańców. W nim czynnik infrastrukturalny odgrywa rolę podstawowego narzędzia.

3.1. Zmiany infrastrukturalne

Infografika 3. **Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2017–2021**

* Wzrost środków wynika z objęcia utrzymaniem (letnim i zimowym) gliwickiego odcinka DTŚ, łącznie z obiektami mostowymi, zielenią i tunelem.

** Obniżenie w stosunku do 2019 roku, spowodowane sprzyjającymi warunkami atmosferycznymi w okresie zimowym (oszczędność ok. 3 mln zł na zimowym utrzymaniu dróg) oraz ograniczoną liczbą remontów drogowych (oszczędność ok. 2 mln zł).

*** Wzrost środków w stosunku do 2020 roku wynika głównie ze wzrostu kosztów remontowych dróg i chodników na terenie miasta. Dodatkowo poniesiono większe koszty na utrzymanie czystości oraz zieleni w pasie drogowym. Ponadto wyższe środki wynikają z niesprzyjających warunków atmosferycznych w okresie zimowym (ok. 9 mln zł więcej w stosunku do 2020 roku).

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach, Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Tabela 27. Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Sprzedaż mieszkań i budynków na rzecz głównych najemców – liczba mieszkań	160	260	98	254	252
Powierzchnia w m ²	8 721	14 278	4 835	12 718	12 898
Średnia cena za 1 m ² [zł]	2 232	2 230	2 680	2 823	3 205
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań na rzecz głównych najemców [zł]	7 699 339	13 277 090	5 254 836	14 402 742	16 651 110
Uwłaszczenia garaży [liczba]	20	22	19	30	150
Sprzedaż mieszkań i budynków w drodze przetargu nieograniczonego – liczba mieszkań	59	83	36	112	94
Powierzchnia w m ²	3 340	4 216	1 515	4 981	4 378
Średnia cena za 1 m ² [zł]	2 072	2 708	3 410	3 481	3 863
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań w drodze przetargu nieograniczonego [zł]	6 921 338	11 418 426	5 167 824	17 340 268	16 911 590
Sprzedaż garaży [liczba]	19	28	17	10	10
Średnia cena za 1 m ² [zł]	820	584	723	1 417	1 625
Sprzedaż lokali użytkowych i budynków na rzecz najemców [liczba]	14	12	4	3	8
Powierzchnia w m ²	1 101	729	414	164	606
Średnia cena za 1 m ² [zł]	1 699	3 731	1 954	2 079	2 134
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków na rzecz najemców [zł]	1 869 710	2 721 204	808 168	340 834	1 293 466
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych w drodze przetargu [liczba ZGM/GN]	29/7	33/4	11/7	9/3	19/3
Powierzchnia w m ² [ZGM/GN]	2 298/4 042	2 789/1 242	1 319/5 590,61	399/1 191,47	1 132/639,09
Średnia cena za 1 m ² [zł ZGM/GN]	1 444/818	1 556/640	2 211/1 183,07	3 348/2 908,98	2 851/2 824,75

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych w drodze bezprzetargowej/zamiana [liczba]	1	11*	-	1	1
Powierzchnia w m ²	106,00	666,10	-	1	3 484,00
Średnia cena za 1 m ² [zł]	933,58	1 965,6	-	190,65	36,72**
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków/nieruchomości zabudowanych w drodze przetargu [zł, ZGM/GN]	3 317 931/ 3 306 845	4 339 046/ 2 802 530	2 916 494/ 6 614 070	1 335 020/ 3 465 961	3 226 870/ 1 805 270

* 10 garaży, 1 budynek.

** Sprzedaż z 99% bonifikatą.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach oraz Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Wzrost lub spadek wartości dotyczących sprzedaży nieruchomości uzależniony jest od wielkości popytu w związku z sytuacją gospodarczo-polityczną, zmian wartości rynkowych nieruchomości oraz rodzaju nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

W 2021 roku na wielkość sprzedaży oraz liczbę przygotowanych ofert miał wpływ obowiązujący w Polsce stan epidemii związanej z COVID-19. Z jednej strony na rynek trafiła nieco mniejsza liczba ofert, z drugiej strony większość z oferowanych nieruchomości znalazła nabywcę już w pierwszym przetargu.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej na podstawie uchwały XIII/326/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku przyjął do realizacji *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2016–2025*.

W załączniku nr 4 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2016–2025*.

Tabela 28. **Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2017–2021**

Gliwice		2017		2018		2019		2020		2021	
Liczba budynków ogółem		2 291		2 263		2 256		2 239		2 219	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1406	885	1 381	882	1 374	882	1 361	878	1 346	873
Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM I TBS	Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM II TBS	424	201	417	205	422	204	424	207	419	211
Liczba budynków mieszkalnych		2 195		2 163		2 162		2 151		2 135	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 359	836	1 331	832	1 328	834	1 319	832	1 305	830
Liczba lokali mieszkalnych		20 254		20 045		20 053		20 057		20 188	

Gliwice		2017		2018		2019		2020		2021	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	12 947	7 307	12 882	7 163	12 878	7 175	12 923	7 134	12 909	7 279
W tym liczba mieszkań komunalnych		12 214		11 798		11 695		11 369		11 060	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	7 630	4 584	7 328	4 470	7 236	4 459	7 027	4 342	6 794	4 266
W tym liczba mieszkań własnościowych		9 901		8 247		8 358		8 688		9 128	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	5 317	2 723	5 554	2 693	5 642	2 716	5 896	2 792	6 115	3 013

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 29. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2017–2021**

Gliwice		2017	2018	2019	2020	2021
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	12	19	4	4	0
	wykonanie	12	19	4	4	0
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	11	11	21	35	29
	wykonanie	11	11	21	35	29
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Uciepłownienie budynków*	zidentyfikowane potrzeby	4	10	15	24	18
	wykonanie	4	10	15	24	18
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	70	73	65	67	65
	wykonanie	70	73	65	67	65
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	60	70	87	61	53
	wykonanie	60	70	87	61	53
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	7	1	5	0	0
	wykonanie	7	1	5	0	0
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100

* Uciepłownienie budynku polega na podłączeniu budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub lokalnej kotłowni wraz z likwidacją pieców węglowych.

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 30. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2017–2021**

Gliwice		2017	2018	2019	2020	2021
Liczba remontów kapitalnych budynków	zidentyfikowane potrzeby	19	25	25	40	35
	wykonanie	9	18	18	30	27
	% zrealizowanych potrzeb	47	72	72	75	77
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	60	55	55	50	40
	wykonanie	5	5	5	8	18
	% zrealizowanych potrzeb	8	9	9	16	45
Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	102	100	100	125	120
	wykonanie	6	13	13	16	20
	% zrealizowanych potrzeb	5,9	13	13	13	16
Ucieplnienie budynków	zidentyfikowane potrzeby	50	45	45	70	65
	wykonanie	9	13	13	30	22
	% zrealizowanych potrzeb	18	29	29	43	34
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	130	120	120	115	105
	wykonanie	20	32	32	64	48
	% zrealizowanych potrzeb	15	26	26	56	45
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	70	86	89	70	71
	wykonanie	26	58	58	49	59
	% zrealizowanych potrzeb	37	67	65	70	83
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	11	10	10	8	5
	wykonanie	7	3	6	4	3
	% zrealizowanych potrzeb	63	30	60	50	60

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 31. **Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2017–2021 – narastająco [tys. zł]**

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	67 273	67 392	68 275	69 145	69 925
I ZBM –TBS Sp. z o.o.	45 090	44 855	45 200	45 229	44 853
II ZBM –TBS Sp. z o.o.	22 183	22 537	23 075	23 916	25 072

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystw Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 32. **Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby (lata 2017–2021)**

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
Przyznane lokale socjalne	1 007	1 066	1 108	1 126	1 140
Liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne (potrzeby zidentyfikowane na podstawie liczby wyroków sądowych w sprawie eksmisji)	1 419	1 431	1 447	1 453	1 491
Procent przyznanych lokali socjalnych w stosunku do zapotrzebowania [%]	70,96	74,49	76,57	77,49	76,46

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

Tabela 33. **Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów, związanych ze zbywaniem lokali, w latach 2017–2021 [zł netto]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali	692 978	1 148 174	208 276*	85 450*	129 500

* W związku z ustawą z 20 lipca 2018 roku w sprawie przekształcenia z mocy prawa z dnia 1 stycznia 2019 roku prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, sprzedaż lokali w 2019 i 2020 roku była w dużym stopniu ograniczona z uwagi na oczekiwanie na wydanie stosownych zaświadczeń o przekształceniu, co miało przełożenie na zmniejszenie przychodów. Ponadto opłaty za użytkowanie wieczyste należne są tylko w stosunku do gruntów, które nie podlegały przekształceniu, co również w związku z w/w ustawą miało wpływ na niższe przychody.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

Tabela 34. **Przeniesienie własności nieruchomości miejskich, z podziałem według tytułów prawnych, w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo jednorodzinne [m²]:					
Sprzedaż	32 578	5 164	17 720	16 863	24 646
Średnia cena za m ² [zł netto]	170,18	248,71	209,73	195,12	281,93

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo wielorodzinne [m²]:					
Sprzedaż	6 944	2 585	1 256	3 144	4 005
Średnia cena za m ² [zł netto]	175,90	148,38	297,43	397,33	265,72
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego na cele komercyjne [m²]:					
Sprzedaż	238 395	6 663	18 625	1 794	59 834
Średnia cena za m ² [zł netto]	159,59	70,38	151,88	84,22	388,13
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m²]: art. 37 ust. 6 uogn, art. 151*					
Użytkowanie wieczyste (oddanie w użytkowanie wieczyste)	-	-	-	-	2 556
Średnia cena za m ² [zł netto]	-	-	-	-	3,38 (zbycie z 99% bonifikatą)
Własność	2 285	10 832	-	237	226
Średnia cena za m ² [zł netto]	202,82	166,00	-	360,33	210,15
Własność*	Od 2012 r. nie sprzedawano prawa własności w drodze bezprzetargowej				
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m²]: art. 15 ustawy o gospodarce nieruchomościami					
Użytkowanie wieczyste*	Od 2012 r. nie przekazywano nieruchomości w użytkowanie wieczyste, sprzedawane były tylko prawa własności				
Własność*	38 894	2 404	2 726	55	611
Średnia cena za m ² [zł netto]	189,16	147,70	168,46	143,06	153,42
Inne formy przeniesienia tytułu prawnego do gruntów komunalnych:					
Grunty oddane w dzierżawę [m ²]	1 062 932,8	1 302 645,8	1 658 116	1 307 691	2 894 068 (umowy obowiązujące)
Nieruchomości oddane w użyczenie [m ²]	199 439,5	11 118	6 929	6 669	3 230 (umowy obowiązujące)
Grunty oddane w trwały zarząd [m ²]	254 196	98 630	78 506	24 303	3 996 573 (całkowity teren objęty prawem trwałego zarządu)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Grunty oddane w użytkowanie [m ²]	6 376	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności [m ²]*	7 711	6 551	5 866	-	84
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego	6 084	0,548	-	-	-

* Przekształcenie w oparciu o przepisy ustawy z 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka

Tabela 35. **Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zaświadczenia o przeznaczeniu terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (m.p.z.p.)*	878	784	830	612	917
Wypisy i wyrisy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	255	290	282	266	317
Wyrisy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	14	8	15	11	10
Opiniowanie wstępnych projektów podziałów gruntów	93	237	150	179	173
Opinie wydawane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	525	552	500	454	513
Decyzje o warunkach zabudowy (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	8	4	1	1	9
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	3	2	2	1	3
Decyzje ustalające jednorazową opłatę od wzrostu wartości nieruchomości**	17	17	23	24	19

* Bez uwzględnienia zaświadczeń innego rodzaju, wydawanych na podstawie ustaleń m.p.z.p.

** Nie wszystkie postępowania kończą się wydaniem decyzji administracyjnej.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Na podstawie art. 32 ustawy z 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym istnieje wymóg sporządzania *Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta* co najmniej raz w kadencji Rady Miasta. Ostatnia analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Gliwice przeprowadzona została w 2018 roku, stąd nie było wymogu jej przeprowadzenia w 2021 roku.

Tabela 36. **Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w latach 2017–2021**

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
1	Uchwała nr XXIV/608/2017 Rady Miasta Gliwice z 30 marca 2017 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego rejon Osiedla Kopernika tekst jednolity planu	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 roku poz. 2537	12 maja 2017 roku, opublikowany 11 kwietnia 2017 roku
2	Uchwała nr XXX/686/2017 Rady Miasta Gliwice z 7 września 2017 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Pszczyńskiej, Pocztowej i Płazyńskiego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 roku poz. 4980	16 października 2017 roku, opublikowany 15 września 2017 roku
3	Uchwała nr XXX/687/2017 Rady Miasta Gliwice z 7 września 2017 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego pomiędzy aleją Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Portową i ul. Starogliwicką	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 roku poz. 4981	16 października 2017 roku, opublikowany 15 września 2017 r.
4	Uchwała nr XXXIV/790/2018 Rady Miasta Gliwice z 22 marca 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część „dzielnicę Bojków”, położoną pomiędzy ulicami Rybnicką, Knurowską oraz południową granicą miasta	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 2093	4 maja 2018 roku, opublikowany 3 kwietnia 2018 roku
5	Uchwała nr XXXIV/791/2018 Rady Miasta Gliwice z 22 marca 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ul. Daszyńskiego i ul. Kozłowskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 2094	4 maja 2018 roku, opublikowany 3 kwietnia 2018 roku
6	Uchwała nr XXXVIII/832/2018 Rady Miasta Gliwice z 14 czerwca 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego „dzielnicę Stare Gliwice”	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 3935	22 lipca 2018 roku, opublikowany 21 czerwca 2018 roku
7	Uchwała nr XIII/209/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego fragment dzielnicy Wójtowa Wieś, położony po południowej stronie ulic Wójtowskiej i Dolnej Wsi	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 1572	23 marca 2020 roku, opublikowany 21 lutego 2020 roku

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
8	Uchwała nr XX/381/2020 Rady Miasta Gliwice z 22 października 2020 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Toszeckiej i Orłąt Śląskich	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 7512	29 listopada 2020 roku, opublikowany 29 października 2020 roku
9	Uchwała nr XX/382/2020 Rady Miasta Gliwice z 22 października 2020 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ul. Nowy Świat i przedłużenia ul. Kosów, z wyłączeniem fragmentu południowego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2020 roku poz. 7513	29 listopada 2020 roku, opublikowany 29 października 2020 roku
10	Uchwała nr XXIV/494/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Pszczyńskiej, w rejonie węzła autostradowego „Gliwice Sośnica”.	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 2312	2 maja 2021 roku, opublikowany 1 kwietnia 2021 roku
11	Uchwała nr XXVIII/577/2021 Rady Miasta Gliwice z 15 lipca 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Pszczyńskiej i ul. Kopalnianej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 5062	23 sierpnia 2021 roku, opublikowany 23 lipca 2021 roku
12	Uchwała nr XXVIII/576/2021 Rady Miasta Gliwice z 15 lipca 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Wyczółkowskiego i ul. Gaudiego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 5061, 5355	23 sierpnia 2021 roku, opublikowany 23 lipca 2021 roku
13	Uchwała nr XXX/621/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego na wschód od ul. Ceramików	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 6564	15 listopada 2021 roku, opublikowany 15 października 2021 roku

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

9 września 2021 Miasto Gliwice przystąpiło do sporządzenia nowego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* (Uchwała XXIX/604/2021 Rady Miasta Gliwice).

Tabela 37. **Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania – stan na 31 grudnia 2021 roku**

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
1.	Uchwała nr XIII/331/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku	214	Obszar obejmujący część Osiedla Bojków położoną pomiędzy ul. Bojkowską a autostradami A1 i A4 (etap I; II)
2.	Uchwała nr XIII/332/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku	409	Obszar obejmujący część Osiedla Bojków położoną pomiędzy ul. Knurowską, Bojkowską i autostradą A4
3.	Uchwała nr XIX/482/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 roku, zmiana załącznika graficznego. Uchwała nr XXXIX/847/2018 Rady Miasta Gliwice z 12 lipca 2018 roku, Uchwała nr VII/120/2019 Rady Miasta Gliwice z lipca 2019 roku*	293,1	Obszar obejmujący część Osiedla Ligota Zabrska i Osiedla Baildona (etap I; II; III)
4.	Uchwała nr XIX/483/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 roku	296	Obszar obejmujący część Osiedla Żerniki położoną po wschodniej stronie ul. Tarnogórskiej
5.	Uchwała nr III/46/2019 Rady Miasta Gliwice z 7 lutego 2019 roku	19,23	Obszar położony w rejonie ulic Daszyńskiego, Wójtowskiej, Ku Dołom i Orkana
6.	Uchwała nr VI/103/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 roku	260	Obszar położony w rejonie lotniska
7.	Uchwała nr XVIII/361/2020 Rady Miasta Gliwice z 12 sierpnia 2020 roku	219	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na wschód od linii kolejowej i na północ od ul. Przyszowskiej
8.	Uchwała nr XVIII/362/2020 Rady Miasta Gliwice z 12 sierpnia 2020 roku	342	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na północ i na zachód od linii kolejowych
9.	Uchwała nr XIX/368/2020 Rady Miasta Gliwice z 24 września 2020 roku	171	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na południe od ul. Przyszowskiej
10.	Uchwała nr XIX/369/2020 Rady Miasta Gliwice z 24 września 2020 roku	307	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na południe od linii kolejowej i na zachód od ul. Portowej (etap I; II)
11.	uchwała nr XXIII/459/2021 Rady Miasta Gliwice z 18 lutego 2021 roku	4,56	Obszar położony przy ul. Chorzowskiej w rejonie dawnego Zameczku Leśnego
12.	uchwała nr VI/102/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 roku	3,5	Obszar położony w rejonie al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Wyczółkowskiego i ul. Gaudiego (pozostała część)

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
13	uchwała nr XXVIII/578/2021 Rady Miasta Gliwice z 15 lipca 2021 roku	12,7	Obszar położony pomiędzy ulicami: Bohaterów Getta Warszawskiego, Zwycięstwa, Dubois i Byliny
14	uchwała nr XXIX/605/2021 Rady Miasta Gliwice z 9 września 2021 roku	0,07	Obszar położony przy ul. Fredry, obejmujący Domek Ogrodnika
15.	uchwała nr XXX/622/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	22,01	Obszar położony w rejonie południowo-zachodniej obwodnicy miasta oraz ulic Ku Dołom i Wójtowskiej
16.	uchwała nr XXX/623/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	26,9	Obszar położony w rejonie ul. Hłaski, ul. Dolnej Wsi oraz połączenia ul. Nowy Świat z ul. Kosów
17.	uchwała nr XXX/624/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	55,3	Obszar położony w rejonie ulic Daszyńskiego, Stara Cegielnia, Zielone Wzgórze i Słoneczne Wzgórze

* Plan obejmujący część Osiedla Ligota Zabrska i Osiedla Baildona jest opracowywany łącznie w granicach wskazanych w uchwałach: o zmianie załącznika graficznego, dotyczącej obszaru objętego projektem planu, który został powiększony o fragment dzielnicy Sośnica, odrębnej uchwale o przystąpieniu do sporządzenia m.p.z.p., dotyczącej obszaru objętego projektem planu, który został powiększony o pas terenu wzdłuż ulicy Pszczyńskiej.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Tabela 38. **Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych, jeszcze nieobowiązujących – stan na 31 grudnia 2021 roku**

Lp.	Nr i data uchwały zatwierdzającej m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
1.	Uchwała nr XXXII/671/2021 Rady Miasta Gliwice z 16 grudnia 2021 roku	13,23	M.p.z.p dla obszaru położonego po południowej stronie torów kolejowych w rejonie ul. Piwnej i Drogowej Trasy Średnicowej

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Tabela 39. **Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Remonty elewacji i dachów – zgłoszenia	57	61	51	49	41
Remonty elewacji i dachów – pozwolenia	49	78	78	67	32

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Liczba spraw dotycząca remontów elewacji i dachów jest konsekwencją istotnej zmiany ustawy Prawo budowlane wprowadzonej 28 czerwca 2015 roku. Rozszerzeniu uległ katalog budów oraz robót budowlanych, niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę, a także zakres budów i robót budowlanych niewymagających zgłoszenia.

W związku z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym do zadań miasta należy również opieka nad zabytkami. Działania w tym zakresie podejmowane są m.in. w ramach *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami*. Program ten jest opracowaniem strategicznym i ma za zadanie kształtowanie polityki ochrony dóbr kultury w mieście, polegającej na uporządkowaniu, usystematyzowaniu i przedstawieniu m.in. gminnego zasobu zabytków oraz określeniu ich potrzeb i tkwiącego w nich potencjału. Jednym z elementów opieki nad zabytkami jest wsparcie finansowe w postaci dotacji na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z ustawą z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 roku poz. 282 z późn. zm.) zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami. Sprawozdanie z jego realizacji sporządza się co 2 lata. Obowiązek prowadzenia monitoringu realizacji programu wynika z art. 87 ust. 5 ustawy.

W przypadku obecnie obowiązującego *Programu opieki nad zabytkami* opracowanego na lata 2020–2023 sprawozdanie z pierwszych dwóch lat (tj. za lata 2020 i 2021) zostanie wykonane w 2022 roku, kolejne – po zakończeniu trwania programu, tj. w 2024 roku.

W załączniku nr 5 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2020–2023*.

Tabela 40. **Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszeń budowy) w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Budownictwo mieszkaniowe	255	212	211	242	272
Budownictwo komercyjne	76	73	49	61	56

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 41. **Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia komercyjne, z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zmiana sposobu użytkowania na cele komercyjne	16	23	15	14	12
Rozbudowa obiektów istniejących	16	13	18	18	13
Nowe obiekty	44	37	16	29	31

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 42. **Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy), z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021
Nadbudowa i rozbudowa domów i mieszkań		42	24	35	24	38
Zmiana sposobu użytkowania na cele mieszkaniowe oraz adaptacja strychów, piwnic, suszarni		58	56	72	46	67
Domki jednorodzinne	Pozwolenia	141	121	96	155	158
	w tym budynków	181	173	161	218	205
	w tym mieszkań	219	206	187	276	221
Budownictwo wielorodzinne	Pozwolenia	14	11	8	17	9
	w tym budynków	23	22	18	34	16
	w tym mieszkań	759	1 034	822	1 223	534

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 43. **Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zaświadczenia o samodzielności lokali	793	1 145	984	1 462	1 264
Opinie konserwatorskie	858	872	883	827	882
Sprawdzone projekty i wydane pozwolenia na budowę	1 664	1 789	1 791	1 593	1 571
Pozwolenia na rozbiórkę obiektów	59	71	64	48	57
Pozwolenia na roboty budowlane niewymagające decyzji (w tym zgłoszenia budowy)	766	644	679	632	1 035

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 44. **Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2017–2021**

Nazwa wydziału	2017	2018	2019	2020	2021
Wartość zwolnienia od podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku [zł]	67 200	121 350	42 900*	44 624*	81 697
Liczba osób korzystających ze zmniejszenia podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku	706	776	807	791	764

*Spadek kwoty zwolnienia w porównaniu z latami ubiegłymi wynika z faktu, iż w 2019 roku ze zwolnienia nie korzystali przedsiębiorcy.

Źródło: Wydział Podatków i Opłat UM w Gliwicach

Tabela 45. **Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto	66	32	50	31	47
Powierzchnia działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto [ha]	6,9013	3,7542	4,1631	5,0640	5,9167

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

3.3. Transport

Tabela 46. **Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2017–2021**

Liczba zarejestrowanych pojazdów	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba ogółem, w tym:	141 155	162 300	170 184	174 788	178 477
- samochody osobowe	100 605	127 766	132 092	135 518	137 921
- autobusy	534	616	610	600	625
- samochody ciężarowe	15 714	15 469	13 724	14 937	15 304
- jednoślady (motorowery i motocykle)	9 762	8 577	8 851	9 257	9 457
- naczepy i przyczepy	7 796	7 659	7 789	8 083	8 335
- pozostałe pojazdy	6 744	2 213	7 118	6 393	6 835
Wydane prawa jazdy	4 630	4 651	4 208	3 346	4 327

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach / CEPiK

Tabela 47. **Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Pojazdy sprowadzone z zagranicy	3 806	3 575	3 816	3 064	3 527

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 48. **Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Ośrodki szkolenia kierowców	19	18	19	18	19
Instruktorzy nauki jazdy	104	102	97	96	93

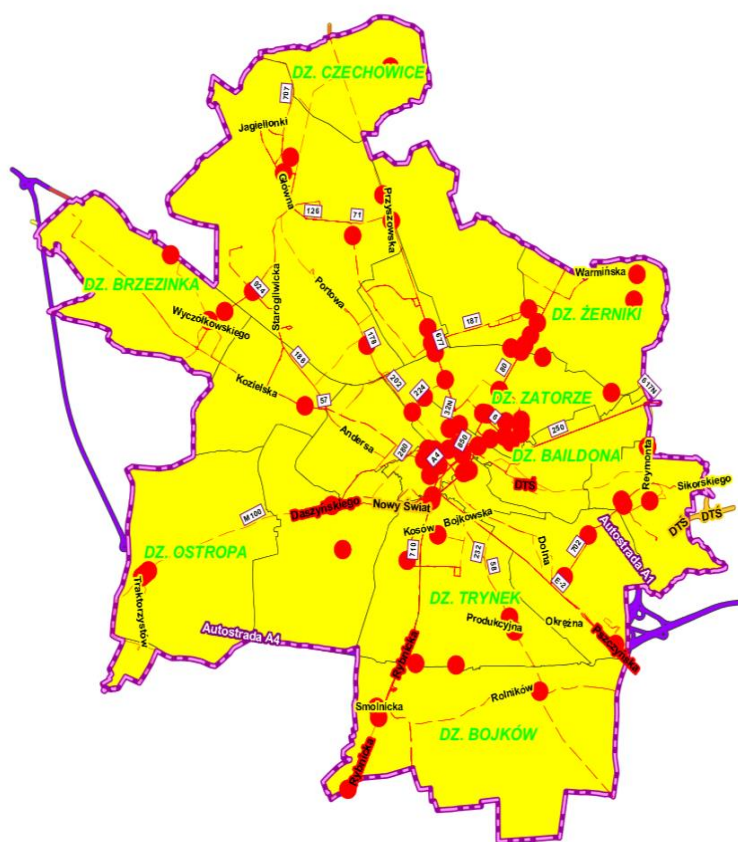
Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 49. Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wydanych decyzji	406	327	301	296	357

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Infografika 4. Mapa wypadków komunikacyjnych w Gliwicach według dzielnic w 2021 roku

Źródło: Miejski System Informacji Przestrzennej

Tabela 50. **Wypadki komunikacyjne w Gliwicach i w pobliskich gminach w latach 2020–2021**

Wyszczególnienie	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
	Liczba zdarzeń		Wypadki		Kolizje		Ranni		Zabici	
Gliwice	2 651	3 078	94	76	2 557	3 002	111	87	9	5
Knurów	277	299	17	6	260	293	17	7	0	0
Pilchowice	110	154	4	8	106	146	4	9	0	0
Gierałtów	123	155	4	9	119	146	7	9	0	0
Pyskowice	162	203	6	6	156	197	6	5	1	1
Rudziniec	182	211	8	5	174	206	9	5	1	1
Wielowieś	50	57	6	4	44	53	6	7	1	1
Toszek	51	67	4	3	47	64	4	4	1	2
Sośnicowice	134	180	6	4	128	176	4	2	2	2
RAZEM	3 740	4 404	149	121	3 591	4 283	168	135	15	12

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 51. **Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2017–2021**

Gliwice		2017	2018	2019	2020	2021
Liczba autobusów ogółem, w tym:		180	180	180	190	200
- autobusy wielkopojemne dwuczłonowe (do 18 m)		82	82	86	86	101
- autobusy wielkopojemne jednoczłonowe (do 15 m)		26	26	26	26	25
- autobusy niskopojemne (tzw. kat. B) jednoczłonowe (do 12 m)		72	72	68	78	74
- autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych		180	180	180	190	200
- autobusy nowe (spełniające normy unijne)	EURO I	0	0	0	0	0
	EURO II	20	8	8	8	6
	EURO III	30	26	26	26	23
	EURO IV	17	17	17	17	17
	EURO V	22	22	22	22	22
	EEV	65	65	65	65	65
	EURO VI	26	42	42	52	67
	RAZEM	180	180	180	190	200
Liczba autobusów sfinansowanych częściowo ze środków unijnych		9	0	16	0	0
Środki unijne na zakup autobusów [w tys. zł]		5 413	0	17 630	1 382	0

Źródło: PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 52. **Działalność usługowa PKM w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba miast, w których PKM świadczy usługi przewozów komunikacyjnych, w tym:	11	11	11	12	12
- łączna długość tras przewozowych we wszystkich miastach / Gliwice [km]	624/393	624/393	642/409	642/409	662/416
Liczba obsługiwanych linii PKM w mieście	38	38	38	40	41
Liczba pasażerów przewiezionych komunikacją miejską, dane szacunkowe [w mln]	38	37	37	19*	18

* Ze względu na sytuację związaną z COVID-19 podano szacowaną liczbę przejazdów pasażerów komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Metropolitalnego na terenie Gliwic (19,1 mln, z czego w komunikacji autobusowej 18,9 mln).

Źródło: ZTM i PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 53. **Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2017–2021 (przekazane do G-ZM*) [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Dotacje z budżetu miasta	24 159	25 499	29 273	33 938	32 399

* Od 2019 r. do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wcześniej KZK GOP.

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 54. **Przebieg istniejących tras rowerowych – stan na 31 grudnia 2021 roku**

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
1	Granica Zabrza w Maciejowie → wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej	4,19
2	Skrzyżowanie ul. Gajowej i Toszeckiej → skrzyżowanie ul. Olszewskiego i Tarnogórskiej	4,28
3	ul. Perseusza → ul. Toszecka	1,20
4	plac Piłsudskiego → ul. Jana Śliwki (przez Wybrzeże Wojska Polskiego)	0,98
5	plac Piłsudskiego → skrzyżowanie ul. Jana Śliwki i Kasztanowej	1,50
6	ul. Jana Śliwki → ul. Edisona (wzdłuż ul. Portowej)	1,87
7	Skrzyżowanie ul. Jana Śliwki i Kasztanowej → skrzyżowanie ul. Perseusza i Oriona	3,01
8	ul. Perseusza → ul. Toszecka (wzdłuż ul. Zygmuntowskiej)	2,50
9	Skrzyżowanie ul. Toszeckiej i Piaskowej → ulica dojazdowa do Ośrodka w Czechowicach	5,20
10	Skrzyżowanie al. Sikornik i ul. Nowy Świat → granica Gminy Pilchowice	4,19
11	Skrzyżowanie ul. Staromiejskiej i Wyczółkowskiego → ul. Kozielska	4,25

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
13	Wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej → ul. Nad Torami	3,09
14	ul. Żernicka → granica z Szalszą	0,98
15	ul. Pionierów → ul. Toszecka	1,12
16	ul. Nowy Świat → skrzyżowanie ul. Orlickiego i Wyspiańskiego	2,23
17	Skrzyżowanie ul. Jesiennej i Wiślanej → rejon ronda na końcu ul. Jesiennej	0,56
18	ul. Kozielska → ul. Nobla (wzdłuż ul. Gaudiego i Gutenberga)	2,33
19	ul. Czapli → ul. Rybnicka (wzdłuż ul. Żurawiej)	0,24
20	ul. Lotników → ul. Bojkowska (wzdłuż Lotniska Aeroklubu)	3,30
21	plac Mickiewicza → Granica z Kozłowem w Ostropie	7,95
22	ul. Edisona → ul. Wyczółkowskiego (wzdłuż ul. Portowej)	3,03
23	ul. Orlickiego → ul. Sowińskiego	2,38
23b	ul. Radomska → ul. Zamojska	3,55
24	Osiedle Kosmonautów (ul. Piaskowa) → ul. Zakątek Leśny	2,50
25	ul. Poniatowskiego → ul. Szymanowskiego	2,56
26	Przedłużenie ul. Kozłowskiej → granica z Kozłowem	5,62
27	ul. Nauczycielska → ul. Frezji	3,78
28	Skrzyżowanie ul. Frezji i Begonii → granica ze Smolnicą	0,89
29	ul. Chorzowska → las chorzowski	0,89
30	ul. Bojkowska → ul. św. Brata Alberta	2,85
31	ul. Andersa → ul. Sowińskiego	0,59
32	ul. Dolnej Wsi → ul. Pliszki	0,57
Droga techniczna	przy autostradzie A4 (dopuszczony ruch rowerowy): ul. Rybnicka → ul. Daszyńskiego	7,17
Droga rowerowa	ślądami kolejki wąskotorowej – odc. 1: Stacja „Trynek” → ul. Kopalniana (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	0,70
Droga rowerowa	ślądami kolejki wąskotorowej – odc. 2: od ul. Knurowskiej do granicy miasta	2,533
Szlak rowerowy	łączy Gliwice Bojków (w rejonie trasy rowerowej w śladzie kolejki wąskotorowej) z Nieborowicami	0,25
Droga rowerowa	ul. Kopalniana → ul. Rzepakowa (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	2,81
Droga rowerowa	Skrzyżowanie ul. Knurowskiej i Chmielnej → granica miasta z Knurowem (wzdłuż ul. Knurowskiej)	0,65

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Płażyńskiego (od ul. Bojkowskiej do ul. Pocztowej)	1,08
Droga rowerowa	ul. Żwirki i Wigury (od ul. Lotników do ul. Dzierżona)	0,44
Droga rowerowa	Estakada Heweliusza (od ul. Portowej do ul. Pionierów)	0,48
Trasa rowerowa	Centrum → Sośnica	6,18
Droga rowerowa	Pocztowa → Błonie (od ul. Płażyńskiego do ul. Kujawskiej)	2,00
Droga rowerowa	ul. Kujawska (od skrzyżowania z ul. Skłodowskiej-Curie do ul. Panewnickiej)	1,13
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Berbeckiego (wzdłuż parku Chopina)	0,24
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Królewskiej Tamy	0,23
Droga rowerowa	ul. Jagiellońska	0,29
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Kozielska (łączy Stare Gliwice z Brzezinką)	0,36
Droga techniczna	Zachodnia obwodnica miasta	7,50
Droga rowerowa	Zachodnia obwodnica miasta	1,50
Droga rowerowa	Południowa obwodnica miasta	2,00
Droga rowerowa	ul. Kozłowska	0,176
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Kozłowska	0,284
Droga rowerowa	ul. Zabrska	0,65
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Zabrska	0,2
Droga rowerowa	ul. Jana Pawła II i ul. Nowy Świat	0,5
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Tarnogórska / zjazd z DK88	0,18
Ciąg pieszo- -rowerowy	Tereny wokół stawów przy ul. Jesiennej	0,437
Razem		124,15

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Na utrzymanie tras rowerowych i ciągów pieszych poza pasem drogowym miasto przeznaczyło w 2021 roku łącznie 51 390,18 zł, w tym:

- 28 494,18 zł na bieżące utrzymanie stacji naprawczych rowerów (wymiana, uzupełnienie narzędzi),
- 22 896,00 zł na utrzymanie zieleni i porządku przy ciągach pieszych i trasach rowerowych.

Na utrzymanie systemu miejskich wypożyczalni rowerów (Gliwicki Rower Miejski) w 2021 roku przeznaczono 692 728,04 zł (łączna wartość umowy – 828 643,04 zł).

Infografika 5. **Mapa tras rowerowych w Gliwicach**

Źródło: <https://geoportals.gliwice.eu/gpt4/?profile=5524815>

3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (o wartości powyżej 500 tys. zł brutto) zrealizowanych w 2021 roku

Tabela 55. Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021)	Koszt [w tys. zł]
1	ul. Jasińskiego – remont nawierzchni jezdni i chodników	681
2	ul. Czarnieckiego – remont nawierzchni jezdni	549
3	ul. Kościuszki / Z. Starego – remont nawierzchni jezdni	608
4	ul. Daszyńskiego – remont nawierzchni jezdni	899
5	ul. Batorego – remont nawierzchni jezdni i chodników, parkingów	1 275
6	aleja Sikornik – remont nawierzchni	783
7	ul. Młodych Patriotów – remont nawierzchni jezdni i chodników, parkingów	1 741
8	ul. Rolników – remont nawierzchni jezdni i chodników	2 963
9	ul. Warszawska – remont nawierzchni jezdni i chodników, parkingów	974
10	ul. Świętojańska – remont nawierzchni jezdni i chodników, parkingów	1 203
11	al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego – remont nawierzchni jezdni	860
12	ul. Słowackiego – remont nawierzchni jezdni	722
13	ul. Franciszkańska – remont parkingów	550
14	ul. Rybnicka / Nowy Świat – budowa drogi rowerowej i chodnika	1 262
15	Zagospodarowanie terenu skweru nad tunelem DTŚ	3 090

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Tabela 56. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1	Odwodnienie obszaru dzielnicy Brzezinka Południe w Gliwicach, sieć kanalizacji deszczowej wraz z budową zbiornika retencyjnego.	7 266	GW
2	Zabudowa urządzeń podczyszczających na wylotach do rzeki Kłodnicy w ramach przebudowy kanalizacji deszczowej wraz z remontem wylotów.	421	GW
3	Zabudowa urządzeń podczyszczających na wylotach do cieków w mieście z zabudową retencji, remontem wylotów, skarp, cieków i rzek (14, 15, 18, 40, 41, rzeka Kłodnica) w systemie „zaprojektuj i wybuduj”.	1 832	GW
4	Zabudowa urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej do rzeki Kłodnicy w Gliwicach na odcinku od ul. Wrocławskiej do ul. Berbeckiego w ramach zadania „Restytucja koryta rzeki Kłodnicy w Gliwicach na odcinku – 750 mb”.	915	GW
5	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta Gliwice w ulicach: Batorego, Jasińskiego, Wielickiej, Słowackiego, Czarneckiego, Poezji / Ossolińskich, Młodych Patriotów, Płockiej, rejonie ul. Elsnera, Gwiazdy Polarnej, Malczewskiego, Perkoza, św. Michała, Gojawiczyńskiej, Poezji, Goździkowej, Piaskowej, Grabowej, Tokarskiej, Wiślanej.	9 407	GW
6	Analiza systemu kanalizacji deszczowej (uzyskanie decyzji wodno-prawnych dla 29 wylotów na potokach: Ostropka, Rokitnicki, Myśliwski, Kozłówka oraz na rzece Kłodnica).	537	GW
7	Zorganizowanie, zarządzanie i eksploatacja systemu miejskich wypożyczalni rowerów: Gliwicki Rower Miejski w 2021 roku.	692*	UK
8	Uzbrojenie techniczne strefy inwestycyjnej północnej – lotnisko.	1 005	GAPR
9	Budowa kanalizacji sanitarnej DN 400 mm od ul. Bojkowskiej do wysokości lotniska w Gliwicach oraz budowa wodociągu DN 400 od ul. Bojkowskiej w kierunku ul. Rybnickiej w Gliwicach.	8 783	PWiK
10	Wykonanie robót budowlanych związanych z budową wodociągu Ø400 mm na odcinku od ul. Kujawskiej do ul. Okrężnej w Gliwicach.	5 858	PWiK
11	Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Zielnej i Koniczynowej w Gliwicach – kontynuacja etapów i zakończenie realizacji.	2 784	PWiK
12	Przebudowa sieci wodociągowej oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z rozbiórką istniejącej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w zakresie drogi krajowej nr 78 – ul. Wrocławskiej, ul. Strzody, ul. Dworcowej.	2 095	PWiK
13	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z tłocznia ścieków sanitarnych z zasilaniem elektroenergetycznym w rejonie ul. Sienkiewicza, dla obiektów Palmiarni Miejskiej położonej na terenie Parku im. Fryderyka Chopina w Gliwicach.	1 101	PWiK
14	Remont sieci wodociągowej – ul. Tylna w Gliwicach.	1 103	PWiK
15	Przebudowa i modernizacja istniejącego terenu do przetwarzania bioodpadów – kompostownia.	1 875	PZO
16	Budowa placu manewrowego oraz wiaty stalowej na potrzeby Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.	594	PZO

* Łączna wartość wynagrodzenia z tytułu zrealizowanej umowy to 828 643,04 zł (w tym 692 728,04 zł z 2021 roku).

Źródło: wydziały Gospodarowania Wodami i Usług Komunalnych UM w Gliwicach, Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Tabela 57. Inwestycje w zakresie technologii

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1	Modernizacja systemu ciągłego monitoringu spalin na kominie H-80	792	PEC
2	Budowa III etapu IOS i I etapu Instalacji Odazotowania Spalin dla kotłowni WR-25	48 254	PEC
3	Zabudowa monitoringu technologicznego spalin kotłów WR-25 nr 1, 2, 3, 4	720	PEC
4	Monitoring technologiczny spalin przed i za IOS WR-25 linia 1, 2, 3	1 350	PEC
17	Przekształcenie i częściowe rozliczenie inwestycji CUW na rzecz pakietu usług Data Center dla jednostek organizacyjnych Miasta Gliwice	9 857	ŚSM

Źródło: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Śląska Sieć Metropolitalna

Tabela 58. Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021 roku)	Koszt [w tys. zł]
	„Budowa kręgu modelarskiego przy ul. Rybnickiej” – zadanie w systemie „zaprojektuj i wybuduj”, prowadzone w latach 2020–2021. Zakres głównych robót obejmował: - tor o nawierzchni asfaltowej o średnicy 62 m, - obejście dookoła toru z kostki brukowej z polem przygotowawczym, - wieżę sędziowską.	1 455

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM w Gliwicach

Tabela 59. Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych w 2021 roku

Inwestycje i remonty	Okres realizacji	Koszt [w tys. zł]	Efekt rzeczowy
I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne – budowa obiektów wraz z zagospodarowaniem terenu	2019–2021 (zakończono)	7 473	Rozbudowa istniejącej placówki oświatowej polegająca na budowie hali sportowej z częścią dydaktyczną wraz z instalacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz zagospodarowaniem terenu.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 – rozbudowa budynku szkoły o część przedszkolną	2020–2021 (zakończono)	4 340	Rozbudowa istniejącej placówki oświatowej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 12 przy ul. Lipowej 29 o czterooddziałowe przedszkole wraz z budową placu zabaw, wraz z robotami związanymi z likwidacją barier architektonicznych. Zakres branżowy prac obejmuje: architekturę, konstrukcję, instalacje sanitarne, instalacje elektryczne i niskoprądowe; zagospodarowanie terenu, remont wybranych pomieszczeń biurowych i gospodarczych.

Inwestycje i remonty	Okres realizacji	Koszt [w tys. zł]	Efekt rzeczowy
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 – modernizacja i adaptacja pomieszczeń w budynku przedszkola	2020–2021 (zakończono)	1 981	Przebudowa części zaplecza i pomieszczeń pomocniczych Przedszkola Miejskiego nr 28 przy ul. Paderewskiego 70 wraz z adaptacją pomieszczeń po byłej przychodni NZOZ na potrzeby przedszkola.
V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi – kompleksowa adaptacja i modernizacja sal, pomieszczeń oraz korytarzy wraz z windą	2019–2022 (w trakcie realizacji)	993	Adaptacja i modernizacja sal, pomieszczeń, korytarzy i klatek schodowych, w tym: modernizacja sal poddasza, wzmocnienie konstrukcji z zabezpieczeniami p.poż., renowacja podłóg i posadzek, wymiana i renowacja stolarki drzwiowej, wydzielenie szybu i zabudowanie dźwigu osobowego, remont węzła cieplnego.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8, ul. Okrzei 16 – budowa budynku przedszkola	2020–2022 (w trakcie realizacji)	5 220	Rozbudowa budynku szkoły o sześciopokładowe przedszkole wraz z budową placu zabaw i pracami towarzyszącymi obejmującymi pomieszczenia zaplecza sportowego.
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8, ul. Syriusza 30 – modernizacja obiektu	2021 (zakończono)	1 341	Przebudowa i wydzielenie w istniejącym budynku szkoły pomieszczeń na potrzeby edukacji przedszkolnej, z wydzieleniem niezależnego wejścia i dobudową łączników na poziomie pierwszego piętra pomiędzy segmentami.
Szkoła Podstawowa nr 8 ul. Spacerowa 6 – modernizacja boisk szkolnych	2021 (zakończono)	2 196	Wykonano: <ul style="list-style-type: none"> • boisko sportowe wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej (20 x 40 m), otoczone piłkochwykami, • 4-torową bieżnię lekkoatletyczna ze skocznią do skoku w dal, • strefę rekreacyjno-sportową przy odnowionej górcie saneczkowej, gdzie zlokalizowano dodatkowe urządzenia sprawnościowe i przeniesiono odnowioną wiatę/altanę wypoczynkową, • wyrównano teren, wykonano drenaż oraz dodatkowo zabudowano: mały budynek gospodarczy, wiatę rowerową i śmietnikową; a teren objęto monitoringiem wizyjnym.
ZADANIA MAJĄTKOWE w MJO (razem)	2021	39 143	Zakres zadań i prac budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja pomieszczeń: dydaktycznych, sanitarnych, pomocniczych i ciągów komunikacyjnych, • zagospodarowanie terenu, modernizacja ogrodzenia, dachu, obejścia, place zabaw, • modernizacja instalacji (elektrycznych, słaboprądowych, wod.-kan., hydrantowej).
ZADANIA REMONTOWE w MJO (razem)	2021	1 914	<ul style="list-style-type: none"> • remont sal, pomieszczeń i korytarzy; wyposażenia i instalacji wewnętrznych;

Inwestycje i remonty	Okres realizacji	Koszt [w tys. zł]	Efekt rzeczowy
			dachu; bieżące prace konserwacyjno-remontowe.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 60. **Inwestycje i remonty w zakresie obiektów użyteczności publicznej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1.	Przebudowa systemu ppoż. – budynek przy ul. Robotniczej 4” Zadanie wykonane w formule „zaprojektuj i wybuduj”. Zakres zadania obejmował wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji i pozwoleń oraz wykonanie robót budowlanych związanych z dostosowaniem budynku I Szkoły Społecznej w Gliwicach przy ul. Robotniczej 4 do aktualnych przepisów prawa dotyczących warunków ochrony ppoż. budynku szkoły w oparciu o decyzje Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach. Zadanie zakończono i przekazano do użytkowania 20 października 2021 roku.	608	IR
2.	„Termomodernizacja budynku przy ul. Dębowej 5” – roboty budowlane prowadzone w latach 2020–2021. Zakres głównych robót obejmował: - prace dociepleniowe elewacji ścian i dachu, - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, - roboty instalacyjne sanitarne (instalacja solarna, c.o., c.w.u., gazowa), - roboty instalacyjne elektryczne (instalacja odgromowa, ogrzewanie rynien i wpustów). Dla realizacji zadania pozyskano dofinansowanie.	1 031	IR
3.	Modernizacja elewacji w Palmiarni Miejskiej – pawilon historyczny, etap I	1 691	MZUK
4.	Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zielonych przy ul. Kujawskiej w Gliwicach na cele rekreacyjno-sportowe	612	MZUK

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 61. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1.	Modernizacja budynku przy ul. Nad Torami 1	833	ZGM
2.	Modernizacja budynku przy ul. Szobiszowickiej 27	536	ZGM
3.	Modernizacja budynku przy ul. Świętojańskiej 29	972	ZGM
4.	Modernizacja budynku przy ul. Świętojańskiej 31	867	ZGM
5.	Modernizacja budynku przy ul. Domańskiego 5	695	ZGM
6.	Modernizacja budynku przy ul. Tarnogórskiej 232	842	ZGM
7.	Modernizacja budynku przy ul. Chorzowskiej 34, 34a	877	ZGM

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021 roku)	Kosz [w tys. zł]	Jednostka
8.	Modernizacja budynku przy ul. Kozielskiej 131	743	ZGM
9.	Modernizacja budynku przy ul. Królowej Jadwigi 3	754	ZGM
10.	Modernizacja budynku przy ul. Zabrskiej 20	935	ZGM
11.	Modernizacja budynku przy ul. Rybnickiej 65	521	ZGM
12.	Modernizacja budynku przy ul. Królowej Jadwigi 6	2 342	ZGM
13.	Modernizacja budynku przy ul. Architektów 109	886	ZGM
14.	Modernizacja budynku przy ul. Bojkowskiej 33	1 266	ZGM
15.	Modernizacja budynku przy ul. Kozielskiej 184	658	ZGM
16.	Modernizacja budynku przy ul. Szarej 14	812	ZGM
17.	Modernizacja budynku przy ul. Błogosławionego Czesława 14a	881	ZGM
18.	Modernizacja budynku przy ul. Bojkowskiej 5	1 224	ZGM
19.	Modernizacja budynku przy ul. Jagiellońskiej 29	1 019	ZGM
20.	Modernizacja budynku przy ul. Jagiellońskiej 44	743	ZGM
21.	Modernizacja budynku przy ul. Łokietka 3	1 086	ZGM
22.	Modernizacja budynku przy ul. Wincentego Pola 10	1 229	ZGM
23.	Modernizacja budynku przy ul. Rybnickiej 6	626	ZGM
24.	Modernizacja budynku przy ul. Sikorskiego 75	1 739	ZGM
25.	Modernizacja budynku przy ul. Sikorskiego 81	733	ZGM
26.	Modernizacja budynku przy ul. Słowackiego 35	970	ZGM
27.	Modernizacja budynku przy ul. Słowackiego 37	998	ZGM
28.	Modernizacja budynku przy ul. Różanej 1	616	ZGM

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

Tabela 62. Zakup urządzeń, ruchomości itp.

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostki
1.	Zakup 15 sztuk autobusów 18-metrowych, dwuczłonowych	23 403	PKM
2.	Zakup 8 pojazdów ciężarowych do odbioru odpadów spełniających europejskie normy emisji spalin EURO VI	5 060	REMONDIS
3.	Samochód dostawczy marki Citroen E-JUMPY Furgon Driver „elektryczny”	131	PRUIM

Źródło: Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Remondis, Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów w Gliwicach

Tabela 63. Inne inwestycje

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2021 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostki
1.	Połączenie sieciowe wraz z przyłączami c.o., w.p. do budynków przy ul. Chorzowskiej i Brzozowej w Gliwicach	1 105	PEC
2.	Modernizacja systemu wentylacji znajdującego się w hali Stacji Obsługi Pojazdów. Likwidacja kotłowni olejowych, w ich miejsce montaż centrali wentylacyjnych wraz z rozbudową istniejącej wymiennikowni przyłączonej do PEC – Gliwice o moduł CT (ciepła technologicznego).	692	PKM
3.	Budowa infrastruktury niezbędnej do ładowania autobusów elektrycznych na potrzeby PKM Sp. z o.o. w Gliwicach. Przedsięwzięcie obejmuje budowę stacji transformatorowej SN (średniego napięcia) zasilającej 5 ładowarek wolnego ładowania, każda o mocy 80 kW, i jednej ładowarki szybkiego ładowania o mocy 200 kW na terenie zajezdni autobusowej oraz wykonanie fundamentów wraz przyłączem do ładowarek szybkiego ładowania na dwóch przystankach końcowych w mieście Gliwice, na ul. Czapli oraz na ul. Nowy Świat, każda o mocy 200 kW, i plac parkingowy przeznaczony do ładowania autobusów.	3 439	PKM
4.	Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych o mocy 2 x 49,5 kWp.	280	PRUIM
5.	Dostawa i montaż agregatu kogeneracyjnego COŚ w Gliwicach.	1 012	PWiK

Źródło: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Przedsiębiorstwem Remontów Ulic i Mostów, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 64. Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2017–2021 [tys. zł]

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021	
Udzielone zamówienia, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 30 000 euro / 130 000 zł*	liczba	41	64	71	57	59
	wartość bez VAT	16 993,66	56 740,26	48 055,16	38 360 716,71	70 321 156,33
Udzielone zamówienia na dostawę lub usługi, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 214 000 euro**	liczba	10	7	13	13	18
	wartość bez VAT	68 830,40	18 128,78	70 474,85	97 247 948,53	87 086 864,56
Udzielone zamówienia na roboty budowlane, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 350 000 euro***	liczba	-	1	-	2	1
	wartość bez VAT	-	3 641,58	-	203 579 318,62	1 136 787,33

* Od 2021 r. kwotą od której należy stosować ustawę Prawo zamówień publicznych jest kwota 130 000 zł.

** W 2017 roku równowartość kwoty wynosiła 209 000 euro, w latach 2018–2019 221 000 euro, w latach 2020–2021 214 000 euro.

*** W 2017 roku równowartość kwoty wynosiła 5 225 000 euro, a w latach 2018–2019 5 548 000 euro. W latach 2020–2021 roku równowartość kwoty wyniosła 5 350 000 euro.

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych UM w Gliwicach

W porównaniu do 2020 roku znacznie wzrosła wartość udzielonych zamówień przekraczających kwotę 30 000 euro / 130 000 zł. W znacznej mierze wpływ na to miało udzielenie Śląskiej Sieci Metropolitalnej zamówienia „Standaryzacja w sektorze teleinformatyki w Miejskich Jednostkach Organizacyjnych Miasta Gliwice poprzez wdrożenie rozwiązań Data Center – etap II i III” o wartości 23 071 870,05 zł. Z kolei znaczny spadek wartości zamówień udzielonych na roboty budowlane, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 350 000 euro, wynika z faktu, iż w 2020 roku udzielone zostało zamówienie na budowę Centrum Przesiadkowego o wartości 149 552 800,00 zł, a także zawarte zostały umowy ramowe dla zadania „Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie Miasta Gliwice” o łącznej wartości 54 026 518,62 zł. Jednocześnie w 2021 roku wzrosła wartość inwestycji na roboty budowlane o wartości nieprzekraczającej progów unijnych.

4.

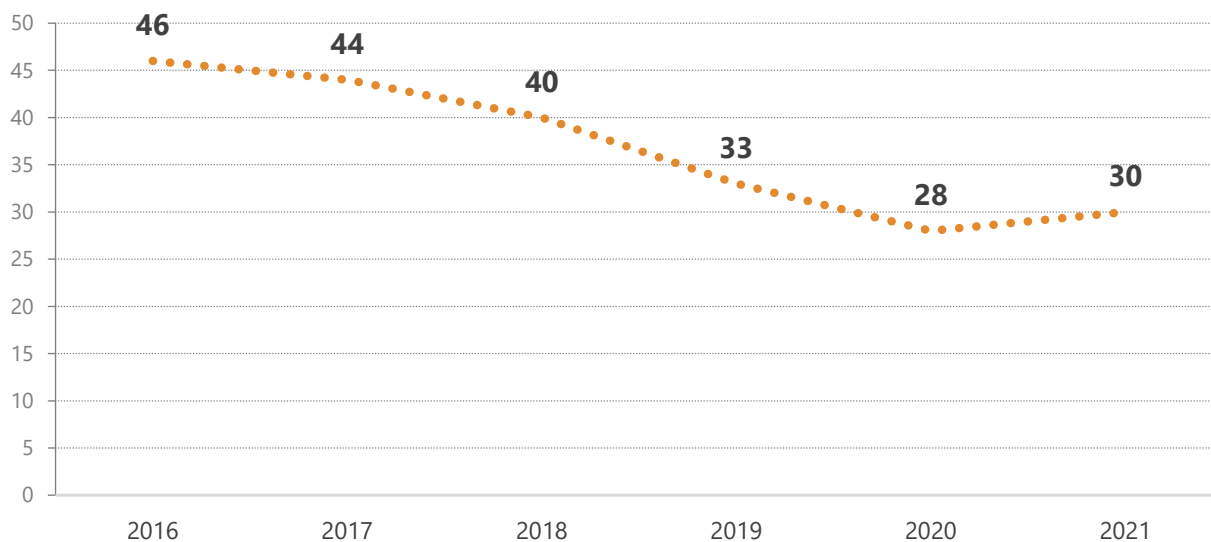
4. Środowisko

4.1. Powietrze

Na stan powietrza w mieście wpływa przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych opalanych paliwami stałymi, a w dalszej kolejności ruch drogowy oraz zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu. Źródłem bieżących danych, dotyczących jakości powietrza na terenie miasta Gliwice, jest ocena stanu zanieczyszczenia powietrza dokonywana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Średni poziom rocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w latach 2016–2021 sukcesywnie się zmienia, od 46 do 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (mikrogramów na m^3), co jest związane w dużej mierze z korzystnymi warunkami meteorologicznymi dla jakości powietrza, wynikającymi zwłaszcza z ciepłych miesięcy zimowych, a w części – z działaniami prowadzonymi na rzecz poprawy jakości powietrza.

Wykres 4. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach w latach 2016–2021

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Tabela 65. **Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście* w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	44	40	33	28	30
Liczba przekroczeń dopuszczalnych stężeń 24 h PM10 (dopuszczalna częstość przekraczania: 35 razy)	84	92	59	25	46
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (od 2020 roku poziom dopuszczalny został zmniejszony z 25 do $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	31	33	26	22	22

*Poziomy zanieczyszczeń ujęte w Raporcie określono na stacji pomiarowej przy ul. Mewy w Gliwicach.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach

Tabela 66. **Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w Gliwicach, Bytomiu, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Gliwice, ul. Mewy	44	40	33	28	30
Bytom, ul. Modrzewskiego	48	-	-	-	-
Katowice, ul. Kossutha	41	40	33	29	31
Katowice, ul. Plebiscytowa	52	47	41	34	39
Sosnowiec, ul. Lubelska	41	37	29	27	29
Tychy, ul. Tołstoja	41	38	32	26	29

* Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)

Ograniczenie emisji CO₂ stało się jednym z najważniejszych zagadnień determinujących kierunki rozwoju gospodarki Polski i Europy. Miasto Gliwice również aktywnie włącza się w działania związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, zwiększeniem udziału odnawialnych źródeł energii, zmniejszeniem zapotrzebowania na energię finalną oraz ograniczeniem niskiej emisji. Uchwałą nr V/81/2015 Rady Miasta Gliwice z 26 marca 2015 roku miasto przyjęło do realizacji PGN na lata 2015–2020 (zmiany w PGN przyjęto uchwałą nr XIV/357/2016 z 17 marca 2016 roku oraz uchwałą nr III/47/2019 z 7 lutego 2019 roku.).

W załączniku nr 6 Sprawozdanie z wykonania *Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Gliwice za lata 2018–2020*.

4.2. Obszary zielone

Miasto charakteryzuje się dużą powierzchnią terenów zielonych – w jego obszarze położone są grunty leśne stanowiące mienie komunalne o powierzchni 238,73 ha oraz grunty leśne niestanowiące własności Skarbu Państwa o powierzchni 19,98 ha.

Gwałtowny wzrost powierzchni pasów ulicznych, zlokalizowanych bezpośrednio przy ulicach na terenie miasta, od 2019 roku spowodowany jest nowymi regulacjami prawnymi, oddaniem do użytku Drogowej Trasy Średnicowej, przejęciem ulic niepublicznych, a w ostatnim czasie powstaniem nowych pasów drogowych przy nowo wybudowanych obwodnicach miasta: południowej (od ul. Bojkowskiej do ul. Pszczyńskiej) oraz zachodniej (od ul. Rybnickiej do ul. Daszyńskiego).

W 2020 roku w pasach drogowych rozpoczęło się sadzenie drzew w ramach „Zielonych ekranów akustycznych w pasach drogowych miasta Gliwice” (nasadzenia przy ul. Portowej, Tarnogórskiej, św. Wojciecha). W 2021 roku w ramach „Zielonych ekranów” wykonano nasadzenia drzew i krzewów m.in. przy ul. Tarnogórskiej (w okolicach ścieżki rowerowej), ul. św. Wojciecha, ul. Huberta od strony DK88, ul. Dubois (wzdłuż DTŚ). Ponadto w 2021 roku nowy wygląd zyskał skwer nad tunelem DTŚ (127 drzew, 2,4 tys. krzewów, ponad 20 tys. bylin i roślin cebulowych).

Tabela 67. **Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2017–2021 [ha]**

Rodzaj zieleni	2017	2018	2019	2020	2021
Parki	30,31	30,57	30,47	30,47	30,47
Zieleńce	98,36	95,42	95,89	99,31	96,53
Zieleńce nieurządzone	47,60	47,55	46,1	36,89	36,32
Nieużytki zadrzewione	31,16	29,63	30,81	30,63	30,39
Pasy drogowe	161,70	163,07	222,69**	227,09***	236,72****
Cmentarze	46,08	46,07	46,07	46,07	46,07
Las komunalny	236,26	238,82	238,82	236,26	238,73
Razem powierzchnia terenów zielonych*	651,47	651,12	709,48	706,72	715,23

* Różnice w powierzchni zieleni wynikają z przeprowadzonych podziałów geodezyjnych oraz sprzedaży działek przez UM i przekazania działek gminnych innym podmiotom.

** Wzrost wynika z włączenia w zarząd ZDM dróg niepublicznych.

*** Wzrost wynika z powstania nowych terenów pasów drogowych – obwodnic.

**** Wzrost wynika z przejęcia nowych dróg niepublicznych i weryfikacji zielonych powierzchni w pasach drogowych.

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Tabela 68. **Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha], stan na 31 grudnia 2021 roku**

Bolesława Chrobrego	Starozielski	Fryderyka Chopina	plac Grunwaldzki	Szwajcaria	RAZEM
10,31	5,89	5,86	3,97	4,44	30,47

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Na terenie Parku im. Fryderyka Chopina znajduje się Palmiarnia Miejska, której historia sięga 1880 roku. Dziś na 2000 m² rośnie tam ponad 6 tys. roślin, rozmieszczonych w czterech pawilonach tematycznych, w których można obejrzeć palmy, wiewiórki kostarykańskie, gady w terrariach czy egzotyczne papugi i kanarki. Najstarsze okazy roślin liczą ponad 100 lat. W 2013 roku Palmiarnia Miejska została poszerzona o pawilon akwarystyczny prezentujący ryby w czterech zbiornikach o różnych środowiskach słodkowodnych (Amazonia, Tanganika, rzeki Polski i rzeki Azji Południowo-Wschodniej).

Co roku ten unikatowy na skalę regionu obiekt odwiedzają tysiące osób. W 2021 roku ekspozycje Palmiarni obejrzało ponad 79 tys. zwiedzających (w tym 822 osoby z niepełnosprawnościami).

Tabela 69. **Nasadzanie i wycinka* drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2017–2021 [szt.]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Łącznie wycinka drzew	1 487	818	738	993	3 013 ** (w tym 1 382 na terenie DK88)
Łącznie nasadzanie drzew	1 170	1 603	1 534	3 160	2 295

* Wszystkie nasadzenia i wycinki dotyczą zieleni na terenie miasta Gliwice.

** Liczba obejmuje wycinki związane z inwestycjami, m.in. wycinkę przy terenie DK88. Podział na wycinkę w mieście i na DK88 jest istotny z uwagi na dużą liczbę wycinek przy DK88, która obejmowała wycinkę drzew martwych i zamierających oraz była uwarunkowana względami bezpieczeństwa.

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich i Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

Tabela 70. **Nasadzenia krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2017–2021 [szt.]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Nasadzenie krzewów	14 870*	6 702	10 168	3 538	1 694
Nasadzenie kwiatów	172 362**	175 440	93 243	55 937	48 885***

* Mniejsza liczba nasadzeń krzewów od 2017 roku, stanowiących kompensację przyrodniczą w zamian za usuwane krzewy i wskazanych w zezwoleniach na wycinkę, jest spowodowana zmianami w przepisach ustawy o ochronie przyrody. W nowych przepisach poszerzony został katalog sytuacji, w których nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie krzewów, a tym samym rzadziej nakładany jest obowiązek wykonania nasadzeń krzewów.

** Mniejsza liczba nasadzeń kwiatów od 2017 roku wynika z zaprzestania ich ewidencjonowania przez Wydział Środowiska UM w Gliwicach.

*** Mniejsza liczba nasadzeń krzewów wynika z obniżonego budżetu.

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 71. **Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców***

Gliwice/Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Powierzchnia terenów	373,48	376,64	414,60	420,47	428,82

* Zameldowanych na pobyt stały i czasowy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych i Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach

4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Miejski Zarząd Usług Komunalnych prowadzi Schronisko dla Zwierząt w Gliwicach, realizując *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Gliwice*. Program jest realizowany w oparciu o art. 11a ustawy o ochronie zwierząt (t.j. Dz.U. z 2020 roku poz. 638) oraz uchwałę nr XXIV/492/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku.

Celem programu jest zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym, a także opieka nad wolno żyjącymi kotami – obejmująca swoim zakresem opiekę weterynaryjną oraz dokarmianie. Ponadto, celem programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt, realizowane poprzez sterylizację i kastrację psów i kotów bezdomnych oraz posiadających właścicieli.

W ramach zapobiegania bezdomności zapewnia się zwierzętom bezdomnym miejsce i opiekę w schronisku i prowadzi zakrojone na szeroką skalę akcje promujące adopcję zwierząt bezdomnych (m.in. 4 imprezy „Bieg na 6 łap”), wystawy kotów nierasowych oraz akcje typu „Dom na Zimę dla Starszaka”. MZUK prowadzi także stronę internetową schroniska, zawierającą m.in. zakładki ze zdjęciami i opisami psów i kotów przeznaczonych do adopcji, a także profil w portalu społecznościowym Facebook, informujący na bieżąco o zwierzętach przyjętych do schroniska.

W załączniku nr 7 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi*.

4.4. Mapa akustyczna (strategiczna mapa hałasu) i program ochrony przed hałasem

Opracowanie mapy akustycznej (strategicznej mapy hałasu) jest elementem systemu zarządzania środowiskiem – umożliwia monitoring klimatu akustycznego w mieście oraz stanowi podstawę do planowania inwestycji, których celem jest redukcja poziomu hałasu. Mapa ta stanowi materiał wyjściowy do opracowania i uchwalenia przez Radę Miasta programu działań, którego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do poziomu dopuszczalnego.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska mapę akustyczną (strategiczną mapę hałasu) dla miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. opracowuje się co 5 lat i na jej podstawie opracowuje się program ochrony środowiska przed hałasem.

Pierwsza mapa akustyczna dla miasta Gliwice została opracowana w 2012 roku. Na jej podstawie Rada Miasta Gliwice uchwaliła *Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013–2017*.

W 2017 r. opracowana została kolejna mapa akustyczna miasta Gliwice, na podstawie której został opracowany i uchwalony *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018–2022*.

W załączniku nr 8 Sprawozdanie z realizacji *Programu ochrony środowiska przed hałasem za rok 2021*.

4.5. Programy Ochrony Środowiska

Podstawą prawną opracowania *Programu ochrony środowiska dla miasta Gliwice* jest ustawa Prawo ochrony środowiska. Aktualny *Program na lata 2021–2024, z perspektywą do roku 2028*, został przyjęty uchwałą nr XXIV/505/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku.

W programie zawarte zostały cele i kierunki polityki ekologicznej miasta do 2024 roku i wynikające z niej działania. Do głównych celów długoterminowych zaliczono:

- realizację zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza, w tym gospodarki niskoemisyjnej na obszarze miasta,
- poprawę i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska,
- utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach,
- zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi,
- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami ze złóż,
- ochronę i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych w mieście zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,
- racjonalną gospodarkę odpadami,
- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności, ochronę krajobrazu i zwiększenie lesistości,
- przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych oraz minimalizację ich skutków dla ludzi i środowiska,
- zapobieganie skutkom powodzi, ograniczenie zagrożenia jej wystąpienia,
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- zarządzanie dokumentami systemowymi.

Program przedstawia stan środowiska, a także określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu. Ponadto *Program ochrony środowiska dla miasta Gliwice* jest spójny z celami głównymi dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nakładają na organ wykonawczy miasta konieczność sporządzenia co dwa lata raportu z realizacji programu ochrony środowiska. Ostatni raport obejmujący lata 2019–2020 przedstawiony został Radzie Miasta w bieżącym roku. Raport ten został przesłany również do Marszałka Województwa Śląskiego.

4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030

11 lipca 2019 roku uchwałą Rady Miasta Gliwice nr VII/123/2019 został przyjęty *Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030*. Na tej podstawie zostało przygotowane zarządzenie Prezydenta Miasta Gliwice w sprawie zasad wdrażania, monitoringu, sprawozdawczości oraz aktualizacji planu. Przewidziano coroczną ocenę postępu realizacji planu adaptacji, dokonywaną na podstawie informacji zebranych od interesariuszy biorących udział w jego tworzeniu. Ponadto, w oparciu o informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne za inicjowanie i realizację działań adaptacyjnych, raz na pięć lat przygotowywany będzie raport z wdrażania planu adaptacji. Raport ten zawierać będzie podstawowe informacje o zainicjowanych, przygotowywanych, realizowanych działaniach adaptacyjnych prowadzonych w okresie sprawozdawczym. Przewiduje się także przygotowanie ewaluacji realizacji planu adaptacji. Zadaniem ewaluacji będzie sprawdzenie, czy w wyniku podejmowanych działań zaistniały spodziewane rezultaty oraz czy przełożyły się one na realizację wyznaczonego celu nadrzędnego. Najbliższy raport z przebiegu realizacji planu oraz ewaluacja realizacji działań przewidziane są na 2024 rok.

W załączniku nr 9 Sprawozdanie z realizacji działań i postępu prac w 2021 roku, określonych w *Planie Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030*.

4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Obowiązek opracowania *Programu usuwania materiałów zawierających azbest* wynika z zapisów *Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009–2032* przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z 14 lipca 2009 roku, zmienioną uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z 15 października 2010 roku.

Do podstawowych celów programu należy:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te należy osiągnąć w perspektywie długoterminowej, do 2032 roku.

W załączniku nr 10 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Programu usuwania azbestu*.

4.8. Edukacja ekologiczna

Miejska polityka proekologiczna może się rozwijać jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców i ich poparciu dla decyzji miasta. Z jednej strony mają one na celu pobudzenie odpowiedzialności mieszkańców za ich dobro wspólne, jakim jest czyste i bezpieczne miasto, z drugiej – integrowanie wokół ważnych idei w ramach procesów budowania społeczeństwa obywatelskiego.

W 2021 roku, z uwagi na ograniczenia związane z pandemią, edukacja ekologiczna realizowana była w trybie zdalnym lub poprzez publikację artykułów o tematyce ekologicznej w Miejskim Serwisie Informacyjnym – Gliwice, takich jak:

1. „Elektryki nadjeżdżają – ruszyła budowa ładowarek”
2. „Drugie życie rzeczy”
3. „Czyste powietrze nad Gliwicami – nowy miejski program dotacyjny”
4. „Las bliżej nas”
5. „TAK dla pieszych, NIE dla samochodów”
6. „Gdzie trafiają nasze śmieci? Energia ukryta w odpadach”
7. „Gdzie trafiają nasze śmieci? Segregacja się opłaca”
8. „Autobusy hybrydowe w Gliwicach”
9. „W trosce o lepsze powietrze”
10. „Szkolenia on-line z programu „Czyste Powietrze”

Tabela 72. **Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2021 roku**

Zadania	Organizator	Data
Publikacja materiałów informacyjnych w kanałach informacyjnych Miasta Gliwice (Miejski Serwis Informacyjny – Gliwice, strona Gliwice.eu, profile Miasta Gliwice w mediach społecznościowych.	Miasto Gliwice	Cyklicznie

Zadania	Organizator	Data
Obsługa punktu Czyste Powietrze: przygotowanie i wydruk kalendarzy, ulotek i doręczenie materiałów informacyjnych do mieszkańców.	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Przeprowadzenie akcji edukacyjnych promujących korzystanie z komunikacji zbiorowej oraz popularyzujących wykorzystanie roweru jako ekologicznego środka transportu.	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Rozbudowa małej infrastruktury ogrodowej: założenie warzywniaka, budki dla ptaków, oczka wodnego.	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11 w Gliwicach, Miasto Gliwice	Cyklicznie
Udział w targach budowlanych EXPOBUD.	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Akcje edukacyjne: Zbieraj elektrośmieci, Zbieraj baterie, Recykling – wykorzystanie odpadów jako materiałów pozwalających na wykonanie innego przedmiotu, np. zabawek, Utworzenie ogrodu kwiatowego. Miały na celu uświadamianie uczniów w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych; nasadzania nowej roślinności, która korzystnie wpływa na samopoczucie człowieka oraz odgrywa kluczową rolę w odbudowie ekosystemu; - korzyści, jakie niesie dla środowiska korzystanie z komunikacji miejskiej lub alternatywnych systemów transportu oraz jazda rowerem i poruszanie się pieszo. 	Szkoła Podstawowa nr 8 w Gliwicach, Miasto Gliwice	Cyklicznie
Powiększenie lasu grodowego o nowe nasadzenia w ramach akcji „Dzień Drzewa”.	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11 w Gliwicach, Miasto Gliwice	Cyklicznie
Szkolny konkurs fotograficzny „Moje drzewo”.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gliwicach, Miasto Gliwice	Cyklicznie
Lekcja otwarta dla nauczycieli i uczniów Zespołu Szkół Budowlano-Ceramicznych. Temat: „Smok czy SMOG”. Cele lekcji obejmowały omówienie zanieczyszczeń powietrza i ich wpływu na zdrowie ludzi, podanie definicji smogu, przedstawienie aplikacji dotyczącej jakości powietrza (Jakość Powietrza w Polsce – Inspekcja Ochrony Środowiska) oraz dokumentów dotyczących poprawy jakości powietrza w danym rejonie, np. śląskiej uchwały antysmogowej, programu Czyste Powietrze.	Zespół Szkół Budowlano-Ceramicznych w Gliwicach, Miasto Gliwice	Cyklicznie
Otwarcie nowego parku kieszonkowego dla mieszkańców przy ul. Rybnickiej, połączone z nową akcją „Zazieleniamy Gliwice”. Ideą nadrzędną jest sadzenie drzew, a akcja ma obejmować działania związane z tworzeniem nowych, zielonych przestrzeni miejskich. Akcja jest bezpośrednio związana z kampanią „Zamień fakturę papierową na elektroniczną”.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	Cyklicznie
Światowy Dzień Wody – obchody w przestrzeni wirtualnej. W 2021 roku hasłem przewodnim było „Docenianie wody”. Jego celem jest podjęcie dyskusji, zwrócenie uwagi na rolę, jaką odgrywa woda w życiu każdego człowieka w aspekcie środowiskowym, ekonomicznym, społecznym czy kulturowym.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	Cyklicznie

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach, www.pwik.gliwice.pl, www.pkegliwice.pl

4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze

Polityka miasta w zakresie energii odnawialnej i proekologicznych systemów grzewczych opiera się na dotacjach celowych:

- **do instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)**

Odnawialne źródła energii (OZE) to takie, których wykorzystywanie nie wiąże się z ich długotrwałym brakiem – ich zasób odnawia się bowiem w krótkim czasie. Podstawowe źródła energii odnawialnej to biomasa, energia słoneczna, energia wód powierzchniowych, energia wiatru i energia geotermalna.

- **do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne**

Mieszkańcy miasta używający pieców węglowych mogą wymienić źródło ogrzewania, korzystając również ze wsparcia finansowego ze strony miasta – od 1997 roku istnieje bowiem możliwość uzyskania dotacji do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne.

Tabela 73. **Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2017–2021**

Rok / wyszczególnienie		Osoby fizyczne	Osoby prawne	Wspólnoty mieszkaniowe	SUMA
2017	Liczba udzielonych dotacji celowych	407	12	22	441
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 701	126	597	2 423
2018	Liczba udzielonych dotacji celowych	607	25	44	486
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	3 635	442	998	5 075
2019	Liczba udzielonych dotacji celowych	441	8	67	516
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 858	255	2 249	4 362
2020	Liczba udzielonych dotacji celowych	416	4	14	434
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 838	86	407	2 331
2021	Liczba udzielonych dotacji celowych	586	2	32	620
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	3 428	114	1 501	5 043

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

Tabela 74. **Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2017–2021**

Rok / wyszczególnienie		Osoby fizyczne
2017	Liczba udzielonych dotacji celowych	36
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	168
2018	Liczba udzielonych dotacji celowych	31
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	135
2019	Liczba udzielonych dotacji celowych	30
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	140
2020	Liczba udzielonych dotacji celowych	29
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	168
2021	Liczba udzielonych dotacji celowych	41
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	246

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice

Zgodnie z art. 19 ustawy Prawo energetyczne z 10 kwietnia 1997 roku, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Projekt założeń powinien określać:

- 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła, wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego, wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- 4) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy o efektywności energetycznej z 20 maja 2016 roku;
- 5) zakres współpracy z innymi gminami.

W załączniku nr 11 Informacja na temat *Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice*.

4.11. Wody

Miasto Gliwice leży na terenie zlewni rzeki Odry. Jest odwadniane przez rzekę Kłodnicę oraz jej dopływy (Bytomkę, Ostropkę, Czerniawkę, potok Guido, potok Cienka, Kozłówkę). Istotne znaczenie dla układu wód powierzchniowych ma obecność Kanału Gliwickiego – obiektu hydrotechnicznego, którego zadaniem jest zapewnienie możliwości transportu wodnego między Górnym Śląskiem a rzeką Odrą.

Tabela 75. **Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2017–2021 [tys. m³]**

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
Gospodarstwa domowe	5 908	6 042	5 975	6 065	5 968
Przemysł	2 183	2 218	2 167	1 884	2 056
Inne cele (np. szkoły, baseny)	618	631	626	496	529
Razem	8 709	8 891	8 768	8 445	8 553

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 76. **Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia w latach 2017–2021 [tys. m³/%]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Woda z własnych ujęć wód podziemnych*	9 355 88,29%	9 562 90,11%	9 551 89,73%	9 055 89,41%	9 268 90,08%
Woda zakupiona w GWP S.A. w Katowicach	1 239 11,70%	1 047 9,87%	1 091 10,25%	1 069 10,55%	1 016 9,87%
Woda zakupiona od pozostałych dostawców	2 0,01%	2 0,02%	2 0,02%	4 0,04%	5 0,05%

* W tym woda ze studni zlokalizowanych na terenie gminy Rudziniec, ale częściowo zaopatrujących w wodę miasto Gliwice.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 77. **Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2017–2021**

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca*	141,09	145,57	145,18	141,61	146,00

* Dobowa sprzedaż policzona według całej sprzedaży (gospodarstwa domowe, przemysł, inne cele) na mieszkańca.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

4.12. Gospodarka komunalna

System kanalizacyjny

Za dostarczanie wody pitnej i odprowadzenie zanieczyszczeń w mieście Gliwice odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (PWiK). Woda dostarczana odbiorcom pochodzi z dwóch głównych źródeł: własnych ujęć wód głębinowych oraz uzdatnionej wody powierzchniowej i podziemnej, zakupionych od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Ujęcia wód eksploatowane przez przedsiębiorstwo PWiK znajdują się na terenie Gliwic (16 studni) i gminy Rudziniec. Ujęcia są wyposażone w nowoczesne instalacje do monitorowania parametrów pracy, zdalne sterowanie, a także zabezpieczenia przeciwwłamaniowe.

Tabela 78. **Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2017–2021 [km]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, w tym:	610,95	614,79	616,64	621,85	631,0
- sieć ogólnospławna	29,10	29,10	29,10	29,10	29,10
- sieć rozdzielcza	407,48	411,32	413,17	418,37	427,52
- podłączenia	174,37	174,37	174,37	174,38	174,38
Długość czynnej sieci wodociągowej, w tym:	726,85	734,70	739,38	750,50	758,09
- sieć magistralna	98,16	98,16	98,16	98,16	98,16
- sieć rozdzielcza	419,73	427,56	432,20	443,32	450,86
- podłączenia	208,96	208,98	209,02	209,02	209,07

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 79. **Ścieki odprowadzane z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym, średnio na dobę, w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Kanalizacja [m ³]	31 777,4	26 879,1	26 864,1	28 376,7	30 442,8
Transport asenizacyjny [m ³]	82,3	77,7	93,6	118,7	123,2
Procentowa ilość oczyszczonych ścieków [%]	99,86	99,76	99,81	99,85	99,84

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 80. **Ścieki odprowadzane z całego obszaru działania PWiK Gliwice w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość odprowadzanych ścieków z miasta [m ³]*	11 628 797	9 839 214	9 839 578	10 429 326	11 156 589

*W tym kanalizacja i transport asenizacyjny, bez opadów.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 81. Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2017–2021 [m³]*

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Gospodarstwa domowe	5 641 767	5 755 514	5 671 939	5 828 925	5 750 871
Przemysł	1 388 052	1 408 964	1 350 523	1 149 267	1 220 668
Inne cele	512 656	510 704	508 582	429 644	456 665
Razem	7 542 475	7 675 182	7 531 044	7 407 836	7 428 204

*Tylko z obszaru Gliwic.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Stacja Uzdatniania Wody w Gliwicach-Łabędach to nowoczesna instytucja oddana do eksploatacji 1 marca 2014 roku. Modernizacja placówki dotyczyła budowy instalacji, urządzeń, obiektów i infrastruktury związanej z technologią uzdatniania wody – dzięki temu mieszkańcom Gliwic dostarczana jest woda najwyższej jakości. Nowa technologia zakłada podczyszczenie oraz ponowne wykorzystanie i uzdatnianie wód popłucznych powstałych wskutek płukania filtrów. Woda uzdatniona kierowana do sieci wodociągowej spełnia wszelkie normy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 roku w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Oczyszczalnie ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. obsługuje dwie oczyszczalnie ścieków: Centralną Oczyszczalnię Ścieków przy ul. Edisona oraz Oczyszczalnię Ścieków w Smolnicy przy ul. Łęgowskiej. Obie oczyszczalnie korzystają z mechaniczno-biologicznej metody oczyszczania.

Gospodarka odpadami

Bezpieczne i wysoko jakościowe rozwiązania w zakresie przetwarzania wybranych odpadów komunalnych oraz innych zapewnia mieszkańcom Gliwic i firmom prowadzącym działalność na terenie miasta Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. W ramach tej działalności spółka, dbając o środowisko naturalne, zajmuje się eksploatacją i prowadzeniem instalacji przetwarzania odpadów, przetwarzaniem oraz produkcją energii elektrycznej i ciepłej. Głównym celem funkcjonowania instalacji przetwarzania odpadów jest zagospodarowywanie odpadów pochodzących z terenu Gminy Gliwice.

Tabela 82. Odpady przyjmowane do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2017–2021 [Mg]

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Średnia miesięczna ilość odpadów	6 531	6 640	8 375	5 454	3 561
Łączna ilość odpadów przyjęta w ciągu roku do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko – kwatera**	78 372*	79 680*	100 500*	65 450*	42 730*
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko –	1 218 489	1 298 169	1 398 669	1 464 119	1 506 849

kwarta – narastająco					
łącna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – kompostownia	2 035	5 225	8 252	6 602	6 544
łącna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – sortownia odpadów wielkogabarytowych	1 614	769	6 924	5 356	4 790
Sprzedaż energii z elektrowni biogazowej [MWh]	1 808	1 605	1 569	1 465	1151

* Ilość odpadów przyjętych do unieszkodliwiania poprzez składowanie.

** W latach 2017–2021 nie przyjmowano odpadów komunalnych niesegregowanych.

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Tabela 83. **Selektywna zbiórka odpadów w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba kontenerów do gromadzenia odpadów segregowanych [szt.]	7 320	7 762	8 422	9 833	10 232
Ilość odpadów wywożonych ze zbiórki selektywnej [m ³]	ok. 114 250	ok. 119 100	ok. 126 330	ok. 147 495	ok. 153 480
Koszt wywozu 1 m ³ posegregowanych odpadów [zł]	60,00	60,00	80,00	85,00	95,00
Koszt wywozu 1 m ³ niesegregowanych odpadów [zł]	79,00	79,00	104,50	120,15	122,73
Procentowy udział odpadów segregowanych w ogólnej ilości wywożonych odpadów [%]	18,0	19,9	27,3	31,6	29,1

Źródło: REMONDIS

Na terenie instalacji przetwarzania odpadów funkcjonuje PSZOK – Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy Gliwic pozostawiają w punkcie odpady komunalne, które są segregowane, a następnie w większości przekazywane do odzysku lub recyklingu.

Tabela 84. **Odpady przyjmowane do PSZOK w latach 2017–2021 [Mg]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
zużyte opony	125	158	190	131	133
odpady budowlane i rozbiórkowe	3 016	4 453	5 376	4 616	4 147
bioodpady	959	1 311	1 341	969	825
odpady wielkogabarytowe	1 457	2 375	3 284	3 073	2 918
zużyte baterie i akumulatory	-	0,5	0,1	1,6	0,7
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	34	45	66	116	120

chemikalia	22	29	45	61	76
papier	-	-	-	59	98
tworzywa sztuczne	-	-	-	10	18
szkło	-	-	-	3	12
metale	-	-	-	5	15,5
odzież i tekstylia	-	-	-	38	2
przeterminowane leki	-	-	-	10	10
igły i strzykawki	-	-	-	0,2	0,3
łącznie:	5 613	8 371,5	10 302,1	9 092,8	8 375,5
łączna ilość odpadów przyjęta do PSZOK – narastająco	23 979,5	32 351	42 653,1	51 745,9	60 121,4

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Od 2020 roku na terenie instalacji przetwarzania odpadów działa punkt Drugie Życie Rzeczy. W tym miejscu każdy gliwiczanie może bezpłatnie pozostawić przedmioty, których już nie potrzebuje, np. meble, książki, zabawki, dywany, doniczki, rowery, wyroby ceramiczne i szklane. Pozostawione rzeczy mogą zostać bezpłatnie odebrane przez innych mieszkańców. Drugie Życie Rzeczy to nadanie niechcianym przedmiotom prawa do drugiego życia. Działalność punktu, zgodnie z ideą *zero waste*, wspomaga środowisko naturalne, a także potrzebujących mieszkańców Gliwic.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

W 2021 roku spółka PZO postawiła na szeroko pojętą edukację w kwestii segregacji odpadów i kształtowania postaw celem ochrony środowiska naturalnego, wzrostu świadomości ekologicznej gliwiczanie a także utrwalenia proekologicznych zachowań. W tym celu przy ul. Rybnickiej 199b rozpoczęto budowę Centrum Edukacji Ekologicznej wraz z budynkiem usługowo-socjalno-biurowym. Obiekt zlokalizowany jest na terenie instalacji przetwarzania odpadów. Znajdzie się w nim m.in. powierzchnia wystawiennicza. W założeniu będą tam prezentowane prace przedszkolaków, uczniów gliwickich szkół oraz studentów Politechniki Śląskiej. Interaktywna sala multimedialna to z kolei przyszłe centrum konferencyjno-szkoleniowe dla organizacji konferencji branżowych, naukowych oraz miejsce spotkań gliwiczanie. Powstanie także ścieżka edukacyjna, prowadząca w rejon Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych oraz Drugiego Życia Rzeczy, tak aby przy zachowaniu pełnego bezpieczeństwa odwiedzający mogli z „góry” zobaczyć cały teren instalacji przetwarzania odpadów. Centrum Edukacji zdobyło pierwsze miejsce w konkursie organizowanym przez Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego PLGBC Green Building Awards 2021 w kategorii Najlepszy projekt ekologiczny.

W 2021 roku spółka PZO zaczęła prezentować bohatera wizerunkowego swojej marki. Pan śMietek jest przyjaznym robotem, który został zaprogramowany, aby dbać o porządek w mieście. Robocik

powstał jako narzędzie do realizacji misji przedsiębiorstwa w zakresie edukacji ekologicznej wśród najmłodszych. Postać robota koresponduje z hasłem marki „Czysta wizja przyszłości”. ŚMietek został zastrzeżony w Urzędzie Patentowym – zarówno w formie zapisu, jak i grafice. W ramach edukacji ekologicznej PZO powstała seria nagrań wideo – lekcji on-line z udziałem ŚMietka, przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych oraz szkolnych z klas I–IV. Ukazuje się raz na kwartał. Na chwilę obecną PZO Sp. z o.o. wyprodukowało 4 filmiki edukacyjne. Seria nosi tytuł „Spotkanie z Ekologią”.

Linki do lekcji edukacyjnych:

- część I: <https://www.youtube.com/watch?v=uCiU43wOBSk&feature=youtu.be>
- część II: <https://www.youtube.com/watch?v=XYRODmkg-lU>
- część III: <https://www.youtube.com/watch?v=q34TljhGOs0&t=10s>
- część IV: <https://pzogliwice.pl/2021/11/30/3546>

Kolejnym działaniem, jakie podjęła spółka w 2021 roku, była kontynuacja współpracy promocyjno-edukacyjnej z Politechniką Śląską w Gliwicach, polegająca na tworzeniu projektów stałych, semestralnych, mających na celu zaangażowanie i zaznajomienie młodych adeptów Katedry Sztuk Pięknych i Projektowych Wydziału Architektury w prace badawcze nad możliwościami prezentacyjnymi i wystawienniczymi o charakterze edukacji ekologicznej. Współpraca obejmowała również prace naukowo-badawcze. Jej następny etap zakładał tworzenie nowych założeń w zakresie grafik użytkowych (rebusy, łamigłówek, kolorowanki, krzyżówki), służących jako materiał do edukacji, a także ŚMietkowego kodeksu właściwego postępowania ekologicznego, gier planszowych dla dzieci i młodzieży oraz ilustracji do czwartej części opowiadania o przygodach ŚMietka w Gliwicach, które zostaną wydane w formie książeczek dla dzieci.

Prowadzona była także współpraca ze Strażą Miejską, polegająca na organizacji spotkań edukacyjnych dla pracowników straży w zakresie funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, tak aby Ekopatrol SM mógł przekazać merytoryczną wiedzę mieszkańcom Gliwic.

W 2021 roku spółka rozpoczęła także trzy niezwykle ważne inwestycje:

- przebudowę i modernizację istniejącego terenu do przetwarzania bioodpadów – celem tego zadania była przebudowa i modernizacja istniejącego terenu kompostowni ze względu na całkowite zniszczenie odwodnienia, drenażu, wyeksploatowaną nawierzchnię i brak izolacji. Inwestycja wiąże się z rozszerzeniem działalności PZO Sp. z o. o. o produkcję nawozów.
- dostawę i montaż całorocznej bariery antyodorowej „mokrej” – celem zadania jest poprawa komfortu życia mieszkańców osiedlonych w sąsiedztwie instalacji przetwarzania odpadów oraz osób oczekujących na bramkach w pobliżu autostrady. Przyczyni się do wyeliminowania odorów kompostowni podczas przerzucania pryzm.
- budowę placu manewrowego oraz wiaty stalowej na potrzeby Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie PZO Sp. z o.o.: – zadanie ma na celu udoskonalenie jakości usług dla gliwiczian poprzez ułatwienie i usprawnienie komunikacji na terenie przedsiębiorstwa oraz zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu samochodowego.

5.

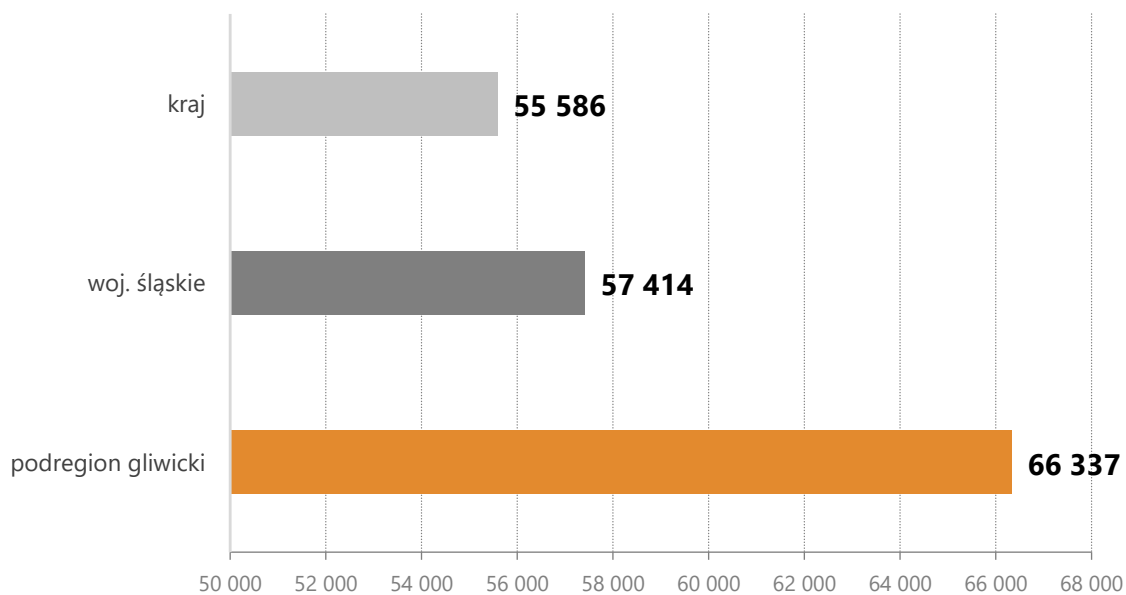

5. Gospodarka i finanse

5.1. Gospodarka

W Gliwicach obserwuje się stały rozwój gospodarczy. Średnia wartość PKB w latach 2017–2019 przypadająca na jednego mieszkańca podregionu gliwickiego* wynosiła 66 337 zł, czyli więcej niż średnia dla województwa śląskiego i całego kraju.

Wykres 5. **Wartość szacunkowa** PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego w latach 2017–2019**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (<https://www.skarbiec.biz/gospodarka/polska-swiat/gus-podal-wartosc-pkb-na-1-mieszkanca-w-poszczegolnych-obszarach-polski-za-lata-2017-2019.html>)

* Podregion gliwicki to jedna z pięciu statystycznych jednostek Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, o łącznej powierzchni 87 865 ha. Swym zasięgiem obejmuje miasto Gliwice, powiat gliwicki, miasto Zabrze oraz gminy: Wielowieś, Toszek, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice, Pilchowice, Knurów, Gierałtowice.

** Publikacja Prezesa GUS z 28 października 2021 roku obrazuje średnią wartość PKB na jednego mieszkańca za okres ostatnich trzech lat.

5.1.1. Podmioty gospodarcze

W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) na koniec grudnia 2020 roku widniało 1 425 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Gliwicach.

Tabela 85. **Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2016–2020 według rodzaju działalności**

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	24 168	24 215	24 001	24 243	24 746
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	60	58	54	54	55
Przemysł i budownictwo	4 256	4 200	4 137	4 175	4 303
Pozostała działalność	19 852	19 957	19 810	20 014	20 388

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Infografika 6. **Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu z Powiatowego Urzędu Pracy w latach 2017–2021**

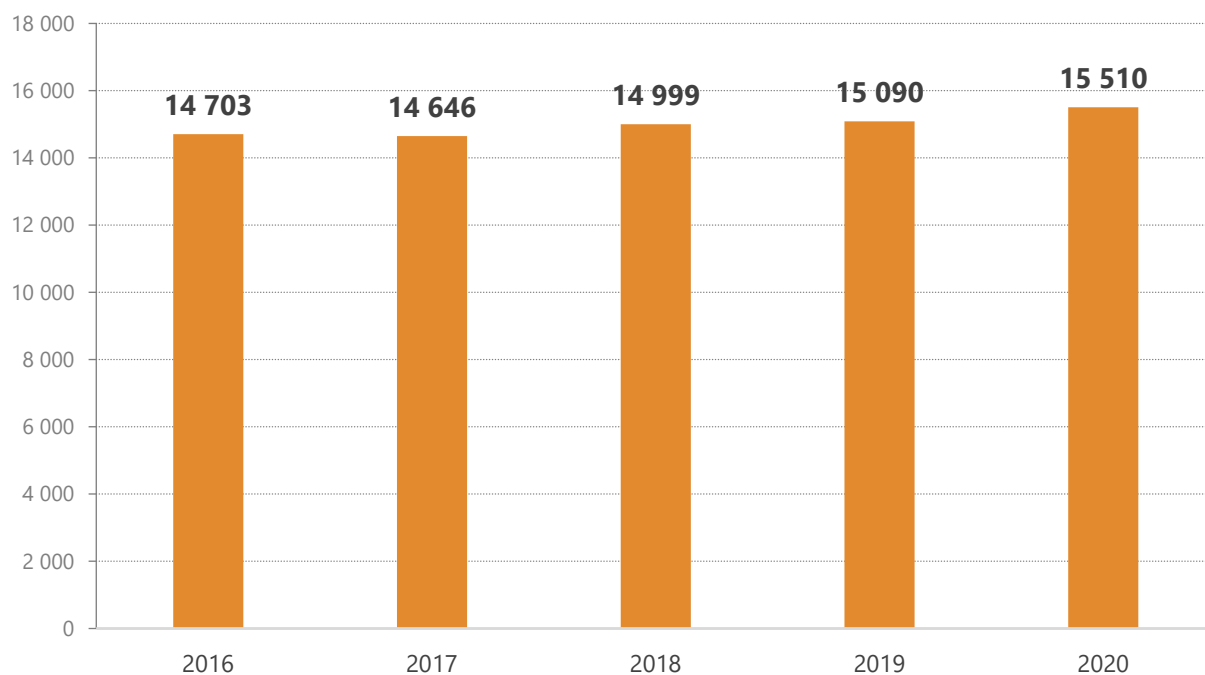

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach

Tabela 86. **Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2016–2020**

	2016	2017	2018	2019	2020
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 656	1 629	1 704	1 650	1 425
Sektor publiczny ogółem	27	20	10	6	9
Sektor prywatny, w tym:	1 308	1 341	1 468	1 396	1 171
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 248	1 280	1 392	1 305	1 110
- spółki handlowe	16	12	8	7	8
- spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	1	1	1
- spółdzielnie	0	2	1	0	0
- fundacje	18	23	19	14	17
- stowarzyszenia i organizacje społeczne	23	21	22	22	-

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 6. **Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2016–2020**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 87. **Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wniosków o ogłoszenie upadłości firm	22	28	97	15	13
Ogłoszone upadłości	6	8	19	1	0

Źródło: Sąd Rejonowy w Gliwicach

Tabela 88. **Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2016–2020**

Miasto	2016	2017	2018	2019	2020
Gliwice	1 656	1 629	1 704	1 650	1 425
Bytom	1 058	962	1 142	1 309	905
Katowice	3 545	3 501	3 547	3 485	3 191
Sosnowiec	1 592	1 617	1 668	1 574	1 253
Tychy	996	1 035	1 122	1 027	914

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna

Gliwice wyróżniają się nowoczesną infrastrukturą miejską, liczną i dobrze wykształconą kadrą techniczną, potencjałem edukacyjnym oraz dobrze rozwiniętym otoczeniem biznesowym. Dzięki położeniu na skrzyżowaniu europejskich korytarzy transportowych oraz konsekwentnej proinwestycyjnej polityce władz, Gliwice są miejscem bardzo atrakcyjnym dla potencjalnych inwestorów.

Śledząc aktualną sytuację gospodarczą i działalność największych firm na terenie miasta, można stwierdzić, iż rozwój Gliwic opiera się obecnie w dużej mierze na trzech segmentach. Są to: nowe technologie, branża *automotive* i logistyka.

Wśród największych atutów świadczących o atrakcyjności inwestycyjnej miasta należy wymienić [gliwicką podstrefę Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej](#). Mimo iż we wrześniu 2018 roku weszły w życie przepisy dające przedsiębiorstwom możliwość skorzystania z pomocy publicznej bez względu na lokalizację inwestycji, co dotychczas było możliwe jedynie w specjalnych strefach, w dalszym ciągu nie bez znaczenia pozostaje dostępna infrastruktura i efekt dobrego sąsiedztwa. O atrakcyjności obszaru podstrefy Gliwice najlepiej świadczy obecność firm, które właśnie tam zlokalizowały swoje fabryki.

Tabela 89. **Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Powierzchnia działek przygotowanych pod inwestycje [ha]	31,5128	8,8929	7,3756	0,5694	6,1351
Liczba i powierzchnia działek przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu [ha]*	135/46,8966**	63/13,6502	61/10,4481	43/6,4457	106/16,8650
Liczba pozytywnie rozstrzygniętych przetargów na sprzedaż działek:					
- komercyjnych	10	5	2	5	6
- mieszkaniowych	14	8	24	17	26

* W tym działki inwestycyjne.

** W tym działki z Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefa Gliwicka.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Kolejnym atutem miasta jest [Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej Sp. z o.o.](#) (wcześniej: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.). To spółka z większościovym udziałem miasta, która już od 20 lat udziela wsparcia mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom, tworząc w mieście sprzyjające warunki do powstawania nowych firm i prowadzenia biznesu. GAPR pełni m.in. rolę koordynatora Klastra MedSilesia skupiającego instytucje, firmy i organizacje prowadzące działalność lub oferujące usługi w sektorze technologii, urządzeń i wyrobów medycznych. W 2020 roku spółka zakończyła modernizację gliwickiego lotniska. Po uruchomieniu nowej drogi startowej jest ono otwarte na większą liczbę zainteresowanych lotami i dostępne przez cały rok. Dodatkowo na lotnisku GAPR uruchomił strefę inwestycyjną, w której, w wyniku własnych inwestycji, lokują się prywatni przedsiębiorcy lotniczy oraz lotniczy ośrodek szkoleniowy Politechniki Śląskiej. Ponadto zakończone zostały przygotowania do uruchomienia w niej wytwórni nowych polskich samolotów typu AT, której budowa rozpocznie się w 2022 roku.

Atrakcyjność inwestycyjna miasta jest również jednym z priorytetów [Parku Naukowo-Technologicznego TECHNOPARK GLIWICE Sp. z o.o.](#) To kolejna miejska spółka oferująca różnorodne formy wsparcia biznesu, w szczególności związanego ze środowiskiem akademickim. W 2021 r. TECHNOPARK GLIWICE po raz kolejny wspierał młodych przedsiębiorców i powstanie nowych działalności w mieście. W ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pn. „Inkubator przedsiębiorczości – szansą na skuteczną rewitalizację w Gliwicach II” powstało 12 działalności, z której każda została wsparta dofinansowaniem w wysokości 23 050 zł, a także wsparciem pomostowym w wysokości 2 800 zł. Łącznie dla młodych przedsiębiorców przekazano 679 800 zł dofinansowania. Z uwagi na duże zainteresowanie projektem, w 2022 roku kolejnych 12 przedsiębiorców będzie mogło skorzystać z pomocy TECHNOPARKU oraz dofinansowania tworzonych przedsiębiorstw.

Dodatkowo w 2021 roku TECHNOPARK GLIWICE dofinansował kapitałowo powstanie nowej spółki TB Technology Sp. z o.o. w kwocie 300 000 zł. Jest to kolejna inwestycja mająca za zadanie wsparcie innowacyjnych przedsiębiorstw w Gliwicach i regionie. Nowo powstała spółka zajmuje się m.in. kompleksową obsługą w zakresie projektowania i budowania maszyn przemysłowych realizujących dowolny proces technologiczny, drukiem 3D w różnych technologiach, a także

przeprowadzeniem szkoleń i warsztatów w zakresie usług druku 3D.

W 2021 roku trwała również rozbudowa TECHNOPARKU GLIWICE w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pn. „Budowa Inkubatora Nowoczesnych Technologii w Gliwicach”, który zostanie oddany do użytku w pierwszej połowie 2022 roku. Będzie to już trzeci budynek, który tworzony jest w celu zwiększenia potencjału dla transferu technologii i innowacyjności w regionie, a także rewitalizacji terenów przyległych do dotychczasowej infrastruktury. W nowym Inkubatorze zostanie zlokalizowanych co najmniej 15 przedsiębiorców z branży nowoczesnych technologii. Przewidziano także świadczenie dwóch nowych usług – Living Lab w kierunku modeli biznesowych i Laboratorium przemysłu 4.0.

Na terenie Gliwic zlokalizowane jest także [Śląskie Centrum Logistyki S.A.](#) – od ponad 30 lat jeden z liderów branży operatorów logistycznych. Wykorzystując swój największy atut – korzystną lokalizację na dynamicznie rozwijającym się rynku – i nieustannie dbając o stały rozwój, pozostaje nowoczesnym hubem multimodalnym, oferującym szeroki wachlarz usług transportu, spedycji i logistyki magazynowej.

Marka Eco Log Stal to najwyższa jakość usług, proponowana producentom wyrobów hutniczych, szczególnie blach w kręgach i wyrobów płaskich, oraz przewoźnikom i spedytorom kolejowym. Zakres tych usług obejmuje dostawę wyrobów stalowych kolejną, szybki rozładunek, magazynowanie oraz dystrybucję własnym transportem samochodowym na ostatniej mili. Możliwości magazynowe pozwalają na bezpieczny rozładunek całego składu kolejowego (1000 t) przewożącego blachy w kręgach stalowych – w ciągu 8 godzin, oraz rozładunek całego składu z blachą płaską – do 24 godzin. Pozwala to znacznie przyspieszyć i powiększyć przepływy towarów oraz uzyskać 30% dodatkowej powierzchni magazynowej na wyroby stalowe.

Warto nadmienić, iż od kilku lat Śląskie Centrum Logistyki S.A. oferuje obsługę logistyczną towarów niebezpiecznych ADR. Usługa jest dedykowana dla producentów i klientów przemysłu chemicznego. Firma zapewnia pełną obsługę procesów magazynowania, konfekcjonowania, integrację systemów komputerowych oraz dystrybucję. Jest to jedyne miejsce na południu Polski, w którym można bezpiecznie przechowywać niebezpieczne towary, pozostając w zgodzie ze wszystkimi normami.

Kolejnym atutem spółki jest magazyn wysokiego składowania znajdujący się na terenie Wolnego Obszaru Celnego, który jest idealnym rozwiązaniem dla firm importujących towary spoza Unii Europejskiej. Oferta dedykowana jest producentom, importerom i dystrybutorom towarów. Skorzystanie z Wolnego Obszaru Celnego umożliwi odroczenie płatności cła, podatku VAT i akcyzy oraz daje możliwość współpracy z agencją celną ŚCL S.A. w procedurach importu oraz eksportu.

Podsumowaniem kompleksowej oferty spółki są profesjonalne usługi transportu i spedycji, wspomagane wysoce zaawansowanym systemem IT oraz sukcesywnie powiększającą się flotą samochodową. Spółka zapewnia przewozy ładunków całopojazdowych na terenie Polski i Unii Europejskiej. Specjalistyczna flota wzbogacona o naczepy typu „colimulda”, wykwalifikowana i doświadczona kadra gwarantują najwyższą jakość wykonywanych usług, bezpieczeństwo oraz terminowość dostaw. Nieprzerwany rozwój to kluczowy czynnik decydujący o sukcesie Śląskiego Centrum Logistyki S.A. oraz partnerów biznesowych firmy. Bogate doświadczenie, lokalizacja w sercu Górnego Śląska oraz zdobyte przez lata *know-how* umożliwiają świadczenie usług dopasowanych do potrzeb nawet najbardziej wymagających klientów.

Do szczególnych atutów inwestycyjnych Gliwic zalicza się ponadto obecność

- Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych S.A., w ramach których działa Park Przemysłowy „STARA HUTA”,
- Śląskiej Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości, której celem są działania wspierające i promujące przedsiębiorczość,
- Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach, która reprezentuje interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów oraz propaguje i wspiera nowoczesne formy działalności gospodarczej uwzględniającej interes ekonomiczny i społeczny miasta i regionu.

5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej

Klaster to sieć współpracy znajdujących się w geograficznym sąsiedztwie grup przedsiębiorstw i powiązanych z nimi instytucji zajmujących się określoną dziedziną, połączoną podobieństwami i wzajemnie się uzupełniającą. Może on obejmować jedno miasto lub stan, cały kraj, a nawet grupę sąsiednich krajów.

Klastry, które działają w Gliwicach, to m.in.:

- Śląski Klaster Internetu Rzeczy (Silesia IoT Cluster SINOTAIC),
- Śląska Sieć Wyrobów Medycznych – MedSilesia,
- Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych,
- Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CITT),
- Klaster Innowacji Społecznych,
- Klaster Logistyczno-Transportowy Północ-Południe,
- Stowarzyszenie Klaster 3x20.

5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu

Rok 2021 upłynął na rynku pracy pod znakiem łagodzenia negatywnych skutków pandemii koronawirusa, ale też odbudowy gospodarki i podnoszenia się po lockdownach. Po niemal dwóch latach od wybuchu pandemii można było stwierdzić, że gliwicki rynek pracy jest stosunkowo odporny na różnego rodzaju zawirowania gospodarcze i sytuacja jest stabilna. W 2021 roku działania skupione były na realizacji wsparcia finansowego lokalnych przedsiębiorców w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej, co pozwoliło na utrzymanie miejsc pracy w branżach, które najbardziej ucierpiały z powodu wprowadzanych wcześniej restrykcji. Pomimo nadal trudnej sytuacji epidemicznej, osoby bezrobotne w różnym wieku i w różnej sytuacji były obejmowane wsparciem z zakresu aktywizacji zawodowej.

Tabela 90. **Liczba ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia w latach 2019–2021 według statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

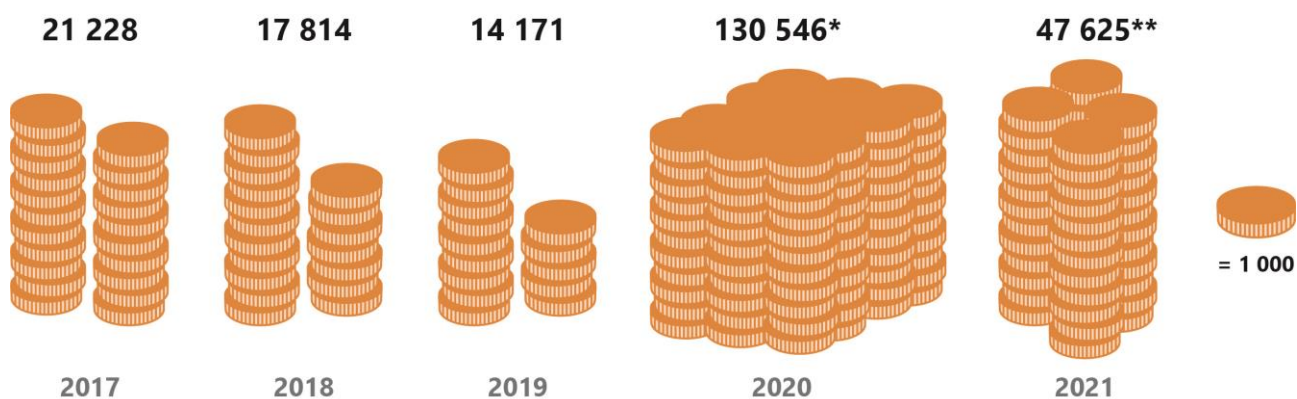
Miesiąc	2019			2020			2021		
	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM
Styczeń	707	196	903	675	114	789	709	240	949
Luty	564	99	663	581	178	759	706	110	816
Marzec	588	194	782	487	123	610	698	156	854

Miesiąc	2019			2020			2021		
	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM
Kwiecień	801	264	1 065	568	73	641	673	141	814
Maj	1 121	156	1 277	423	88	511	1 052	82	1 134
Czerwiec	648	105	753	569	141	710	977	121	1 098
Lipiec	1 202	187	1 389	902	66	968	1 011	293	1 304
Sierpień	879	172	1 051	472	184	656	839	342	1 181
Wrzesień	450	94	544	1 001	96	1 097	802	275	1 077
Październik	770	97	867	895	270	1 165	689	166	855
Listopad	749	115	864	516	324	840	791	206	997
Grudzień	658	70	728	437	114	551	982	159	1 141

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Analiza liczby ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w 2021 roku wykazała systematyczny wzrost takich propozycji w każdym miesiącu w stosunku do roku 2020. Pierwszy kwartał 2021 roku przyniósł wzrost popytu na pracowników z takich sektorów, jak budownictwo, produkcja przemysłowa, handel detaliczny i hurtowy. Wraz z nadejściem wiosny zaobserwowano także sezonowy wzrost zapotrzebowania na pracowników z branży gastronomicznej, tak jak to miało miejsce przed rokiem 2020. Rok 2021 w porównaniu do 2020 to stały, systematyczny wzrost zgłaszanych ofert pracy do Powiatowego Urzędu Pracy, który osiągnął poziom z 2018 roku. Pracodawcy zgłosili najwięcej zapotrzebowania w sektorze przetwórstwa przemysłowego, budownictwa oraz transportu i gospodarki magazynowej, a także na pracowników fizycznych, elektryków i elektromonterów, sprzedawców oraz magazynierów. Odnotowano również wzrost ofert pracy w branży medycznej. Szczególnie poszukiwanym zawodem był fizjoterapeuta.

Infografika 7. **Wysokość środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2017–2021 [tys. zł]**

* W 2020 roku wartość 130 546 103,08 zł, w tym 116 685 000 zł na realizację Tarczy Antykryzysowej. Ze względu na pandemię, oprócz dotychczasowych zadań z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, szkoleń pracowników z KFS itd., Powiatowy Urząd Pracy otrzymał nowe obowiązki, wynikające z ustawy z 2 marca 2020 roku, czyli tzw. Tarczy Antykryzysowej. W 2020 i 2021 roku PUP realizował wsparcie finansowe dla lokalnych przedsiębiorców, u których w następstwie wystąpienia COVID-19 miał miejsce spadek obrotów gospodarczych lub, jak w przypadku mikroprzedsiębiorców, zachodziła konieczność udzielenia pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

** Ze względu na trwającą wciąż pandemię PUP Gliwice, oprócz normalnych, dotychczasowych zadań z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, szkoleń pracowników z KFS, do których obliguje ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nadal realizował nowe obowiązki wynikające z ustawy z 2 marca 2020 roku, czyli tzw. Tarczy Antykryzysowej. W 2021 roku Urząd realizował wsparcie finansowe dla lokalnych przedsiębiorców z określonych branż, u których w następstwie wystąpienia COVID-19 miał miejsce spadek obrotów gospodarczych i zachodziła konieczność udzielenia dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 91. Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy miejsc pracy na koniec roku (wolne miejsca pracy na koniec każdego roku)	446	581	223	121	390
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy miejsc pracy w ciągu roku (wolne miejsca pracy w ciągu każdego roku)	10 251	10 021	9 137	7 526	9 929

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

W ujęciu ogólnym sytuacja na gliwickim rynku pracy jest stabilna. Na początku 2021 roku, w porównaniu do analogicznego okresu 2020 roku, znacznie zwiększyła się liczba osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy. Dopiero listopad przyniósł powolny, systematyczny spadek rejestracji. Z pewnością wynikało to z likwidacji niektórych miejsc pracy czy zamykania firm szczególnie dotkniętych pandemią, które nie poradziły sobie z sytuacją epidemiczną. Pomimo tego, od połowy 2021 roku liczba osób pozostających w ewidencji na koniec każdego miesiąca systematycznie spadała, co potwierdza, że sytuacja się ustabilizowała i uległa stopniowej poprawie. Dobrą kondycję gliwickiego rynku pracy potwierdzają dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące stopy bezrobocia. Wynika z nich, iż gliwicki rynek nadal dobrze wypada na tle reszty kraju i województwa, a dzięki aktywnej polityce wsparcia ze strony miasta, poziom zarejestrowanych osób bezrobotnych kształtował się na stosunkowo niskim poziomie.

Tabela 92. Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	Gliwice	Bytom	Sosnowiec	Tychy	Katowice	Śląskie	Polska
Stopa bezrobocia (w %)							
Grudzień 2017	3,6	11,2	8,0	2,7	2,2	5,2	6,6
Grudzień 2018	3,1	9,5	6,3	2,5	1,6	4,3	5,8
Grudzień 2019	2,3	8,3	5,1	2,0	1,0	3,6	5,2

Grudzień 2020	3,2	10,1	6,7	3,0	1,7	4,9	6,2
Grudzień 2021	3,0	8,4	6,1	2,1	1,8	4,2	5,4
Liczba bezrobotnych							
Grudzień 2017	3 814	5 288	5 690	1 725	4 737	94 687	1 081 700
Grudzień 2018	3 371	4 406	4 611	1 730	3 579	80 079	963 200
Grudzień 2019	2 454	3 780	3718	1 245	2 233	66 521	867 200
Grudzień 2020	3 380	4 591	4 890	1 903	3 798	91 032	1 046 400
Grudzień 2021	3 255	3 806	4 307	1 321	3 898	76 416	895 700

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 93. **Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP	3 814	3 371	2 454	3 380	3 255
- w tym kobiety (% ogółu)	2 111 (55,35%)	1 814 (53,81%)	1 287 (52,44%)	1 693 (50,09%)	1 660 (51,0%)
Z prawem do zasiłku	419	426	323	466	365
- w tym kobiety (% ogółu)	270 (64,44%)	245 (57,51%)	199 (61,61%)	250 (53,65%)	226 (62,0%)
Liczba zwolnień grupowych	186	625	513	396	39

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 94. **Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2017–2021**

Wiek	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 18–24	383 (10,04%)	309 (9,17%)	193 (7,86%)	275 (8,14%)	270 (8,30%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 25–34	978 (25,64%)	844 (25,04%)	634 (25,84%)	875 (25,89%)	791 (24,30%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 35–44	915 (24,0%)	870 (25,81%)	627 (25,55%)	973 (28,78%)	929 (28,54%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 45–54	764 (20,03%)	638 (18,93%)	469 (19,11%)	630 (18,64%)	678 (20,83%)

Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 55–59	509 (13,34%)	437 (12,96%)	310 (12,63%)	366 (10,83%)	366 (11,24%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej powyżej 60 lat	265 (6,95%)	273 (8,09%)	221 (9,01%)	261 (7,72%)	221 (6,79%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 95. **Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2017–2021**

Wykształcenie	2017	2018	2019	2020	2021
podstawowe i niepełne podstawowe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	1 108 (29,05%)	990 (29,37%)	668 (27,22%)	951 (28,14%)	979 (30,08%)
zasadnicze zawodowe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	786 (20,61%)	650 (19,28%)	498 (20,29%)	710 (21,01%)	686 (21,08%)
średnie ogólnokształcące (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	450 (11,80%)	373 (11,07%)	256 (10,43%)	374 (11,06%)	365 (11,21%)
średnie zawodowe i policealne zawodowe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	798 (20,92%)	735 (21,80%)	503 (20,50%)	689 (20,38%)	646 (19,85%)
wyższe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	672 (17,62%)	623 (18,48%)	529 (21,56%)	656 (19,41%)	579 (17,79%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 96. **Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób, które za pośrednictwem PUP podjęły pracę	3 659	2 979	2 484	2 122	2 447
Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach w celu przekwalifikowania	335	288	144	65	79
Liczba osób, które odbyły staże absolwenckie	257	218	165	92	128
Liczba osób, które podjęły prace interwencyjne	20	34	20	23	39
Liczba osób, którym przyznano dotacje na działalność gospodarczą	263	181	154	158	159
Liczba osób, które skierowano na doposażone stanowiska pracy	42	21	12	23	25
Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych	82	50	18	22	16

Liczba mieszkańców korzystających z kształcenia ustawicznego za pośrednictwem PUP	836	228	1 116	432	202
Liczba miejsc pracy oferowanych za pośrednictwem PUP dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności	541	464	314	209	210
Liczba opinii wydanych rocznie przez PUP w sprawie pozwoleń na pracę dla cudzoziemców	-*	372	375	339	385
Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonania pracy cudzoziemcowi, rocznie zgłoszonych do PUP	-*	7 402	8 989	7 913	8 942
Liczba zezwoleń na pracę sezonową, wydanych cudzoziemcom przez PUP	-*	13	5	17	16

*Dane statystyczne zaczęto prowadzić od 2018 roku.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 97. **Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2016–2020**

Miasto	2016	2017	2018	2019	2020
Gliwice	4,1	3,5	3,2	2,4	3,3
Bytom	7,1	5,1	4,4	3,8	4,7
Katowice	3,3	2,7	2,0	1,3	2,3
Sosnowiec	5,6	4,7	3,9	3,2	4,4
Tychy	2,7	2,2	2,1	1,7	2,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.2. Finanse

5.2.1. Budżet

Podstawą samodzielności jednostek samorządu terytorialnego jest możliwość kreowania polityki budżetowej. Jej ograniczenia wynikają z normatywnych rozwiązań prawno-finansowych, które uzależnione są od intencji ustawodawcy. Dlatego tak istotne jest nie tylko prowadzenie racjonalnej polityki w tym zakresie, ale także zapewnienie stabilności dochodów i przewidywalności wydatków w okresie dłuższym niż rok budżetowy.

Rok 2021 zakończył się dla Miasta Gliwice dobrymi wynikami finansowymi, a wskaźniki budżetowe wskazują na stabilną kondycję finansową miasta. Faktyczne wykonanie dochodów i wydatków na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosło odpowiednio:

Dochody ogółem 1 642 713 037,00 zł (w tym dochody bieżące 1 433 474 821,79 zł i dochody majątkowe 209 238 215,21 zł)

Wydatki ogółem 1 667 175 725,08 zł (w tym wydatki bieżące 1 215 749 634,91 zł i wydatki majątkowe 451 426 090,17 zł)

Deficyt budżetowy rozumiany jako różnica między dochodami i wydatkami, wyniósł 24 462 688,08 zł i został pokryty przychodami z tytułu wolnych środków (11 878 726,36 zł), nadwyżką z lat ubiegłych (5 910 490,47 zł) oraz niewykorzystanymi środkami wynikającymi z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu (6 673 471,25 zł).

Rozchody w wysokości 32 947 718,70 zł zostały sfinansowane wolnymi środkami.

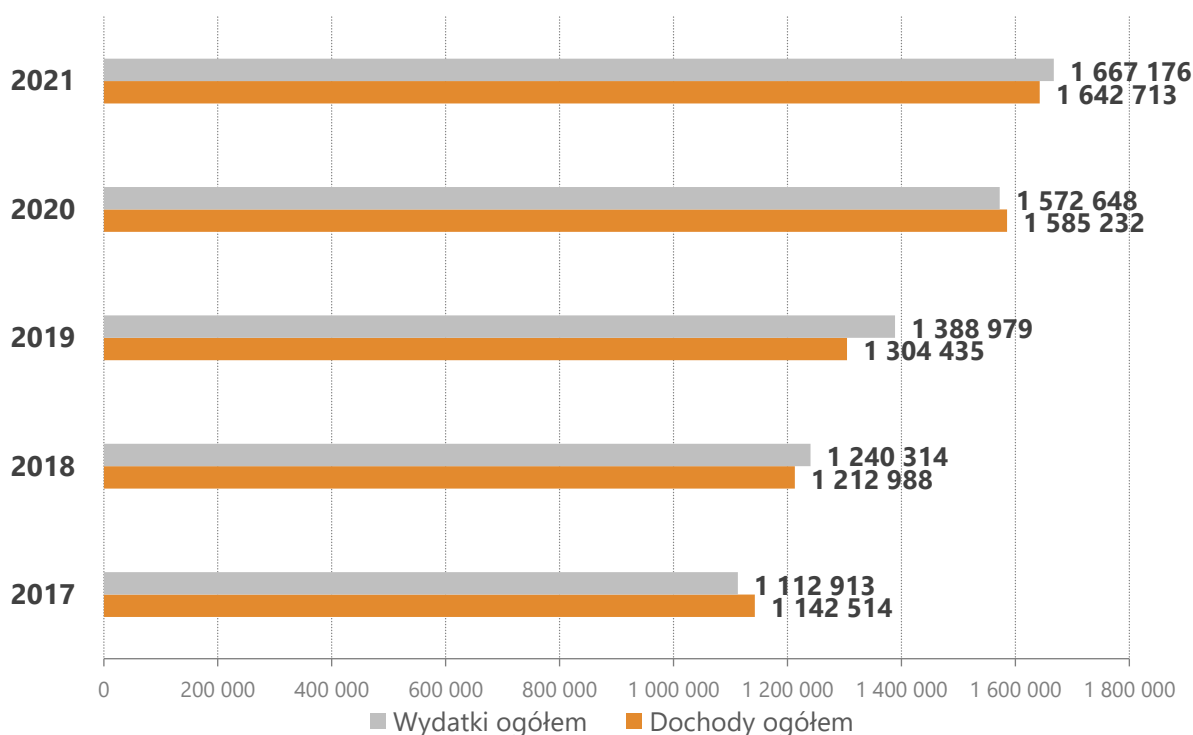
Za 2021 rok wypracowano **nadwyżkę operacyjną** w wysokości 211 011 459,64 zł, która zgodnie z metodologią agencji ratingowej Fitch Ratings stanowi najbardziej syntetyczną ocenę kondycji finansowej miasta, jego potencjału inwestycyjnego oraz zdolności kredytowej.

Miasto Gliwice otrzymało w ramach wsparcia z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych łącznie 42 974 110,00 zł (I pula 37 974 110,00 zł, II pula 5 000 000,00 zł). Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych to program wsparcia dla samorządów, które utraciły źródła finansowania inwestycji w wyniku pandemii. Wsparcie to było bezzwrotne i pochodziło ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Otrzymane środki mogły być przeznaczone wyłącznie na wydatki majątkowe, a minimalna wartość kosztorysowa inwestycji nie mogła być niższa niż 400 000,00 zł (ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2020 roku poz. 568 z późn. zm.), uchwała nr 102 Rady Ministrów w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego – tj. M. P. z 2022 roku poz. 22).

Zadania, na które otrzymano środki w ramach I i II puli, zostały zrealizowane na przestrzeni lat 2020–2021 w 100%, na poziomie 42 991 891,66 zł (w tym 17 781,66 zł naliczone odsetki).

Projekty oraz uchwały budżetowe na lata 2015–2021 dostępne są pod adresem: <https://bip.gliwice.eu/roczne-sprawozdanie-opisowe-z-wykonania-budzetu-miasta?preview=true>

Wykres 7. **Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2017–2021 [tys. zł]**

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

Tabela 98. **Budżet Miasta Gliwice w latach 2017–2021 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody ogółem, z tego:	1 142 514	1 212 988	1 304 435	1 585 232	1 642 713
- dochody bieżące	1 040 160	1 102 311	1 215 020	1 404 859	1 433 475
- dochody majątkowe	102 354	110 677	89 415	180 373	209 238
Wydatki ogółem, z tego:	1 112 910	1 240 314	1 388 979	1 572 648	1 667 176
- wydatki bieżące	876 396	927 745	1 027 707	1 212 227	1 215 750
- wydatki majątkowe	236 514	312 569	361 272	360 421	451 426
Nadwyżka / Deficyt	29 604	-27 326	-84 544	12 584	-24 463
Przychody ogółem	80 565	162 411	170 241	234 802	220 148
Rozchody ogółem	23 351	40 011	25 894	27 238	32 948
Stan zadłużenia	268 543	323 925	373 198	520 959	488 012
Obsługa zadłużenia	23 056	30 031	33 979	36 430	42 241

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

5.2.2. Dochody

Na dochody miasta składają się dochody własne, subwencje, dotacje celowe z budżetu państwa, środki z funduszy celowych i środki pochodzące ze źródeł zagranicznych oraz z budżetu Unii Europejskiej. Najwyższy udział w dochodach ogółem mają dochody własne oraz subwencja ogólna.

Tabela 99. **Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2017–2021 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
DOCHODY WŁASNE, z tego:	744 219	763 706	786 700	956 136	964 502
bieżące, w tym:	659 452	700 441	744 891	851 888	844 447
- podatki i opłaty lokalne	229 416	235 558	246 284	269 974	297 881
- dochody z majątku	81 315	83 894	85 933	94 466	98 117
udziały we wpływach z podatków budżetu państwa, z tego:	298 095	333 042	361 393	353 529	396 152
- PIT	278 311	311 715	334 591	327 151	358 351
- CIT	19 784	21 327	26 802	26 379	37 801
majątkowe, w tym:	84 767	63 265	41 809	104 248	120 055

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
- dochody z majątku	83 275	55 722	34 012	50 840	87 178
SUBWENCJA OGÓLNA, z tego:	204 818	215 181	240 625	273 789	314 868
bieżąca, w tym:	204 818	215 181	236 344	273 789	314 868
- część oświatowa	191 229	202 414	223 007	247 987	255 863
majątkowa, w tym:	-	-	4 281	-	-
- środki na inwestycje na drogach	-	-	4 281	-	-
DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU PAŃSTWA, z tego:	170 097	176 612	221 766	270 631	266 530
bieżące, w tym:	169 886	175 431	221 341	270 102	266 485
- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	152 362	157 788	203 157	227 087	247 561
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	16 884	16 748	16 748	16 723	16 950
majątkowe, w tym:	211	1 181	425	529	45
- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	198	100	24	402	15
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	-	1 060	300	-	-
ŚRODKI Z FUNDUSZY CELOWYCH	3 654	2 390	11 020	14 292	4 650
bieżące	2 407	2 357	2 459	2 929	2 994
majątkowe	1 247	33	8 561	11 363	1 656
ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH ORAZ Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ, w tym na:	19 726	55 099	44 324	70 384	92 163
bieżące	3 597	8 900	9 986	6 151	4 681
majątkowe	16 129	46 199	34 338	64 233	87 482

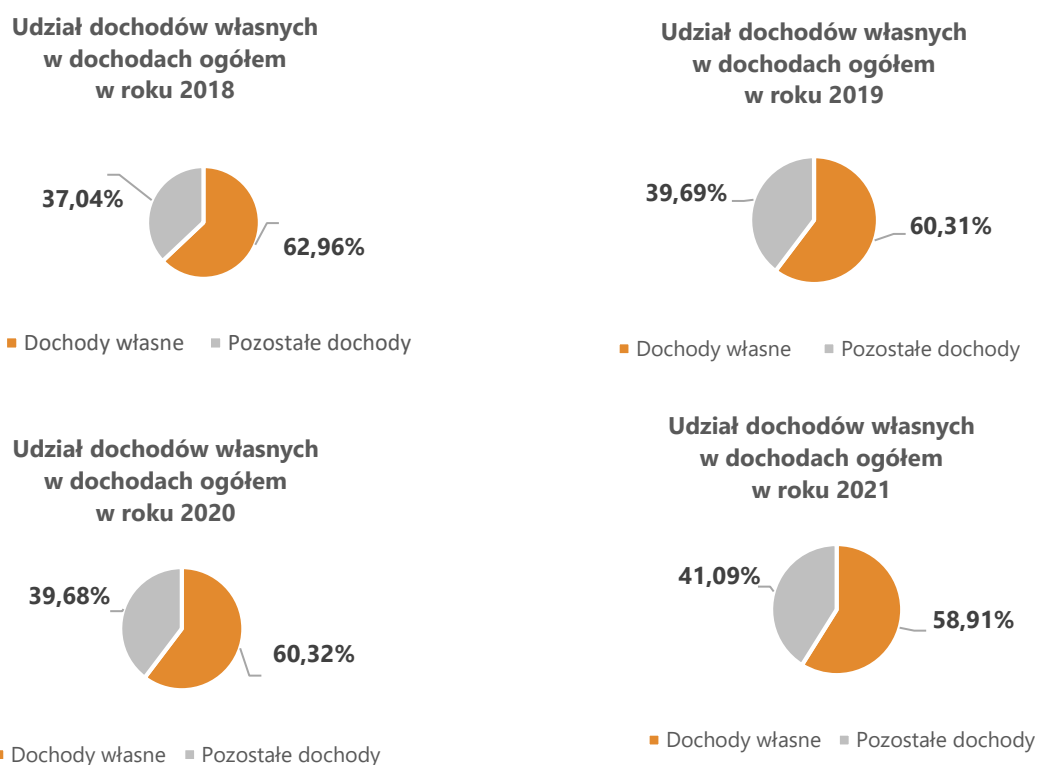
Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

Tabela 100. **Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2017–2021 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Wpływy z podatków i opłat lokalnych ogółem, w tym:	229 416	235 558	246 284	269 974	297 881
1) WPŁYWY Z PODATKÓW:	188 046	191 604	198 068	211 265	224 273
a) od nieruchomości	168 590	174 422	176 863	190 162	196 983
b) rolnego	615	610	618	621	644
c) leśnego	52	56	56	83	27
d) od środków transportowych	3 430	3 633	3 748	3 644	4 014
e) dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	391	319	315	348	918
g) od spadków i darowizn	1 490	1 759	2 501	1 605	2 258
h) od czynności cywilnoprawnych	13 478	10 805	13 967	14 802	19 429
2) WPŁYWY Z OPŁAT:	41 370	43 954	48 216	58 709	73 608
a) skarbowej	2 424	2 486	2 587	2 152	2 451
b) targowej	1 141	1 413	1 462	1 185	6
c) eksploatacyjnej	402	0	0	-	-
d) komunikacyjnej	4 005	4 339	4 454	3 496	3 915
e) za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów	4 165	4 218	4 291	4 483	4 381
f) za koncesje i licencje	13	12	7	7	7
g) za wydanie prawa jazdy	489	495	432	341	436
h) innych, uiszczanych na podstawie odrębnych	28 731	30 991	34 983	47 045	61 985
i) z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym*	-	-	-	-	427

* Nowa opłata obowiązująca od 1 stycznia 2021 roku uregulowana przepisami ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

Wykres 8. **Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2018–2021**

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

Tabela 101. **Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2017–2021**

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Stopa obsługi długu publicznego	0,63	1,29	1,03	0,96	0,96

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

5.2.3. Wydatki

Wydatki budżetowe przedstawione są w podziale na wydatki bieżące oraz majątkowe, czyli głównie inwestycyjne. Można je również podzielić według poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej, np. wydatki na ochronę zdrowia, oświatę, turystykę czy transport i łączność.

Tabela 102. **Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2017–2021 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Wydatki ogółem, z tego:	1 112 910	1 240 314	1 388 979	1 572 648	1 667 176
- wydatki bieżące	876 396	927 745	1 027 707	1 212 227	1 215 750
- wydatki majątkowe	236 514	312 569	361 272	360 421	451 426

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

Tabela 103. **Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2017–2021 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Wydatki ogółem	1 112 910	1 240 314	1 388 979	1 572 648	1 667 176
Rolnictwo i łowiectwo, z tego:	255	213	246	260	343
wydatki bieżące	255	213	246	260	343
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Leśnictwo, z tego:	147	257	371	119	121
wydatki bieżące	147	257	121	112	121
wydatki majątkowe	-	-	250	7	-
% w wydatkach ogółem	0,01	0,02	0,03	0,01	0,01
Górnictwo i kopalnictwo, z tego:	-	14	15	17	62
wydatki bieżące	-	14	15	17	62
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	0,00	0,00	0,00	0,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, z tego:	-	10 700	6 000	8 000	6 000
wydatki bieżące	-	-	-	-	-
wydatki majątkowe	-	10 700	6 000	8 000	6 000
% w wydatkach ogółem	-	0,86	0,43	0,51	0,36
Handel, z tego:	-	-	-	-	157
wydatki bieżące	-	-	-	-	-
wydatki majątkowe	-	-	-	-	157
% w wydatkach ogółem	-	-	-	-	0,01
Transport i łączność, z tego:	111 091	150 628	190 391	210 269	255 173
wydatki bieżące	62 480	67 920	71 403	73 521	80 945
wydatki majątkowe	48 611	82 708	118 988	136 748	174 228
% w wydatkach ogółem	9,98	12,14	13,71	13,37	15,31
Turystyka, z tego:	75	126	122	30	34
wydatki bieżące	75	126	122	30	34
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
Gospodarka mieszkaniowa, z tego:	103 744	120 907	155 641	155 782	177 656

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
wydatki bieżące	88 049	84.338	85 037	85 781	89 845
wydatki majątkowe	15 695	36 569	70 604	70 001	87 811
% w wydatkach ogółem	9,32	9,75	11,20	9,91	10,66
Działalność usługowa, z tego:	30 008	39 351	36 059	30 106	43 206
wydatki bieżące	15 834	17 245	18 263	16 152	20 093
wydatki majątkowe	14 174	22 106	17 796	13 954	23 113
% w wydatkach ogółem	2,70	3,17	2,60	1,91	2,59
Administracja publiczna, z tego:	65 051	75 763	87 737	76 679	79 909
wydatki bieżące	57 148	70 205	79 059	73 176	75 931
wydatki majątkowe	7 903	5 558	8 678	3 503	3 978
% w wydatkach ogółem	5,85	6,11	6,32	4,88	4,79
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, z tego:	50	849	1 206	1 583	31
wydatki bieżące	50	849	1 206	1 583	31
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,00	0,07	0,09	0,10	0,00
Obrona narodowa, z tego:	3	164	151	149	1
wydatki bieżące	3	164	151	149	1
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,00	0,01	0,01	0,01	0,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, z tego:	31 836	33 602	35 456	37 427	40 783
wydatki bieżące	29 495	30 692	33 032	35 827	38 440
wydatki majątkowe	2 341	2 910	2 424	1 600	2 343
% w wydatkach ogółem	2,86	2,71	2,55	2,38	2,45
Wymiar sprawiedliwości, z tego:	438	420	462	459	462
wydatki bieżące	438	420	462	459	462
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03
Obsługa długu publicznego, z tego:	4 705	9 820	8 094	9 191	9 388
wydatki bieżące	4 705	9 820	8 094	9 191	9 388
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
% w wydatkach ogółem	0,42	0,79	0,58	0,58	0,56
Różne rozliczenia, z tego:	20 508	16 903	16 987	105 423	23 198
wydatki bieżące	20 508	16 903	16 494	105 391	22 986
wydatki majątkowe	-	-	493	32	212
% w wydatkach ogółem	1,84	1,36	1,22	6,70	1,39
Oświata i wychowanie, z tego:	277 069	311 479	333 339	373 567	421 312
wydatki bieżące	255 473	271 417	296 906	331 998	370 606
wydatki majątkowe	21 596	40 062	36 433	41 569	50 706
% w wydatkach ogółem	24,90	25,11	24,00	23,75	25,27
Ochrona zdrowia, z tego:	15 641	19 636	43 890	47 688	48 858
wydatki bieżące	7 984	7 999	7 198	8 853	10 006
wydatki majątkowe	7 657	11 637	36 692	38 835	38 852
% w wydatkach ogółem	1,41	1,58	3,16	3,03	2,93
Pomoc społeczna, z tego:	53 105	55 220	59 109	60 859	67 411
wydatki bieżące	52 739	54 562	55 979	58 997	64 535
wydatki majątkowe	366	658	3 130	1 862	2 876
% w wydatkach ogółem	4,77	4,45	4,26	3,87	4,04
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, z tego:	7 570	8 178	9 069	10 333	11 362
wydatki bieżące	7 510	8 114	8 836	10 096	11 259
wydatki majątkowe	60	64	233	237	103
% w wydatkach ogółem	0,68	0,66	0,65	0,66	0,68
Edukacyjna opieka wychowawcza, z tego:	21 254	23 492	29 184	26 507	28 905
wydatki bieżące	19 421	21.026	23 087	25 459	28 201
wydatki majątkowe	1 833	2 466	6 097	1 048	704
% w wydatkach ogółem	1,91	1,89	2,10	1,69	1,73
Rodzina, z tego:	138 970	143 117	188 344	237 045	232 708
wydatki bieżące	138 092	142 735	187 987	236 294	231 650
wydatki majątkowe	878	382	357	751	1 058
% w wydatkach ogółem	12,49	11,54	13,56	15,07	13,96
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, z tego:	94 355	114 217	118 032	122 663	160 135
wydatki bieżące	63 209	66 699	74 555	89 590	107 893

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
wydatki majątkowe	31 146	47 518	43 477	33 073	52 242
% w wydatkach ogółem	8,48	9,21	8,50	7,80	9,61
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, z tego:	25 525	23 921	27 477	21 143	23 113
wydatki bieżące	22 286	22 857	24 174	21 077	22 804
wydatki majątkowe	3 239	1 064	3 303	66	309
% w wydatkach ogółem	2,29	1,93	1,98	1,34	1,39
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, z tego:	2	3	-	-	-
wydatki bieżące	2	3	-	-	-
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	-	-	-	-
Kultura fizyczna, z tego:	111 508	81 334	41 597	37 349	36 848
wydatki bieżące	30 492	33 166	35 280	28 214	30 114
wydatki majątkowe	81 016	48 168	6 317	9 135	6 734
% w wydatkach ogółem	10,02	6,56	2,99	2,38	2,21

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

Tabela 104. **Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego w latach 2017–2021 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego	1 699	2 742	1 786	657*	525*

* Wpływy z odsetek od lokat wykonano na poziomie niższym niż w latach ubiegłych z uwagi na sytuację na rynku międzybankowym spowodowaną pandemią COVID-19 oraz bardzo niskimi stopami procentowymi utrzymującymi się przez większość 2021 roku.

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

5.2.4. Rating

Rating to ocena ryzyka pozwalająca określić wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu gospodarczego oraz jego zdolność do wywiązywania się ze swoich zobowiązań finansowych. Ocena wystawiana jest przez agencje ratingowe. Raz przyznana ocena jest średnio co pół roku aktualizowana i w zależności od sytuacji gospodarczej ulega obniżeniu, podwyższeniu lub pozostaje bez zmian. Trzy główne agencje ratingowe w Polsce i na świecie to: Moody's Investors Service, Standard & Poor's i Fitch Ratings. Gliwice są oceniane przez Fitch Ratings.

Tabela 105. **Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2020 roku**

Miasto	Data nadania/ Aktualizacji	Agencja	Rating międzynarodowy	Rating krajowy
Częstochowa	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	BBB+	AA(pol)
Gliwice	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	A-	AA+(pol)
Katowice	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	A-	AA+(pol)
Kraków	20 września 2021 r.	Standard& Poors	A- perspektywa stabilna	-
Opole	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	BBB	A+(pol)
Rybnik	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	BBB+	AA+(pol)
Zabrze	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	BB	BBB(pol)
Gdańsk	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	A-	AAA(pol)
Szczecin	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	A-	AA+(pol)
Warszawa	3 grudnia 2021 r.	Fitch Ratings	A-	AAA(pol)

Źródło: Biuro Zarządzania Płynnością Finansową UM w Gliwicach na podstawie informacji ze stron internetowych innych miast oraz portali informacyjnych

Fitch Ratings potwierdził międzynarodowe długoterminowe ratingi Miasta Gliwice dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „A-” oraz krajowy rating długoterminowy na poziomie „AA+(pol)” – perspektywa ratingów jest stabilna.

3 grudnia 2021 roku Fitch Ratings umieścił na liście obserwacyjnej, ze wskazaniem negatywnym, międzynarodowe długoterminowe ratingi wskazanych w powyższej tabeli miast, w tym również Gliwic. W ocenie agencji w wyniku wprowadzonej reformy Polski Ład znacznie zmniejszone zostaną dochody operacyjne w porównaniu do sytuacji, gdyby reforma nie została wprowadzona, a przewidziane w znowelizowanej ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego rozwiązania będą niewystarczające, by w pełni skompensować spodziewany spadek dochodów z tytułu udziału w dochodach z PIT. Gminy będą więc zmuszone do podjęcia działań zapobiegawczych w postaci podnoszenia podatków i opłat lokalnych oraz ograniczania wydatków bieżących, aby zrównoważyć ubytek dochodów.

5.2.5. Majątek miasta

Miasto dla prowadzenia efektywnych procesów zarządczych musi posiadać niezbędny majątek. Służy on m.in. realizacji prowadzonych działań, zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz społecznej tezauryzacji. Wielkość majątku miasta wynika nie tylko z jego zasobności, ale przede wszystkim z możliwości efektywnego nim zarządzania.

Tabela 106. Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2021 roku

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Gliwice Sp. z o.o.	81 471 500	100,00	31.01.1996 r.	Produkcja i dystrybucja ciepła
Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów S.A.	21 475 005	100,00	31.03.2000 r. (Sp. z o.o.) 01.07.2008 r. (S.A.)	Budowa dróg, autostrad, lotnisk, obiektów sportowych, budownictwo ogólne i inżynieria lądowa
Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	64 203 500	100,00	13.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	56 178 000	100,00	30.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	30 624 000	100,00	19.02.2004 r.	Składowanie i utylizacja odpadów komunalnych
Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o.	38 927 500	100,00	03.02.2009 r.	Telekomunikacja przewodowa i bezprzewodowa
Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach Sp. z o.o.	123 176 650	99,98	01.09.2015 r.	Szpitalnictwo, praktyka lekarska, działalność ambulatoryjnych wypadkowych
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	186 322 000	87,77	24.02.1998 r.	Produkcja, zakup, przesyłanie i sprzedaż wody, odbiór i oczyszczanie ścieków
Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.	39 020 500	83,53	28.08.1997 r.	Usługi przewozowe publicznej komunikacji miejskiej
Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej Sp. z o.o. (dawniej: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.)	635 722 500	93,31	14.08.1998 r.	Wynajem powierzchni, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości
Śląskie Centrum Logistyki	30 956 100	77,78	18.01.1990 r.	Przeładunek, składowanie

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
S.A.				i magazynowanie towarów, usługi spedycyjne i logistyczne
Gliwicki Klub Sportowy PIAST S.A.	6 255 000	66,68	04.08.2009 r.	Działalność klubów sportowych
Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o.	8 216 000	68,36	05.10.2004 r.	Usługi w zakresie transferu nowoczesnych technologii, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
Remondis Gliwice Sp. z o.o.	2 613 500	20,04	06.11.1998 r.	Wywóz nieczystości, oczyszczanie miasta, recykling
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	915 000	9,97	13.05.1996 r.	Zarządzanie strefą ekonomiczną, obrót nieruchomościami, wynajem powierzchni biurowej, usługi konsultingowe i szkoleniowe
Tramwaje Śląskie S.A.	4 370 000	2,92	05.12.2002 r.	Transport pasażerski
Walcownia Metali Nieżelaznych „Łabędy” S.A.	354 400	1,44	17.12.1997 r.	Produkcja wyrobów z miedzi i jej stopów, usługi walcowania

Źródło: Wydział Nadzoru Właścicielskiego UM w Gliwicach

Tabela 107. **Wartość mienia Miasta Gliwice**

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość		Zmiana wartości	Dynamika 2021/2020
		31.12.2020	31.12.2021		
1.	Wartości niematerialne i prawne	3 823 955,79	2 673 276,65	-1 150 679,14	69,91%
2.	Środki trwałe	4 608 332 526,80	4 863 846 447,28	255 513 920,48	105,54%
2.1.	Grunty, w tym:	1 092 087 821,16	1 112 068 994,79	19 981 173,63	101,83%
2.1.1.	Grunty stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego, przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom	114 487 388,28	107 863 771,16	-6 623 617,12	94,21%
2.2.	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3 460 933 793,93	3 691 634 022,63	230 700 228,70	106,67%

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość		Zmiana wartości	Dynamika 2021/2020
		31.12.2020	31.12.2021		
2.3.	Urządzenia techniczne i maszyny	25 518 061,30	29 403 090,94	3 885 029,64	115,22%
2.4.	Środki transportu	5 238 587,98	6 302 923,12	1 064 335,14	120,32%
2.5.	Inne środki trwałe	24 554 262,43	24 437 415,80	-116 846,63	99,52%
3.	Środki trwałe w budowie (inwestycje)	352 890 987,06	294 729 718,39	-58.161.268,67	83,52%
4	Dobra kultury	11 691 716,91	11 803 933,11	112 216,20	100,96%
5.	Długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	867 264 630,09	1 330 801 155,09	463 536 525,00	153,45%
5.1.	Akcje i udziały	867 264 630,09	1 330 801 155,09	463 536 525,00	153,45%
	RAZEM	5 844 003 816,65	6 503 854 530,52	659 738 497,67	111,29%

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach (dawniej: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach)

Tabela 108. **Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Mienie skomunalizowane					
Grunty [m ²]	36 683	19 1047	17 413	11 519	17 062
Mienie nabyte do zasobu*					
Użytkowanie wieczyste [m ²]	3 403	5 888	4 267	910	4 954
Średnia cena za m ² [zł brutto]	59,98 (z darowiznami)	81,07 (z darowiznami)	179,28	116,75 (z darowiznami)	35,65 (z darowiznami)
	125,69 (bez darowizn)	129,71 (bez darowizn)		182,23 (bez darowizn)	46,21 (bez darowizn)
Udział w użytkowaniu wieczystym	1 542/10 000	-	-	-	-
Własność [m ²]	39 823	10 557	4 381	480	79 998

Średnia cena za m ² [zł brutto]	146,78 (z darowiznami)	56,00 (z darowiznami)	94,51 (z darowiznami)	92,17 (brak darowizn)	80,78 (z darowiznami)
	148,20 (bez darowizn)	133,75 (bez darowizn)	118,13 (bez darowizn)		84,18 (bez darowizn)
Udział we własności	12/1 000	-	-	-	1/2
Nieruchomości zabudowane [m ²]	-	-	-	-	3 341
Średnia cena m ² nieruchomości zabudowanej [zł brutto]	-	-	-	-	279,86 (z darowiznami) 475,83 (bez darowizn)

* Nabycie nieruchomości w drodze umowy kupna, zmiany nieruchomości w trybie art. 15 ustawy o gospodarce nieruchomościami z 21 sierpnia 1997 roku, pierwokupu i innych tytułów ok. zrzeczenia praw na rzecz Miasta Gliwice.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

6.

6. Zdrowie i polityka społeczna

6.1. Zdrowie

Ochrona zdrowia

Obecnie na terenie Gliwic działają cztery szpitale:

- Szpital Miejski nr 4 Sp. z o.o.,
- Szpital Vito-Med Sp. z o.o.,
- Szpital Wielospecjalistyczny Sp. z o.o.,
- Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach (placówka podlegająca strukturom rządowym).

Nocną i świąteczną opiekę zdrowotną w Gliwicach świadczą:

- Szpital Miejski nr 4 Sp. z o.o., ul. Zygmunta Starego 19,
- Szpital Wielospecjalistyczny w Gliwicach, ul. Kościuszki 1.

Tabela 109. **Liczba placówek ochrony zdrowia, stan na 31 grudnia 2021 roku**

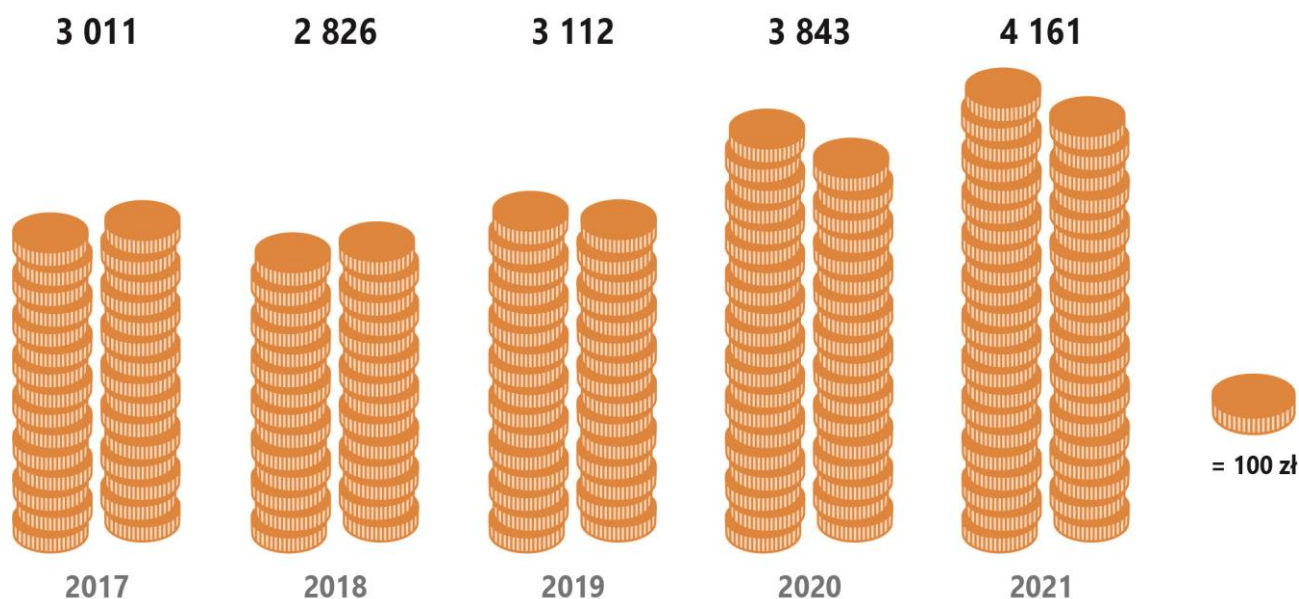
Rodzaj placówki	Liczba placówek
Przychodnie publiczne i niepubliczne / podmioty lecznicze	225
Apteki	61*
Szpitale	4
Liczba łóżek w szpitalach	924**
Liczba łóżek w podmiotach leczniczych	1 216**

* Stan na 24 stycznia 2022 roku.

** Stan na 31 grudnia 2021 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz rejestru aptek

Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów lecznictwa ambulatoryjnego i innych placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2017–2021 [zł]

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach na podstawie danych statystycznych oraz danych z NFZ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Polityka społeczna, w tym rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów Miasta Gliwice. Cele oraz sposoby ich realizacji określone są w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025*, która została przyjęta uchwałą nr XII/301/2015 Rady Miasta Gliwice z 17 grudnia 2015 roku, zaktualizowaną w 2020 roku uchwałą nr XIII/220/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku.

Konieczność opracowania *Strategii* wynika wprost z art. 16b ust. 1 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 roku poz. 1876 z późn. zm.).

W załączniku nr 12 Raport za 2021 rok z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025*.

Profilaktyka i promocja zdrowia

Miasto aktywnie angażuje się w projekty, których celem jest wzrost świadomości mieszkańców w zakresie korzyści płynących z prowadzenia aktywnego trybu życia oraz dbałości o zdrowie. Obejmują one szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację zdrowotną oraz promocję zdrowia. Działania kierowane są do osób w każdym wieku i w różnym zakresie. W 2021 roku, mimo trwającej pandemii i ograniczeń z tym związanych, udało się zrealizować następujące zadania:

- akcję zdrowotną pod nazwą „Zdrowe Gliwice 40+” promującą badania profilaktyczne, podczas której mieszkańcy mogli skorzystać z licznych atrakcji i warsztatów oraz zdobyć wiedzę na temat programu Profilaktyka 40 PLUS i innych programów zdrowotnych, zmierzyć ciśnienie, obliczyć wskaźnik BMI, skorzystać z porad dietetyka i punktu szczepień przeciw SARS-CoV-2 oraz wykonać badanie mammograficzne. Dzień dla zdrowia uatrakcyjniły występy znanych artystów, m.in. Jacka Wójcickiego. Organizatorem akcji – oprócz Miasta Gliwice – był NFZ, Szpital Miejski nr 4 Gliwice oraz Narodowy Instytut

Onkologii;

- akcję zdrowotną z zakresu profilaktyki raka piersi pn. „Czuły dotyk”, której współorganizatorem było miasto. Obyła się w CH Forum. W jej programie uwzględniono stoiska o tematyce zdrowotnej oraz pogadanki ze specjalistami;
- treningi tai-chi dla mieszkańców prowadzone w parku Chopina w Gliwicach. W ramach zadania odbyło się 25 zajęć;
- stałą dystrybucję „Segregatorów Życia” wraz z naklejkami, w siedzibie Urzędu Miejskiego;
- szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej dla wszystkich grup wiekowych na terenie dzielnicy Sikornik w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego;
- akcję promującą szczepienia przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 mającą na celu zwiększenie liczby zaszczepionych. Promocja odbywała się w kanałach informacyjnych Miasta Gliwice oraz Szpitala Miejskiego nr 4 w Gliwicach. Prowadzone były również szczepienia w dni wolne od pracy (podczas eventów, przy parafach i w centrach handlowych – łącznie 9 303 szczepienia);
- ćwiczenia gimnastyczne w plenerze dla matek z dziećmi pn. „Zdrowa mama, zdrowe dziecko”. Odbyło się 12 treningów (grupa zmienna);
- akcję z zakresu profilaktyki raka skóry w szkołach, w której wzięło udział 19 placówek oświatowych, 1819 uczniów, 69 nauczycieli.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom w Gliwicach realizowane są na podstawie *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii*. Sposób realizacji zadań w ramach przeciwdziałania uzależnieniom jest dostosowany do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form działalności, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest i uchwalany corocznie przez Radę Miasta Gliwice. Program na rok 2021 został wprowadzony uchwałą nr XXI/418/2020 Rady Miasta Gliwice z 26 listopada 2020 roku. Jego celem jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych. Program finansowany jest ze środków własnych Miasta Gliwice uzyskanych z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wśród działań finansowanych lub współfinansowanych z miejskiego budżetu można wymienić zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, grupy wsparcia dla osób współuzależnionych, grupy terapeutyczne dla rodzin osób uzależnionych, prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, prowadzenie punktów konsultacyjnych, programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z gliwickich szkół, prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach, kolonie letnie z programem profilaktycznym, akcje informacyjne dla mieszkańców Gliwic, kampanie profilaktyczne i szkolenia dla różnych grup zawodowych.

W załączniku nr 13 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice*.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice na lata 2021–2025 uchwałą nr XXI/419/2020 Rady Miasta Gliwice z 26 listopada 2020 roku.

W załączniku nr 14 Raport z realizacji *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2021*.

Działania miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują terapię dla osób uzależnionych oraz rodzin tych osób i readaptację społeczną osób po zakończonej terapii, organizację obozów dla osób wychodzących z uzależnienia. Realizacja tych zadań opiera się na zleceniu ich organizacjom pozarządowym.

Tabela 110. **Problem narkomanii w Gliwicach dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Podejrzani dorośli	151	101	168	119	167
Nieletni sprawcy czynów karalnych	7	13	6	6	26

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 111. **Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba przestępstw stwierdzonych	311	388	362	277	430
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	162	128	176	138	177
Wykrywalność [%]	95,2	95,6	94,2	91,7	95,3

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

6.2. Wsparcie rodziny

Zadania dotyczące wsparcia rodziny w Gliwicach realizowane są na podstawie **Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Gliwice na lata 2019–2021**, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XLI/910/2018 z 8 listopada 2018 roku.

Ponadto, na podstawie uchwały Rady Miasta Gliwice nr II/23/2018 z 13 grudnia 2018 roku w sprawie przyjęcia *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019 – 2022* miasto realizuje zadania, które mają na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy i ochrony osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W załączniku nr 15 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Gliwice na lata 2019–2021*.

Opieka nad dziećmi do lat 3

W latach 2015–2021 w Gliwicach nastąpił rozwój różnych form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W 2018 roku wzrosła do 241 liczba miejsc dla dzieci w Żłobkach Miejskich funkcjonujących w czterech placówkach – przy ul. Berbeckiego 10, Mewy 34, Żeromskiego 26a oraz Kozielskiej 71. Dzięki dofinansowaniu z budżetu Miasta Gliwice do pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych, nastąpił znaczny rozwój tej formy opieki. W 2015 roku funkcjonowało 7 żłobków niepublicznych, a na koniec 2021 roku było ich już 17. W Gliwicach działają również 3 kluby dziecięce oraz dzienni opiekunowie zatrudniani przez dwa podmioty niepubliczne.

Tabela 112. Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba miejsc dofinansowanych z budżetu gminy, w tym:	431	578	758	841/829**	908/896**
- liczba miejsc w Żłobkach Miejskich	230	241	241	241/229**	241/229**
- liczba miejsc w żłobkach niepublicznych dofinansowywanych przez gminę	201	337	517	600	667
Środki z budżetu gminy przeznaczone na działalność Żłobków Miejskich [zł]	3 858 017	3 971 200	4 582 288	4 417 827	5 208 645
Środki z budżetu gminy przekazane na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych [zł]	795 216	938 140	1 520 984*	2 154 020	2 603 880
Łącznie środki z budżetu gminy na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach [zł]	4 653 233	4 909 340	6 103 272	6 571 847	7 812 525

* Zgodnie z zawartymi umowami przekazano żłobkom niepublicznym środki finansowe w wysokości 1 547 320 zł, jednakże ze względu na zakończenie działalności przez jedną placówkę z końcem października 2019 roku, dokonano zwrotu części środków do budżetu gminy, w wysokości 26 426 zł.

**ograniczenia wynikające z COVID-19

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Program dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”

Od 2013 roku na terenie Gliwic prowadzony jest gminny program wsparcia dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”. Rodziny mające na utrzymaniu troje lub więcej dzieci do 18. lub 25. roku życia (jeśli kontynuują naukę), mogą otrzymać specjalną, rabatową kartę ułatwiającą dostęp do różnorodnych dóbr i usług. Z karty korzysta ponad 2 tys. rodzin (10,6 tys. osób).

W 2021 roku do programu przystąpiło 149 rodzin, wydano 782 karty dla nowych uczestników programu. Zniżki udzielane były przez 92 partnerów.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program skierowany do rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, a także – od 2019 roku – rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Jego celem jest wsparcie rodzin poprzez oferowany

system zniżek i dodatkowych uprawnień. W programie mogą uczestniczyć wszystkie rodziny wielodzietne bez względu na osiągnięty dochód (wniosek składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania). Posiadacz Karty Dużej Rodziny ma prawo do korzystania ze zniżek oferowanych przez partnerów, do których należą zarówno instytucje państwowe, jak i firmy prywatne.

Od 16 czerwca 2014 roku (czyli od momentu zainicjowania Karty Dużej Rodziny) do 31 grudnia 2021 roku do programu przystąpiło 3 890 gliwickich rodzin. Kartę wydano 13 780 osobom, w tym 6 956 dzieciom.

Placówki wsparcia dziennego

Tabela 113. **Placówki wsparcia dziennego – dane za 2021 rok**

Nazwa placówki wsparcia dziennego	Liczba miejsc	Łączna liczba korzystających w ciągu roku
Świetlica Animator prowadzona przez Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży	30	16
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Towarzystwo Wspierania Świetlicy dla Dzieci w Sośnicy	30	39
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Polski Czerwony Krzyż	30	30
Świetlica „Dzieci Świętej Rity” prowadzona przez Fundację Świętej Rity	15	15
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej prowadzona przez Stowarzyszenie GTW	15	15
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej TRAMPOLINA prowadzona przez Fundację SPORT-TRAVEL	90	119

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

6.3. Działania na rzecz seniorów

Od 1 stycznia 2015 roku realizowany jest gminny program Gliwicki Senior 60+ i 75+, w ramach którego mieszkańcy miasta mogą otrzymać Kartę Seniora. Uprawnia ona do zniżek na bilety wstępu do wybranych obiektów sportowych i kulturalnych oraz usług oferowanych przez prywatnych przedsiębiorców będących partnerami programu.

Od początku funkcjonowania programu wydano 10 954 karty, z czego 1 373 w roku 2021. W programie uczestniczyło 72 partnerów.

W 2020 roku na wrześniowej sesji Rady Miasta Gliwice został przyjęty **Program polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025**. To gliwicka strategia senioralna, spójna z podobnymi rozwiązaniami przyjętymi przez samorządy lokalne, instytucje wojewódzkie i krajowe, która pozwala na kształtowanie miasta przyjaznego seniorom poprzez edukację, aktywność, partycypację społeczną i tworzenie właściwego wizerunku osób starszych w społeczeństwie.

W załączniku nr 16 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Programu polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025*

6.4. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością

Miasto Gliwice realizuje zadania z tego zakresu w oparciu o **Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025**, który został przyjęty uchwałą nr XIII/219/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku. Celem programu jest stworzenie społecznych, zawodowych i materialnych warunków podniesienia jakości życia mieszkańców z niepełnosprawnością oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

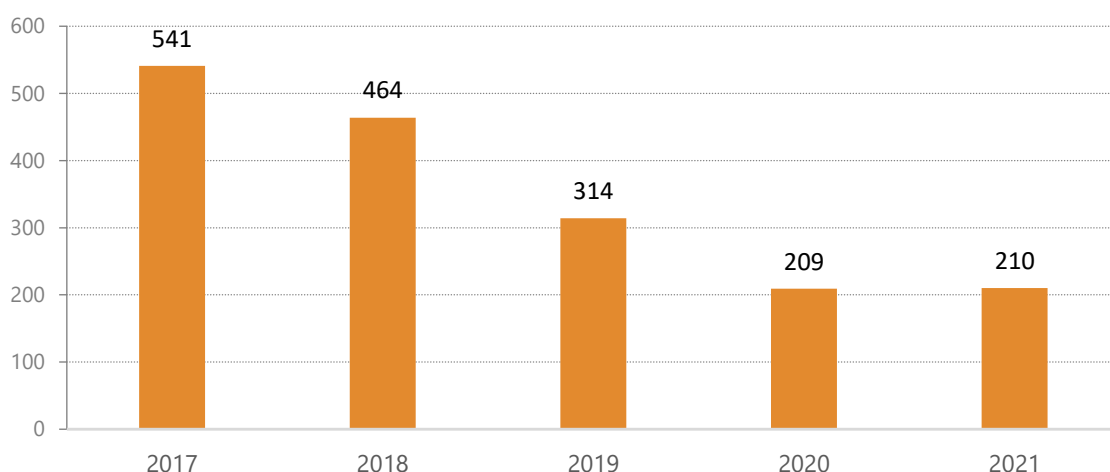
W 2021 roku, pomimo trwającej epidemii, podejmowano szereg inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnością. Opracowano „Poradnik savoir vivre wobec osób z niepełnosprawnością”, który zawiera podstawowe zasady zachowania w kontaktach z osobami z niepełnosprawnościami. Sfinansowano zakup 2 pojemników-serc na nakrętki. Dochód ze sprzedaży nakrętek został przeznaczony na wsparcie i rehabilitację osób z niepełnosprawnością, podopiecznych Fundacji Różyczka oraz Fundacji Qlavi. Przeprowadzono dwa konkursy tematyczne dla uczniów – konkurs plastyczny dla uczniów klas od I do III szkół podstawowych pn. „Zasady savoir vivre wobec osób z niepełnosprawnością” oraz konkurs na prezentację multimedialną dla szkół średnich pn. „Niepełnosprawni Pokonują Bariery”. Celem konkursów był rozwój społecznej świadomości uczniów oraz otwarcie na problematykę osób z niepełnosprawnością. Udzielono dotacji dla organizacji pozarządowych na realizację zadań na rzecz osób z niepełnosprawnością, m.in. opracowano poradnik „Pierwsze kroki Rodzice – Rodzicom” dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, dostępny on-line. Dofinansowano projekt „Pełnosprawni Technicznie”, który miał na celu podniesienie kompetencji osób z niepełnosprawnością w zakresie wykorzystywania nowoczesnych technologii w rehabilitacji, rekreacji i w codziennym życiu. Dofinansowano szereg działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, w zakresie rehabilitacji podstawowej i społecznej osób niewidomych. Sfinansowano w części funkcjonowanie punktu konsultacyjnego pn. „Słodkie pogotowie”, w którym udzielana była pomoc merytoryczna, prawna i psychologiczna dzieciom z cukrzycą typu I oraz ich otoczeniu.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował dwa Programy „Asystent Osoby Niepełnosprawnej” i „Opieka wytchnieniowa”. W ramach programu „Asystent Osoby Niepełnosprawnej” asystenci zapewniali wsparcie w zakupach, załatwianiu drobnych spraw codziennych, w wyjściu i powrocie do domu oraz szczególnie istotną w czasie epidemii pomoc w dostępie do opieki zdrowotnej. Wykonano 8 234,5 godzin usług dla 44 osób z niepełnosprawnością. Koszt zadania wyniósł 309 479,06 zł i został pokryty ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W roku 2021 Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również program usług tzw. opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad osobami z niepełnosprawnością. Wykonano 3 923,5 godzin usług w formie pobytu dziennego, obejmując pomocą 24 osoby niepełnosprawne, w tym 11 dzieci. Koszt zadania wyniósł 142 929,57 zł i został pokryty ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W załączniku nr 17 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025*.

Wykres 9. **Liczba miejsc pracy dla osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności w latach 2017–2021**

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 114. **Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2017–2021**

Świadczenia z PFRON	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wniosków o przyznanie świadczenia indywidualnego	1 807	1 703	2 029	1066	1 464
Liczba osób objętych świadczeniami indywidualnymi	1 089	973	979	879	1 329
% w stosunku do złożonych wniosków	60,27	57,13	48,10	82,46	90,78
Wartość świadczeń indywidualnych [zł]	1 277 783	1 316 718	1 442 143	1 513 979	2 069 846

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.5. Działania na rzecz zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Miasto Gliwice jest zobowiązane do zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami (w tym seniorów czy osób z niepełnosprawnością) gminnych usług, budynków i przestrzeni publicznej, przez stosowanie uniwersalnego projektowania nowych rozwiązań lub racjonalnych usprawnień w usuwaniu istniejących barier.

Szczegółowe obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie określają ustawy: z 4 kwietnia 2019 roku o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz z 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Na mocy drugiej z wymienianych regulacji w 2021 roku Miasto Gliwice oraz miejskie jednostki organizacyjne złożyły pierwsze raporty o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, a funkcje koordynatorów do spraw dostępności pełniły: Anna Matysek-Szymańska, specjalista Wydziału Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach w zakresie dostępności architektonicznej oraz Krystyna Kasprzyk, inspektor Biura Obsługi Interesantów UM w Gliwicach

w zakresie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Obowiązywał **Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miejskim w Gliwicach i miejskich jednostkach organizacyjnych na lata 2020–2024**. Dodatkowo w Urzędzie Miejskim i miejskich jednostkach organizacyjnych przeprowadzono analizę uwarunkowań na podstawie samooceny funkcjonującej dostępności, wdrożono procedury w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami i realizacji wniosków o zapewnienie dostępności.

Gliwice liderem dostępności

Zgodnie z *Raportem o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmioty publiczne w Polsce według stanu na 1 stycznia 2021 roku*, Miasto Gliwice uplasowało się na 4. miejscu wśród najbardziej dostępnych powiatów w Polsce. Uzyskało także najwyższe wskaźniki dostępności cyfrowej oraz dostępności ogólnej w województwie śląskim. Raport został przygotowany przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w związku z art. 11 ust. 7 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w oparciu o wyniki badania zrealizowanego przez Główny Urząd Statystyczny na zlecenie MFiPR, przy współpracy z urzędami wojewódzkimi.

Miasto Gliwice nieustannie podejmuje działania na rzecz poprawy dostępności, w tym celu w 2021 roku w budynkach Urzędu Miejskiego zrealizowano m.in. następujące zadania:

- w 2 budynkach zamontowano oznakowanie wypukłe drzwi z zachowaniem kontrastu w stosunku do ścian,
- w 3 budynkach zamontowano pasy ostrzegawcze oraz ścieżki naprowadzające,
- w 2 budynkach zamontowano oznakowania wypukłe poręczy przyschodowych,
- w 3 budynkach dostosowano część stanowisk obsługi do wysokości wózka inwalidzkiego,
- w budynku przy ul. Zwycięstwa 21 oznakowano kontrastowo powierzchnie szklane,
- 3 budynki wyposażono w schodowe krzesła ewakuacyjne,
- 2 budynki wyposażono w tablety z możliwością wykorzystania usługi wideorozmowy z tłumaczem Polskiego Języka Migowego on-line oraz zainstalowano pętle indukcyjne.

Podpisano również umowę na świadczenie usługi tłumaczenia alfabetu Braille'a.

Dodatkowo Urząd Miejski w Gliwicach i miejskie jednostki organizacyjne biorą udział w projektach, które pomagają zwiększać poziom stanu zapewnienia dostępności.

Urząd Miejski uczestniczył w projekcie „Śląskie samorządy bez barier dostępne dla wszystkich”. W ramach projektu przeprowadzono m.in. audyt w 4 obszarach dostępności: architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej, organizacyjno-proceduralnej. Urząd otrzymał zestaw sprzętu wspomagającego. W 2021 roku podpisano także umowę o dofinansowanie projektu „Szkoły bez barier w Gliwicach”. W ramach grantu „Dostępna Szkoła” Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w dzielnicy Zatorze i Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 16 w dzielnicy Sikornik będą mogły poszerzyć ofertę w zakresie objęcia opieką i terapią dzieci z niepełnosprawnością, podnieść kwalifikacje nauczycieli, wyposażyć szkoły w sprzęt dydaktyczny, a także zmodernizować przestrzeń wokół szkoły.

6.6. Pomoc społeczna

Do miejskich jednostek realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej w Gliwicach należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Górnych Wałów 9,
- Dom Pomocy Społecznej „OPOKA”, ul. Pszczyńska 100,
- Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom”, ul. Derkacza 10,
- Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Sikorskiego 134,
- Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, ul. Sikorskiego 134.

Ponadto na terenie miasta Gliwice działalność prowadzi Dom Pomocy Społecznej „Nazaret”, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów 124.

Realizacja zadań ustawowych uzupełniana jest dodatkowymi działaniami, nakierowanymi na poprawę jakości życia mieszkańców Gliwic. W tym celu:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach podejmował w 2021 roku działania w ramach projektów, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS, takich jak:

- Projekt „Czas na sukces”,
- Projekt „Usługi społeczne na start II”,
- Projekt „Nowa jakość pomocy społecznej – wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej”,
- Projekt „Twoja społeczność Twoją szansą”,
- Projekt „Modelarze na start – wsparcie społeczności lokalnych”,
- Projekt „Usługi społeczne na start III”,
- Projekt „Aktywnie dla Gliwic”.

- realizowano zadania publiczne obejmujące w szczególności pomoc żywnościową. Realizacja tych zadań opierała się na zleceniu ich przez Miasto Gliwice organizacjom pozarządowym.

Tabela 115. **Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2017–2021**

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
Wartość świadczeń z pomocy społecznej [zł], w tym środki z dotacji Wojewody Śląskiego	20 877 740	21 398 154	22 845 143	24 129 724	24 298 480
Liczba rodzin objętych pomocą	2 833	2 778	2 712	2 844	2 912
Liczba osób w tych rodzinach	4 803	4 548	4 301	4 189	4 038
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (stałe/doraźnie)	3 637 (2 385/1 252)	3 509 (2 284/1 225)	3 348 (2 057/1 291)	3 315 (1 937/1 378)	3 358 (1 893/1 465)
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach na terenie Gliwic [zł]	346 168	51 042	427 005	576 946	608 685
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenie na pokrycie	165	65*	179	166	165

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
kosztów pobytu w placówkach na terenie Gliwic					
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach poza Gliwicami [zł]	106 711	185 241	494 719	481 940	394 640
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenia na pokrycie kosztów pobytu w placówkach poza Gliwicami	42	57	105	81	68
Wartość świadczeń w zakresie dodatków mieszkaniowych [zł]	5 929 981	5 340 080	4 879 701	4 974 145	5 372 881
Liczba decyzji wydanych w sprawie dodatków mieszkaniowych	4 800	4 377	3 984	3 587	3 789
w tym decyzje pozytywne	4 481	4 054	3 677	3 356	3 431
% wszystkich decyzji	96,5%	95,8%	96,1%	96,9%	96,2%
Średnia wysokość dodatku [zł]	220	218	220	245	268

* Znaczny spadek w 2018 roku kosztu udzielenia schronienia na terenie Gliwic przy niewspółmiernym spadku liczby osób wynika ze zmiany sposobu realizacji zadania (zlecenie zadań w zakresie zapewnienia schronienia bezdomnym przez Miasto Gliwice w formie otwartych konkursów ofert). W 2019 roku powrócono do wcześniejszego sposobu realizacji zadania.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach oraz Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Domy Pomocy Społecznej

Tabela 116. Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka” dla osób somatycznie chorych w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba miejsc	57	57	57	57	57
Decyzje kierujące wydane przez OPS	37	21	26	31	29
łącznie liczba osób nowo przyjętych	20	11	19	18	23
w tym mieszkańcy Gliwic	20	11	18	17	23
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	6 miesięcy do roku	6 miesięcy do roku	6 miesięcy do roku	do 6 miesięcy	1–3 miesiące

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 117. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba miejsc	122	122	122	122	122
Decyzje kierujące wydane przez OPS	56	32	56	34	50
Łącznie liczba osób nowo przyjętych	31	30	43	20	49
w tym mieszkańcy Gliwic	30	28	40	19	46
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	9–12 mies.	6–12 mies.	3–6 mies.	do 1 mies.	do 1 mies.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 118. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba miejsc	48	48	48	48	48
Decyzje kierujące wydane przez OPS	18	17	7	6	17
Łącznie liczba osób nowo przyjętych	8	11	8	12	17
w tym mieszkańcy Gliwic	8	11	7	6	14
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	1–4 mies.	1–4 mies.	1–4 mies.	1 mies.	1 mies.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 119. **Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczani w DPS poza Gliwicami w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Decyzje kierujące wydane przez OPS	61	64	53	51	44
Liczba mieszkańców umieszczonych w DPS poza Gliwicami*	35	50	55	32	42

* Wartość obejmuje osoby umieszczone w DPS w danym roku, na podstawie wniosków z roku bieżącego i lat ubiegłych.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.7. Piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza

Zadania z zakresu pieczy zastępczej są realizowane w mieście na podstawie **Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Gliwice na lata 2019–2021**, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XLI/909/2018 z 8 listopada 2018 roku.

W załączniku nr 18 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Gliwice na lata 2019–2021*.

Tabela 120. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Rodziny zastępcze	188	193	206	204	204
Liczba dzieci objętych formami nieinstytucjonalnymi opieki zastępczej	274	279	311	321	353

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach.

Tabela 121. Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2017–2021

Typy rodziny zastępczej	2017	2018	2019	2020	2021
Rodzina spokrewniona z dzieckiem	122	119	120	123	91*
Rodzina niezawodowa	48	53	63	59	60
Rodzina zawodowa	18	21	23	22	21

* Na zmniejszenie liczby spokrewnionych rodzin zastępczych wpływ miało usamodzielnienie się części wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, a także zmniejszenie wydawanych przez Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowień zawiązujących nowe rodziny zastępcze spokrewnione, spowodowane najprawdopodobniej pandemią COVID.

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 122. Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Rodziny zastępcze zawodowe	18	21	23	22	21
Liczba dzieci objętych zawodową pieczą zastępczą	62	68	84	92	96

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Instytucjonalna piecza zastępcza

W Gliwicach funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego – Domy Dziecka nr 1, 2 i 3, które w latach 2016–2017 zostały dostosowane do zmienionych przepisów prawa.

Tabela 123. Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017–2021

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej	2017	2018	2019	2020	2021
Dom Dziecka nr 1	14	15	15	15	16
Dom Dziecka nr 2	14	16	16	16	16
Dom Dziecka nr 3	14	15	15	15	16

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Tabela 124. **Liczba nowo przyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017–2021**

Rodzaj placówki opiekuńczo-wychowawczej	2017	2018	2019	2020	2021
Dom Dziecka nr 1	6	2	1	4	8
Dom Dziecka nr 2	2	3	4	10	10
Dom Dziecka nr 3	7	2	3	4	10
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 1 i 2, Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Gliwicach	4	0	1	0	6
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 3 w Cyprzanowie, Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 4 w Samborowicach	0	2	0	0	0
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna DOM ŻYCIA im. Leonii Nastał w Częstochowie, Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna DOM Z NADZIEJĄ w Bielsko-Białej	0	0	2	0	2
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego (prowadzone przez inne powiaty) poza Gliwicami	0	4	0	3	4
Rodzinny Dom Dziecka*	-	-	-	-	17
Razem	19	13	11	21	57

* W 2021 roku 2 zawodowe rodziny zastępcze podpisały umowę o prowadzenie Rodzinnego Domu Dziecka, jednocześnie rozwiązując dotychczasowe umowy na zawodowe rodziny zastępcze.

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Wsparcie dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Miasto wspiera pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, m.in. zapewniając im miejsce zamieszkania w mieszkaniach chronionych treningowych, prowadzonych przez Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny. W 2021 roku powstało jedno nowe mieszkanie przy ul. Kozielskiej. Lokal ten został w pełni wyremontowany i wyposażony, zgodnie z potrzebami usamodzielnianych wychowanków. Stworzono w nim warunki zbliżone do domowych.

Tabela 125. Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w latach 2017–2021

Nazwa mieszkania chronionego	2017	2018	2019	2020	2021
Mieszkanie chronione przy ul. Lompy	6	4	4	4	4
Mieszkanie chronione przy al. Przyjaźni	9	7	7	7	7
Mieszkanie chronione przy ul. Tarnogórskiej	0	0	0	4	4
Mieszkanie chronione przy ul. Drzymały	0	0	0	3	3

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie miasta poprzez skoordynowanie działań wszystkich podmiotów, które z mocy prawa lub inicjatywy własnej podejmują pracę na rzecz profilaktyki przemocy w rodzinie, pomocy na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie oraz reedukacji społecznej sprawców przemocy, jest celem strategicznym **Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019–2022**.

W załączniku nr 19 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019–2022*.

W okresie od października do grudnia 2021 roku, pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Gliwice, Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował kampanię społeczną „Razem Przeciw Przemocy”. Celem kampanii było zwrócenie uwagi, rozpowszechnienie informacji i podniesienie wrażliwości w obszarze przeciwdziałania przemocy, a w szczególności promowanie podejmowania działań i reagowania na przejawy przemocy przez lokalną społeczność. W trakcie trwania akcji, dzięki pomocy partnerów, patronów oraz innych, społecznie zaangażowanych jednostek, udało się zrealizować wiele przedsięwzięć, m.in. dotyczących profilaktyki przeciwdziałania przemocy, czy działań informacyjno-edukacyjnych w postaci szkoleń, warsztatów, konkursów oraz punktów konsultacyjnych.

Na przestrzeni trzech miesięcy na terenie Gliwic zrealizowano następujące działania:

- emitowano spot animowany „Pomagam – Reaguję”;
- utworzono grupę korekcyjno-edukacyjną dla sprawców przemocy oraz osób nieradzących sobie z negatywnymi emocjami;
- we współpracy z KMP w Gliwicach zorganizowano i przeprowadzono cykl szkoleń dla jednostek miejskich zaangażowanych w pomoc osobom doznającym przemocy, obejmujących swoją tematyką charakterystykę zjawiska przemocy, procedurę „Niebieskiej Karty” oraz stosowanie obowiązujących zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ogłoszono i przeprowadzono konkurs plastyczny dla uczennic i uczniów szkół podstawowych „Przemoc nie jest rozwiązaniem”;
- uruchomiono grupę informacyjno-edukacyjną dla osób doznających przemocy oraz grupę wsparcia;
- zrealizowano warsztaty profilaktyczne „Przemoc = Przesłupstwo” dla uczennic i uczniów szkół podstawowych;

- zorganizowano i przeprowadzono szkolenia z zakresu zjawiska przemocy i realizacji procedury „Niebieskiej Karty” dla przedstawicieli Przedszkoli Miejskich oraz służby zdrowia;
- zorganizowano I Rodzinną Sztafetę Przeciw Przemocy w ramach Gliwickiej Parkowej Prowokacji Biegowej;
- w trzech filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach uruchomiono Punkty Konsultacyjne z Zakresu Przeciwdziałania Przemocy;
- stworzono i regularnie emitowano w Radio IMPERIUM informacyjne spoty radiowe dotyczące przeciwdziałania zjawisku przemocy;
- na terenie CH Forum oraz Parku Handlowego Arena zorganizowano eventy pn. „Przerywamy ciszę – polne maki mają siłę”, obejmujące warsztaty, specjalistyczne konsultacje oraz promocję i profilaktykę przeciwdziałania przemocy;
- przy współpracy z Telewizją Imperium Gliwice stworzono spot edukacyjny z elementami sondy ulicznej;
- zorganizowano Dzień Otwarty w Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
- przy współpracy z KMP w Gliwicach zorganizowano i zrealizowano spotkanie o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym dla liderów Klubów Seniora;
- rozpowszechniano materiały informacyjne i profilaktyczne w mediach społecznościowych i instytucjach miejskich.

6.8. Nieodpłatna pomoc prawna

Nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest w oparciu o ustawę z 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie oraz edukacji prawnej (t.j. Dz. U. z 2020 roku poz. 2232 z późn. zm.). W 2016 roku z darmowych porad prawnych skorzystało w Gliwicach 835 mieszkańców, w 2017 roku już 1 327 osób, w 2018 roku 1 326 osób, w 2019 roku 1 485 osób, w 2020 roku 1 326 osób, a w 2021 roku 1 723 osoby.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, działające w oparciu o wspomnianą ustawę, są obsługiwane przez radców prawnych i adwokatów w następujących lokalizacjach:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół Pracy Socjalnej), ul. Sikorskiego 134
2. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Górnych Wałów 9
3. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Partyzantów 25
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Gierymskiego 1
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Kopernika 63

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Mieszkańcy Gliwic mogą także uzyskać pomoc prawną Miejskiego Rzecznika Konsumentów w zakresie praw konsumenckich. Pomoc świadczona jest w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Gliwicach, w budynku przy ul. Jasnej 31A (pokój 106, telefon kontaktowy: 32/338-64-99, e-mail: mrk@um.gliwice.pl).

7.

7. Kultura, edukacja i sport

7.1. Kultura

W rozwój kultury w Gliwicach zaangażowanych jest wiele instytucji samorządowych, pozarządowych, komercyjnych oraz indywidualnych osób i grup nieformalnych. Za osiągnięcia na tym polu, tj. w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, co roku przyznawane są nagrody Prezydenta Miasta Gliwice.

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury w latach 2017–2021

2017 rok (za 2016 rok) – XXIV edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna” I nagrodę za całokształt twórczości artystycznej przyznano Joannie Heydzie-Rumin (artystce, plastycze).

W kategorii „Upowszechnianie kultury” przyznano dwie I nagrody: Bognie Dobrakowskiej (Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej) za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury w 2016 roku oraz Annie Śmieszek (artystce, plastycze, pedagogowi) za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury.

2018 rok (za 2017 rok) – XXV edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna” nagroda za całokształt twórczości została przyznana Jackowi Uklei.

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagrodę za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury przyznano Annie Zawiszy-Kubickiej (prezes oddziału gliwickiego ZPAP),
- nagrodę za całokształt działalności – Beacie Mendyce-Sokołowskiej (animatorce),
- nagrodę za całokształt działalności – Grzegorzowi Gutowskiemu (muzykowi, realizatorowi dźwięku).

2019 rok (za 2018 rok) – XXVI edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna” nagroda za całokształt twórczości została przyznana:

- Marcie Zajączyńskiej-Kowalskiej (artystce, plastycze)
- zespołowi muzycznemu „Wiewiórka na Drzewie”.

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagrodę za całokształt działalności przyznano Jolancie Szymurze (kierownikowi Impresariatu Teatru Miejskiego, animatorce kultury),
- nagrodę za całokształt działalności – Grzegorzowi Krawczykowi (dyrektorowi Teatru Miejskiego w Gliwicach).

2020 rok (za 2019 rok) – XXVII edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna”:

- nagrodę za osiągnięcia twórcze w 2019 roku otrzymał fotografik młodego pokolenia – Michał Patycki,
- nagrodę za całokształt twórczości otrzymała artystka plastyczka, architektka – Katarzyna Rosłon.

W kategorii „Upowszechnianie kultury” nagrodę za całokształt działalności przyznano animatorowi kultury – Markowi Niewiarowskiemu.

W kategorii „Ochrona kultury” nagrodę za całokształt działalności otrzymał historyk – Bogusław Tracz.

2021 rok (za 2020 rok) – XXVII edycja

W kategorii „Ochrona kultury”:

- nagrodę za osiągnięcia w 2020 r. przyznano Urszuli Biel – filmoznawczyni, historyk kina, animatorce kultury filmowej,
- nagrodę za całokształt osiągnięć otrzymała Anna Kwiecień – historyk sztuki, muzealnik.

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagrodę za całokształt działalności otrzymała Agnieszka Chrzanowska-Małys – artystka plastyczka, animatorka kultury.

Decyzją Prezydenta Miasta efektywnym liderom firm oraz instytucji przyznawana jest statuetka Gliwickiego Lwa. To wyjątkowe wyróżnienie trafia do osób, które dzięki swej pasji, wiedzy i zaangażowaniu potrafią osiągnąć sukces.

Gliwickie Lwy w latach 2017–2021

- **przyznany w 2017 roku (za 2016 rok)**
Andrzej Korpak, dyrektor generalny zakładu General Motors Manufacturing Poland.
- **przyznany w 2018 roku (za 2017 rok)**
Artur Tomasiak, prezes Zarządu Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego S.A.
- **przyznany w 2019 roku (za 2018 rok)**
Bogna Dobrakowska, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach.

W 2020 i 2021 roku nie przyznano statuetki Gliwickiego Lwa.

7.1.1. Instytucje i ośrodki kultury

Teatr Miejski w Gliwicach

Tabela 126. Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2017–2021

	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹
Teatr Miejski – duża sala					
Liczba imprez	53	72	75	47	69
Liczba uczestników imprez biletowanych	7 822	15 158	21 366	9 446	11 761
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	148	211	285	200	170
Liczba miejsc	średnio 200 ²	średnio 250	średnio 330	średnio 273 ³	średnio 250 ³
Średni poziom wykorzystania [%]	74%	84%	86%	73%	68%
Liczba imprez plenerowych (niebiletowanych)	8	6	9 ⁴	1	22 ⁵
Liczba uczestników imprez plenerowych	11 300	5 000	5 800	300	3 875
Teatr Miejski – mała sala					
Liczba imprez	121	129	183	70	104
Liczba uczestników imprez biletowanych	8 274	11 052	14 836	4 408	5 757
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	68	86	81	61	55
Liczba miejsc	80–100	80–100	60–100	66 średnia miejsc	60 średnia miejsc
Średni poziom wykorzystania [%]	ok. 90%	ok. 90%	ok. 90%	ok. 92%	ok. 92%
Ruiny Teatru VICTORIA					
Liczba imprez	1	70 ⁶	11 ⁷	1	2
Liczba uczestników imprez biletowanych	108	2 106	1 349	162	550
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	108	30	123	162	275
Liczba miejsc	200	200	170	170	200
Średni poziom wykorzystania [%]	54%	15%	72%	95%	137%
Kino Amok (seanse filmowe)					
Liczba imprez	1 951	2 009	1 958	959	1 280
Liczba uczestników imprez biletowanych	66 355	73 084	73 002	23 571	24 849

	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	34	36	37	40	19
Liczba miejsc	339	339	339	-	169 ⁸
Średni poziom wykorzystania [%]	10%	11%	11%	-	11%
Scena Bajka – Kino Amok (bez seansów filmowych)					
Liczba imprez (spektakle i koncerty)	5	5	2	-	2
Liczba uczestników imprez biletowanych	1 282	612	420	-	441
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	256	122	210	-	220
Liczba miejsc	339	339	339	339	220
Średni poziom wykorzystania [%]	85%	36%	62%	-	100%
INNE SALE					
Liczba imprez	110	131	207	106 ⁹	44 ¹⁰
Liczba uczestników imprez biletowanych	2 976	14 255	29 589	2 779	3 209
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	27	109	105	76	73

¹ Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

² W początkowym okresie celowo produkowano spektakle na ograniczoną miejscami widownię, w tym widownię na scenie (od 100 do 240 miejsc). Wyłączony ze sprzedaży był też balkon. W latach kolejnych wielkość widowni była sukcesywnie zwiększana. Obecnie spektakle produkowane na dużą scenę zakładają możliwość sprzedaży wszystkich miejsc na widowni.

³ W związku z wprowadzonymi ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19 część działalności Teatru przeniosła się do sieci internetowej (działania on-line).

⁴ W tym: Noc Kupały – ok. 2 500; Parkowe Lato – 5 koncertów x 300 osób – ok. 1 500; Koncert w ramach TKB – ok. 300; Piknik Seniora – 1 x ok. 500; Sylwester – ok. 1 000.

⁵ W tym: Parkowe Lato – 4 wydarzenia, Letni Rynek – 17 wydarzeń, Sylwester – 1 wydarzenie.

⁶ W 2018 roku w ruinach zorganizowany został Festiwal Filmów Kultowych – ok. 60 projekcji.

⁷ Z uwagi na produkcję i eksploatację spektaklu „Miasto we krwi” w 2019 roku Teatr nie wynajmował Sceny w Ruinach.

⁸ Z uwagi na COVID-19 i wprowadzane w 2021 roku ograniczenia w liczbie udostępnianych miejsc widzom (30% lub 50%), przyjęto liczbę miejsc dla 169 widzów (50% obłożenia).

⁹ Zorganizowano: 33 koncerty w ramach Festiwalu Palm Jazz, 3 koncerty w ramach All'improvviso, 2 spektakle wyjazdowe oraz 68 wydarzeń on-line (w tym 8 spektakli).

¹⁰ Zorganizowano łącznie 44 imprezy biletowane, w tym: 19 koncertów w ramach Festiwalu Palm Jazz, 1 koncert „Dobry wieczór z Fryderykiem”, 24 warsztaty edukacyjne. Dodatkowo instytucja zorganizowała 207 bezpłatnych warsztatów edukacyjnych i lekcji on-line dla 5 421 uczestników.

Źródło: Teatr Miejski w Gliwicach

Muzeum w Gliwicach

Tabela 127. Muzeum w Gliwicach – budżet i działalność towarzysząca w latach 2017–2021

	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹
Łącznie liczba uczestników imprez	66 184	71 695	79 548	88 947	75 455
Całkowity budżet Muzeum a wydatki w przeliczeniu na 1 uczestnika zorganizowanych imprez [zł]	73,19	68,07	67,94	59,63	70,29
Wydatki Muzeum związane z organizacją imprez w przeliczeniu na 1 uczestnika [zł]	29,34	30,28	36,74	33,84	36,43
Wystawy czasowe (także te poza Muzeum)					
Liczba imprez	18	14	19	14	13
Liczba uczestników	28 924	34 491	39 794	27 459	44 544 ²
Średnia frekwencja	1 606	2 463	2 095 ³	1 961	3 426
Konferencje					
Liczba imprez	2	2	2	3	1
Liczba uczestników	344	95	180	1 274	50
Średnia frekwencja	172	47	90	425	50
Imprezy edukacyjne					
Liczba imprez	1 053	1 180	909 ⁴	334	706
Liczba uczestników	24 487	29 960	28 653	52 379 ⁵	20 776 ⁶
Średnia frekwencja	23	25	32	157	29
Inne imprezy – koncerty, spektakle					
Liczba imprez	127	1 199 ⁷	434 ⁵	39	23
Liczba uczestników	8 824	20 946	10 921	5 750 ⁸	3 876 ⁸
Średnia frekwencja	69	17	25	147	168

¹ Różnice związane z panującą pandemią COVID-19.

² Uwzględnione zostały szacunkowe dane frekwencyjne dotyczące dwóch wystaw zewnętrznych (16 000 zwiedzających).

³ Spadek frekwencji w stosunku do 2018 roku wynika ze zwiększonej liczby imprez (wystaw czasowych).

⁴ Spadek frekwencji w stosunku do 2018 roku z uwagi na liczne odwołania uczestnictwa spowodowane strajkiem nauczycieli, a także odwoływanie zajęć w kolejnych miesiącach (gdy nadrabiano zaległy materiał).

⁵ Od 2019 roku przyjęto inny sposób wyliczania pokazów filmowych w Radiostacji – ujęto tylko pokazy poza prezentowanymi w trakcie zwiedzania.

⁶ Spadek związany z obostrzeniami COVID-19.

⁷ Do danych zaczęto wliczać liczbę seansów filmowych wyświetlanych w Radiostacji podczas zwiedzania.

⁸ Uwzględniono liczbę odsłon/uczestników w wydarzeniach realizowanych on-line.

Źródło: Muzeum w Gliwicach

Tabela 128. Sieć placówek Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2017–2021

Gliwice	2017	2018	2019	2020	2021
Filie ogółem	19	19	19	19	19
Oddziały dla dzieci	7	7	7	7	7
Czytelnia naukowa	1	1	1	1	1
Czytelnia prasy	1	1	1	1	1
Wypożyczalnia muzyczna i zbiorów specjalnych	1	1	1	1	1

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 129. Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2017–2021

Rok	Książki			Zbiory specjalne (książki mówione, audiobooki, płyty analogowe i kompaktowe, DVD, dokumenty elektroniczne, gry planszowe)
	przybytek	ubytek	ogółem	
2017	17 074	14 405	430 781	55 119
2018	15 439	11 901	434 319	53 732
2019	14 865	14 772	434 412	55 113
2020	13 863	12 549	435 726	56 217
2021	9 274	8 029	436 971	57 287

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 130. Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2017–2021

Gliwice	2017	2018	2019	2020*	2021
Czytelnicy zarejestrowani w danym roku	46 801	52 460	52 689	39 198	37 533
Liczba wypożyczonych i udostępnionych zbiorów na zewnątrz i na miejscu	899 583	861 364	839 247	709 011	776 957

* Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

7.1.2. Wydarzenia kulturalne

Tabela 131. Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020*	2021*
Liczba premier teatralnych, przedstawień teatralnych, seansów filmowych, wystaw muzealnych, projektów i programów edukacyjno-kulturalnych, projektów promujących literaturę i czytelnictwo, oferowanych przez miejskie instytucje kultury	6 781	6 924	6 011	2 113	3 665
Ogólna liczba uczestników wydarzeń realizowanych na terenie miasta przez Teatr Miejski oraz Muzeum w Gliwicach (wydarzenia rozrywkowe – biletowane)	201 418	147 104	163 183	73 357**	91 111

* Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

** Ze względu na liczbę organizowanych wydarzeń on-line oraz nieprowadzenie bieżącej statystyki przez Teatr Miejski w Gliwicach dotyczących ich odtworzeni, brak możliwości podania rzetelnej liczby odbiorców.

Źródło: Samorządowe Instytucje Kultury (Teatr Miejski w Gliwicach, Muzeum w Gliwicach, Miejska Biblioteka Publiczna)

Tabela 132. Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020***	2021
Liczba wydarzeń kulturalnych i artystycznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym	86	41*	48*	3	32
Liczba przedsięwzięć kulturalnych o zasięgu regionalnym i lokalnym, w tym festiwale, koncerty, występy artystyczne, warsztaty muzyczne, przeglądy, również te organizowane w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych	132	181	94	36	121
Liczba wystaw, plenerów, warsztatów plastycznych	67	98	115	55	284****
Liczba projektów z zakresu edukacji kulturalnej, historycznej i artystycznej	68	61	146**	30	74

* Nie wliczono imprez: Palm Jazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 roku realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach.

** Wzrost liczby projektów w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej wynika z ujęcia w wykazie zadań zleczanych w ramach budżetu obywatelskiego.

*** Spadek w 2020 roku spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

**** W tym Stacja Artystyczna Rynek (250 wydarzeń).

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 133. **Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2017–2021**

Organizator lub organizator wiodący	Liczba imprez				
	2017	2018	2019	2020	2021
Teatr Miejski	2 257	2 424	2 489	1 183***	1 730
Teatr Miejski – bez seansów filmowych	306	415	531	224***	450
Muzeum	1 197	2 395	1 364	573***	989
Miejska Biblioteka Publiczna	2 249	2 105	2 167	638***	946
Wydarzenia kulturalne organizowane przez Urząd Miejski i finansowane z budżetu miasta	353	381	403*	124***	511
Średnia kwota finansowania [zł]	7 515	3 423*	6 043*	8 241****	2 056***
Imprezy objęte patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej na wniosek organizatorów (kulturalne) – bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta	29	35**	39	13	11
Łącznie	6 085	7 340	6 462	2 531	4 187
Łącznie – bez seansów filmowych	4 134	5 331	4 504	1 572	2 907
Średnia liczba imprez w miesiącu – bez seansów filmowych	345	444	375	131	242

* Nie wliczono imprez: Palm Jazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 roku realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach.

** W tym 1 z dofinansowaniem.

*** Spadek w 2020 i 2021 roku. spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

**** Kwota, z której wyliczono średnią, zawiera część poniesionych kosztów imprez, które się nie odbyły ze względu na ograniczenia związane z pandemią.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej UM w Gliwicach

Tabela 134. **Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2021 roku**

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka ¹
Stacja Artystyczna Rynek	Stowarzyszenie „GTW”	cały rok	Całoroczna oferta imprez i wydarzeń kulturalnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych mieszkańców miasta. Także w formie on-line.
Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	Stowarzyszenie „GTW”	styczeń	Zamiast koncertu charytatywnego, Rodzinny Spacer po Ryнку i zbiórka.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka ¹
Ferie zimowe w bibliotece	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	styczeń – luty	Każdego roku przygotowujemy jest cykl tematycznych zajęć i spotkań edukacyjno-literackich dla dzieci pozostających w mieście.
II Ogólnopolski Festiwal Wokalny Osób z Niepełnosprawnościami „Zaczarowany Mikrofon” – Koncerty Eliminacyjne, warsztaty oraz Koncert Finałowy	Fundacja Rytm Gliwice	eliminacje cały rok, finał w październiku	Impreza ma charakter konkursu, z kolejnymi etapami eliminacji, podczas których wyłaniani są zwycięzcy występujący w ramach koncertu finałowego.
Festiwal Winter Reggae	Stowarzyszenie „GTW”	marzec	W ramach festiwalu przeprowadzane są koncerty muzyki reggae, prezentowane filmy i spotkania z wykonawcami tego gatunku.
Wiosna z Fryderykiem	Miasto Gliwice, Teatr Miejski	marzec	Cykl koncertów muzyki klasycznej w scenerii gliwickiej Palmiarni (w 2021 roku nie odbył się).
Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	kwiecień	Cykliczne wydarzenie zachęcające do czytania i promujące literaturę.
Gliwicka Majówka	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	1 maja	Impreza dla mieszkańców przeprowadzona w kilku miejscach Gliwic: Rynek, park Chopina, boisko przy ul. Orkana (w 2021 roku nie odbyła się)
Obchody Święta Konstytucji 3 Maja	Miasto Gliwice	3 maja	Złożenie kwiatów na grobie powstańców śląskich na cmentarzu św. Wojciecha przez przedstawicieli miasta zamiast corocznej uroczystości upamiętniającej święto narodowe.
Tydzień Bibliotek	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	maj	Projekt mający na celu popularyzację biblioteki i czytelnictwa, podczas którego przeprowadzane są liczne imprezy, m. in. spotkania autorskie, Noc w Bibliotece, akcje wymiany książek, konkursy, warsztaty, lekcje biblioteczne, wycieczki, wystawy, dyskusyjny klub książki, turnieje, przedstawienia teatralne, zabawy i imprezy edukacyjne (on-line).

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka ¹
Noc Muzeów	Muzeum w Gliwicach	maj	Zaproszenie mieszkańców do Muzeum o nietypowej, nocnej porze. Na projekt składa się szereg przedsięwzięć, takich jak specjalne wystawy, prezentacje, prowadzanie, koncerty.
Cykl koncertów Alternative Night	Stowarzyszenie „GTW”	koncerty w ciągu całego roku	Cykl koncertów muzyki alternatywnej prezentowanej przez znanych wykonawców tego gatunku (w 2021 roku nie odbył się).
Międzynarodowy Festiwal „Dni Muzyki Organowej”	Stowarzyszenie Międzynarodowy Festiwal Dni Muzyki Organowej	maj	Impreza, jako jedyna tego typu na Śląsku, propaguje najcenniejsze dzieła muzyki organowej, oratoryjnej, oratoryjno-kantatowej kameralnej i dawnej, a także ukazuje bogactwo instrumentarium organowego Śląska. Oprócz koncertów planowana jest także wycieczka „Szlakiem organów Górnego Śląska”, mistrzowski kurs interpretacji oraz wystawa fotograficzna (w 2021 roku nie odbył się).
Igry studenckie	Politechnika Śląska, Miasto Gliwice	maj	Impreza studencka w ramach której organizowane są koncerty plenerowe muzyki młodzieżowej (w 2020 roku on-line, w 2021 roku nie odbył się).
Dzień Dziecka	Miasto Gliwice	30 maja	Wydarzenie skierowane do rodzin.
Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	czerwiec	Cykliczne wydarzenie zachęcające do regularnego czytania dzieciom oraz promujące wartościową literaturę dla dzieci i młodzieży (on-line).
Noc Kupały (Świętojańska)	Miasto Gliwice, Teatr Miejski	czerwiec	Impreza plenerowa, w ramach której przeprowadzona była część obrzędowa (w parku Chrobrego) oraz koncert gwiazd (na terenie Łąki Igrowej). W 2021 roku nie odbyła się .
Skup Kultury	Stowarzyszenie „Cała Naprzód”	czerwiec	Skup Kultury to największy charytatywny kiermasz kulturalny w regionie, odbywający się cyklicznie na gliwickim Rynku, który od wielu lat promuje czytelnictwo, ideę bookcrossingu, aktywną postawę społeczną, a całkowity dochód z imprezy wspiera osoby niepełnosprawne (w 2021 roku nie odbył się).

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka ¹
FILHARMONIA	Fundacja Integracji Kultury	marzec – czerwiec	Cykl koncertów muzyki jazzowej, etnicznej, elektronicznej i klasycznej (w 2021 roku nie odbył się).
Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicy – ULICZNICY	Miasto Gliwice	lipiec	Ulicznicy to próba zderzenia szeroko pojętej sztuki z miastem. Polega na organizacji spektakli plenerowych, happeningów, koncertów. Wspólnym mianownikiem wszystkich działań jest ulica – miejsce mijania się zwykłych-niezwykłych ludzi.
Kino Plenerowe	Miasto Gliwice	lipiec – sierpień	W różnych dzielnicach miasta w plenerze wyświetlane są filmy w dwóch blokach: dla dzieci i dorosłych.
Wakacje w bibliotece	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	lipiec – sierpień	Coroczny cykl tematycznych zajęć i spotkań kulturalnych i literackich dla dzieci spędzających czas letnich wakacji w mieście.
Międzynarodowy Festiwal Jazz w Ruinach	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club	wrzesień	Celem imprezy jest zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze, stworzenie warunków do promocji twórczości młodych muzyków, kształtowanie świadomości artystycznej miłośników muzyki improwizowanej oraz stworzenie centrum letnich wydarzeń kulturalnych. Od kilku lat festiwalowi dodatkowo towarzyszy wystawa, a w czasach „przedcovidowych” odbywały się także warsztaty muzyczne i wykłady prelegentów Instytutu Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach.
Cykl koncertów „Parkowe lato”	Miasto Gliwice, Teatr Miejski w Gliwicach	sierpień	Cykl koncertów plenerowych organizowanych w scenerii parku Chopina.
Koncert plenerowy Gliwickiej Orkiestry Kameralnej z cyklu „Na pożegnanie lata”	Miasto Gliwice	wrzesień	Koncert plenerowy dla mieszkańców na pożegnanie lata.
Święto Szlaku Zabytków Techniki Industriada	Miasto Gliwice, Muzeum w Gliwicach	wrzesień	Impreza, której celem jest promocja gliwickich obiektów znajdujących się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka ¹
Wieczór z Romami w parku Chopina	Stowarzyszenie Romów w Gliwicach	sierpień	Prezentacja kultury i tradycji romskiej.
Miniaturowa Polska 2021 – Świat wokół kolei	Stowarzyszenie Miłośników Kolei	wrzesień	Wydarzenie nie odbyło się. Rezygnacja organizatorów.
Rodzinny Piknik Seniora	Miasto Gliwice, MZUK	wrzesień	Impreza w parku Chopina współorganizowana przez Urząd Miejski w Gliwicach, skierowana do każdej grupy wiekowej (w 2021 roku nie odbyła się).
Festiwal Miasta	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	wrzesień	Impreza dla mieszkańców, m.in. parada ulicami miasta, zabawy, konkursy, występy artystyczne, warsztaty, koncerty (w 2021 roku nie odbyła się).
Światowy Dzień Turystyki	Miasto Gliwice	wrzesień – październik	Impreza organizowana z okazji Światowego Dnia Turystyki, w ramach której odbywają się spotkania z podróżnikami, wyświetlane są filmy, prezentowane są zdjęcia oraz koncerty i warsztaty (w 2021 roku nie odbyła się).
Gliwickie Dni Dziedzictwa Kulturowego	Muzeum w Gliwicach	wrzesień	Wykraczająca poza mury Muzeum impreza w swojej zasadniczej części dotyczy prezentacji dziedzictwa kulturowego miasta i regionu (część działań prowadzona była również on-line).
Narodowe Czytanie	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach i partnerzy	wrzesień	Impreza pod honorowym patronatem Prezydenta RP, organizowana w ramach akcji ogólnopolskiego czytania powieści polskich pisarzy.
Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej Improwizowanej ALL'IMPROVVISO	Teatr Miejski, Towarzystwo Kulturalne FUGA	wrzesień – październik	Celem imprezy jest stworzenie warunków do promocji muzyki improwizowanej.
Gliwicki Festiwal Bachowski	Stowarzyszenie Klub Inicjatyw Kulturalnych	październik	Festiwal organizowany od wielu lat, którego celem jest przybliżenie dzieł jednego z największych geniuszy muzycznych oraz prezentacja osiągnięć zarówno w zakresie tradycyjnej, jak i historycznej interpretacji muzyki barokowej.
Gliwicka Noc w Galeriach	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju	październik	Promocja sztuk wizualnych, gliwickich galerii i gliwickich twórców wśród

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka ¹
ARTNOC	Kultury „Melina”		mieszkańców Gliwic oraz integracja środowiska.
Noc Bibliotek	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	październik	Impreza związana z promocją biblioteki i czytelnictwa (warsztaty lub spotkania, towarzyszy im często akcja wymiany książek).
Cykl koncertów „Czwartek Jazzowy z Gwiazdą”	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club	październik – listopad	Projekt realizowany od 2002 roku, którego celem jest propagowanie muzyki jazzowej.
Podwieczorki muzyczne w Willi Caro	Muzeum w Gliwicach, Klub Inicjatyw Kulturalnych	wrzesień – grudzień	Cykl kameralnych koncertów prezentowanych przez uznanych wykonawców.
Palm Jazz Festiwal	Miasto Gliwice, Teatr Miejski	wrzesień – październik	Impreza realizowana od wielu lat, na którą zapraszani są artyści z całego świata.
Punk Generation	Stowarzyszenie „GTW”	październik	Festiwal, w ramach którego organizowane są spotkania i koncerty dotyczące muzyki punk rockowej. W latach wcześniejszych także wystawy.
Koncert Gliwickiej Orkiestry Kameralnej z cyklu "Mistrzowskie Interpretacje"	Fundacja Gliwickiej Orkiestry Kameralnej	październik	Koncert muzyki poważnej w wykonaniu Gliwickiej Orkiestry Kameralnej.
Międzynarodowy Gliwicki Festiwal Gitarowy	Miasto Gliwice	listopad	Inicjatorem i pomysłodawcą przedsięwzięcia jest gliwicki kompozytor Gerard Drozd, który od lat dba o wysoki poziom artystyczny imprezy, zapraszając najlepszych wirtuozów gitary z całego świata (w 2021 roku nie odbył się).
Obchody Święta Niepodległości 11 listopada	Miasto Gliwice	11 listopada	Uroczystości upamiętniające święto narodowe. Koncert Zespołu Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia” pod batutą Anny Szostak.
Jarmark Bożonarodzeniowy	Miasto Gliwice	grudzień	Kiermasz tradycyjnych produktów, któremu towarzyszą imprezy o tematyce bożonarodzeniowej. W weekendy odbywają się koncerty, spektakle, pokazy na scenie.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka ¹
---------------	---------------------	--------	-------------------------------------

Powitanie Nowego Roku	Miasto Gliwice	31 grudnia/ 1 stycznia	Pokaz sztucznych ogni i laserów dla mieszkańców.
-----------------------	----------------	---------------------------	--

¹ Część działań w 2021 roku zrealizowanych zostało w formie on-line ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 135. **Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2021 roku, które ze względu na pandemię COVID-19 zostały odwołane**

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Wiosna z Fryderykiem	Miasto Gliwice, Teatr Miejski w Gliwicach	marzec	Cykl koncertów muzyki klasycznej w scenerii gliwickiej Palmiarni.
Gliwicka Majówka	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	1 maja	Imprez dla mieszkańców przeprowadzana w kilku miejscach Gliwic: na Rynku, w parku Chopina, na boisku przy ul. Orkana.
Cykl koncertów Alternative Night	Stowarzyszenie „GTW”	koncerty w ciągu całego roku	Cykl koncertów muzyki alternatywnej prezentowanej przez znanych wykonawców tego gatunku.
Międzynarodowy Festiwal „Dni Muzyki Organowej”	Stowarzyszenie Międzynarodowy Festiwal Dni Muzyki Organowej	maj	Impreza, jako jedyna tego typu na Śląsku, propaguje najcenniejsze dzieła muzyki organowej, oratoryjnej, oratoryjno-kantatowej kameralnej i dawnej, a także ukazuje bogactwo instrumentarium organowego Śląska. Oprócz koncertów planowana jest także wycieczka „Szlakiem organów Górnego Śląska”, mistrzowski kurs interpretacji oraz wystawa fotograficzna.
Igry studenckie	Politechnika Śląska, Miasto Gliwice	maj	Impreza studencka, w ramach której organizowane są koncerty plenerowe muzyki młodzieżowej.
Noc Kupały (Świętojańska)	Miasto Gliwice, Teatr Miejski	czerwiec	Impreza plenerowa, w ramach której przeprowadzona była część obrzędowa (w parku Chrobrego) oraz koncert gwiazd (na terenie Łąki Igrowej).
Skup Kultury	Stowarzyszenie „Cała Naprzód”	czerwiec	Skup Kultury to największy charytatywny kiermasz kulturalny w regionie, odbywający się cyklicznie na gliwickim Rynku, który od wielu lat promuje czytelnictwo, ideę bookcrossingu, aktywną postawę społeczną, a całkowity dochód z imprezy wspiera osoby niepełnosprawne.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
FILHARMONIA	Fundacja Integracji Kultury	marzec – czerwiec	Cykl koncertów muzyki jazzowej, etnicznej, elektronicznej i klasycznej.
Miniaturowa Polska 2021 – Świat wokół kolei	Stowarzyszenie Miłośników Kolei	wrzesień	Wydarzenie nie odbyło się. Rezygnacja organizatorów.
Rodzinny Piknik Seniora	Miasto Gliwice, MZUK	wrzesień	Impreza w Parku Chopina współorganizowana przez UM w Gliwicach, skierowana do każdej grupy wiekowej.
Festiwal Miasta	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	wrzesień	Impreza dla mieszkańców, m.in. parada ulicami miasta, zabawy, konkursy, występy artystyczne, warsztaty, koncerty.
Światowy Dzień Turystyki	Miasto Gliwice	wrzesień – październik	Impreza organizowana z okazji Światowego Dnia Turystyki, w ramach której odbywają się spotkania z podróżnikami, wyświetlane są filmy, prezentowane są zdjęcia oraz koncerty i warsztaty.
Międzynarodowy Gliwicki Festiwal Gitarowy	Miasto Gliwice	listopad	Inicjatorem i pomysłodawcą przedsięwzięcia jest gliwicki kompozytor Gerard Drozd, który od lat dba o wysoki poziom artystyczny imprezy, zapraszając najlepszych wirtuozów gitary z całego świata.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

7.2. Edukacja

W Gliwicach działa obecnie 29 przedszkoli publicznych, w których wychowaniem przedszkolnym objęto łącznie 4 376 dzieci. W oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych z wychowania przedszkolnego korzysta 689 najmłodszych. W mieście funkcjonuje 31 publicznych szkół podstawowych ogólnodostępnych, do których uczęszcza 12 205 uczniów, 3 szkoły specjalne z 214 uczniami oraz szkoła podstawowa dla dorosłych z 22 uczniami.

Miasto Gliwice prowadzi również licea ogólnokształcące (11 dla młodzieży, 2 dla dorosłych), technika (8 szkół), 6 szkół branżowych I stopnia (w tym specjalną), 2 szkoły branżowe II stopnia, szkołę specjalną przysposabiającą do pracy, 3 szkoły policealne. W Gliwicach działają również niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego (przedszkola, punkty przedszkolne), szkoły niepubliczne oraz liceum ogólnokształcące publiczne prowadzone przez Politechnikę Śląską w Gliwicach.

Tabela 136. **Struktura miejskich szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2017–2021**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Przedszkole	29	29	29	29	29
Szkoła podstawowa ogólnodostępna	31*	31	31	32	32
Szkoła podstawowa specjalna	3*	3	3	3	3
Gimnazjum ogólnodostępne dla młodzieży	2*	1*	-	-	-
Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	11	11	11	11	11
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	2	2	2	2	2
Technikum dla młodzieży	8	8	8	8	8
Branżowa szkoła I stopnia dla młodzieży	5**	5	5	5	5
Branżowa szkoła I stopnia specjalna	1**	1	1	1	1
Branżowa szkoła II stopnia	-	-	-	2	2
Szkoła policealna	5	5	5	5	3***
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	1	1	1	1	1
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1	1	1	1	1
Pozostałe****	9	9	8	7	7

* Skutek reformy oświatowej: przekształcenia gimnazjów w szkoły podstawowe, włączenia gimnazjów do szkół podstawowych.

** Skutek reformy oświatowej: przekształcenia zasadniczych szkół zawodowych w branżowe szkoły I stopnia.

*** 31 sierpnia 2021 roku zostały zlikwidowane 2 szkoły policealne.

**** W tym: Szkoła Muzyczna I i II stopnia, Młodzieżowy Dom Kultury, Placówka Doskonalenia Nauczycieli (do 31 sierpnia 2018 roku), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii ze szkołami, Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego (do 31 sierpnia 2019 roku), Centrum Kształcenia Praktycznego (do 31 sierpnia 2019 roku), Centrum Kształcenia Zawodowego (od 1 września 2020 roku), Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Internat.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 137. **Struktura niepublicznych szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2017–2021**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Przedszkole/Punkt przedszkolny	19	18	21	19	23
Szkoła podstawowa	8	7	7	5	6
Gimnazjum	5	5	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	20	14	13	10	10
Technikum	1	1	1	1	1
Branżowa szkoła I stopnia	2	2	2	1	1

Rozdział 7. Kultura, edukacja i sport

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Szkoła policealna	34	24	21	9	8
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	5	5	6	7	7
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	2	1	1	1	1
Placówka kształcenia ustawicznego – bez szkół	59	61	61	65	61
Niepubliczna placówka oświatowo-wychowawcza	5	3	3	4	4

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 138. **Liczba uczniów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021
Szkoła podstawowa (oddziały SP)	10 557	12 061	12 168	12 410	12 441
Gimnazjum (od 2017 r. dodatkowo oddziały gimnazjum w SP i LO)	2 720	1 410	14	-	-
Liceum ogólnokształcące	2 597	2 705	3 573	3 432	3 569
Technikum	2 802	2 763	3 387	3 283	3 332
Zasadnicza szkoła zawodowa (od 2017 r. oddziały zasadniczej szkoły zawodowej w branżowej szkole I stopnia)	334	137	-	-	-
Branżowa szkoła I stopnia	184	344	713	770	800
Branżowa szkoła II stopnia	-	-	-	23	34
Szkoła policealna	-	-	-	-	18
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	36	26	36	35	30
Dzieci i młodzież (głęboko upośledzeni) uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych	24	21	22	22	25
Szkoła muzyczna I i II stopnia	449	444	432	429	433

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 139. **Liczba uczniów szkół publicznych ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba uczniów liceów ogólnokształcących (LO)	2 597	2 705	3 573	3 432	3 569
Liczba uczniów szkół technicznych i zawodowych	3 356	3 270	4 136	4 111	4 214
Suma uczniów szkół ponadgimnazjalnych	5 953	5 975	7 709	7 543	7 783
% udział uczniów LO w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	43,63	45,27	46,35	45,50	45,86
% udział uczniów szkół technicznych i zawodowych w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	56,37	54,73	53,65	54,50	54,14

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.1. Edukacja przedszkolna

W latach objętych *Raportem*, z edukacji przedszkolnej skorzystało ok. 95–99% dzieci z Gliwic w wieku 3–6 lat, w tym 6-latków, które rozpoczęły edukację w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

Tabela 140. **Edukacja przedszkolna w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba dzieci w wieku 3–6 lat*	6 646	6 499	6 353	6 392	6 210
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach publicznych	5 020	5 119	5 117	5 116	5 064
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach niepublicznych	1 139	1 119	1 177	1 225	1 311
Liczba 6-latków w klasach I szkół podstawowych	152	78	_**	_**	_**
Razem	6 311	6 316	6 294	6 341	6 375
% upowszechniania przedszkolnego i szkolnego dzieci w wieku 3–6 lat	95%	97%	99%	99%	_***

* Mieszkańcy według zameldowania – dane Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach, stan na 31 grudnia 2021 roku.

** Od 2019 roku ze względu na marginalną liczbę przypadków przestano zbierać dane.

*** Od roku szkolnego 2021/2022 zrezygnowano z liczenia % upowszechniania przedszkolnego, ponieważ do gliwickich przedszkoli uczęszcza coraz więcej dzieci spoza gminy, więc liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest wyższa od liczby dzieci w wieku 3–6 lat.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.2. Nauczanie dwujęzyczne

Do 2017 roku w mieście działały gimnazja dwujęzyczne z językiem niemieckim oraz językiem angielskim. Od wprowadzenia reformy oświatowej kształcenie dwujęzyczne odbywa się w szkołach podstawowych oraz liceach ogólnokształcących. Szkoły te nie tylko stwarzają możliwości pogłębienia znajomości języka obcego, ale również zapoznają uczniów z historią, kulturą i obyczajami krajów niemieckojęzycznych i anglojęzycznych.

Tabela 141. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2017–2021 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba uczniów	127	127	86	121	107
Liczba oddziałów	5	5	3*	5	5
Liczba uczniów podejmujących naukę	47	30	55	66	38

* Reforma oświaty – wynik wygaśnięcia gimnazjów (kształcenie dwujęzyczne na poziomie klasy 7 i 8 szkoły podstawowej).

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 142. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2018–2021 w szkołach podstawowych publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba uczniów	280	361	466	554
Liczba oddziałów	11	15	20	23
Liczba uczniów podejmujących naukę w oddziałach dwujęzycznych	150	185	279	272

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 143. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2018–2021 w szkołach ponadpodstawowych publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba uczniów	288	578	610	677
Liczba oddziałów	9	19	20	22
Liczba uczniów podejmujących naukę w liceum dwujęzycznym	137	305	184	196

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.3. Egzamin maturalny

W 2021 roku do egzaminu maturalnego (i wszystkich wymaganych egzaminów) przystąpiło 750 uczniów liceów ogólnokształcących i 614 uczniów techników szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice.

Tabela 144. **Liczba absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2016–2021**

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Szkoła podstawowa	–*	–*	1 477	1 325	1 512
Gimnazjum/oddziały gimnazjum	1 327	1 245	1 387	14	–
Liceum ogólnokształcące	922	837	762	865	843
Technikum	677	643	640	601	642
Zasadnicza szkoła zawodowa (branżowa szkoła I stopnia na podbudowie gimnazjum)	174	180	134	149	146
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	9	16	16	17	11

* Reforma oświaty.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 145. **Odsetek absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2016–2021 [%]**

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liceum ogólnokształcące	97,12	93,75	98,27	91,89	92,13
Technikum	78,25	83,59	80,81	74,24	76,06

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.4. Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów

Stypendium Prezydenta Miasta może być przyznane wybitnie uzdolnionym uczniom szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz szkół artystycznych, pobierającym naukę na terenie Gliwic. Wniosek o przyznanie stypendium może zostać złożony za osiągnięcia ucznia w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny złożenia wniosku o Stypendium Prezydenta Miasta. Średnia uzyskanych ocen w wyniku ostatniej klasyfikacji rocznej musi wynosić co najmniej 4,0 w szkole ponadpodstawowej oraz co najmniej 5,0 w szkole podstawowej.

Tabela 146. **Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba uczniów, którym przyznano stypendium	46	51	86	52	72
Łączna kwota przyznanych stypendiów [zł]	35 000	36 700	66 850	50 000	80 500

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.5. Kadra pedagogiczna

Gliwicka oświata zatrudnia nauczycieli na ok. 2,8 tys. etatach. Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w szkołach publicznych i placówkach oświatowych jest wysoki, zatrudniani są nauczyciele o znaczących kwalifikacjach, z dużym doświadczeniem.

Tabela 147. **Uczniowie i nauczyciele w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021
Liczba uczniów w szkołach*	19 254	19 467	19 913	19 975	20 249
Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach	5 020	5 119	5 117	5 116	5 065
Liczba uczniów szkoły muzycznej	449	444	432	429	433
Etaty nauczycieli w umowach	2 660,08	2 680,15	2 720,84	2 820,60	2 856,23
Etaty przeliczeniowe nauczycieli wynikające z obowiązków	2 930,11	3 008,51	3 140,43	3 313,03	3 451,21
Liczba uczniów/dzieci przypadająca na 1 etat przeliczeniowy nauczyciela	8,4	8,3	8,1	7,7	7,5

* W tym dzieci i młodzież w wieku 3–25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 148. **Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w stosunku do ogólnej liczby etatów w latach 2017–2021 [%]**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego, dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne	94,15	94,20	93,72	93,31	93,14
Dyplom ukończenia studiów magisterskich bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom I stopnia i przygotowanie pedagogiczne	5,07	5,07	5,20	5,73	5,88
Dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom ukończenia studiów I stopnia bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium	0,6	0,14	0,39	0,18	0,23
Pozostałe kwalifikacje	0,18	0,59	0,69	0,78	0,75

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 149. **Nauczyciele w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice według posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2017–2021 [%]**

ROK	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Bez stopnia awansu	0,03	0,10	0,39	0,19	0,35
Stażysta	3,45	4,01	5,15	4,31	3,26
Kontraktowy	14,15	15,21	15,25	17,64	20,19
Mianowany	21,55	19,39	18,79	16,84	17,47
Dyplomowany	60,82	61,29	60,42	61,02	58,73

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.6. Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne

Miasto zapewnia uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcenie w oddziałach integracyjnych i specjalnych oraz nauczanie indywidualne.

W roku szkolnym 2020/2021 do 29 oddziałów integracyjnych i 5 oddziałów specjalnych w przedszkolach, 73 oddziałów integracyjnych i 41 oddziałów specjalnych w szkołach podstawowych, 6 oddziałów integracyjnych i 30 oddziałów specjalnych w szkołach ponadpodstawowych uczęszczało 884 dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych (z uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, uczestniczących w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych). Ponadto nauczaniem indywidualnym i zindywidualizowaną ścieżką edukacyjną objęto 136 dzieci i młodzieży.

Tabela 150. Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna w latach 2017–2021 w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziałach integracyjnych	Liczba oddziałów specjalnych	Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	Nauczanie indywidualne oraz zindywidualizowana ścieżka edukacyjna – liczba dzieci/młodzieży*
Przedszkola (w tym oddziały „0” w SP)	2017/2018	23	92	5	32	4
	2018/2019	26	119	5	34	1
	2019/2020	27	132	5	34	1
	2020/2021	29	131	5	29	1
	2021/2022	31	137	7	29	2
Szkoły podstawowe + nauczanie indywidualne w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym	2017/2018	53	234	29	154	64
	2018/2019	63	275	36	185	59
	2019/2020	66	286	43	222	84
	2020/2021	73	316	41	212	101
	2021/2022	84	335	40	214	55
Gimnazja (od 2017 roku oddziały gimnazjum w SP i LO)	2017/2018	3	14	25	152	27
	2018/2019	1	4	12	56	14
	2019/2020	-	-	-	-	-
	2020/2021	-	-	-	-	-
	2021/2022	-	-	-	-	-
Szkoły ponadgimnazjalne, ponadpodstawowe	2017/2018	3	11	13	78	26
	2018/2019	4	15	20	124	29
	2019/2020	5	21	27	172	27
	2020/2021	6	23	30	173	34
	2021/2022	5	22	39	162	17
Suma	2017/2018	82	351	72	416	121
	2018/2019	94	413	73	399	103
	2019/2020	98	439	75	428	112
	2020/2021	108	470	76	414	136
	2021/2022	120	494	86	405	74

*Od roku szkolnego 2018/2019 wprowadzono nową formę kształcenia – zindywidualizowaną ścieżkę edukacyjną obejmującą zajęcia wychowania przedszkolnego/zajęcia edukacyjne realizowane przez ucznia wspólnie z oddziałem oraz indywidualnie z uczniem.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.7. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

Tabela 151. **Liczba opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganiem w latach 2017–2021 w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba wydanych opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka	172	246	243	386	180*
Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	338	364	316	347	263**

* Od 1 września 2021 roku do 31 stycznia 2022 roku.

** Stan na 31 stycznia 2022 roku.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.8. Projekty

Tabela 152. **Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2021 roku**

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2020 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
Mechanika najwyższych lotów	2019–2021	983	Projekt przewiduje wprowadzenie nowych zawodów dla 50 uczniów Zespołu Szkół Samochodowych w Gliwicach, którzy będą mogli skorzystać m.in. z: doradztwa edukacyjno-zawodowego, specjalistycznych szkoleń zawodowych, staży/praktyk u pracodawców dla uczniów, specjalistycznych zajęć dodatkowych (3 moduły: teoretyczny zawodowy, językowy, praktyczny zawodowy). Ponadto w ramach projektu zostaną zorganizowane szkolenia i studia podyplomowe dla 10 nauczycieli zawodu/instruktorów oraz zakupione niezbędne wyposażenie do pracowni zawodowej.
Równe szanse, lepszy start II	2018–2021	584	Projekt zakładał objęcie wsparciem 38 uczniów i 112 uczennic Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 (CKZiU) w Gliwicach oraz 20 nauczycieli zawodu (17 kobiet) od 3 września 2018 r. do 31 sierpnia 2020 r. Cel: wzrost wiedzy, kompetencji zawodowych i umiejętności uczniów oraz nauczycieli zawodu, stworzenie w CKZiU warunków kształcenia w danym zawodzie. Zadania: pogłębienie współpracy z przedsiębiorcami oraz zakup pomocy dydaktycznych do zajęć praktycznej nauki zawodu, wsparcie edukacyjno-zawodowe, organizacja kursów oraz staży u przedsiębiorców. Wskaźniki: rezultatu (liczba szkół wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS – 2, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 20), produktu (liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy – 80, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie – 20, liczba

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2020 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
NOWE UMIEJĘTNOŚCI - NOWE SZANSE	2019–2021	660	szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie – 2). PROJEKT ZAKOŃCZONY Projekt przewiduje objęcie wsparciem 40 uczniów Zespołu Szkół Specjalnych, którzy będą mogli skorzystać z: doradztwa edukacyjno-zawodowego, dodatkowych warsztatów specjalistycznych z zakresu gastronomii, jak carving, barista, dekoracja deserów, tortów oraz budownictwa, praktyk u pracodawców dla uczniów. Ponadto w ramach projektu zostaną zorganizowane szkolenia dla 4 nauczycieli oraz zakupione niezbędne wyposażenie do pracowni zawodowej.
Nowy uczeń - nowoczesna pracownia - nowatorski pracownik II	2018–2021	1 897	Projekt zakładał wsparcie w okresie 1 maja 2018 r. – 31 grudnia 2020 r., ukierunkowane na zwiększenie kompetencji zawodowych wśród 324 uczniów (w tym 112 dziewcząt) oraz 20 nauczycieli (w tym 11 kobiet) technikum, branżowej szkoły I stopnia w Górnośląskim Centrum Edukacji (GCE) w Gliwicach, poprzez: organizację doradztwa edukacyjno-zawodowego, kursów, dodatkowych zajęć przygotowujących do egzaminów zawodowych, zajęć laboratoryjnych na Politechnice Śląskiej, staży zawodowych, wyposażenie pracowni nauki zawodu. Wskaźniki: rezultatu (liczba szkół wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS – 2, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 20), produktu (liczba uczniów szkół zawodowych uczestniczących w stażach u pracodawcy – 195, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego objętych wsparciem – 20, liczba wyposażonych placówek kształcenia zawodowego – 2). PROJEKT ZAKOŃCZONY
Z psychomotoryką przez świat	2019–2021	334	Celem projektu jest wzrost efektywności i umiejętności przyswajania kompetencji matematyczno-przyrodniczych w grupie 64 osób (w tym 28 kobiet) – uczniów z niepełnosprawnościami, uczęszczających do szkoły podstawowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w Gliwicach, osiągnięty do 31 marca 2021 roku dzięki wdrożeniu w tej placówce eksperymentalnej metody psychomotoryki, z jednoczesnym wyposażeniem 20 nauczycieli (w tym 18 kobiet) w wiedzę i kompetencje w zakresie posługiwania się tą metodą w praktyce nauczania kompetencji matematyczno-przyrodniczych. REALIZATOR: ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 7 W GLIWICACH
Pomocna dłoń w drodze do przyszłości	2021–2022	286	Celem projektu jest zwiększenia dostępu do zajęć specjalistycznych dla uczniów w Szkole Podstawowej nr 36 w Gliwicach, do jego osiągnięcia konieczne jest stworzenie programu rozwojowego dla 94 uczniów i 24 uczennic (w tym 20 osób pochodzenia romskiego oraz 15 osób niepełnosprawnych) oraz przeszkolenie 16 nauczycieli (w tym 2 mężczyzn) w zakresie terapii metodą biofeedback,

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2020 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
			<p>terapii ręki oraz treningu umiejętności społecznych. Istnieje również konieczność dostosowania pomieszczeń na gabinet do integracji sensorycznej, gabinet do terapii biofeedback 2 gabinety terapeutyczne. Realizacja projektu przyczyni się do wzbogacenia oferty edukacyjnej szkoły o zajęcia specjalistyczne skierowane do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych z zakresu biofeedback, terapii ręki, treningu umiejętności społecznych, logopedycznych oraz integracji sensorycznej.</p>
Wymarzone przedszkole	2021–2022	190	<p>Głównym celem projektu jest zwiększenie (o 20) miejsc dla dzieci 3- i 4-letnich w Przedszkolu Miejskim nr 28 (dalej PM28) w Gliwicach oraz podwyższenie jakości oferty edukacyjnej poprzez włączenie do programu nauczania skorelowanych, kompleksowo rozwijających zajęć dodatkowych, w tym zajęć przeprowadzanych w nowo powstałej sali sensorycznej. Grupę docelową stanowić będzie 84 dzieci w wieku przedszkolnym oraz 2 nauczycieli, którym udzielone zostanie wsparcie w postaci studiów podyplomowych dostosowujących ich kompetencje do specyfiki prowadzonych zajęć. Aby osiągnąć cel, konieczny jest zakup odpowiedniego wyposażenia, zapewnienie materiałów na realizację tych zajęć i zatrudnienie niezbędnego personelu oraz doposażenie placu zabaw.</p>

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.9. Szkolnictwo wyższe

Największą i najstarszą szkołą wyższą w Gliwicach jest Politechnika Śląska. W jej skład wchodzi także: Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne. Na terenie miasta znajduje się też Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa.

Tabela 153. Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba studentów ogółem, w tym:	20 643	18 868	18 789	17 970	17 005
- Politechnika Śląska*	20 064	18 415	18 368	17 530	16 550
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	579	453	421	440	455
Liczba studiujących mieszkańców Gliwic na terenie miasta ogółem, w tym:	1 085	1 354	1 625	1 262	1 038
- Politechnika Śląska*	961	1 257	1 534	1 157	923
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	124	97	91	105	115
Liczba studentów spoza terenu miasta, studiujących w Gliwicach ogółem, w tym:	14 596	12 969	13 055	12 183	11 799
- Politechnika Śląska*	14 141	12 613	12 395	11 850	11 462
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	452	354	328	333	337
Liczba studentów zagranicznych, w tym:	172	210	421	379	491
- Politechnika Śląska*	169	208	419	377	488
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	2	2	2	3
Liczba absolwentów uczelni wyższych ogółem, w tym:	8 119	6 323	5 892	4 941	4 732
- Politechnika Śląska*	7 664	5 744	5 189	4 725	4 647
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	141	149	163	181	83

* W tym Kolegium Języków Obcych Politechniki Śląskiej oraz Kolegium Pedagogiczne, liczba ogółem obejmuje wszystkich studentów, bez względu na miejsce wykonywania zajęć, tj. Gliwice, Zabrze i Katowice.

Źródło: Politechnika Śląska, w tym Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa

Tabela 154. **Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba uczelni w mieście	2	2	2	2	2
Liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach wyższych ogółem, w tym:	50	51	56	63	69
- Politechnika Śląska	47	48	53	60	63
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Kierunki stacjonarne ogółem, w tym:	50	51	56	63	66
- Politechnika Śląska	47	48	53	60	63
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Kierunki niestacjonarne ogółem, w tym:	25	27	27	27	27
- Politechnika Śląska	22	24	24	24	24
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Nowo utworzone kierunki ogółem, w tym:	8	2	5	-	10
- Politechnika Śląska	5	2	5	-	10
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	-	-	-	-
Pozycja Politechniki Śląskiej w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy	5	4	6	7	6

Źródło: Politechnika Śląska, w tym Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, <http://ranking.perspektywy.pl/2020/ranking/ranking-uczelni-akademickich/types/uczelnie-techniczne->

Tabela 155. **Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba firm współpracujących ogółem, w tym:	1 418	1 479	1 585	1 848	1 833
- z Politechniką Śląską	1 174	1 228	1 311	1 650	1 628
- z Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa	244	251	274	198	205

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej i Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa

Infografika 9.

Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2017–2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej

Infografika 10.

Liczba zgłoszonych dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2017–2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej

7.3. Sport

7.3.1. Obiekty i infrastruktura

Gliwice dysponują coraz szerszym zapleczem rekreacyjno-sportowym. Miasto może pochwalić się bogatą infrastrukturą. W 2011 roku w Gliwicach otwarto nowoczesną arenę piłkarską dostosowaną do wymogów PZPN-u i UEFA – z boiskiem o wymiarach 105 × 68 m, podgrzewaną murawą, zadaszoną trybuną i trzykondygnacyjnym budynkiem klubowym. Stadion jest miejscem sportowych zmagañ [Gliwickiego Klubu Sportowego Piast SA](#). Obiekt może pomieścić 10 tys. widzów.

Przy ul. Syriusza w 2017 roku otwarto [arenę lekkoatletyczną](#). Obiekt wyposażony jest w pełnowymiarową bieżnię okólną, sektor rzutów, skocznie do skoku wzwyż i skoku o tyczce oraz do skoku w dal i trójskoku. Jest także rzutnia do pchnięcia kulą oraz do rzutu młotem i oszczepem. Widownia może pomieścić pół tysiąca widzów.

W maju 2018 roku została oddana do użytku [Arena Gliwice](#) – jedna z najnowocześniejszych i największych hal widowiskowo-sportowych w Polsce. W całym kompleksie dominuje budynek hali głównej, która pomieści ponad 17 tys. widzów.

Dzięki przyjętym rozwiązaniom, w gliwickiej hali przy ul. Akademickiej 50 można przeprowadzać zawody sportowe m.in. w lekkoatletyce, tenisie, siatkówce, koszykówce, piłce ręcznej, halowej piłce nożnej oraz boksie. W 2019 roku odbył się tu np. mecz siatkówki mistrzowskiej drużyny Polski z reprezentacją Niemiec, walka mistrzów MMA Mameda Khalidova i Scotta Askhama czy Mistrzostwa Europy Ju Jitsu NeWaza NoGi.

W lutym 2020 roku w Arenie Gliwice Polska zagrała z Izraelem w meczu kwalifikacji mistrzostw Europy w koszykówce. Padł wtedy rekord frekwencji na krajowym meczu reprezentacji Polski koszykarzy – na trybunach zasiadło 12 043 widzów.

W sierpniu 2021 roku w Arenie Gliwice rozgrywany był 27. Wielki Finał Ogólnopolskich Mistrzostw w Minisiatkówce im. Marka Kisiela o Puchar KINDER Joy of Moving. W turnieju zagrało łącznie 195 drużyn z całego kraju. O tytuł mistrza Polski w kategorii „2”, „3”, 4” dziewcząt i chłopców rywalizowało 900 zawodniczek i zawodników.

W grudniu 2021 roku Arena Gliwice była gospodarzem Mistrzostwa Świata w Teqballu. W zawodach uczestniczyły reprezentacje z 35 krajów.

Tabela 156. **Obiekty sportowe i rekreacyjne w Gliwicach, aktywne w 2021 roku**

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Arena lekkoatletyczna	ul. Syriusza 30 / GKS „Piast” Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Elsnera / MZUK
Boisko wielofunkcyjne	ul. Sadowa / MZUK
Boksyrska sala sportowa	ul. Kozielska 1 / GUKS Carbo
Boiska do siatkówki plażowej i koszykówki ulicznej	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012”	ul. Jasna / MZUK

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Boisko do minipiłki nożnej przy stadionie GKS „PIAST”	ul. Okrzei 20 / GKS „PIAST” S.A.
Boisko do piłki nożnej plażowej	ul. Płocka 16 / ZSO nr 12
Boisko GKS PIAST S.A.	ul. Sokoła / GKS „PIAST” S.A.
Boisko KKS „KOLEJARZ”	ul. Sportowa / KKS „KOLEJARZ”
Boisko sportowe	ul. Kujawska / Politechnika Śląska
Boisko sportowe	ul. Spacerowa / Fundacja Rozwoju Sportu Espanola
Boisko trawiaste	ul. Radomska / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Niezapominajki / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Orkana 8 / GTW Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Rybitwy / GKS „Piaś” Gliwice
Boisko sportowe „Piaskowa Dolina”	ul. Piaskowa / MZUK
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Bema / Spółdzielnia Mieszkaniowa
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Kopernika 63 / ZS-P nr 2
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Reymonta 18 / SP nr 21
Centrum Kulturalno-Sportowe „Łabędź”	ul. Partyzantów 25 / ZSO nr 2
Hala sportowa	ul. Konarskiego / I LO
Hala sportowa	ul. Jasna 31 / KARTEL
Hala sportowa	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Kaszubska 28 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Orłąt Śląskich 25 / ZSO nr 4
Hala sportowa	ul. Kozielska 39 / ZSP nr 5
Hala sportowa	ul. Okrzei 20 / GCE
Hala sportowa	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Hala sportowa	ul. Chorzowska 5 / firma prywatna
Hala sportowa	ul. Górnych Wałów 29 / firma prywatna
Hala szermiercza GKS „Piaś” Gliwice	ul. Warszawska 35 / GKS „Piaś” Gliwice

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Hala tenisowa	ul. Akademicka 31 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala widowiskowo-sportowa „Sośnica” im. Jerzego Wojewódzkiego	ul. Sikorskiego 130 / MZUK
Hala widowiskowo-sportowa Arena Gliwice	ul. Akademicka 50 / Arena Operator Sp. z o.o.
Kąpielisko Leśne	ul. Toszecka 137 / MZUK
Kompleks boisk wielofunkcyjnych wraz z bieżnią okólną	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Korty tenisowe	ul. Kosynierów 6 / MZUK
Korty tenisowe	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Korty tenisowe	ul. Sikorskiego 132 / „PARK” klub tenisowy
Korty tenisowe	ul. Knurowska 2a / firma prywatna
Kryta pływalnia	ul. M. Strzody 4 / SP nr 28
Kryta pływalnia	ul. Wrzosowa 14 / SP nr 32
Kryta pływalnia „Mewa”	ul. Mewy 36 / MZUK
Kryta pływalnia „Olimpijczyk”	ul. Oriona 120 / MZUK
Kryta pływalnia „Delfin” i hala widowiskowo-sportowa	ul. Warszawska 35 / MZUK
Kryta pływalnia „NEPTUN”	ul. Dzionkarzy / firma prywatna (IQ Service)
Lodowisko „TAFLA”	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej W 2021 roku nie funkcjonowało.
Lodowisko mobilne PIRUET	ul. Oriona, teren Kąpieliska Leśnego / MZUK W 2021 roku nie funkcjonowało.
Lotnisko Aeroklubu Gliwickiego	Lotnisko Gliwice / Aeroklub Gliwicki
Ośrodek Wypoczynkowy Czechowice	ul. Ziemięcicka 62 / MZUK
Palmiarnia Miejska	ul. Fredry 6 / MZUK
Stadion GKS „PIAST” S.A.	ul. Okrzei 20 / GKS „PIAST” S.A.
Stadion GKS „Piast” Gliwice	ul. Robotnicza / GKS „Piast” Gliwice
Stadion KS „SOŚNICA”	ul. Dzionkarzy 54 / Avandis Sp. z o.o.
Stadion piłkarski Gliwice-Ostropa	ul. Lekarska 5 / MZUK
Stadion piłkarski Gliwice-Łabędy	ul. Fiołkowa 26 / MZUK

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 157. Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Obiekty sportowe i rekreacyjne	142	139	138	138	139
Kluby	95	97	91	88	92
Sekcje sportowe	56	56	57	57	60
Trasy rowerowe [w km]	105,25	105,25	107,31	123,05	124,15
Cykliczne imprezy sportowo-rekreacyjne	69	69	66	51	56

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 158. Wykaz sekcji sportowych – stan na 31 grudnia 2021 roku

aikido	judo	narciarstwa alpejskiego	szermiercza
badmintona	ju-jitsu	orientacji sportowej	szybowcowa
boksu	kajakarska	piłki nożnej mężczyzn	szachowa
boksu tajskiego	kalisteniki	piłki nożnej kobiet	taekwondo
brydża sportowego	karate kyokushin	piłki nożnej plażowej	tańca towarzyskiego
baseballa	karate tradycyjnego	piłki ręcznej kobiet	teqballa
capoeiry	kickboxingu	pływacka	tenisa stołowego
curlingu	kitesurfingu	pole sport	tenisa ziemnego
e-sportowa	kolarstwa górskiego	sportu samolotowego	trialu
futsalu kobiet	kolarstwa przełajowego	siatkówki mężczyzn	triathlonu
futsalu mężczyzn	kolarstwa szosowego	siatkówki kobiet	trójboju siłowego
gimnastyki sportowej	koszykówki mężczyzn	snowboardowa	wakeboardingu
hokeja na trawie	lekkiej atletyki	spadochroniarska	windsurfingowa
laido	MMA	sportów samochodowych	wspinaczkowa
jeździectwa	modelarstwa lotniczego	strzelectwa sportowego	żeglarska

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

7.3.2. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne

Tabela 159. **Sport w mieście w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020*	2021
Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym	69	68	66	51*	56
Liczba zespołów w najwyższych ligach rozgrywkowych**	5	5	6	4	4
Liczba obiektów sportowych dostosowanych do standardów koniecznych do realizacji rozgrywek ligowych	12	13	13	13	13

* Spadek liczby imprez jest spowodowany epidemią COVID-19.

** Gliwicki Klub Sportowy PIAST S.A., Gliwicki Klub Sportowy „Piaś” Gliwice, Gliwickie Towarzystwo Futsalu/FK Gliwice, Gliwickie Towarzystwo Koszykówki,

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 160. **Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w latach 2017–2021***

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Finał Halowej ligi podokręgu Zabrze	Podokręg Zabrze ŚZPN	marzec	Zawody w piłce nożnej dla dzieci i młodzieży
Szermierczy Międzynarodowy Turniej „Muszkietier – Trophy”	SzKS „Muszkietier”	marzec	Turniej w szpadzie dla juniorów młodszych, młodzików i dzieci
Mistrzostwa Polski Juniorów w pływaniu	MZUK, PZP	marzec	Zawody młodzieżowe
Rodzinne Zawody Pływackie	„SiKReT” Gliwice, MZUK	kwiecień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Gliwicki Turniej Karate Kyokushin dla Dzieci i Młodzieży	Gliwicki Klub Karate Kyokushin	kwiecień	Zawody młodzieżowe w karate kyokushin
Grand Prix Gliwic w Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	kwiecień/maj/czerwiec	Zawody młodzieżowe
Młodzieżowy Rajd Kolarski	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza popularyzująca turystykę rowerową (w 2020 nie odbył się)*
Rajd Szlakami Powstań Śląskich	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza dla młodzieży szkolnej (w 2020 nie odbył się)*

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Eko-Rajd Gliwice	Grupa Kolarska „Gliwice”	maj	Ogólnomiejska impreza kolarska dla szkół podstawowych i gimnazjalnych
Wiosenne Biegi Przełajowe o Puchar Komety	UKS „Kometa”	maj	Impreza dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
Mityng lekkoatletyczny – III Grand Prix Gliwic	GKS „Piast” Gliwice	maj	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Puchar Europy w szpadzie Mężczyzn oraz Międzynarodowy Turniej o Stalową Klingę Hutnika i Memoriał A. Franza	GKS „Piast” Gliwice	maj	Turniej indywidualny i drużynowy w szpadzie mężczyzn, zawody międzynarodowe
Turniej Koszykówki Ulicznej	Gliwickie Towarzystwo Koszykówki	maj/czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców miasta
Międzynarodowy Turniej Judo Dzieci Z Okazji Dnia Dziecka	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	maj/czerwiec	Zawody młodzieżowe
Puchar Prezydenta Gliwic w Kolarstwie Górskim	Reja, MZUK	czerwiec/wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
„Akcja Lato”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj/wrzesień	Wycieczki dla dzieci i młodzieży
„Święto Roweru”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	czerwiec	Ogólnodostępny rajd kolarski (w 2020 nie odbył się)*
Puchar Polski Nieśłyszących w Piłce Nożnej 7-osobowej Kobiet	Stowarzyszenie Sportowe Nieśłyszących MIG	czerwiec	Impreza ogólnopolska, dostępna dla mieszkańców
Piłkarskie lato z MZUK-iem	MZUK	lipiec/sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Wakacje na skateparku	MZUK	lipiec, sierpień	Impreza ogólnodostępna
Orkana Campus	Stowarzyszenie GTW	lipiec/sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Tenisowe Wakacje	MZUK	lipiec/sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Rowerowe Pożegnanie Wakacji	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców (w 2020 nie odbył się)*
Mistrzostwa Gliwic w Siatkówce Piłkowej	SiKReT Gliwice	sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Finał Ogólnopolskich Mistrzostw w Minisiatkówce	Polski Związek Piłki Siatkowej	sierpień	Impreza ogólnopolska dla dzieci i młodzieży, dostępna dla mieszkańców
Złot Młodzieży w OW „Buk”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	wrzesień	Integracyjna impreza sportowa dla dzieci i młodzieży (w 2020 nie odbył się)*
Memoriał Lekkoatletyczny im. Zenona Sęka	GKS „Piast” Gliwice	wrzesień	Zawody młodzieżowe
Barbórkowe Marsze Na Orientację I Nocne Marsze Na Orientację	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Międzynarodowe Mistrzostwa Śląska w Boksie	GUKS „Carbo”	wrzesień	Zawody międzynarodowe
Mistrzostwa Polski Modeli Szybowców Sterowanych Automatycznie	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	wrzesień	Zawody młodzieżowe
Amatorskie Mistrzostwa Gliwic w tenisie o Puchar Prezydenta	MZUK	wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Grand Prix Polski Młodziczek i Młodzików	Śląski Związek Tenisa Stołowego	wrzesień	Ogólnopolskie zawody w tenisie stołowym dla młodzieży
Grand Prix Polski Weteranek i Weteranów	Śląski Związek Tenisa Stołowego	wrzesień	Ogólnopolskie zawody w tenisie stołowym dla weteranów
Puchar Juniorów Młodszych w szpadzie dziewcząt i chłopców	GKS „Piast” Gliwice	październik	Zawody młodzieżowe
Otwarte Mistrzostwa Gliwic Dzieci w Badmintonie	UKS „Kometa”	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Zakończenie Sezonu Kolarskiego	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Ogólnopolski Festiwal Latawcowy	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Półmaraton Gliwicki	Fundacja Bieg Rzeźnika	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Mistrzostw Świata Niesłyszących w pływaniu	Polski Związek Sportu Niesłyszących, MZUK	listopad	Międzynarodowe zawody sportowe dla młodzieży i seniorów
Turniej Piłki Nożnej z Okazji Święta Niepodległości	GKS „Piast” Gliwice	listopad	Zawody młodzieżowe
Otwarte Akademickie Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Judo	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	listopad	Impreza ogólnopolska dla dzieci i młodzieży

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Mistrzostwa Gliwic Modeli Halowych	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	listopad	Zawody młodzieżowe
Drużynowe Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych i Juniorek Młodszych w Judo	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	listopad	Impreza ogólnopolska
Grand Prix Polski Seniorek i Seniorów	Śląski Związek Tenisa Stołowego	listopad	Ogólnopolskie zawody w tenisie stołowym dla seniorów
Międzynarodowy Mikołajkowy Turniej Judo Dla Dzieci	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	grudzień	Zawody młodzieżowe
Narciarskie Zimowe Mistrzostwa Polski juniorów do lat 16	SiKReT Gliwice, MZUK	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Mistrzostwa Gliwic w Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Międzynarodowy Turniej dla dzieci „Gwiazdka ze szpadą”	GKS „Piast” Gliwice	grudzień	Zawody szermiercze dla dzieci i młodzieży

* Część imprez w 2020 i 2021 roku nie odbyła się z powodu obostrzeń COVID-19.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 161. **Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018*	2019	2020	2021
Wydatki ogółem [tys. zł]	17 862	19 875	20 151	13 995	15 221
W przeliczeniu na 1 mieszkańca zameldowanego na pobyt stały [zł]	105,61	118,78	121,79	85,65	94,84
Środki finansowe dla gminnych instytucji i placówek na upowszechnianie kultury fizycznej (MZUK) [tys. zł]	443	461	422	125	250
Środki finansowe przekazywane w formie dotacji dla innych podmiotów, prowadzących działalność sportowo-rekreacyjną [tys. zł]	17 419	19 414	19 729	13 870****	14 971
Liczba przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta [szt.]**	198	202	214	116	134

Łączna kwota środków wydatkowanych na przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania kultury fizycznej [tys. zł]**	1 031	1 456	1 321	846	2 017
---	-------	-------	-------	-----	-------

Średnia kwota dotacji w przeliczeniu na 1 przedsięwzięcie [tys. zł]	5,2	7,2	6,2	11,8	20,3
---	-----	-----	-----	------	------

Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych, objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej – bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta	29	35	39	13	11
---	----	----	----	----	----

* Część imprez sportowo-rekreacyjnych objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej pokrywa się z liczbą przedsięwzięć finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta.

** 2016 rok: 76 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 82 – MZUK, 85 – Szkolny Związek Sportowy (SZS); 2017 rok: 49 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 60 – MZUK, 89 – SZS; 2018 rok: 60 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 69 – MZUK, 73 – SZS; 2019 rok: 75 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 75 – MZUK, 64 – SZS; 2020 rok: 61 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 26 – MZUK, 29 – SZS. Wydatki za 2021 rok: 87 tys. zł – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 22 tys. zł – MZUK, 25 tys. zł – SZS.

*** 2016 rok – 450 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 491 tys. zł MZUK; 2017 rok – 588 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 443 tys. zł MZUK; 2018 rok – 995 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 461 tys. zł MZUK; 2019 rok – 899 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 422 tys. zł MZUK; 2020 rok – 721 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 125 tys. zł MZUK; 2021 rok – 1 767 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i MZUK 250 tys. zł.

**** Niższa wartość wynika z mniejszego o 6 mln zł dofinansowania dla GKS Piast SA.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych (MZUK)

8.

8. Bezpieczeństwo i porządek

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów aktywności władz Gliwic. Poziom bezpieczeństwa w mieście jest weryfikowany na podstawie obiektywnych wskaźników.

8.1. Przestępczość

Tabela 162. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021

Wszczęte postępowania	2017	2018	2019	2020	2021
Przestępczość ogółem	6 299	7 052	6 964	6 568	6 569
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	4 725	5 461	5 049	4 765	4 807
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	60	47	54	44	53
- kradzież z włamaniem	463	428	449	439	409
- kradzież	1 036	880	860	915	935
- kradzież samochodu	166	101	73	54	72
- bójka lub pobicie	72	70	60	49	31
- zabójstwa	1	4	1	2	7
- uszczerbek na zdrowiu	228	200	195	194	165
- zgwałcenia	29	23	35	25	16
- uszkodzenie rzeczy	618	505	497	446	424
Przestępczość gospodarcza	731	862	1 153	1 015	1 352
Przestępczość narkotykowa	162	128	176	138	177

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.
Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 163. **Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021 [%]**

Wykrywalność	2017	2018	2019	2020	2021
Przestępczość ogółem	68,8	70,4	70,8	71,6	68,5
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	57,3	66,4	65,5	63,4	64,0
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	79,3	74,1	77,6	83,3	88,9
- kradzież z włamaniem	34,4	65,6	63,8	60,0	47,6
- kradzież	23,6	28,7	34,7	36,7	34,8
- kradzież samochodu	8,2	10,5	13,3	10,0	10,4
- bójka lub pobicie	73,2	80,8	78,1	71,4	82,4
- zabójstwa	100,0	85,7	100,0	100,0	100,0
- uszczerbek na zdrowiu	83,6	88,4	83,2	81,7	96,3
- zgwałcenia	100,0	75,0	100,0	80,0	100,0
- uszkodzenie rzeczy	24,5	25,9	23,2	30,2	29,2
Przestępczość gospodarcza	89,3	75,7	77,6	81,9	68,4
Przestępczość narkotykowa	95,2	95,6	94,2	91,7	95,3

*System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

8.2. System monitoringu wizyjnego

System monitoringu miejskiego w Gliwicach jest jednym z najnowocześniejszych w Polsce. Zainstalowany w ramach Miejskiej Sieci Szerokopasmowej i działający na tej podstawie od 2010 roku, wykorzystuje sieć stacji bazowych połączonych światłowodami i radioliniami. Funkcję operatora infrastruktury pełni Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o. o.

Od 2016 roku system monitoringu miejskiego jest rozbudowywany m.in. w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego. Zamontowane dzięki GBO kamery znajdują się m.in. w dzielnicy Baildona (36 kamer), Sośnicy (14 kamer), Wilczym Gardle (18 kamer), na Trynku (11 kamer), w Czechowicach (4 kamery) i w Śródmieściu (19 kamer).

W ramach miejskiego monitoringu wykorzystywana jest również usługa polegająca na dostarczaniu sygnału wizyjnego z 8 przenośnych punktów. Znajdują się one w wyznaczonym miejscu przez określony czas, a następnie są przenoszone do innej lokalizacji na terenie miasta. Zastosowanie tego typu monitoringu przy niewielkich nakładach finansowych daje możliwość nadzorowania różnych miejsc, stosownie do potrzeb.

Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta, w 2019 roku rozpoczęto proces porządkowania spraw majątkowych związanych z monitoringiem. Związane było to bezpośrednio z efektywnością jego wykorzystania oraz udostępnieniem przez Zarząd Dróg Miejskich obrazu z kamer monitoringu drogowego. Wpłynęło to również na zmianę liczby kamer monitoringu miejskiego.

Od 2019 do końca 2020 roku infrastruktura miejskiego monitoringu znajdowała się częściowo na stanie Centrum Ratownictwa Gliwice oraz Śląskiej Sieci Metropolitalnej Sp. z o.o. Od 2021 roku decyzją Prezydenta Miasta infrastruktura ta znajduje się w całości w posiadaniu Śląskiej Sieci Metropolitalnej Sp. z o.o.

W 2020 roku zarządzeniem Prezydenta Miasta powołany został zespół zadaniowy do spraw miejskiego monitoringu wizyjnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele Straży Miejskiej, Zarządu Dróg Miejskich, Śląskiej Sieci Metropolitalnej Sp. z o.o. oraz Centrum Ratownictwa Gliwice. Prace zespołu koordynuje Centrum Ratownictwa Gliwice. Wypracowane na spotkaniach zespołu rozwiązania i wnioski w sposób kompleksowy i celowy zostają przedstawiane Prezydentowi Miasta do dalszych decyzji związanych z kierunkami rozwoju monitoringu w Gliwicach.

W 2021 roku infrastruktura miejskiego monitoringu wizyjnego została rozbudowana przez Śląską Sieć Metropolitalną Sp. z o.o. o 58 nowych kamer. 16 z nich zainstalowano w ramach realizacji wniosków Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego z 2020 roku (7 kamer w dzielnicy Śródmieście i 9 kamer w dzielnicy Baildona). Poza procedurą GBO nowe urządzenia zamontowano przy ul. Noakowskiego – 1 kamera, przy ul. Anny Jagiellonki – 3 kamery, w rejonie ulic Raciborskiej i Średniej – 4 kamery, na placu Piłsudskiego – 2 kamery, przy ul. Szybówcowej – 8 kamer, w rejonie ulic Zakole i św. Marka – 6 kamer, przy ul. Narutowicza – 14 kamer, w rejonie ulic Leśnej i Jarzębinowej – 4 kamery. Lokalizacje te zostały wypracowane przez zespół zadaniowy ds. monitoringu wizyjnego.

Centrum Ratownictwa Gliwice, działając jako Pełnomocnik Zamawiającego – Gminy Gliwice, włączyło nowe kamery do umowy ze Śląską Siecią Metropolitalną Sp. z o.o. na świadczenie usługi dostarczania sygnału wizyjnego z systemu monitoringu wizyjnego wraz z jego archiwizacją.

Łączna liczba kamer na 31 grudnia 2021 roku wynosiła 326 sztuk. Warto dodać, że ze względu na prace związane z budową Centrum Przesiadkowego, na terenie placu Piastów zdemontowano 6 kamer.

W 2021 roku Centrum Ratownictwa Gliwice skierowało zapytania do wszystkich Rad Dzielnic w kwestii proponowanych miejsc do objęcia monitoringiem. Uwzględniając otrzymane wnioski, zespół zadaniowy ds. monitoringu opracował listę lokalizacji nowych kamer, które zostaną poddane dalszym decyzjom kierownictwa miasta.

Tabela 164. Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w podziale na dzielnice w latach 2017–2021 (bez kamer będących własnością Zarządu Dróg Miejskich z monitoringu drogowego)

Dzielnica	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Baildona	53	52	37	53	63
Bojków	0	0	0	0	0
Brzezinka	7	7	0	3	3
Czechowice	2	2	0	0	0
Kopernika	8	8	6	6	6
Ligota Zabrska	3	3	0	0	0
Łabędy	14	12	3	6	22
Obrońców Pokoju	9	11	11	11	11
Ostropa	5	5	2	2	2
Politechnika	19	18	14	27	30
Sikornik	12	6	4	3	3
Sośnica	33	33	29	32	32
Stare Gliwice	3	3	0	0	0
Szobiszowice	34	31	21	13	9
Śródmieście	119	120	106	62	68
Trynek	22	25	4	14	22
Wilcze Gardło	10	10	7	18	18
Wojska Polskiego	17	14	5	5	5
Wójtowa Wieś	1	1	0	3	6
Zatorze	28	37	36	16	26
Żerniki	1	1	0	0	0
RAZEM	400	399	285	274	326

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

8.3. Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice jest jednostką organizacyjną Miasta Gliwice, nad którą nadzór sprawuje Prezydent Miasta Gliwice. CRG realizuje zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej, ratownictwa, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, obrony cywilnej i ochrony ludności, obronności.

Jednym z zadań centrum jest także monitorowanie obecności dzikich zwierząt w zabudowie miejskiej i podejmowanie działań w przypadku zaobserwowanych problemów.

Tabela 165. **Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi / martwymi) w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Dzik	66/40	41/17	5/27	50/34	68/23
Sarna	34/71	18/54	12/36	1/74	23/66
Lis	2/22	4/26	5/41	1/31	7/22
Zając	1/15	1/12	0/18	0/18	6/22
Jeż	1/80	1/36	1/40	0/44	2/52
Inne (borsuki, ptaki, szopy, jenoty itp.)	11/114	13/151	2/96	1/19	43/263
Razem	115/342	78/296	25/258	53/220	149/448

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 166. **Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice, w latach 2017–2021**

Dzielnice	2017	2018	2019	2020	2021
Baildona	16	4	10	6	1
Bojków	3	1	3	9	0
Brzezinka	0	0	1	0	2
Czechowice	0	0	0	0	1
Kopernika	0	1	5	3	1
Ligota Zabrska	4	2	9	1	2
Łabędy	2	4	5	2	3
Obrońców Pokoju	1	0	0	0	0
Ostropa	1	0	1	1	0

Politechnika	4	0	3	4	1
Sikornik	4	4	11	5	4
Sośnica	5	0	7	2	3
Stare Gliwice	0	1	7	6	3
Szobiszowice	8	4	9	4	0
Śródmieście	15	11	24	15	2
Trynek	1	5	2	3	1
Wilcze Gardło	0	0	3	2	0
Wojska Polskiego	0	0	11	3	1
Wójtowa Wieś	7	1	3	4	4
Zatorze	8	3	13	2	0
Żerniki	2	1	4	2	1
RAZEM	71	40	131	74	30

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 167. **Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice, w latach 2017–2021**

Dzielnica	2017	2018	2019	2020	2021
Baildona	16	4	10	7	2
Bojków	7	2	6	6	9
Brzezinka	16	3	3	1	11
Czechowice	4	3	6	0	10
Kopernika	15	1	11	3	12
Ligota Zabrska	11	3	10	0	12
Łabędy	34	11	21	8	33
Obrońców Pokoju	5	1	3	0	2
Ostropa	3	0	3	3	4
Politechnika	5	3	5	1	21
Sikornik	5	3	7	6	21
Sośnica	14	2	15	2	21

Stare Gliwice	11	3	7	3	9
Szobiszowice	21	5	15	6	13
Śródmieście	21	26	35	6	33
Trynek	17	10	7	7	13
Wilcze Gardło	5	1	8	13	4
Wojska Polskiego	8	6	17	2	31
Wójtowa Wieś	14	3	9	3	18
Zatorze	29	8	29	4	17
Żerniki	18	1	13	4	5
RAZEM	279	99	240	85	301

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach

8.3.1. Program Bezpieczne Gliwice

Program Bezpieczne Gliwice jest uchwalany na podstawie art. 12 pkt 9b ustawy o samorządzie powiatowym. Kluczowym celem programu jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom Gliwic poprzez eliminowanie niebezpieczeństw, zjawisk patologicznych oraz kształtowanie i promowanie właściwych postaw w sytuacjach zagrożenia. Na cel nadrzędny składają się określone poniżej cele operacyjne programu:

- poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście poprzez ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń szczególnie uciążliwych dla mieszkańców,
- podnoszenie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i przeciwdziałania przestępczości,
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz kształtowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży,
- wzrost świadomości na temat bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni,
- poprawa bezpieczeństwa seniorów, osób z niepełnosprawnościami, a także podniesienie poziomu dostępności przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- pomoc osobom w kryzysie – osobom wykluczonym społecznie, uzależnionym, doświadczającym przemocy,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym – alkoholizmowi, narkomanii, przemocy,
- poprawa bezpieczeństwa miejsc i obiektów, szczególnie obiektów użyteczności publicznej,
- kształtowanie w społeczeństwie współodpowiedzialności za stan bezpieczeństwa,
- kreowanie właściwych zachowań.

Realizacja przyjętych w programie celów i zadań przynosi korzyści mieszkańcom Gliwic w postaci wzrostu poczucia bezpieczeństwa, ograniczenia skali przestępczości, zjawisk patologicznych i eliminowania innych zagrożeń. Program integruje i włącza w działania jednostki państwowe, samorządowe oraz powiatowe służby, inspekcje, straże, środowiska lokalne oraz inne podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny w mieście. Umożliwia również

mieszkańcom aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym reagowanie na zjawiska patologiczne i działania wśród lokalnych społeczności oraz propagowanie wśród mieszkańców bezpiecznych zachowań w sytuacjach pojawienia się różnych zagrożeń. Program finansowany jest ze środków budżetowych podmiotów uczestniczących w jego realizacji lub ze środków budżetowych Miasta Gliwice. Ze względu na duży zakres działań wskazanych do realizacji oraz ich długofalowość, program należy traktować jako zadanie stałe. Jednocześnie ma charakter otwarty i dynamiczny, w związku z czym może być aktualizowany i przystosowywany do zaistniałych sytuacji i potrzeb oraz zdiagnozowanych sytuacji i nowych niebezpieczeństw.

W załączniku nr 20 Sprawozdanie za 2021 rok z realizacji *Programu Bezpieczne Gliwice*.

8.3.2. Ochrona przeciwpowodziowa

Na podstawie art. 12 pkt 9d ustawy o samorządzie powiatowym Centrum Ratownictwa Gliwice realizuje działania związane z zarządzaniem kryzysowym i ochroną przeciwpowodziową.

W załączniku nr 21 Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice za 2021 rok.

8.3.3. Zagrożenia miejscowe

Tabela 168. Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Pożary ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	522	554	574	447	387*
- obiekty użyteczności publicznej	15	18	11	9	14
- budynki mieszkalne	134	154	140	156	119
- obiekty produkcyjne	13	9	6	12	14
- obiekty magazynowe	4	1	4	4	5
- środki transportu	51	55	54	54	46
- lasy	1	0	4	7	1
- uprawy i rolnictwo	7	15	5	5	4
- inne obiekty (trawy, śmietnik)	297	302	350	200	175
Miejscowe zagrożenia ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	1 509	1 568	1 854	1 695	1 961**
- obiekty użyteczności publicznej	63	128	161	146	206
- budynki mieszkalne	490	672	634	767	845
- obiekty produkcyjne	8	22	19	22	30
- obiekty magazynowe	11	9	7	7	16
- środki transportu	363	322	353	312	365
- lasy	-	-	-	-	3***

- uprawy i rolnictwo	-	-	-	-	7***
- inne obiekty	574	415	680	441	489
Alarmy fałszywe	417	514	462	336	369
Ogółem interwencji Straży Pożarnej	2 448	2 636	2 890	2 480	2 708

* Spadek liczby pożarów spowodowany jest: rozwojem systemów przeciwpożarowych, posiadaniem podręcznego sprzętu gaśniczego, przeprowadzaniem szkoleń w zakresie ochrony ppoż., przestrzeganiem zasad BHP, reagowaniem świadków w pierwszej fazie rozwoju pożaru, rozwojem przemysłu i zagospodarowaniem terenów wcześniej nieużytkowanych.

** Wzrost liczby miejscowych zagrożeń podyktowany jest: rozwojem aglomeracji, przemysłu, transportu i komunikacji, rozwojem infrastruktury technicznej oraz zmiennością warunków atmosferycznych.

*** Dane statystyczne zbierane od 2021 roku.

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach

8.4. Działalność porządkowa Straży Miejskiej

Straż Miejska to jednostka organizacyjna miasta, która wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego na terenie Gliwic. Straż w szczególności zaangażowana jest w ochronę środowiska, ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych, zabezpieczenie imprez kulturalnych i sportowych na terenie miasta, czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego. Utrzymuje stałą współpracę, wymienia informacje i podejmuje wspólne działania z Radą Miasta i Radami Dzielnic w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego oraz realizuje wiele projektów profilaktycznych. Dodatkowymi działaniami funkcjonariuszy Straży Miejskiej są prelekcje w placówkach oświatowych, kontrola miejsc przebywania osób bezdomnych czy znakowanie rowerów. W 2021 roku, w związku z ogłoszonym stanem epidemii, podtrzymano wprowadzone w 2020 roku zmiany organizacyjne w pracy jednostki, pozwalające na niezwłoczne realizowanie wszelkich bieżących zgłoszeń kierowanych przez mieszkańców miasta i prowadzenie działań związanych z bieżącą sytuacją dotyczącą stanu epidemii. W związku z zaistniałą sytuacją, główne działania Straży Miejskiej związane były z kontrolą przestrzegania wprowadzanych obostrzeń oraz prowadzeniem działań informacyjnych dla mieszkańców o konieczności stosowania się do panujących obostrzeń. Zadaniem priorytetowymi w tym zakresie były kontrole wszystkich przestrzeni publicznych, w tym parków, skwerów, cmentarzy, placówek handlowych i usługowych oraz targowisk. Nowym zadaniem jest kontrola wjazdu pojazdów oraz parkowania w obrębie Strefy Ograniczonej Dostępności oraz regularne wizyty w gospodarstwach domowych, w których ostateczny termin wymiany pieca centralnego ogrzewania przypadał na 1 stycznia 2022 roku.

Tabela 169. **Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym, nałożone przez Straż Miejską w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	2 119	2 345	1 946	1 203	1 843
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	33	24	15	11	13
Przeciwko zdrowiu	4	16	15	67*	139*
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	656	447	324	189**	284
Przeciwko porządkowi publicznemu	122	181	111	35**	56

* Wyraźny wzrost wyniku przede wszystkim z faktu prowadzenia działań związanych z kontrolą przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

** Wyraźny spadek wyniku przede wszystkim z ukierunkowania większości działań na kontrolę przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Tabela 170. **Rodzaj i liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w tym nieprawidłowe parkowanie pojazdów	11 793	11 707	11 693	6 545*	8 617
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	260	115	91	53	63
Przeciwko zdrowiu	32	72	59	528**	2 131
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	1 573	1 189	941	761*	1 201
Przeciwko porządkowi publicznemu	463	441	304	1 000**	302
Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół	235	407	519	135*	358
Pojazdy usunięte z drogi na podstawie art. 50 i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym	79	100	129	54	101
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	95	70	61	40	36
Wyprowadzanie psów bez nadzoru	62	97	78	48	62
Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	3 632	3 350	2 943	1 947*	3 368
Palenie wyrobów tytoniowych w miejscach niedozwolonych	1 297	744***	595	270*	432
Osoby doprowadzane do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania	653	613	572	404	414
Osoby ujęte i przekazane policji (w tym sprawcy przestępstw)	19	18	21	30	25
Ujawnione przestępstwa	8	10	10	19	16

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zabezpieczenie miejsca przestępstwa lub katastrofy	3	3	2	6	3
Konwojowanie dokumentów na potrzeby gminy	66	66	82	50	41

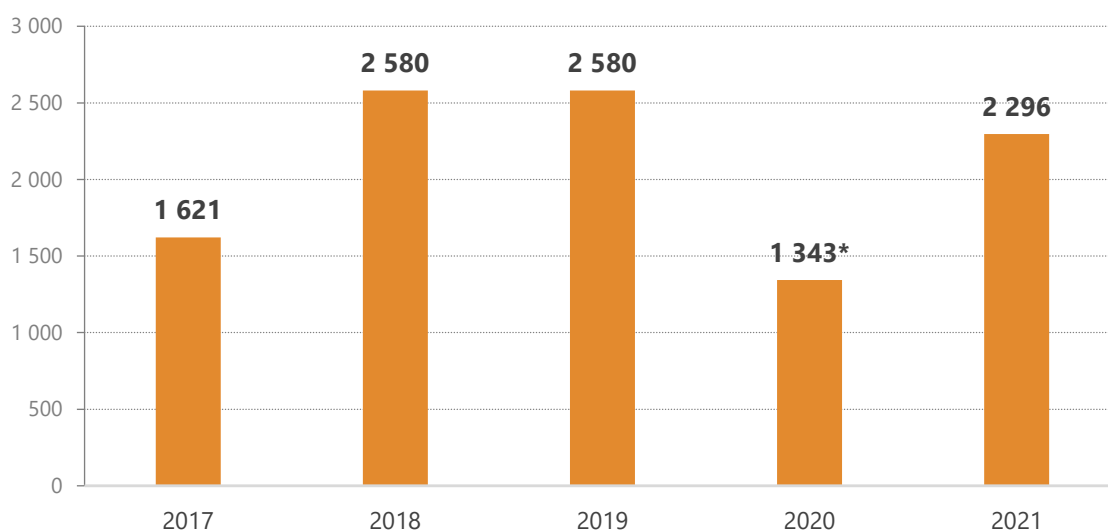
* Wyraźny spadek wynika przede wszystkim z ukierunkowania większości działań na kontrolę przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

** Wyraźny wzrost wynika przede wszystkim z faktu prowadzenia działań związanych z kontrolą przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

*** Wyraźny spadek wynika przede wszystkim ze zwiększonej liczby kamer monitoringu w mieście oraz prewencyjnego działania funkcjonariuszy Straży Miejskiej, którzy podczas wykonywania czynności służbowych noszą kamizelki odblaskowe.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 10. Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2017–2021

* Wyraźny spadek wynika z wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii

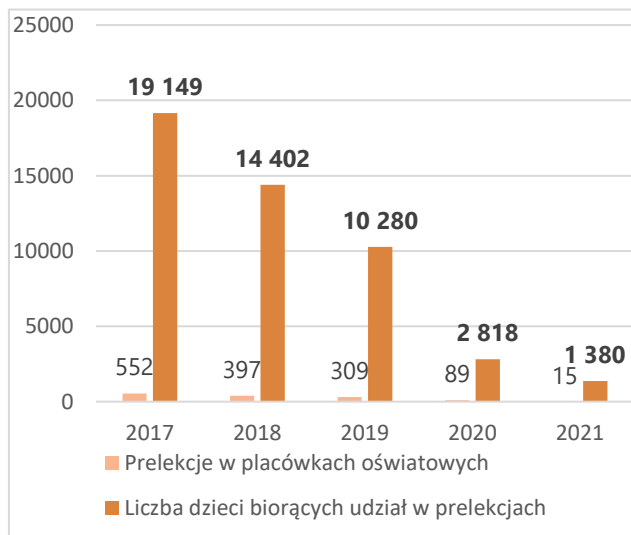
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Tabela 171. Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2017–2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Pouczenia	15 124	13 115	12 526	8 695	12 439
Wnioski o ukaranie	624	528	562	351	441
Mandaty karne	4 429	4 677	3 897	2 234	3 827

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

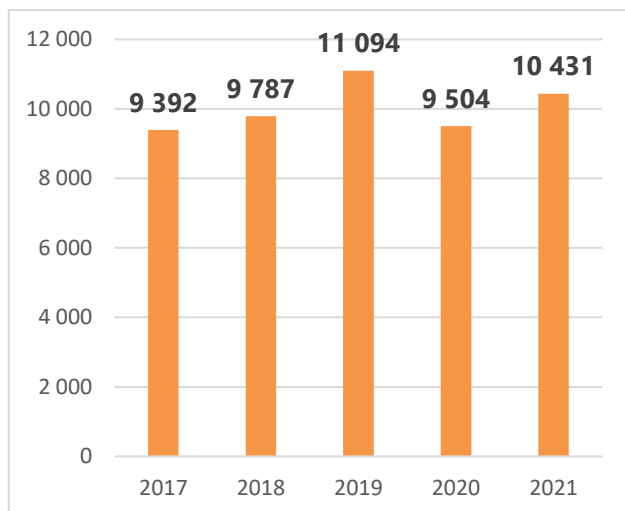
Wykres 11. **Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2017–2021**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wyraźny spadek ilości prelekcji w placówkach oświatowych spowodowany był wprowadzeniem obostrzeń w związku z ogłoszonym stanem pandemii COVID-19.

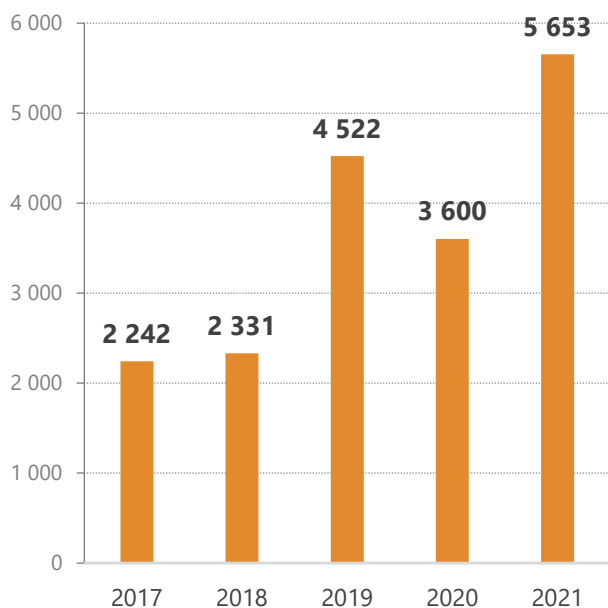
Wykres 12. **Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2017–2021**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2021 roku dyżurny Straży Miejskiej w Gliwicach przyjął łącznie 10 431 zgłoszeń, z czego 4 939 zgłoszeń dotyczyło zdarzeń komunikacyjnych, a 5 492 spraw porządkowych.

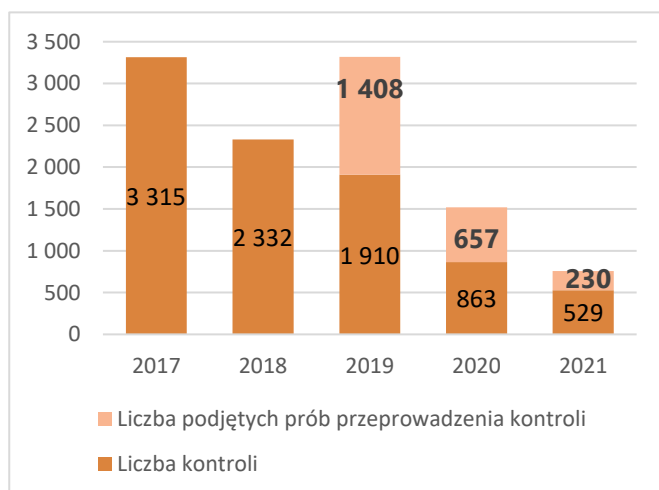
Wykres 13. Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2017–2021

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2021 roku operatorzy monitoringu ujawnili łącznie 5 653 nieprawidłowości, z czego 3 748 dotyczyło spraw porządkowych, a pozostałe 1 905 zgłoszeń ruchu drogowego.

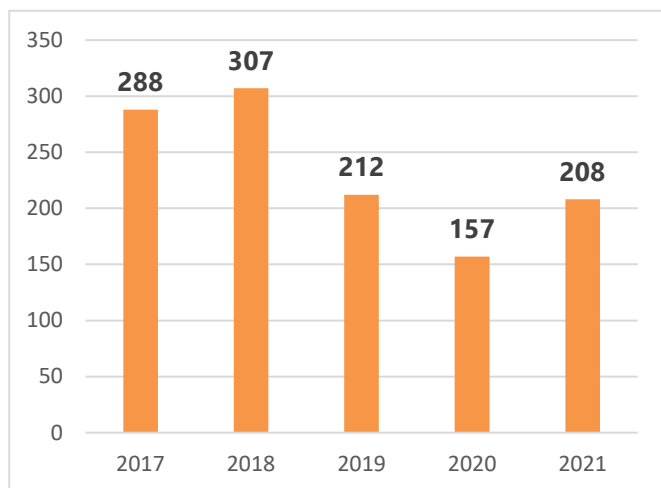
Wykres 14. Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2017–2021

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach,

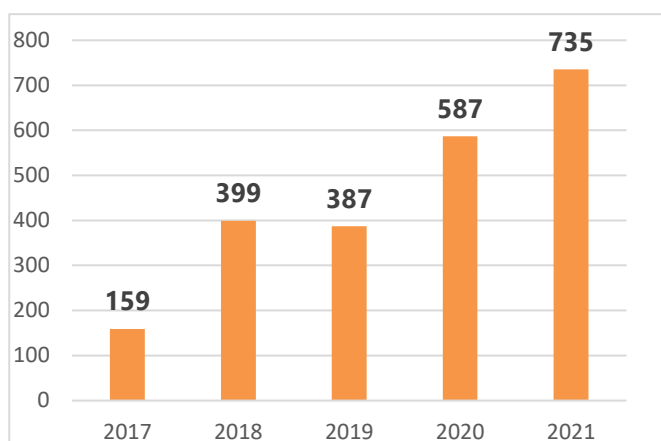
W 2021 roku Strażnicy Miejscy przeprowadzili 529 kontroli spalania odpadów w piecach grzewczych, 690 wizyt w gospodarstwach domowych w związku ze zbliżającą się koniecznością wymiany pieca centralnego ogrzewania oraz podjęli 230 prób przeprowadzenia kontroli spalania odpadów w kotłach.

Wykres 15. **Liczba ujawnionych wykroczeń dotyczących termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2017–2021**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

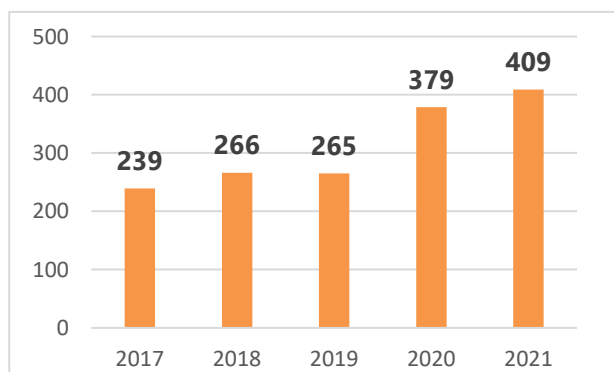
Wykres 16. **Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2017–2021**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

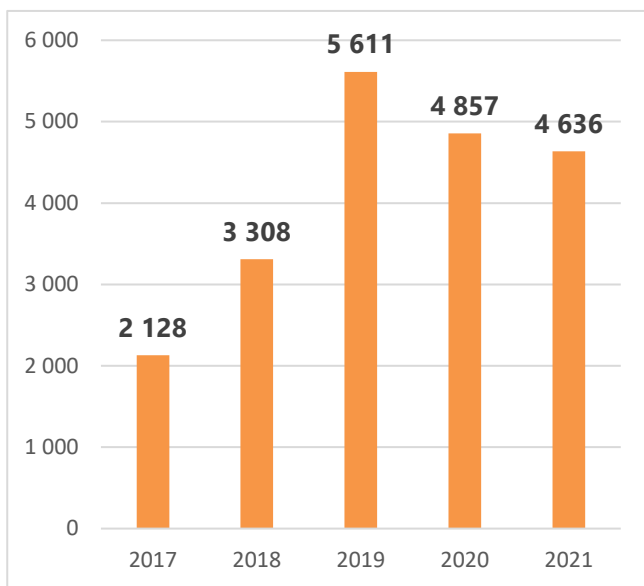
Stałym zadaniem Straży Miejskiej, szczególnie w okresie zimowym, jest również kontrola miejsc przebywania osób bezdomnych, a także niesienie im pomocy w sytuacjach tego wymagających.

Liczba kontroli osób bezdomnych w latach 2017–2021

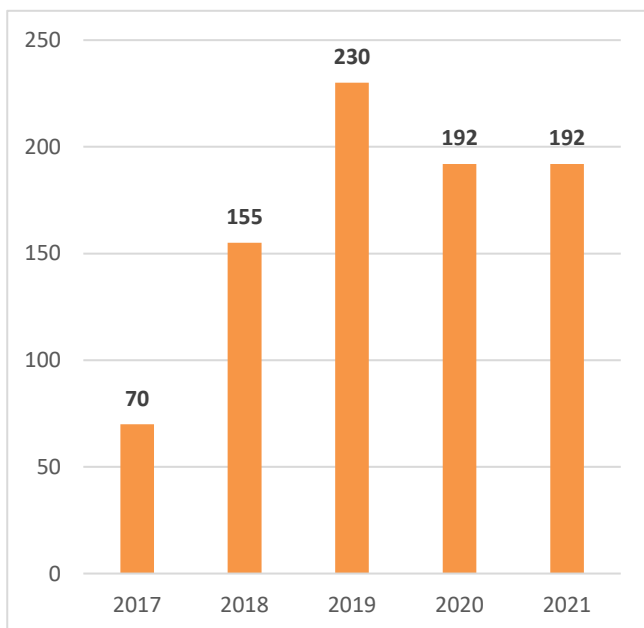
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 17. Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2017–2021

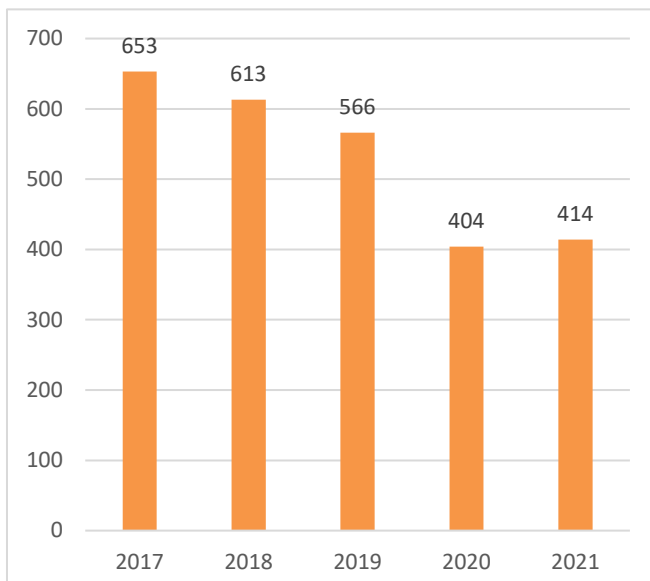
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 18. Liczba kontroli przebiegu imprez w latach 2017–2021

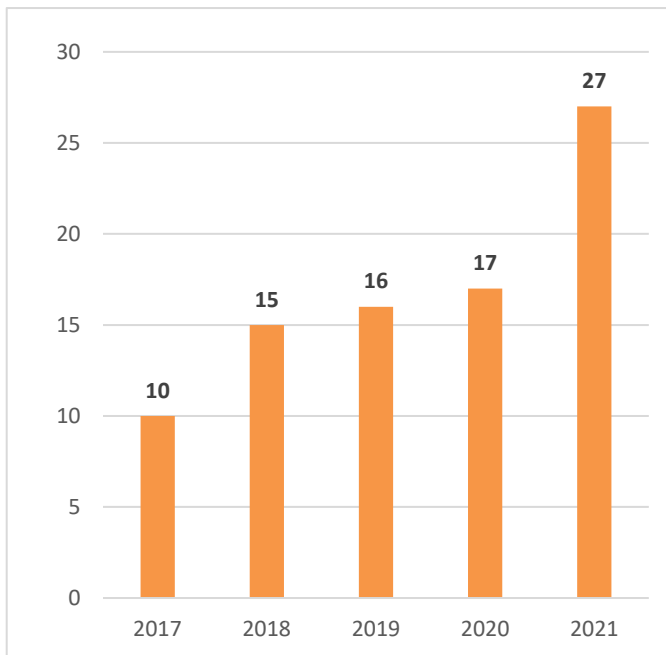
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 19. **Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2017–2021**

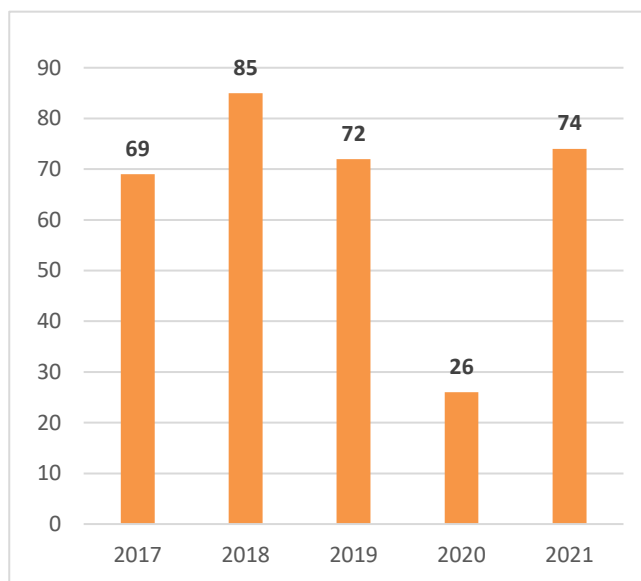
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 20. **Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2017–2021**

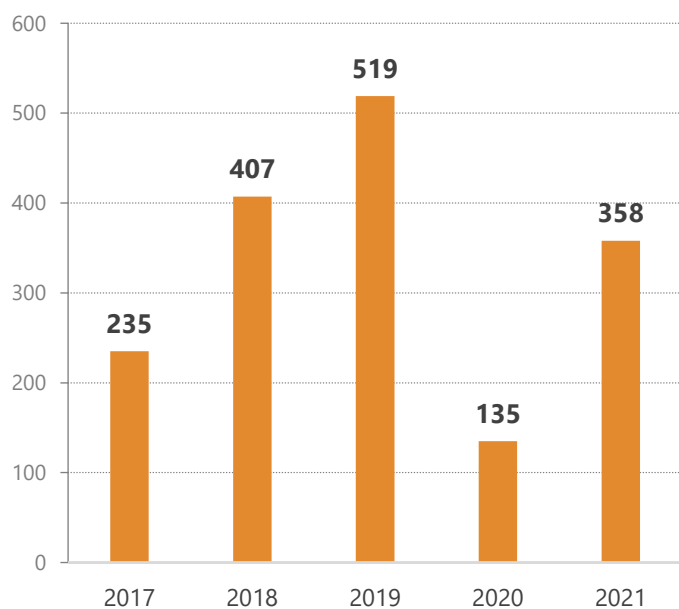
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 21. Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2017–2021

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 22. Liczba założonych blokad w latach 2017–2021

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

9.

9. Podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2021 roku

Podsumowanie działalności zawiera informacje na temat wybranych przedsięwzięć z udziałem prezydenta Gliwic oraz wydarzeń istotnych dla miasta. W 2021 roku Prezydent Miasta wziął udział w wielu spotkaniach z przedstawicielami różnych środowisk, otrzymał 181 zaproszeń, z czego w części wydarzeń uczestniczył osobiście.

STYCZEŃ

- Sytuacja w trakcie wciąż trwającej epidemii wirusa SARS-CoV-2 względnie się ustabilizowała. Szpital Miejski nr 4 funkcjonował bez większych utrudnień. Na szeroką skalę rozpoczęto szczepienia. Urząd Miejski oraz miejskie jednostki organizacyjne działały bez większych zakłóceń.
- 8 stycznia Rada Nadzorcza Gliwickiego Klubu Sportowego „Piast” S.A., przy pełnej akceptacji miasta, powołała na stanowisko Prezesa Zarządu Grzegorza Bednarskiego. Po 42 owocnych miesiącach pracy z gliwickim klubem pożegnał się dotychczasowy prezes Paweł Żelem, który wypowiedział umowę. W trakcie jego kadencji Piast odnotował historyczne sukcesy: w sezonie 2018/2019 zdobył mistrzostwo Polski, a sezon 2019/2020 zakończył na trzeciej pozycji w Ekstraklasie.
- W styczniu minęło 30 lat od restytucji Związku Miast Polskich. Kongres Restytucyjny ZMP odbył się w dniach 18–20 stycznia 1991 roku w Poznaniu z udziałem 60 delegatów. Od 30 lat funkcję dyrektora Biura ZMP pełni Andrzej Porawski. Od 2015 roku prezesem ZMP jest Zygmunt Frankiewicz, senator, były prezydent Gliwic.

LUTY

- 3 lutego Ewa Weber, zastępca prezydenta Gliwic odpowiedzialna m.in. za sprawy społeczne, powitała w imieniu gliwickiego samorządu nowych mieszkańców naszego miasta – repatriantów ze Wschodu. Do tego momentu Gliwice przyjęły 14 takich rodzin (42 osoby). Zgodnie z ustawą o repatriacji, miasto otrzymuje na ten cel dotację z budżetu państwa. Do końca I kwartału 2021 roku w Gliwicach miały zamieszkać jeszcze dwie 4-osobowe rodziny.
- 19 lutego list intencyjny dotyczący współpracy podpisali prezydent Gliwic Adam Neumann, prezes zarządu Polskiego Związku Koszykówki Radosław Piesiewicz i prezes GTK Gliwice Jarosław Zięba. Tym samym powołano „Akademię Koszykówki GTK Gliwice”.

MARZEC

- W związku z trzecią falą pandemii, sytuacja epidemiczna stała się bardzo trudna. Nastąpił lawinowy wzrost zachorowań. W Szpitalu Miejskim na oddziale covidowym zabrakło wolnych miejsc. Od 20 marca na terenie całego kraju powrócono do surowych obostrzeń, podobnych do tych, które obowiązywały jesienią 2020 roku. Zamknięto galerie handlowe, uczniów skierowano do nauki zdalnej, zamknięto instytucje kultury. Służby medyczne poinformowały, że wzrosła dostępność szczepionek. Miejskie jednostki organizacyjne kontynuowały działania bez większych zakłóceń, choć odnotowały wiele przypadków zachorowań.
- Od 1 do 19 marca trwał nabór wniosków do Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego.
- 15 marca w Urzędzie Miejskim odbyło się spotkanie prezydenta Gliwic z przedstawicielami gliwickich służb mundurowych. Podczas spotkania podsumowano miniony rok i omówiono działania planowane na 2021 rok. W Gliwicach odnotowano mniej zdarzeń i jest bezpieczniej – wynika ze sprawozdań Komendy Miejskiej Policji, Miejskiej Komendy Straży Pożarnej, Straży Miejskiej, 4. Wojskowego Oddziału Gospodarczego Garnizonu Gliwice oraz Centrum Ratownictwa Gliwice.
- 15 marca w wieku 81 lat zmarł biskup senior Gerard Kusz. Był pierwszym biskupem pomocniczym Diecezji Gliwickiej, wcześniej pełnił posługę biskupa pomocniczego Diecezji Opolskiej. Pogrzeb biskupa odbył się 20 marca.
- 25 marca w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się spotkanie Adama Neumanna, prezydenta Gliwic, Mariusza Śpiewoka, jego zastępcy oraz prezesa Szpitala Miejskiego, Przemysława Gliklicha z Jarosławem Wieczorkiem, Wojewodą Śląskim. Podczas spotkania przedstawiono wojewodzie informacje na temat planów budowy nowego budynku gliwickiego szpitala. Wśród przekazanych informacji znalazły się planowane terminy przeprowadzenia inwestycji, stopień zaawansowania prac oraz możliwości, jakie się otworzą przed Szpitalem Miejskim w Gliwicach po zakończeniu budowy. Omówiono możliwe źródła finansowania inwestycji, w tym możliwość pozyskania środków z Krajowego Programu Odbudowy oraz środków z budżetu Ministerstwa Zdrowia.
- 29 marca na terenie lodowiska „Tafla” przy ul. Akademickiej 29 rozpoczął działanie populacyjny punkt szczepień przeciwko Covid-19. Punkt został zorganizowany przez Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach i posiadał 20 gabinetów do szczepień oraz stanowisko pierwszej pomocy. Wielkość hali lodowiska pozwoliła na bezpieczne zaszczepienie dużej liczby osób, dzięki czemu proces szczepień przebiegał bardzo sprawnie. Warunki techniczne w punkcie szczepień dawały możliwość przyjęcia nawet 4 tys. osób dziennie.

KWIECIEŃ

- Fitch Ratings potwierdził międzynarodowe długoterminowe ratingi dla Miasta Gliwice, dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „A-” oraz długoterminowy rating krajowy na poziomie „AA+(pol)”. Perspektywa ratingów jest stabilna. Potwierdzenie ratingów odzwierciedla niezmienny pogląd Fitch, że wyniki operacyjne oraz wskaźniki długu Gliwic w średnim okresie pozostaną zbliżone z wynikami podmiotów z grupy porównawczej z ratingiem na poziomie „A-”, pomimo spowolnienia gospodarczego wywołanego pandemią.

- 23 kwietnia prezydent Gliwic Adam Neumann spotkał się ze związanymi z naszym miastem członkami sztabu trenerskiego i medycznego reprezentacji Polski w futsalu. Złożył na ich ręce serdeczne gratulacje z okazji awansu drużyny na Mistrzostwa Europy, które zaplanowane zostały na przełom stycznia i lutego 2022 r. w Holandii. W spotkaniu wzięła udział również Ewa Weber, zastępca prezydenta Gliwic.

MAJ

- Od 10 do 14 maja odbywały się w Gliwicach IGRY 2021. Juwenalia Politechniki Śląskiej ponownie zorganizowano bez fizycznego udziału publiczności. Wydarzenie udostępniano w mediach społecznościowych uczelni – w serwisach Facebook, YouTube oraz Instagram.
- Jednym z prelegentów trwającego od 12 do 13 maja Kongresu Perły Samorządu 2021 w Gdyni był prezydent Gliwic Adam Neumann. Prezydent wziął udział w panelu „Demografia, migracje i zmiany populacyjne w rzeczywistości popandemicznej”.
- 1 646 uczniów z 27 gliwickich szkół przystąpiło do tegorocznej matury (4–6 maja – poziom podstawowy, do 20 maja egzaminy rozszerzone). Do egzaminu ósmoklasisty (25–27 maja) przystąpiło w Gliwicach 1 590 uczniów w 37 szkołach podstawowych.
- Spółka ZBM II TBS, działając w imieniu Zamawiającego i jednocześnie Beneficjenta Wsparcia, jakim jest Miasto Gliwice, wystąpiła o przyznanie bezzwrotnego dofinansowania z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego do I etapu inwestycji przy ul. Dworskiej w Gliwicach (inwestycja jest 3-etapowa). W ramach I etapu powstaną dwa budynki mieszkalne o łącznej liczbie 62 mieszkań wykończonych „pod klucz”. Planowany termin oddania tego etapu przypada na II kwartał 2023 roku. 20 maja 2021 roku zostały podpisane przez Prezydenta Miasta Gliwice umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie przyznanego bezzwrotnego dofinansowania na realizację niniejszego etapu inwestycji.
- Od 29 maja na miejskie ulice powrócił Gliwicki Rower Miejski. Do dyspozycji gliwiczian oddano 30 stacji zlokalizowanych w różnych częściach miasta i aż 300 rowerów: 295 standardowych rowerów miejskich wyposażonych w koszyki, 2 tandemy i 3 rowery rodzinne cargo.

CZERWIEC

- Sytuacja epidemiczna się ustabilizowała. Liczba nowych wykrytych zakażeń zmalała w Gliwicach do pojedynczych przypadków.
- 1 czerwca na terenie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach odbyły się miejskie obchody Dnia Strażaka. Strażakom wręczono odznaczenia i wyróżnienia oraz awanse na wyższe stopnie służbowe. W uroczystości wziął udział prezydent Gliwic Adam Neumann, który złożył życzenia strażakom i wręczył list gratulacyjny.
- Gliwiczanka Tekla Juniewicz 10 czerwca świętowała 115. urodziny. Jest aktualnie najstarszą Polką, drugą najstarszą osobą w Europie i piątą na świecie.
- Na zaproszenie prezydenta Gliwic Adama Neumanna, 18 czerwca w Arenie Gliwice odbyło się posiedzenie Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów. Samorządowcy rozmawiali m.in. o Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków oraz zapowiadany przez rząd przekazaniu realizacji programu „Rodzina 500+” Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2020 r.

- 23 czerwca w Teatrze Miejskim ponad 150 młodych gliwickich artystów – plastyków, muzyków, literatów i tancerzy – zostało wyróżnionych podczas XV Gliwickiej Gali Młodych Talentów „Zwiastuny 2021”. Statuetki Zwiastuna wręczył laureatom prezydent Gliwic Adam Neumann.
- 24 czerwca przez miasto przeszła silna burza, która doprowadziła do licznych podtopień. W sumie Państwowa Straż Pożarna interweniowała w ponad 160 przypadkach, a Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego podjęło 25 interwencji. W działania związane z występującymi utrudnieniami zaangażowane były podmioty ratownicze oraz komunalne.

LIPIEC

- 1 lipca – w Dniu Spółdzielczości – prezydent Gliwic Adam Neumann, zastępca prezydenta Mariusz Śpiewok oraz dyrektor Centrum 3.0 Marta Kryś spotkali się w Ratuszu z prezesami i reprezentantami 20 obchodzących swoje święto gliwickich spółdzielni mieszkaniowych. W ręce zaproszonych gości trafiły listy gratulacyjne z wyrazami uznania władz miasta. Spotkanie posłużyło również przedstawieniu spółdzielcom możliwości zaangażowania się w Gliwicką Inicjatywę Lokalną.
- W związku z wygaśnięciem kadencji Zarządu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., 1 lipca funkcję prezesa jednoosobowego Zarządu Spółki objął Adam Ciekański – absolwent Politechniki Śląskiej w Gliwicach z wieloletnim doświadczeniem w zarządzaniu spółkami komunalnymi, w tym w branży wodociągowej. Przez ostatnie 10 lat był prezesem Pilchowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o. o.
- W Gliwicach powstał Rodzinny Dom Dziecka. W mieszkaniu przekazanym i wyremontowanym przez miasto pieczę zastępczą nad ośmiorgiem dzieci będą sprawować Edyta i Andrzej Korzec, którzy są rodzicami zastępczymi już od sześciu lat. 21 czerwca Rodzinny Dom Dziecka odwiedził prezydent Gliwic Adam Neumann.
- Prezydent Miasta Gliwice przyznał nagrody i wyróżnienia za osiągnięcia sportowe w 2020 roku. Nagrody zostały przyznane 72 osobom – 58 zawodnikom i 14 trenerom oraz działaczom sportowym. Tegoroczni nagrodzeni w minionym roku ponad 70 razy stawali na podium Mistrzostw Polski – i to niemal we wszystkich kategoriach wiekowych. Nagrodami i wyróżnieniami uhonorowano reprezentantów 16 różnych dyscyplin sportowych.

SIERPIEŃ

- 9 sierpnia zamknięto dla ruchu samochodowego kolejne ulice Starówki. Na sporej jej części funkcjonuje stała Strefa Ograniczonej Dostępności dla aut. Mogą tu wjechać wyłącznie posiadacze specjalnych identyfikatorów, ale dla większości kierowców obszar pozostanie zamknięty.
- 16 sierpnia rozpoczęła się realizacja projektu „Złota rączka dla seniora”. Jego celem jest poprawa jakości życia poprzez zapewnienie dojrzałym gliwiczanom dostępu do bezpłatnych usług w zakresie drobnych napraw domowych. Mogą z nich skorzystać seniorzy mieszkający w Gliwicach, którzy ukończyli 65. rok życia, a w szczególności osoby samotne, niepełnosprawne, którym trudno jest poradzić sobie z domowymi naprawami, a nie zawsze mogą liczyć na wsparcie kogoś bliskiego.
- 28 sierpnia otwarto Gliwickie Centrum Edukacji Lotniczej. Powstało ono na terenie dawnych warsztatów lotniczych na zmodernizowanym gliwickim lotnisku.

- W dniach 31 sierpnia – 1 września w wyniku intensywnych opadów deszczu poziom wody w Kłodnicy na wodowskazie w rejonie ul. Berbeckiego przekroczył stan ostrzegawczy (160 cm), osiągając maksymalną wartość 213 cm. Do stanu alarmowego zabrakło 7 cm. Centrum Ratownictwa Gliwice prowadziło stały monitoring zagrożenia powodziowego w mieście. PSP i PCZK przyjęły kilkanaście interwencji dotyczących skutków zjawiska (oprócz osuniętej hałdy przy ul. Pszczyńskiej były to głównie zalane piwnice i połamane drzewa).

WRZESIEŃ

- Rozpoczął się kolejny rok szkolny. Oficjalna miejska inauguracja odbyła się w I Liceum Ogólnokształcącym Dwujęzycznym im. E. Dembowskiego, przy ul. Zimnej Wody. Otwarto również nowoczesną halę sportową przy I LO.
- 2 września w gliwickim Teatrze Miejskim Straż Miejska obchodziła swoje 30-lecie.
- Prezydent Gliwic Adam Neumann 2 i 3 września uczestniczył w jubileuszowej sesji Zgromadzenia Ogólnego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w Bielsku-Białej. Śląski Związek od lat zajmuje stanowiska w ważnych kwestiach politycznych i gospodarczych, przekazując stronie rządowej merytoryczne propozycje i krytyczne uwagi. Od początku istnienia Związku, od 30 lat, Gliwice są jego ważnym i aktywnym członkiem. Propozycje stanowisk przygotowywane w Gliwicach były wielokrotnie przyjmowane jako stanowiska Związku.
- 4 września odbyła się gala rozdania nagród XII edycji Konkursu „Marka-Śląskie” organizowanego przez Regionalną Izbę Przemysłowo-Handlową w Gliwicach. „Marka-Śląskie” docenia się ludzi, firmy i instytucje tworzące pozytywny wizerunek regionu w kraju i za granicą, przyczyniające się do rozwoju i budowania tożsamości regionalnej Śląska. W gronie nagrodzonych znaleźli się: Przemysław Gliklich, prezes zarządu Szpitala Miejskiego nr 4 w Gliwicach (kategoria Zdrowie), Marina Gliwice (kat. Turystyka i Rekreacja) oraz Towarzystwo Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Cukrzycą (kat. Organizacje Pozarządowe). Wyróżnienia trafiły do spółek EMT-Systems (kat. Gospodarka) oraz Infotower Business Solutions (kat. Produkt – za Infokomunikator, czyli innowacyjny system przyzywowy dla branży medycznej), a także – w kategorii Organizacje Pozarządowe – do GTW i Śląskiego Stowarzyszenia Chorych na SM „Sezam”. Warto dodać, że „Super Marką-Śląskie” uhonorowano politechniczne Centrum Kształcenia Kadr Lotnictwa Cywilnego Europy Środkowo-Wschodniej, którego Akademicki Ośrodek Szkolenia Lotniczego działa na lotnisku w Gliwicach.
- 11 i 12 września w Arenie Gliwice odbywały się Targi Budownictwa EXPOBUD.
- 12 września zorganizowano 11. edycję Gliwickich Rajdów Przygodowych 360 Stopni.
- Do 15 września trwało głosowanie na projekty zaproponowane do realizacji w 2022 roku w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego. Mieszkańcy mogli wybierać spośród 175 zadań, w tym 165 dzielnicowych oraz 10 ogólnomiejskich.
- 22 września Prezydent Miasta spotkał się z europarlamentarzystą – premierem Jerym Buzkiem oraz wicepremierem Januszem Steinhoffem. Tematem rozmów była nowa perspektywa unijnego budżetu oraz szanse na pozyskanie dużych środków na kolejne, ważne, miejskie projekty.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2020 r.

- Zakończył się Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, prowadzony od 1 kwietnia do 30 września. Włączając się w akcję spisową, Miasto Gliwice zorganizowało 13 „sobót spisowych” oraz jedną „noc spisową”, podczas których formularze NSPLiM wypełniło 3 064 osób (w noc spisową 624 osoby). Od 12 września Główny Urząd Statystyczny uniemożliwił korzystanie z systemu prezentującego dane w zakresie liczby spisanych mieszkańców. GUS udostępnia jedynie dane dotyczące mieszkań. W Gliwicach spisowi podlegało 79 924 mieszkań. Nie podjęto go natomiast w 5 523 mieszkaniach.

PAŹDZIERNIK

- 1 października Politechnika Śląska po raz 77. zainaugurowała nowy rok akademicki.
- 1 października odbyła się gala z okazji 70-lecia Podokręgu Zabrze Śląskiego Związku Piłki Nożnej. Uroczystość zorganizowano w kinie Amok.
- 14 października w Teatrze Miejskim w Gliwicach odbyła się uroczysta gala z okazji Dnia Edukacji Narodowej. Podczas gali wręczono nagrody i medale w dziedzinie oświaty.
- 25 października Miejska Biblioteka Publiczna obchodziła jubileusz 75-lecia działalności.
- 29 października Krzysztof Szaliński został nowym prezesem zarządu Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej – Gliwice Sp. z o. o. Krzysztof Szaliński jest absolwentem Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Pracuje w Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej od 2000 roku. Jest autorem i współautorem udoskonaleń produkcji i dystrybucji ciepła, a także popularyzatorem systemów automatyki związanych ze zwiększaniem efektywności energetycznej przedsiębiorstwa

LISTOPAD

- 5 listopada Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gliwicach świętowała jubileusz 60-lecia pracy.
- 11 listopada na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego odbyły się uroczystości związane z Narodowym Świętem Niepodległości.
- Zakończyła się modernizacja ośrodka przy ul. Jana Śliwki 12. Śląskie Stowarzyszenie Chorych na SM Sezam od 15 lat wspiera chorujących i ich rodziny. Udostępniono pomieszczenia rehabilitacyjno-pobytowe dla 20 osób i 4 mieszkania wspomagane.
- Zakończył się remont i adaptacja budynków przy ul. Głównej, przeznaczonych na prowadzenie Katolickiego Ośrodka Rehabilitacyjno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei” oraz Poradnię Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży uzależnionej od alkoholu i narkotyków. Dofinansowanie miasta wyniosło 1,32 mln zł.
- 30 listopada zakończono produkcję modelu Astra w gliwickiej fabryce Opla. 3 kwietnia 2022 r. Grupa Stellantis planuje uruchomienie nowego zakładu produkującego samochody dostawcze. Szacowana wartość nowej inwestycji to 280-300 mln euro.

GRUDZIEŃ

- Powstała nowa instytucja kultury – Centrum Kultury Victoria. Działa od 1 grudnia. Zajmie się m.in. organizacją koncertów, festiwali i wystaw, szeroką edukacją kulturalną i artystyczną, współpracą z twórcami. Będzie kompleksowo koordynować różnorodne działania, które w tej chwili są rozproszone i realizowane przez wiele placówek. Dodatkowo ma się zająć jak najlepszym wykorzystaniem miejskich obiektów służących kulturze, w tym długo oczekiwanym odrestaurowaniem ruin dawnego Teatru Victoria przy alei Przyjaźni.

- 2 grudnia Prezydent Miasta spotkał się z zarządcami nieruchomości. Dyskutowano o Gliwickiej Inicjatywie Lokalnej, gospodarce odpadami komunalnymi i możliwych polach współpracy miasta z podmiotami prywatnymi.
- 3 grudnia Prezydent Miasta wziął udział w uroczystości Barbórkowej Wydziału Górnictwa, Inżynierii Bezpieczeństwa i Automatyki Przemysłowej Politechniki Śląskiej.
- 4 grudnia Prezydent Miasta wziął udział w Barbórce KWK Sośnica.
- 13 grudnia prezydent Gliwic i dyrektor Muzeum w Gliwicach złożyli kwiaty i zapalili znicze pod tablicą Władysława Suleckiego w Nowych Gliwicach.
- 14 grudnia prezydent Gliwic spotkał się z przedstawicielami Polskiego Związku Działkowców. Rozmawiano o funkcjonowaniu ogrodów działkowych i współpracy z miastem.
- W trosce o stan wód rzeki Kłodnicy, 22 grudnia prezydent Gliwic skierował pisma do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska i Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Pisma zawierają pytania o działania podejmowane przez te instytucje w celu ograniczania zanieczyszczeń Kłodnicy, które mają miejsce na całym przebiegu rzeki, w szczególności powyżej Gliwic.
- Od 5 do 26 grudnia na gliwickim Rynku trwał Jarmark Bożonarodzeniowy.
- 15 ekologicznych autobusów z napędem hybrydowym firmy MAN Truck & Bus Polska Sp. z o. o. zasililo w grudniu tabor Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej w Gliwicach. Nowe autobusy kosztowały 23 mln zł i zostały sfinansowane ze środków własnych PKM.
- Prezydent Gliwic 31 grudnia skierował interwencyjne pismo do Wojewody Śląskiego w sprawie przyznania niewystarczających środków do prawidłowej realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, które w 2022 roku mają być realizowane przez Miasto Gliwice. Dotacja celowa przyznana miastu wyniosła 3,4 mln zł. Brakująca kwota to ponad 17,2 mln zł.
- 31 grudnia, w Sylwestera, odbył się pokaz sztucznych ogni i laserów na placu Krakowskim.

DZIAŁALNOŚĆ PREZYDENTA MIASTA W CZASIE TRWANIA COVID-19

Działalność Prezydenta Miasta w 2021 roku wiązała się również w dużej mierze z walką z pandemią COVID-19. Miała ona wpływ na wszystkie sfery funkcjonowania miasta. Poniżej przedstawiamy przegląd działań podjętych przez miasto w tej kwestii.

Pozyskanie środków zewnętrznych na inne działania związane z COVID-19

Dzięki udziałowi miasta w projektach „Śląskie Pomaga” domy pomocy społecznej „Nasz Dom” oraz „Opoka” uzyskały w okresie epidemii wsparcie w wysokości 441 120 zł ze środków EFS. Dodatkowo DPS „Nasz Dom” otrzymał kwotę 30 131,94 zł w ramach projektu „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19”, a w projekcie „Profilaktyka dla Pracownika – poprawa warunków pracy w Domu Pomocy Społecznej Nasz Dom” otrzymał kwotę 358 230,00 zł.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej

Wolontariat – Kontynuowano system wsparcia dla osób objętych izolacją i kwarantanną. Wolontariusze pomagali w codziennych sprawach: robili zakupy spożywcze, wykupywali recepty, wynosili śmieci, wyprowadzali psy, odbierali paczki żywnościowe z Caritasu czy PCK, dostarczali druki, realizowali też miesięczne opłaty. Pracownicy socjalni OPS byli w stałym kontakcie z osobami starszymi i niesamodzielnymi, którym – przy zachowaniu rygorów sanitarno-epidemicznych – systematycznie służyło wsparciem. Pomocy udzielono 167 razy.

Wsparcie seniorów – W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program „Wspieraj Seniora – Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów”. Celem programu było zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się zostać w domu, a nie mają bliskich, którzy mogliby im pomóc. Pomoc udzielana jest w formie zrobienia zakupów pierwszej potrzeby, wykupienia leków w aptece czy wyniesienia śmieci. Z programu skorzystały 24 osoby, którym udzielono wsparcia łącznie 151 razy.

Wsparcie psychologiczne – W ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gliwicach udzielono wsparcia psychologicznego i poradnictwa specjalistycznego w formie kontaktów telefonicznych. W 2021 roku objęto wsparciem 8 rodzin chorych lub objętych kwarantanną. Odebrano 48 połączeń od osób szukających wsparcia lub informacji.

Wsparcie osób bezdomnych – W związku z pandemią osoby doświadczające bezdomności, zgłaszające chęć skorzystania z oferty schroniska dla osób bezdomnych, w pierwszej kolejności kierowane były do Izolatorium mieszczącego się przy schronisku. Rozwiązanie to pozwalało na ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się koronawirusa wśród mieszkańców schroniska i zwiększało ich bezpieczeństwo zdrowotne. W 2021 roku z oferty Izolatorium skorzystały 104 osoby.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach wspierał również osoby bezdomne przebywające w przestrzeni miejskiej Gliwic. Dotychczasowa formuła wsparcia, związana z monitorowaniem miejsc pobytu osób bezdomnych, z ciepłym napojem, kanapkami oraz rozmową motywacyjną ukierunkowaną na skorzystanie przez osoby z oferty placówek, została rozszerzona o monitoring stanu zdrowia oraz zabezpieczanie tych osób w środki ochrony osobistej: maseczki i żele do dezynfekcji rąk. Osobom bezdomnym funkcjonującym w przestrzeni miejskiej dostarczano także niezbędną żywność, odzież, obuwie, koce itp. Wsparciem w tym zakresie objęto w 2021 roku 93 osoby.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – W 2021 roku, w którym pandemia stanowiła dodatkowy czynnik sprzyjający konfliktom w rodzinie, w ramach pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji związanej z podejrzeniem domowej przemocy udzielono wsparcia 351 rodzinom, z czego 215 stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo, w związku z izolacją wywołaną stanem zagrożenia epidemiologicznego, w 361 rodzinach, w których została zakończona procedura „Niebieskiej Karty”, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej podjęli monitoring mający na celu nawiązanie ponownego kontaktu i ustalenie obecnej sytuacji rodzinnej.

Pozostałe działania Ośrodka Pomocy Społecznej związane z przeciwdziałaniem COVID-19

Wsparcie informacyjne dla mieszkańców – Na stronie internetowej Ośrodka prowadzono zakładkę „Koronawirus – informacje” zawierającą najważniejsze informacje dotyczące przeciwdziałania COVID-19 oraz poradniki. Ponadto na profilu Ośrodka na Facebooku udostępniano informacje związane z pandemią koronawirusa.

Utworzenie izolatorium przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej – W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa dostosowano pomieszczenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej, wydzielając przestrzeń dla izolatorium (zapewniając osobom w nim przebywającym dostęp do kuchni oraz łazienki). Takie rozwiązanie pozwalało cyklicznie wyjść naprzeciw osobom w kryzysie, które potrzebowały pomocy w formie schronienia. Z izolatorium skorzystało 12 rodzin. Po odbyciu 10-dniowej kwarantanny osoby były przyjmowane do Hostelulub Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży.

Dowóz na szczepienia – W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 327 razy transport na szczepienie przeciw COVID-19 osób z niepełnosprawnościami oraz osób powyżej 70. roku życia mających trudność w dotarciu do punktu szczepień. Wykonano telefony do wszystkich osób, którym zapewniono dowóz na szczepienie pierwszą i drugą dawką, i skoordynowano szczepienie trzecią dawką (przez mobilny punkt) dla 60 osób.

Działalność Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny

Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny zrealizowało projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach finansowania z budżetu państwa i Funduszy Europejskich Wiedza Edukacja Rozwój. Głównym celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków epidemii w obszarze pieczy zastępczej poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie bezpiecznej realizacji ich zadań.

W 2021 roku dzieci przebywające w rodzinach zastępczych, a także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w dalszym ciągu miały możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego zakupionego w 2020 roku w ramach projektu. Ponadto rodziny zastępcze na bieżąco mogły zgłaszać zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy w przypadku zwiększenia liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach zakupiło i przekazało wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych środki ochrony osobistej, takie jak maseczki (7 532 sztuki), rękawiczki (8 840 sztuk) i środki dezynfekcyjne (103 litry) za łączną kwotę 6 793,49 zł.

Mimo trwającej sytuacji pandemicznej, pracownicy CPZiWR na bieżąco monitorowali sytuację rodzin zastępczych i reagowali na ich potrzeby. Dzieci przebywające w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz rodziny zastępcze miały możliwość korzystania ze wsparcia psychologicznego, zarówno w trakcie konsultacji z psychologami zatrudnionymi w CPZiWR, jak i z psychoterapeutą w ramach kontynuacji projektu.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy

Pracodawcy mogli uzyskać bezpośrednio wsparcie finansowe w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej. W 2021 roku PUP pozyskał na ten cel 30 480 tys. zł, przyjął 5 078 wniosków składanych przez przedsiębiorców i organizacje pozarządowe. Do 31 grudnia PUP wypłacił ponad 27,5 mln zł, w tym 520 404 zł na pożyczki, 1 608 320 zł na dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, 5 089 527 zł na dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników przedsiębiorstw i 23 256 zł dla organizacji pozarządowych, a także na dotacje na pokrycie bieżących kosztów działalności gospodarczej (20 330 780 zł).

Działania Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice stale monitorowało sytuację epidemiczną w mieście i realizowało następujące działania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19:

Przyjmowanie zgłoszeń oraz udzielanie informacji mieszkańcom – Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice odpowiedzialne było za zapewnienie całodobowego przepływu informacji na potrzeby realizacji działań bieżących.

Prowadzenie miejskiego magazynu COVID-19 oraz dystrybucja środków ochrony osobistej na potrzeby miejskich jednostek organizacyjnych. – CRG prowadziło magazyn, którego głównym celem było zapewnienie dostępności środków ochrony indywidualnej dla podmiotów (w tym miejskich jednostek organizacyjnych) zaangażowanych w walkę z pandemią. W ramach zadania zbierano zapotrzebowanie na określone produkty, a następnie realizowano zamówienia publiczne. Dodatkowo CRG było zaangażowane w dystrybucję środków ochrony osobistej dla szkół. Na wyposażeniu magazynu znalazły się m.in. maseczki chirurgiczne, FFP2 i FFP3, kombinezony, rękawiczki, fartuchy, zestawy indywidualnej ochrony biologicznej, płyny do dezynfekcji.

Tabela 172. **Wydatki poniesione w 2021 roku na zakupy związane z przeciwdziałaniem COVID-19**

Lp.	Rodzaj wydatków	Razem w zł
Sprzęt ochrony osobistej, w tym:		
1	maseczki chirurgiczne	54 958,67
	rękawiczki	
	fartuchy	

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Ratownictwa Gliwice

Dystrybucja środków ochrony osobistej przekazanych przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach – Zorganizowano transport i dystrybucję środków ochrony osobistej do miejskich jednostek organizacyjnych, placówek zdrowia oraz placówek oświatowych na terenie Gliwic w następującej liczbie:

- Płyny do dezynfekcji (5 l): 648 szt.
- Płyny do dezynfekcji (1 l): 900 szt.
- Płyny do dezynfekcji (100 ml): 86 szt.
- Płyny do dezynfekcji (30 ml): 100 szt.
- Maseczki chirurgiczne: 91 200 szt.
- Gogle ochronne: 2 000 szt.
- Rękawiczki nitrylowe: 10 000 szt.
- Przyłbice ochronne: 350 szt.

Dystrybucja maseczek i materiałów informacyjnych dla mieszkańców Gliwic otrzymanych ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – Punktem szczepień, centrom handlowym oraz miejskim jednostkom organizacyjnym przekazano 712 755 maseczek.

Dystrybucja środków ochrony osobistej przekazanych przez Rządową Agencję Rezerw Strategicznych – Zorganizowano transport i dystrybucję środków ochrony osobistej do placówek opieki zdrowotnej na terenie Miasta Gliwice w liczbie:

- Płyny do dezynfekcji (5 l): 648 szt.
- Półmaski FFP2: 27 900 szt.
- Rękawiczki jednorazowe: 232 300 szt.
- Fartuchy: 16 300 szt.
- Gogle: 2 320 szt.

Przekazanie środków ochrony indywidualnej dla Szpitala Miejskiego nr 4 w liczbie:

- Kombinezony ochronne: 199 szt.
- Ochraniacze: 800 szt.
- Zestawy ochrony biologicznej: 200 szt.
- Rękawice ochrony biologicznej: 140 szt.
- Rękawiczki jednorazowe: 60 opak.

Przekazanie środków ochrony indywidualnej do szpitali na terenie Gliwic – Na rzecz Szpitala Miejskiego nr 4 Sp. z o.o., Szpitala Wielospecjalistycznego Sp. z o.o., szpitala Vito-MED-u Sp. z o.o., Narodowego Instytutu Onkologii im. M. Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego Oddziału w Gliwicach przekazano 1 500 szt. gogli.

Obsługa punktu zgłoszeniowego w celu organizacji transportu do punktów szczepień dla seniorów 70+ oraz osób z niepełnosprawnościami – Pracownicy obsługujący infolinię zbierali informacje od mieszkańców, będące podstawą do zakwalifikowania ich do transportu. Punkt zgłoszeniowy pełnił również rolę infolinii dotyczącej zasad związanych z organizacją szczepień w mieście. Dziennie przyjmowanych było od kilkunastu do kilkudziesięciu połączeń. Od rozpoczęcia funkcjonowania infolinii, tj. 19 stycznia 2021 roku do 1 października 2021 roku (okres realizacji zadania przez CRG), zakwalifikowano do transportu prawie 400 osób. Mogli z niego skorzystać mieszkańcy Gliwic, którzy posiadali aktualne orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym, o kodzie R lub N albo, odpowiednio, I grupę z wymienionymi schorzeniami, a także osoby powyżej 70. roku życia mające obiektywne i niemożliwe do przezwyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do punktu. Punkt zgłoszeń działał od poniedziałku do piątku w godz. 8.00–16.00.

Realizacja zadań związanych z usługą stwierdzania zgonu – W związku z obowiązującym stanem epidemii kontynuowano współpracę ze Szpitalem Miejskim związaną ze stwierdzaniem zgonów w miejscach publicznych i niepublicznych w granicach administracyjnych miasta.

Ozonowanie – Akcje przeprowadzono w wybranych placówkach użyteczności publicznej; oprócz tego generatory użyczano Szpitalowi Miejskiemu nr 4 w Gliwicach, Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Gliwicach, Straży Miejskiej, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, Ochotniczej Straży Pożarnej w Bojkowie i Brzezince.

Wymazy

Osoby, które otrzymały od lekarza POZ skierowanie na badanie w kierunku COVID-19, mogły je zrealizować w Gliwicach w trzech mobilnych punktach wymazowych: w Szpitalu Miejskim nr 4 przy ul. Zygmunta Starego 20, w Szpitalu VITO-Med przy ul. Radiowej 2 oraz w Gyncentrum przy ul. Błonie 3.

Szczepienia

W styczniu 2021 roku rozpoczął się program szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2. Na początkowym etapie w Gliwicach działały 23 punkty szczepień, zaś pod koniec roku, według oficjalnych danych rządowych, było 25 punktów populacyjnych, 12 aptecznych i prowadzony przez Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach punkt powszechny.

29 marca 2021 roku, dzięki współpracy Politechniki Śląskiej, władz Gliwic, wojewody śląskiego oraz dyrekcji Śląskiego Oddziału NFZ, na terenie hali Lodowiska „Tafla” przy ul. Akademickiej 29 otworzono jeden z największych w regionie powszechnych punktów szczepień. Do 23 grudnia, kiedy zakończył on funkcjonowanie w tym miejscu, podano w nim ponad 200 tys. szczepionek.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Zdrowia, od rozpoczęcia programu szczepień do końca 2021 roku w Gliwicach podano 336 778 szczepionek. Przynajmniej jedną dawką zaszczepiło się 108 485 mieszkańców miasta.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Miasto Gliwice utrzymywało dotację dla żłobków niepublicznych za czas ich zamknięcia lub przy ograniczonej działalności w związku z pandemią COVID-19, na dotychczasowych warunkach.

Straż Miejska

Straż Miejska w Gliwicach wydała w 2021 roku kwotę 6 900 zł na badania wymazowe pracowników w kierunku COVID-19.

Tabela 173. Zestawienie wydanego w 2021 roku sprzętu ochrony indywidualnej

Lp.	Nazwa sprzętu/środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały sprzęt
1	Maseczka higieniczna	9 300 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Przedszkole Chatka Puchatka Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Straż Miejska Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 Dom opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach ZOL Gliwice SM Sezam Zarząd Dróg Miejskich Miejski Zarząd Usług Komunalnych Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach Miejska Biblioteka Publiczna Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Centrum 3.0 – GODS Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Żłobki
2	Maseczka chirurgiczna	11 100 szt.	Przedszkole Chatka Uszatka Urząd Miejski Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Centrum Ratownictwa Gliwice Straż Miejska Ośrodek Pomocy Społecznej Dom opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach ZOL Gliwice SM Sezam

Lp.	Nazwa sprzętu/środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały sprzęt
			Zarząd Dróg Miejskich Miejski Zarząd Usług Komunalnych Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach Miejska Biblioteka Publiczna Centrum 3.0 – GODS Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Żłobki Środowiskowy Dom Samopomocy Hufiec ZHP Ziemi Gliwickiej
3	Maseczka FFP2	2 640 szt.	Straż Miejska Miejski Zarząd Usług Komunalnych Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach Miejska Biblioteka Publiczna, Żłobki Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej DPS Nasz Dom Dom opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach ZOL Gliwice
4	Maseczka FFP3	605 szt.	Dom opieki społecznej Straż Miejska
5	Maseczka wielokrotnego użytku	1 100 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Środowiskowy Dom Samopomocy
6	Przyłbice	402 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach ZOL Gliwice Miejska Biblioteka Publiczna Centrum 3.0 – GODS Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Środowiskowy Dom Samopomocy Hufiec ZHP Ziemi Gliwickiej Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Dom opieki społecznej Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, Żłobki Zarząd Dróg Miejskich Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach
7	Gogle	150 szt.	ZOL Gliwice Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Hufiec ZHP Ziemi Gliwickiej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach SM Sezam
8	Kombinezon polipropylenowy	312 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Straż Miejska
9	Kombinezon ochrony biologicznej	198 szt.	Szpital Miejski nr 4 Centrum Ratownictwa Gliwice
10	Oslony na buty	866 szt.	Szpital Miejski nr 4

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2020 r.

Lp.	Nazwa sprzętu/środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały sprzęt
11	Zestawy ochrony biologicznej	310 szt.	Szpital Miejski nr 4 Ośrodek Pomocy Społecznej Straż Miejska Dom opieki społecznej
12	Fartuchy	2 399 szt.	Dom opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach ZOL Gliwice SM Sezam
13	Płyn do dezynfekcji rąk	405 szt.	Przedszkole Chatka Uszatka Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Ośrodek Pomocy Społecznej Dom opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach ZOL Gliwice SM Sezam Zarząd Dróg Miejskich Miejski Zarząd Usług Komunalnych Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Centrum 3.0 – GODS Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Środowiskowy Dom Samopomocy Hufiec ZHP Ziemi Gliwickiej Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, Żłobki Straż Miejska Miejska Biblioteka Publiczna
14	Rękawice ochrony biologicznej	220 par	Straż Miejska Miejski Zarząd Usług Komunalnych Szpital Miejski nr 4
15	Rękawiczki nitrylowe/lateksowe	1139 opak.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Hufiec ZHP Ziemi Gliwickiej Dom opieki społecznej Straż Miejska Towarzystwo Pomocy im. św. Brat Alberta Koło Gliwic Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, Żłobki Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Miejski Zarząd Usług Komunalnych Centrum 3.0 – GODS Środowiskowy Dom Samopomocy Szpital Miejski nr 4 Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach Miejska Biblioteka Publiczna Przychodnia Sikornik Zarząd Dróg Miejskich Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach Przedszkole Chatka Uszatka

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Ratownictwa Gliwice

Zdalna edukacja

Tabela 174. **Funkcjonowanie jednostek systemu oświaty w związku z czasowym ograniczeniem, zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w roku szkolnym 2020/2021**

Okres	Tryb nauki				
	Oddziały przedszkolne	Szkoły podstawowe		Szkoły ponadpodstawowe	MOS Szkoły Specjalne
		kl. I-III	kl. IV-VIII		
01.09.2020-18.10.2020	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna
19.10.2020-25.10.2020	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	ZDALNA	stacjonarna
26.10.2020-08.11.2020	stacjonarna	stacjonarna	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna
09.11.2020-17.01.2021	stacjonarna	ZDALNA	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna /ZDALNA
18.01.2021-21.03.2021	stacjonarna	stacjonarna	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna /ZDALNA
22.03.2021-28.03.2021	stacjonarna	ZDALNA	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna /ZDALNA
29.03.2021-03.05.2021	ZDALNA	ZDALNA	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna /ZDALNA
04.05.2021-16.05.2021	stacjonarna	stacjonarna	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna /ZDALNA
17.05.2021-30.05.2021	stacjonarna	stacjonarna	hybrydowa	ZDALNA	stacjonarna /ZDALNA
31.05.2021-25.06.2021	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

W związku z długotrwałą nauką zdalną w roku szkolnym 2020/2021, Minister Edukacji i Nauki wprowadził możliwość zorganizowania w szkołach zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Z zajęć tych mogli skorzystać uczniowie kl. IV-VIII szkół podstawowych oraz wszyscy uczniowie szkół ponadpodstawowych. W okresie od 2 września do 22 grudnia 2021 roku z tej formy wsparcia skorzystało w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice: 4 630 uczniów szkół podstawowych oraz 3 366 uczniów szkół ponadpodstawowych.

Od września do 19 grudnia 2021 roku nauka w szkołach była realizowana stacjonarnie, z wyjątkiem sytuacji, w których Sanepid wprowadzał kwarantannę dla uczniów. Jeżeli uczniowie byli objęci kwarantanną, dyrektor występował do organu prowadzącego o wyrażenie zgody na zmianę trybu nauczania ze stacjonarnego na hybrydowy/zdalny, albo o zawieszenie zajęć (dotyczyło to oddziałów przedszkolnych). W okresie od października do grudnia 2021 roku uczniowie 665 oddziałów uczyli się okresowo zdalnie (niektóre oddziały kierowano na naukę zdalną wielokrotnie).

Od 20 grudnia 2021 roku do 9 stycznia 2022 roku wszystkie szkoły pracowały w trybie zdalnym.

Obsługa klientów w Urzędzie Miejskim w czasie epidemii

Tabela 175. Obsługa klientów w Wydziale Spraw Obywatelskich w 2021 roku

Wyszczególnienie	2020	2021
Obsługa klientów zewnętrznych, w tym:	42 161	52 279
- przyjęcie wniosków o wydanie dowodu osobistego	10 164 (w tym 2 641 w formie elektronicznej, co stanowi 35,1% wszystkich wniosków)	14 591 (w tym 2 558 w formie elektronicznej, co stanowi 21,3% wszystkich wniosków)
- odbiór (wydanie) dowodu osobistego	9 925	13 909
- przyjęcie formularzy zgłoszeń meldunkowych	10 197 (w tym 1 750 w formie elektronicznej, co stanowi 20,7% wszystkich formularzy)	12 314 (w tym 2 059 w formie elektronicznej, co stanowi 20,1% wszystkich formularzy)
Pozostałe dane:		
Liczba udostępnionych danych osobowych z rejestru mieszkańców	2 591	3 244
Liczba udostępnionych danych osobowych z rejestru PESEL	2 832	4 042
Liczba udostępnionych danych jednostkowych z Rejestru Dowodów Osobistych	257	146
Liczba udostępnionej dokumentacji związanej z dowodem osobistym	747	615
Liczba wyjazdów indywidualnych bezpośrednio do miejsca zamieszkania mieszkańców Gliwic, w tym:	87	250
- w celu złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego	29	113
- w celu odbioru dowodów osobistych	58	137
Liczba wydanych decyzji meldunkowych	542	554

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Spis tabel

Tabela 1.	Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski – stan na 31 grudnia 2021 roku	5
Tabela 2.	Powierzchnia Gliwic z podziałem na dzielnice – stan na 2021 rok	6
Tabela 3.	Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2020 roku	7
Tabela 4.	Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu oraz w podziale na płeć w latach 2017–2021	7
Tabela 5.	Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2017–2021	7
Tabela 6.	Liczba przyjętych zgłoszeń meldunkowych (z podziałem na obywatelstwo) oraz liczba nadanych numerów PESEL dla cudzoziemców w Gliwicach w latach 2018–2021	8
Tabela 7.	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach Gliwic w latach 2017–2021	8
Tabela 8.	Urodzenia żywe i zgony w latach 2017–2021	9
Tabela 9.	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2016–2020	9
Tabela 10.	Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2017–2021	10
Tabela 11.	Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2017–2021	10
Tabela 12.	Radni Rady Miasta Gliwice kadencji 2018–2023	12
Tabela 13.	Uchwały podjęte w 2021 roku – podział ze względu na wnioskodawcę	14
Tabela 14.	Uchwały podjęte w 2021 roku – podział ze względu na kategorie	14
Tabela 15.	Rady dzielnic w Gliwicach i ich przewodniczący w kadencji 2019–2024	16
Tabela 16.	Liczba obsadzonych etatów w wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach z uwzględnieniem osób zatrudnionych na zastępstwo w latach 2017–2021	17
Tabela 17.	Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów oraz w Referacie Rejestracji Pojazdów w latach 2017–2021	18
Tabela 18.	Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2017–2021	21
Tabela 19.	Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2017–2021	28
Tabela 20.	Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2017–2021	28
Tabela 21.	Struktura gliwickich organizacji pozarządowych według głównych obszarów działalności w latach 2017–2021	36
Tabela 22.	Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2017–2021	36
Tabela 23.	Wolontariat w Gliwicach w latach 2017–2021	37
Tabela 24.	Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GODS w latach 2017–2021	37
Tabela 25.	Konkursy* i nabory wniosków** inicjowane przez miasto w latach 2017–2021	37
Tabela 26.	Dotacje celowe na zadania przekazane do realizacji organizacjom pozarządowym w latach 2017–2021	38
Tabela 27.	Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2017–2021	43
Tabela 28.	Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2017–2021	44
Tabela 29.	Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2017–2021	45
Tabela 30.	Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2017–2021	46
Tabela 31.	Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2017–2021 – narastająco [tys. zł]	47

Tabela 32.	Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby (lata 2017–2021)	47
Tabela 33.	Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów, związanych ze zbywaniem lokali, w latach 2017–2021 [zł netto]	47
Tabela 34.	Przeniesienie własności nieruchomości miejskich, z podziałem według tytułów prawnych, w latach 2017–2021	47
Tabela 35.	Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2017–2021	49
Tabela 36.	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w latach 2017–2021.....	50
Tabela 37.	Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania – stan na 31 grudnia 2021 roku	52
Tabela 38.	Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych, jeszcze nieobowiązujących – stan na 31 grudnia 2021 roku	53
Tabela 39.	Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w latach 2017–2021	53
Tabela 40.	Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszeń budowy) w latach 2017–2021	54
Tabela 41.	Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia komercyjne, z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2017–2021.....	54
Tabela 42.	Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy), z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2017–2021.....	55
Tabela 43.	Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2017–2021	55
Tabela 44.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2017–2021	55
Tabela 45.	Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2017–2021	56
Tabela 46.	Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2017–2021	56
Tabela 47.	Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2017–2021	56
Tabela 48.	Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2017–2021	56
Tabela 49.	Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2017–2021	57
Tabela 50.	Wypadki komunikacyjne w Gliwicach i w pobliskich gminach w latach 2020–2021	58
Tabela 51.	Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2017–2021.....	58
Tabela 52.	Działalność usługowa PKM w latach 2017–2021	59
Tabela 53.	Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2017–2021 (przekazane do G-ZM*) [tys. zł]	59
Tabela 54.	Przebieg istniejących tras rowerowych – stan na 31 grudnia 2021 roku.....	59
Tabela 55.	Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe	63
Tabela 56.	Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów.....	64
Tabela 57.	Inwestycje w zakresie technologii.....	65
Tabela 58.	Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu	65
Tabela 59.	Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych w 2021 roku	65
Tabela 60.	Inwestycje i remonty w zakresie obiektów użyteczności publicznej	67
Tabela 61.	Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej	67
Tabela 62.	Zakup urządzeń, ruchomości itp.	68
Tabela 63.	Inne inwestycje	69
Tabela 64.	Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2017–2021 [tys. zł].	69
Tabela 65.	Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście* w latach 2017–2021	72
Tabela 66.	Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w Gliwicach, Bytomiu, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2017–2021	72
Tabela 67.	Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2017–2021 [ha]	73

Tabela 68.	Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha], stan na 31 grudnia 2021 roku	73
Tabela 69.	Nasadzenie i wycinka* drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2017–2021 [szt.].....	74
Tabela 70.	Nasadzenia krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2017–2021 [szt.]	74
Tabela 71.	Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców*	74
Tabela 72.	Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2021 roku.....	77
Tabela 73.	Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2017–2021	79
Tabela 74.	Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2017–2021.....	80
Tabela 75.	Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2017–2021 [tys. m ³].....	81
Tabela 76.	Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia w latach 2017–2021 [tys. m ³ /%].....	81
Tabela 77.	Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2017–2021	81
Tabela 78.	Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2017–2021 [km].....	82
Tabela 79.	Ścieki odprowadzane z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym, średnio na dobę, w latach 2017–2021	82
Tabela 80.	Ścieki odprowadzane z całego obszaru działania PWiK Gliwice w latach 2017–2021	82
Tabela 81.	Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2017–2021 [m ³]*	83
Tabela 82.	Odpady przyjmowane do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2017–2021 [Mg]	83
Tabela 83.	Selektywna zbiórka odpadów w latach 2017–2021	84
Tabela 84.	Odpady przyjmowane do PSZOK w latach 2017–2021 [Mg]	84
Tabela 85.	Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2016–2020 według rodzaju działalności.....	88
Tabela 86.	Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2016–2020.....	89
Tabela 87.	Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2017–2021	90
Tabela 88.	Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2016–2020	90
Tabela 89.	Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2017–2021	91
Tabela 90.	Liczba ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia w latach 2019–2021 według statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	93
Tabela 91.	Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2017–2021	95
Tabela 92.	Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2017–2021	95
Tabela 93.	Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2017–2021	96
Tabela 94.	Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2017–2021	96
Tabela 95.	Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2017–2021	97
Tabela 96.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2017–2021	97
Tabela 97.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2016–2020	98
Tabela 98.	Budżet Miasta Gliwice w latach 2017–2021 [tys. zł].....	100
Tabela 99.	Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2017–2021 [tys. zł] ..	100
Tabela 100.	Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2017–2021 [tys. zł]	102

Tabela 101.	Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2017–2021	103
Tabela 102.	Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2017–2021 [tys. zł]	103
Tabela 103.	Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2017–2021 [tys. zł]	104
Tabela 104.	Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego w latach 2017–2021 [tys. zł].....	107
Tabela 105.	Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2020 roku.....	108
Tabela 106.	Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2021 roku	109
Tabela 107.	Wartość mienia Miasta Gliwice	110
Tabela 108.	Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2017–2021	111
Tabela 109.	Liczba placówek ochrony zdrowia, stan na 31 grudnia 2021 roku	113
Tabela 110.	Problem narkomanii w Gliwicach dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021	116
Tabela 111.	Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021.....	116
Tabela 112.	Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2017–2021	117
Tabela 113.	Placówki wsparcia dziennego – dane za 2021 rok	118
Tabela 114.	Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2017–2021	120
Tabela 115.	Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2017–2021	122
Tabela 116.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka” dla osób somatycznie chorych w latach 2017–2021	123
Tabela 117.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w latach 2017–2021	124
Tabela 118.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2017–2021	124
Tabela 119.	Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczani w DPS poza Gliwicami w latach 2017–2021	124
Tabela 120.	Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017–2021	125
Tabela 121.	Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2017–2021	125
Tabela 122.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2017–2021	125
Tabela 123.	Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017–2021	125
Tabela 124.	Liczba nowo przyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017–2021	126
Tabela 125.	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w latach 2017–2021	127
Tabela 126.	Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2017–2021	131
Tabela 127.	Muzeum w Gliwicach – budżet i działalność towarzysząca w latach 2017–2021	133
Tabela 128.	Sieć placówek Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2017–2021	134
Tabela 129.	Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2017–2021	134
Tabela 130.	Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2017–2021	134
Tabela 131.	Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2017–2021	135
Tabela 132.	Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2017–2021	135
Tabela 133.	Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2017–2021	136
Tabela 134.	Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2021 roku .	136
Tabela 135.	Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2021 roku, które ze względu na pandemię COVID-19 zostały odwołane	142

Tabela 136.	Struktura miejskich szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2017–2021	144
Tabela 137.	Struktura niepublicznych szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2017–2021	144
Tabela 138.	Liczba uczniów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2017–2021	145
Tabela 139.	Liczba uczniów szkół publicznych ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2017–2021	146
Tabela 140.	Edukacja przedszkolna w latach 2017–2021	146
Tabela 141.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2017–2021 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice	147
Tabela 142.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2018–2021 w szkołach podstawowych publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice ...	147
Tabela 143.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2018–2021 w szkołach ponadpodstawowych publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice	147
Tabela 144.	Liczba absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2016–2021	148
Tabela 145.	Odsetek absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2016–2021 [%]	148
Tabela 146.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2017–2021	149
Tabela 147.	Uczniowie i nauczyciele w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2017–2021	149
Tabela 148.	Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w stosunku do ogólnej liczby etatów w latach 2017–2021 [%]	150
Tabela 149.	Nauczyciele w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice według posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2017–2021 [%]	150
Tabela 150.	Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna w latach 2017–2021 w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice	151
Tabela 151.	Liczba opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganie w latach 2017–2021 w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice	152
Tabela 152.	Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2021 roku	152
Tabela 153.	Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2017–2021	155
Tabela 154.	Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2017–2021	156
Tabela 155.	Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2017–2021	156
Tabela 156.	Obiekty sportowe i rekreacyjne w Gliwicach, aktywne w 2021 roku	158
Tabela 157.	Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2017–2021	161
Tabela 158.	Wykaz sekcji sportowych – stan na 31 grudnia 2021 roku	161
Tabela 159.	Sport w mieście w latach 2017–2021	162
Tabela 160.	Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w latach 2017–2021*	162
Tabela 161.	Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2017–2021	165
Tabela 162.	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021	167
Tabela 163.	Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2017–2021 [%]	168
Tabela 164.	Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w podziale na dzielnice w latach 2017–2021 (bez kamer będących własnością Zarządu Dróg Miejskich z monitoringu drogowego)	170

Tabela 165.	Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi / martwymi) w latach 2017–2021	171
Tabela 166.	Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice, w latach 2017–2021	171
Tabela 167.	Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice, w latach 2017–2021	172
Tabela 168.	Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2017–2021	174
Tabela 169.	Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym, nałożone przez Straż Miejską w latach 2017–2021	176
Tabela 170.	Rodzaj i liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w latach 2017–2021	176
Tabela 171.	Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2017–2021	177
Tabela 172.	Wydatki poniesione w 2021 roku na zakupy związane z przeciwdziałaniem COVID-19	193
Tabela 173.	Zestawienie wydanego w 2021 roku sprzętu ochrony indywidualnej	195
Tabela 174.	Funkcjonowanie jednostek systemu oświaty w związku z czasowym ograniczeniem, zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w roku szkolnym 2020/2021	198
Tabela 175.	Obsługa klientów w Wydziale Spraw Obywatelskich w 2021 roku	199

Spis wykresów

Wykres 1.	Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – stan na 31 grudnia 2020 roku.....	5
Wykres 2.	Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych (perspektywy finansowe 2014–2020, 2021–2027, stan na 31 grudnia 2021 roku) ...	38
Wykres 3.	Wartość dofinansowania projektów w poszczególnych programach operacyjnych (perspektywy finansowe 2014–2020, 2021–2027, stan na 31 grudnia 2021 roku) [mln zł]	39
Wykres 4.	Stężenie pyłu zawieszzonego PM10 w Gliwicach w latach 2016–2021.....	71
Wykres 5.	Wartość szacunkowa** PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego w latach 2017–2019.....	87
Wykres 6.	Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2016–2020	89
Wykres 7.	Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2017–2021 [tys. zł].....	99
Wykres 8.	Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2018–2021	103
Wykres 9.	Liczba miejsc pracy dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w latach 2017–2021.....	120
Wykres 10.	Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2017–2021	177
Wykres 11.	Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2017–2021	178
Wykres 12.	Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2017–2021	178
Wykres 13.	Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2017–2021	179
Wykres 14.	Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2017–2021	179
Wykres 15.	Liczba ujawnionych wykroczeń dotyczących termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2017–2021	180
Wykres 16.	Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2017–2021	180
Wykres 17.	Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2017–2021	181
Wykres 18.	Liczba kontroli przebiegu imprez w latach 2017–2021	181
Wykres 19.	Liczba osób doprowadzonych do Izby Wyrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2017–2021.....	182
Wykres 20.	Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2017–2021.....	182
Wykres 21.	Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2017–2021.....	183
Wykres 22.	Liczba założonych blokad w latach 2017–2021.....	183

Spis infografik

Infografika 1.	Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2017–2021	28
Infografika 2.	Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2017–2021	35
Infografika 3.	Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2017–2021	42
Infografika 4.	Mapa wypadków komunikacyjnych w Gliwicach według dzielnic w 2021 roku	57
Infografika 5.	Mapa tras rowerowych w Gliwicach	62
Infografika 6.	Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu z Powiatowego Urzędu Pracy w latach 2017–2021	88
Infografika 7.	Wysokość środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2017–2021 [tys. zł]	94
Infografika 8.	Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów leczenia ambulatoryjnego i innych placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2017–2021 [zł]	114
Infografika 9.	Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2017–2021	157
Infografika 10.	Liczba zgłoszonych dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2017–2021	157

Urząd Miejski w Gliwicach Biuro Rozwoju Miasta

ul. Jasna 31a
tel. 32 338 65 50
brm@um.gliwice.pl

www.gliwice.eu